

Τηλοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Kop

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΥΠΟΓΡΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΥΠΟ

ΕΥΑΓ. Κ. ΚΟΦΙΝΙΩΤΟΥ
ΚΛΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ ΒΕΛΤΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ο «ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ»
1892

Αριθ. {Πεωτ. 5292
Διεκπ. 4086

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ
ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. Εὐάγ. Κοφινιώτην, καθηγητὴν

Λαζόντες ὑπ' ὅψιν τὴν περὶ τῆς Λατινικῆς Γραμματικῆς γνῶμην τῆς αληρωθείσης καὶ ἔξετασάσης αὐτὴν ἐπιτροπῆς ἐγκρίνομεν τὸ προκείμενον βιβλίον ὡς διδαχτικόν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Ιουλίου 1873.

‘Ο ὑπουργός
Δ. ΔΡΟΣΟΣ

ΑΓ. ΒΛΑΧΟΣ

Τοῖς φίλοις κ. κ. καθηγηταῖς

Ἡ παροῦσα ἔκδοσις τῆς λατινικῆς γραμματικῆς ἐπεξεργασθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νεωτέρων πορισμάτων τῆς γλωσσολογίας κατέστη καθόλου εἰπεῖν ὅλως νέα καὶ τελεία. Ἡ ἐπὶ τὸ διδακτικώτερον δὲ βελτίωσις τῆς ὑλῆς ἐπίνεγκε τὴν ἐν πολλοῖς ἀπλοποίησιν, οὕτω δὲ καὶ αἱ παρ' ἄλλων ἐξαιρέσεις καὶ πολλαχοῦ αἱ ἐξαιρέσεις τῶν ἐξαιρέσεων δὲν ἀπαντῶσιν ἐν αὐτῇ· διότι ἡ ἀκριβεστέρα ἐξέτασις τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν καὶ ἡ ἀκριβῆς τῶν γλωσσικῶν νόμων ἔρευνα καὶ ἡ ἴστορικὴ τῆς γλώσσης ἀνάπτυξις, ἐξετάζουσα τοὺς γλωσσικοὺς νόμους, ἀπίλλαξε τὴν γραμματικὴν πολλῶν ἐξαιρέσεων, ἐρει-
θούμενων ἐπὶ ἐξωτερικῶν ἢ μᾶλλον ἐπὶ ἐμπειρικῶν λόγων· διὸ καὶ ἐν τῇ ἀνὰ χειρας γραμματικῇ πολὺ προσέσχομεν εἰς τοῦτο· ἐὰν δέ που τυχόν τοῦτο δὲν ἐπετεύχθη, λόγος ὑψηλότερος ἡνάγκασεν ἡμᾶς καὶ μάλιστα ὁ κίνδυνος ὁ ἐκ τῶν πολλῶν θεωριῶν ἢ καὶ ἄλλο τι.

Δὲν κρίνομεν δ' ἀσκοπον νὰ μνημονεύσωμεν ἐνταῦθα τινὰς τῶν πολλῶν μεταβολῶν. π. χ. ἡ ἐξαίρεσις τοῦ σχηματισμοῦ τῆς γεν. τῆς α'. κλ. εἰς α-i, καὶ as· aurai,—familias· ἡ ἐξαί-

ρεσις τῆς αἰτ. εἰς ἵμ καὶ τῆς ἀφ. εἰς οἱ τῶν τῆς γ'. κλ. ὄνομάτων καταδείκνυται κανονική, καὶ οὕτω μανθάνει ἡδη ὁ ἀναγνώστης ὅτι μόνον τινὰ τῶν ἔχοντων θέμα ληγον εἰς ι ἔχουσι τὸν σχηματισμὸν τοῦτον, ὅστις ἀλλως τε εἶναι κανονικός. Τὸ πρῶτον ἡδη μανθάνει ὁ ἀναγνώστης ὅτι τὰ εἰς ε, al, ar οὐδέτερα ἔχουσι θέμα ληγον εἰς i, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὅτι δὲν πρέπει νὰ λογίζωνται ἐξαιρέσεις ὁ σχηματισμὸς τῆς ἀφ. εἰς i, τῆς ὄνομ. πλ. εἰς i-a, τῆς γεν. πλ. εἰς i-um.

Ποσάκις δὲν προσεκόψαμεν καὶ ἡμεῖς παιδες ὅντες εἰς τὸν λαβύρινθον τῶν τῆς Γ'. κλ. ὄνομάτων, ἀποροῦντες κατὰ τίνα τύπον νὰ σχηματίσωμεν τὸ δοθὲν ὄνομα; ἐλπίζομεν ὅτι ἡδη δὲν θὰ λέγηται τοῦτο καὶ εἰς τὸ μέλλον, διότι καὶ πλεῖστα παραδείγματα παρεθέμεθα καὶ ύψ' ἔκαστον ἐτέθησαν τὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τύπον κλινόμενα ὄνόματα· οὕτω δὲ καὶ εὔκολία παρέχεται εἰς τὸν σχηματισμὸν καὶ λέξεις μετὰ τῶν σημασιῶν αὐτῶν ἀποταμιεύονται καὶ εὐχερῶς συγκρατοῦνται ἐν τῇ μηνίη, ὃ τὰ μάλιστα συμβάλλεται εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης.

Μὴ ἡ πληθὺς τῶν ἐξαιρέσεων τοῦ ὑπερθετικοῦ βαθυοῦ τῶν ἐπιθέτων ὀλίγα πράγματα παρέχει τοῖς νέοις, ἀναγκαζούμενοι ἐναντίων τῶν παιδαγωγικῶν νόμων πράγματα ὀλως ἀκατάληπτα νὰ ἀπομνημονεύωσι; "Ηδη καὶ τὸ μέγα τοῦτο κακὸν ἐθεραπεύθη ἐλθούσης εἰς φῶς τῆς ἀληθείας· «ἀπλοῦς ὁ τῆς ἀληθείας μῆθος».

Καὶ ταῦτα μὲν ὀλίγα τῶν πολλῶν ἐμνημονεύσαμεν. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων πᾶς τις πείθεται ὅτι ἀπεφύγομεν τὴν τετριμένην καὶ παλαιὰν ὁδόν, ἀσπαζόμενοι τὴν γνῶμην

τοῦ Ἰσοκράτους «καὶ τὰς ἐπιδόσεις ἵσμεν γιγνομένας καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων οὐ διὰ τοὺς ἐμμένοντας τοῖς καθεστῶσιν, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐπανορθοῦντας καὶ τολμῶντας ἀεὶ τι κινεῖν τῶν μὴ καλῶς ἔχόντων» (Εύαγ. 7).

”Ιδιον καὶ ἐκτενὴ λόγον ποιούμεθα καὶ περὶ τῆς λατινικῆς φθογγολογίας· ἵσως ἥθελέ τις ἀντεἴπῃ περὶ τοῦ χροσίμου ἢ μή· ἀλλ’ ἡμεῖς οὐ προσέχουμεν τούτοις. Τὸ μέρος τοῦτο ὡς καὶ ἄλλα πολλὰ κατεχωρίσθησαν ἐν τῇ γραμματικῇ διὰ τὸ πλῆρες αὐτῆς, ἐναπόκειται δὲ τοῖς διδάσκουσι πότε καὶ πῶς θὰ ποιῶνται χρῆσιν τούτων, διότι πολλὴν σημασίαν ἔχει καὶ ἡ ἑκάστοτε κατάστασις τῆς τάξεως καὶ τῶν μαθητῶν.

Κατάδηλον ὑπάρχει καὶ δὴ περιττὸν νὰ ὁηθῇ ὅτι τὰ ἥττονος λόγου ἄξια, καὶ αἱ λεπτομερεῖς σημειώσεις, ἔχωρίσθησαν καὶ ἐτέθησαν ἐν σημειώσεσιν ἢ ὑποσημειώσεσιν· εἰ καὶ που ἐπράξιαμεν τοῦτο κατὰ τυπογραφικὴν ἀνάγκην· καθ’ ὅλου δὲ οὐδὲν παρελείφθη δυνάμενον νὰ καταστήσῃ τὸ βιβλίον χρονιμώτερον καὶ ὠφελιμώτερον, ἀλλὰ καὶ σύντομον. Πόσον δὲ θέλει ἀποβῆν πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς ἡ γραμματικὴ αὕτη χρήσιμος, μόνον οἱ ἀκριβῶς μελετήσοντες καὶ ἐξετάσοντες αὐτὴν θέλουσιν ἀριδήλως ὅμολογήσει τοῦτο.

Προετάξαμεν ἐν εἰσαγωγῇ ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς καταγωγῆς τῆς λατινικῆς γλώσσης, τῆς ἰστορίας τοῦ λατινικοῦ ἀλφαριθμοῦ· πρὸς δὲ κατελέξαμεν καὶ τοὺς κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γλώσσης ἀναφανέντας συγγραφεῖς, ἵνα γινώσκῃ ὁ ἀναγνώστης τίνες οἱ κλασσικοὶ συγγραφεῖς τῶν μὴ τοιούτων· διότι ἀτοπον εἶναι νὰ μανθάνῃ τις, ὅτι τοῦτο εἶναι ἴδιον τῶν κλασσικῶν ἢ τῶν ἀρχαίων, νάγνοη δὲ τίνες οὗτοι.

Πέποιθα ὅτι αἱ εἰσαχθεῖσαι μεταβολαὶ ἐν τῇ ἀνὰ χεῖρας ἐκδόσει πολὺ θέλουσι ἀποθῆ ὠφέλιμοι εἰς τὴν γεότητα Τὸ ἐψ’ ἡμῖν δ’ οὐδενὸς ἐφείσθημεν οὐα ἐπιτύχωμεν ἀνθρωπίνως τοῦ τελείου καὶ εἰ μή τι ἄλλο τούλαχιστον ἀπὸ τοῦδε νέα ὁδὸς θέλει ἀνοιχθῆ εἰς τὴν σύνταξιν λατινικῶν γραμματικῶν, ὅπερ καὶ εὐχόμεθα καὶ ἐπιθυμοῦμεν ἐπ’ ἀγαθῷ τῆς φίλης γεότητος.

Ἐγράψον ἐν Ἀθηναῖς κατὰ Ἀπριλίου τοῦ 1892.

ΕΥΑΓ. Κ. ΚΟΦΙΝΙΩΤΗΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

1. Συγγένεια τῆς λατινικῆς γλώσσης.

Αρχαῖοι καὶ νεώτεροι μέχρι τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐπίστευον ὅτι ἡ λατινικὴ γλῶσσα παρήχθη ἐκ τῆς ἑλληνικῆς· δὲ Οὐάρων, Διονύσιος Ἀλικαρνασσεύς, Κουντιλιανός, καὶ Μακρόβιος, δέχονται ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ἦτο μήτηρ τῆς λατινικῆς· δὲ Εμστερχούσος, δὲ Ρεύσιγγιος προσθέτουσι μάλιστα ὅτι ἡ λατινικὴ παρήχθη ἐκ τῆς αἰολικῆς ἀλλ' δὲ Γ. Κούρτιος καὶ ἐν ίδίᾳ διατριβῇ (τῷ 1856) καὶ ἐν τῷ ἐτυμολογικῷ τῆς ἑλληνικῆς (5 ἔκδ. 1879) πολὺ ἐπέχυσε φῶς περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν δύο γλωσσῶν, τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς. Αποδείκνυται δὲ ὅτι ἡ λατινικὴ γλῶσσα εἶναι ἀδελφὴ νεατέρα τῆς ἑλληνικῆς.

Αληθὲς εἶναι, ὅτι αἱ δύο αὗται γλῶσσαι εἶναι δύν κλάδοι τῆς ἀρείας ἡ ἴνδο-εὐρωπαϊκῆς¹ οἰκογενείας, ἡς ἡ σανσκριτικὴ παρίσταται ὁ πλέον εὐθύς· ἀπώλεσεν δύος ἡ λατινικὴ τὴν αὔξησιν, τὸν δυϊκὸν ἀφιθμόν, τὴν εὐκτικὴν ἔγκλισιν, τὰ μέσα ρήματα καὶ ἄλλα τινά. Διετήρησε δὲ ἄλλα, τὰ ὄποια ἀπώλεσεν ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ σανσκριτικὴ· οὕτω τὸ τε εἰς τὸ 3 πλ. πρόσ. τῶν ρημάτων, δὲ ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ σανσκριτικὴ ἀπώλεσεν (sunt εἰσί, σανσκ. sancti). Εἰς τὰ οὐσιαστικὰ διετήρησε μὲν ἡ λατινικὴ τὴν ἀφαιρετικήν, ἀπώλεσε δὲ αὐτὴν ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἄλλα τινά.

Τῆς ἵταλικῆς οἰκογενείας, ὡς τῆς ἑλληνικῆς², διακρίνονται, ὡς ἐκ τῶν διαφόρων λαῶν τῆς Ἰταλίας, τέσσαρες ίδιας διάλεκτοι· 1) ἡ δυβρική, 2) ἡ δοσκική, 3) ἡ λατινική, 4) ἡ μεσσαπική ἡ ιαπυγική. Εἰς ταύτας δὲ ἄλλαι ύπαγονται. Τούτων ἡ λατινικὴ γλῶσσα ἦτο ἡ γλῶσσα τοῦ Λατίου καὶ τῆς πόλεως τῆς ἐπὶ ἐπτὰ λόφων κειμένης· αὕτη ἔσχε μέρος εἰς τὴν τύχην ἐνὸς τῶν λαῶν, ὅστις ἐλάλει αὐτήν, τοῦ λαοῦ τῶν Ρωμαίων. Τὰ κύρια χαρακτηριστικά, δὲ διακρίνονται τὰς ἵταλικὰς διαλέκτους τῆς ἑλληνικῆς εἶναι ταῦτα· αἱ ἵταλικαὶ διατηροῦσιν ὡς ἀρχικὰ

1) Ἡ ἴνδο-εὐρωπαϊκὴ γλῶσσα εἶναι κοινὴ μήτηρ τῶν ἔξι τῆς γλωσσῶν· τῆς κελκτικῆς, τῆς σδαβικῆς, τῆς λιθουανικῆς, τῆς γερμανικῆς, τῆς ἑλληνικῆς, τῆς ἴνδικης καὶ ιρανικῆς.

2) Τῆς ἑλληνικῆς κύριοι διάλεκτοι εἶναι α' ἡ ιωνική, β' ἡ δωρική, γ' ἡ αἰολική καὶ δ') ἡ ἄττικη. Πλειονὶ τῆς ἀναπτύξως τῶν ἑλληνικῶν διαλέκτων ιδὲ πρόδογον ήμετέρας Γραμματικῆς τῶν ἑλλ. Διαλέκτων,

γράμματα τὸ s, j, v, ἂν αἱ ἑλληνικαὶ ἀποβάλλουσι (πρθ. sub καὶ ὑπό, vespera καὶ ἔσπερος). Τὸ u ἡ λατινικὴ ἐκφωνεῖ οὐ, ἐν φ̄ τὸ γ ἐκφωνεῖ i. Αἱ ἵταλικαὶ ἀπέβαλον τὰ δασέα th, ph, ch καὶ τείνουσι νὰ ἀποβάλλουσι τὸ h εἰς τὴν ἐκφώνησιν καὶ γραφήν (πρθ. κατωτέρω). Ἐν τῇ κλίσει διετηρήσαν τὴν ἀφαιρετικήν, ἔτι δὲ καὶ δοτ. πληθ. εἰς bus, ἀλλ' ἀπώλεσαν τὸν δυϊκὸν καὶ σχεδὸν τὰ πλήρη μέσα εἰς τὴν θέσιν δ' αὐτῶν προσέθηκαν νέουν τινὰ τύπον εἰς τὸ γενικῶς εἰς παράστασιν τοῦ παθητικοῦ.

2. Ἰστορία τοῦ λατινικοῦ ἀλφαριθμῆτοῦ.

Τὸ λατινικὸν ἀλφάριθμητον παρήχθη ἐκ τοῦ δωρικοῦ ἀλφαριθμῆτον τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύμης, ἀποικίας ἵταλικῆς ἐκ Χαλκίδος¹. Κατ' ἀρχὰς τὰ γράμματα ἥσαν ως τὰ ἑλληνικὰ 16 (,), καὶ μετὰ πάροδον αἰώνων ἐγένοντο 21· τοσαῦτα δὲ ἥσαν καὶ ἐπὶ Κικέρωνος². Ἡσαν δὲ ταῦτα· A, B, C, D, E, F, Z, H, I, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, X³. Ἐλειπον δὲ τὰ th, ph, ch (Θ, Φ, Ψ), ἂν εἶχε τὸ ἐκ Κύμης ἀλφάριθμον, διετηρήθησαν δὲ ως σημεῖα ἀριθμητικά. Τὸ Z ἀπωλέσθη πάραντα, ἀπαντᾶ δὲ ἔτι εἰς τὰ Σαλιακὰ ἄσματα, καὶ ἐπὶ νομίσματος (Cozano(m)). Ἐνίστε δὲ ἀπαντᾶ εἰς τὸ φαλικὸν ἀλφάριθμον ὑπὸ τὴν μορφὴν Ξ. Τὸ Z ἐπὶ Κικέρωνος ἐμφανίζεται διά τινας ἐκ τῆς ἑλληνικῆς λέξεις (Z καὶ οὐχὶ Ξ). Ζάκυνθος Zacynthus⁴, (ὅ μετεγράφη ἐνίστε Saguntum). Κατατάσσεται δὲ τοῦτο εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀλφαριθμῆτον.

Τὸ Y εἰσήχθη δὲίγῳ μετέπειτα καὶ διὰ τὴν αὐτὴν χρῆσιν, καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, καθ' οὓς τὰ διπλᾶ σύμφωνα th, ph, ch. Ἔγραφον

1) Ἀλλοι: θελουσιν ὅτι τὸ λατινικὸν ἀλφάριθμον ἡτο καταγωγῆς φοινικικῆς. Οἱ Πελασγοὶ μετήνεγκον τοῦτο εἰς Ἰταλίαν, κατὰ Πλάτων. Κατὰ Τάκιτον ὁ Δημάρχας ἐκ Κορίνθου εἰσήγαγε τοῦτο εἰς Ἐπερουρίαν καὶ ὁ Ἀράδιος ὁ Εὔανδρος πρὸς τοὺς Aborigines. Οἱ συγχρεῖς οὗτοι ἀναγνωρίζουσιν ἄλλως ὅτι τὸ ἑλληνικὸν καὶ λατινικὸν ἀλφάριθμον ἔχει πολλὴν τὴν ὄμοιότητα, καὶ ὡς πρὸς τοὺς τύπους καὶ ὡς πρὸς τὴν δύναμιν τῶν γραμμάτων.

2) De nat. Deor. 2,87. πρθ. Κουνιτ. 1,4,9.

3) Τὰ ὄνόματα τῶν γραμμάτων σχεδὸν εἰναι ὄμοια πρὸς τὰ τῆς γαλλικῆς, εἰ καὶ τινες ἀρχαῖοι γραμματικοὶ μεταχειρίζονται ἐπίσης καὶ τὰ ἑλληνικά· betae, deltae, jotae κτλ. (Αὐστών, Idyl. 12).

4) Τὸ z εἰς τὴν ἀρχαῖην γῆλωσσαν παρίστατο ἐν ἀρχῇ λέξειν διὰ τοῦ s, ἐν τῷ μέσῳ δὲ διὰ ss. Οὕτω δὲ τὰ εἰς ξώ ρήματα μετεγράφοντο εἰς issō, ὡς atticisso. Τὸ z δὲν ἔτι εἰσηγμένον εἰς τὰ γειτούργαρα τοῦ Πλαύτου ὑπὸ τῶν ἀντιγραφέων· ὁ "Εννιος καὶ ὁ "Αττιος δὲν ἔποιησαν τούτους γρῆσιν.

δὲ τὰ th, ph, ch μέχρι τοῦ μέσου τοῦ VII αἰώνος τῆς Ρώμης διὰ p, c, t: Philippus ἀντὶ Philippus, Aciles=Ἀχιλλεύς, Teses=Θησεὺς κτλ. Ἀπαντᾶ δ' ἐτι Pilocles ἀντὶ Philocles εἰς ἐπιγραφήν τινα τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοκρατορίας¹. Καὶ τὸν χρόνον τῶν πολέμων τῶν Κίμβρων ἥρχισαν νὰ γράψωσι th, ph, ch. Οἱ νεώτεροι εἶχον ἐν χρήσει τὸ y, δ' ἐπὶ Κικέρωνος ἀπαντᾶ εἰς τὸ Pythius, ἐν ᾧ γράφεται inclutus ἢ inclitus, Sulla, Pirus.

'Η ἐκπτωσις τοῦ Z, ἵνα ἀποδίδουσι τῷ Ἀππίῳ Κλαυδίῳ, ἡκολούθησε τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ Σπορίου Καρβιλίου, ὅστις ἦνέωξεν ἐν Ρώμῃ τὸ πρῶτον σχολεῖον τῆς γραμματικῆς (περὶ τὸ 231 π. Χ.)². Ἐν τέον γράμματα τὸ G εἰσήχθη δι' αὐτοῦ. Τὸ γράμμα τοῦτο εἶχε τὴν ἐκφώνησιν τοῦ νεωτέρου G, δ' ἀρχαὶκῶς ἐγράφετο C (<). ἀλλ' ἀκολούθως τὸ οὐρανισκόφωνον C ἀπέβη τραχύτερον καὶ τὸ K, ἔχον διπλῆν χρῆσιν, ἀπωλέσθη (450 π. Χ.)³. Βραδύτερον δὲ ἦχος G ἀνεφάνη εἰς τὴν γλῶσσαν, ἵεταίρησε τὸ C ἀντὶ τοῦ ἦχου K, καὶ ὅστις παριστᾶ τὸν νέον ἦχον διὰ τοῦ G⁴. Ἀλλ' ὅμως ἡ μεταμόρφωσις αὕτη ἔχει εἰκότως γενικευθῆ διὰ τοῦ Καρβιλίου, διότι εὗρε τὸ G εἰς ἐπιτάφιον τοῦ Σκιπίωνος Βαρβάτου (GNAIVOD PATRE PROGNATUS), ὅπερ ἀνήκει τοῖς περὶ τὸ 290 π. Χ. χρόνοις⁵. Ἀφ' ἑτέρου ἐν τισι περιστάσεσι τὸ C ἔμεινεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἕτι ισοδύναμον τοῦ G· τὸ C καὶ CN εἶναι συντετμημέναι χρήσεις τῶν ὀνομάτων Gaius καὶ Gnaius.

'Ο Κουνιτιλιανὸς λέγει (1,7,10) ὅτι τινὲς τῶν γραμματικῶν ἥθελον ὅτι δὲ ἦχος C πρὸ τοῦ A ἐγράφετο πάντοτε K. Kalumnia, Karthago.

1) Τὸ φ τῶν Ἑλλήνων δὲν μετέγραφεν ἡ λατινικὴ διὰ τοῦ f, ἀλλὰ διὰ τοῦ διπλοῦ ph ἢ p. Τὸ f ἡ ιταλικὴ ἔχει ἐν χρήσει filosofia, γράφουσα.

2) Πλούτ. π. αἰτίων Ρωμαίων. § 54. «Καὶ γάρ τὸ κ πρὸς τὸ γ συγγένειαν ἔχει παρ' αὐτοῖς. Οὐκέτι γάρ ἐγρήγορτο τῷ γάμμα, Καρβιλίου Σπορίου προσεξευρόντος». Τὸ G ἔλαβε τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου Z μεταβληθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀππίου.

3) 'Ο Garrucci διάφορον γνώμην ἐκφράζει· τὸ K ἡτο συμπλήρωσις ἄγνωστος τῆς ἀρχαίας λατινικῆς, ἥτις ἔγραψε Hercules, Aisclapi ἢ ἀπαντᾶ εἰς τὴν θέσιν του C ἢ Q.

4) 'Αγαγινώσκεται ἐπὶ τῶν Δέκα ἀνδρῶν τὸ c ἀντὶ g· pacit, leciones, macistratos, Cartacinienses καὶ ἐπὶ τῶν XII πινάκων (450) καὶ ἡ χρῆσις διετρέχθη ἐπὶ πολὺν καὶ μετὰ τὴν εὑρεσιν τοῦ g· macister, acetur, lecio, coenomen. Τοῦτο σημαίνει τὴν ταυτότητα τοῦ C καὶ G.

5) 'Η ἐπιγραφὴ αὕτη ἵσως εἶναι ἀντιγραφὴ μεταγενεστέρα. Ἀλλὰ ὑπάρχουσι παραδείγματα, ἐπὶ ὃν καταφαίνεται ὅτι τοῦ C καὶ τοῦ G γίνεται γρῆσις ἀδιαφόρως (Garrucci Sylloge p. 3). Ἀλλ' ὁ Brambach τὸ G ἐσγηγμάτισεν ἥδη ἐπὶ νομίσματος πρὸ τοῦ 486 ἡ. κ. P.,

Προκρίνει δ' ὁ αὐτὸς νὰ μὴ γίνεται τούτου χρῆσις εἰ μὴ εἰς τὰς συντομίας τῶν κυρίων δυνατῶν εἰς τὸ Kal(endae). 'Η χρῆσις δ' αὕτη ἔμεινε σταθερὰ εἰς τὰς ἐπιγραφάς· KA=capitalis, KS=carus suis, K=calendae, caput, citra, Caeso. Τὸ caput γράφεται διὰ τοῦ σημείου Κ μόνον ἐπὶ κεφαλῆς νόμου ἡ κεφαλαῖον.

Q (τὸ Κόππα τῶν Δωριέων) εἶναι ἄγνωστον εἰς ἄλλα ἀλφάβητα ἵταλικὰ καὶ μαρτυρεῖ μεταξὺ ἄλλων τεκμηρίων τὴν δωρικὴν καταγωγὴν τοῦ λατινικοῦ ἀλφαβήτου, ἐξέπεσεν δημοσίᾳ ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου· ἀπαντᾶ δ' ὑστερον ἡνωμένον μετὰ τοῦ u (ϙῆ).

Τὸ X, ultima nostrarum καλεῖται ὁ Κουντιλιανός. Τὸ X ἀπαντᾶ εἰς πολὺ ἀρχαίας λατινικὰς ἐπιγραφάς. Εἶναι δὲ δύσκολον νὰ δοίσῃ τις τὴν θέσιν, ἢν τοῦτο κατέχει εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀλφαβήτου.

Τὰ τρία δασέα ω ω ψ (θ, φ, χ) μετέβησαν εἰς σημεῖα ἀριθμητικά. Τὸ ω, ὑπὸ μορφὴν μεταπεποιημένην C, παριστᾶ centum. Τὸ ψ παριστᾶ mille ὑπὸ διαφόρους μορφὰς Φ, CIΩ, M. 'Η τελευταία αὗτη μεταμόρφωσις, ὡς ἡ τοῦ ω εἰς C ἐξηγεῖται ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ συμβιβάσωσι τὴν μορφὴν τῶν σημείων μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ τῶν δυνατῶν τῶν σημανόντων ἀριθμόν. Τὸ ψ σημείων τοῦ 50, προῆλθεν ἐκ λόγου ἀγνώστου. Μετὰ τοῦτο ἔλαβε διαφόρους μορφάς, ὡς 1, καὶ ἐφθασεν εἰς τὴν τοῦ L. Τὸ IΩ, ὃ σημαίνει 500, εἶναι τὸ ἡμισυ τοῦ σημείου χίλια, Φ· τὸ X=10, παρόκηθη ἵσως ἐκ τοῦ Φ ἀρχαίου σχήματος τοῦ Θ· τὸ V=5 εἶναι τὸ ἡμισυ τοῦ X.

'Ο αὐτοκράτωρ Κλαύδιος ἐπειράθη νὰ εἰσαγάγῃ τρία γράμματα νέα (Σουετών. Κλαύδ. κ. 41. Τακίτ. χρον. II, 13): τὸ δίγαμμα (digamma) ἀνεστραμμένον Λ διὰ τὸ v σύμφωνον, πρὸς διάκρισιν δηλ. τοῦ v ἀπὸ τοῦ u· amαΞit (non inutiliter, λέγει ὁ Κουντιλιανός)· τὸ ἀντίσιγμα (antisigma) δηλ. σίγμα ἀνεστραμμένον Ω, διὰ τὸ bs ἡ ps καὶ τὸ σημείων τοῦ δασέος πνεύματος τῶν Ἑλλήνων πρὸς ἐξήγησιν ἥχου μέσου i καὶ u, τὸ Ι διὰ τὸ u διὰ τὸν ἥχον τοῦ γαλλικοῦ u, τὸ ὄποιον εἶναι ἐπίσης τὸ u τὸ ἑλληνικὸν μέσον μεταξὺ i καὶ ou. Τὸ πρῶτον καὶ τὸ τρίτον τῶν γραμμάτων τούτων ἀπαντᾶ εἰς τινας ἐπιγραφάς τῆς ἐποχῆς τοῦ Κλαύδιου, ἀλλ' ἀπωλέσθη πάραντα μετὰ τοῦτον¹.

1) 'Ἐν μιᾷ τῶν πράξεων τῶν Arvalos τῶν χρόνων τοῦ Νέρωνος ἀναγινώσκεται VOFIMVS ARFALES IOIΩI. 'Εκ δὲ τῶν χρόνων τοῦ Κλαύδιου ἀπαντᾶς CFONVS, BEBLIO THECA GIBERNATOR. Σημειώτεον δ' ὅτι εἰς ἀττικὰς ἐπιγραφάς τοῦ III αἰώνος π. Χ. ἡ ὄρθογραφία κυμαίεται· βιβλιον καὶ βιβλιον. 'Ἐκ τῆς τοισύτης ἐκφωνήσεως προσῆλθον εἰς τὴν λατινικὴν τὸ lubet libet, optumus optimus κτλ,

‘Η μορφὴ ἡ νέα τοῦ Οὐ εἶναι ἀσινήθης εἰς ἐπιγραφὰς μέχρι τοῦ τελους τοῦ II αἰώνος μ. Χ. Εἰς ἐπιγραφὴν τοῦ Σεπτίμου Σεβήρου ἀπαντᾶ σταθερῶς τὸ V φωνῆν ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ V καὶ τὸ V σύμφωνον ὑπὸ τὴν τοῦ Οὐ.

Λέγεται διτὶ δὲ Ἐννιος κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλλήνων εἰσήγαγεν εἰς τὴν γραφὴν τὰ διπλά σύμφωνα. Τὸ πρῶτον παράδειγμα ἐπιγραφῆς βεβαίας ἀναφέρεται κατὰ τὸ 186 π.Χ. Ἡ χρῆσις εἶναι συχνὴ μετὰ τὸ 120 μ.Χ.¹⁾

Κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Ἑλλήνων, οἱ διακρίνουσι τὸ ε τοῦ η, τὸ ο τοῦ ω, οἱ Ρωμαῖοι ἐπενόησαν διάφορα μέσα, ἵνα δηλώσωσι τὸ μακρὸν φωνήν τούς.

α) Μεταξὺ τοῦ 130 καὶ 75 π. Χ. ἀπαντᾶ εἰς ἐπιγραφὰς τῶν χρόνων τῶν Γράκχων Α, Ε, Ο, Β μακρόν, γραφόμενον δὶς (faato, naatam, vootum, juus, suuio, aatei, leege, seedes) τὴν ἐπινόησιν ἄλλοι εἰς ἄλλον ἀποδίδουσιν. Ἐπὶ Κικέρωνος καὶ Καΐσαρος ἐποιοῦτο χρῆσιν ΙΙ ὡς ἴσοδυνάμων τοῦ I συμφώνου Aiiax, Maiia, Pompeiius, eiicit.

β') Ι μακρὸν ἐγράφετο κατ' ἀρχὰς εἰ, ἐπειτα ἐπὶ Σύλλα διὰ I μείζονος τῶν ἄλλων γραμμάτων τῆς λέξεως, ὡς VIcus. Ἀπαντᾶ δὲ ἐπίσης τὸ I μείζον χρήσιμον ἀντὶ I συμφώνου, διὰ οὗ καὶ ἐνίστε ἀπλῶς διὰ I.

Σημ. Κατὰ τοὺς δύο πρώτους αἰώνας τῆς αὐτοκρατορίας τὸ μακρὸν τῶν φωνηέντων ἐσημειοῦτο διά τινος μικροῦ τόνου ὀνομαζομένου apex. Ο sicilicus, δεστις εἶχε τὴν μορφὴν τοῦ C ἀνεστραμμένου, ἐτίθετο ἐπί τινος συμφώνου, ἵνα δειξῃ, διτὶ νοεῖται ἀναδεδιπλασιασμένον.

3. Ἰστορικὴ ἀνάπτυξις τῆς λατινικῆς.

Ως ὁ λαὸς ὁ Ρωμαϊκὸς καὶ ἡ λατινικὴ γλῶσσα ἐθεμελιώθη ἐν τῇ Μέσῃ Ἰταλίᾳ, ὡς ἐρόεθη, καὶ βραδύτερον εἴς ἀπασαν τὴν Ἰταλίαν καὶ εἰς μέγα μέρος τοῦ ἀρχαῖου κόσμου, δὲ ὑπέκειτο τοῖς Ρωμαίοις ἐπεκράτησε δὲ αὐτῇ τῶν ἄλλων διαλέκτων (lingua urbana ή sermo urbanus), ἃς ἐθεώρησαν δημόσεις διαλέκτους (lingua rustica ή sermo rusticus ή plebeius) καὶ κατέστη ἡ μόνη λατινικὴ γλῶσσα: ἡ λατινικὴ γλῶσσα καὶ ἡ ἐλληνικὴ, πολλὰς ὑπέστησαν μεταβολάς, κατά τε τοὺς τύπους, τὴν σημασίαν τῶν λέξεων καὶ τὴν σύνταξιν. Ἐκ τῶν λίαν δὲ γνωστῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς μεταβολῶν μέχρι τῆς διαφο-

1) Εἰς τὸν νόμον τὸν ἀγροτικὸν τοῦ 111 ὑπάρχονταν 20 σύμφωνα διπλᾶ καὶ 11 σύμφωνα διπλᾶ ἔνθα περιέμενε τις τὰ διπλᾶ,

φας ή διὰ τῆς μεταναστεύσεως τῶν Βαρβάρων εἰς τὴν Δύσιν σημειοῦται (περὶ τὸν 6 αἰῶνα μ. Χ.).

Ἡ γλῶσσα τοῦ Ἐννίου καὶ τοῦ Κάτωνος δὲν εἶναι ἡ τοῦ Καΐσαρος καὶ τοῦ Βιργιλίου· ἡ γλῶσσα τοῦ Καΐσαρος καὶ τοῦ Βιργιλίου δὲν εἶναι ἡ τοῦ Τακίτου καὶ τοῦ Ἰουβεναλλίου, καὶ αὐτὴ ἡ τελευταία δὲν εἶναι ἡ τοῦ Κλαυδίου. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ βλέπῃ τις τὴν λατινικὴν γλῶσσαν ἐπὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πίνακος· ἀλλ' ἀνάργη νὰ διακρίνῃ τὰς διαφόρους φάσεις τῶν τύπων, τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς διαφθορᾶς. Άλι θιάφοραι δὲ φάσεις εἶναι τόσον ἄξιαι νὰ τὰς γνωρίσῃ τις, ὥστε συμπίπτουσι μετὰ τῆς ἴστορίας τῶν γραμμάτων αὐτῆς.

Διακρίνονται δὲ πέντε περίοδοι, καθ' ἃς ἡ λατινικὴ γλῶσσα ἔμφανισθεῖσα ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, γενομένη εἴτα κοσμοκράτειρα, διεφθάρη· μετὰ πάροδον μακρῷ χρόνῳ μόλις ἡδυνήθηνά παραγάγη ἀτελέστι· ἡδυνήθη δὲν νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ τοῦτο κατώρθωσε μετὰ δουλικὴν μίμησιν τῶν Ἑλλήνων, ὡν τὴν φιλολογίαν ἐγνώρισαν οἱ Ρωμαῖοι, ἀφ' οὗ ἀνυψώθη εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς τελειότητος αὐτῆς. Τότε σπουδάξουντες νὰ ποιήσωσιν αὐτὴν οἰκείαν, παρήτησαν σχεδὸν ὀλυσχερῶς τὰ πρῶτα ἀτελῆ δοκίμια αὐτῶν.

Πρώτη περίοδος. Αὕτη ἔκτείνεται ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρχῶν μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ Γ' αἰῶνος π. Χ. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἡ λατινικὴ γλῶσσα εἶναι ἔτι εἰς υπηρόδη κατάστασιν καὶ ἄνευ ὑποταγῆς εἰς ἔξωτερικὴν ἐπίδρασιν. Κατὰ ταύτην μόνον ἀμαυρὰ ἵχη φιλολογίας ἐφάνησαν. Ἡ περίοδος αὕτη εἶναι ἡμῖν γνωστὴ μόνον διά τινων ἐπιγραφῶν ἐν κρονίοις στίχοις συντεταγμένων, ὡν τινὲς ἐπὶ τοῦ μνήματος τῶν Σκιπιώνων εὑρέθησαν, καὶ ἀποσπασμάτων τοῦ νόμου τῶν XII πινάκων. Αὕτη ἡ περίοδος εἶναι ὅλως ἀρχαϊκὴ (*prisca latinitas*) (ἀπὸ τοῦ Σ'—Γ' αἰῶνος π. Χ.).

Δευτέρα περίοδος. Κατὰ ταύτην οἱ Ρωμαῖοι ὑποτάξιοι τὴν Ἰταλίαν καὶ τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις ἥλθον εἰς ἐπιμιξίαν πρὸς τὸν Ἑλληνας καὶ τινας μάλιστα ὑπέταξαν. Συγγραφεῖς δὲ μάλιστα μὴ Ρωμαῖοι τὸ γένος συνετέλεσαν διὰ μεταφράσεων ἢ καὶ ἐπεξεργασίας ἐλληνικῶν συγγραμμάτων εἰς τὸ νὰ διεγείρωσι τὴν πρὸς αὐτὰ κλίσιν καὶ ἔξηκολούθησαν οἱ Ρωμαῖοι αὐτὸλι τὴν σπουδὴν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης καὶ ὡς μιμηταὶ αὐτῶν προήγαγον μᾶλλον ἢ ἦτον πρωτοτύπους συγγραφὰς εἰς διάφορα τοῦ λόγου εἶδη. Οὕτω οἱ μὲν Ἑλληνες εἶχον τὸ πνευματικὸν κράτος, οἱ δὲ Ρωμαῖοι τὸ ὑλικόν. Ἡδη εἰς τὸν παλαιοὺς

σατουρνίους στίχους (*versus saturninus*), οἵτινες εἶναι τὸ ἔθνικὸν μέτρον, ὑπεισέρχεται ἡ ἐλληνικὴ προσῳδία καὶ ὁ Ἐννιος εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ρώμην τὸν δυμηρικὸν ἔξαμετρον. Ὁ Κάτων, διήγαγε σχεδὸν δλον τὸν ἑαυτοῦ βίον ὑπὸ τὴν ἐλληνικὴν ἐπίδρασιν καὶ δὲν ἀπέστη κατὰ τὸ γῆρας ἀπὸ τοῦ νὰ μάθῃ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν. Ἡ προσῳδία τοῦ Πλαύτου καὶ ἡ τοῦ Τερεντίου εἶναι ἔτι τεθμελιωμένη ἐπὶ τῆς δημώδους προφορᾶς καὶ διακρίνεται τῆς τοῦ Ἐννίου καὶ τοῦ Λουκιλίου, ἥτις θεμελιωνται ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς προσῳδίας. Αὕτη εἶναι ἡ περίοδος τῶν μεταβολῶν καὶ τοῦ ἀγῶνος (Β' αἰώνων πρὸ X.).

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀναφαίνονται

T. Livius Andronicus (*περὶ τὸ 240 π. X.*)

Gn. Nevius (*π. τὸ 204 π. X.*)

C. Ennius (*ἀπὸ 169 π. X.*)

Cecilius

M. Pacuvius (*ἐγ. 220, ἀπ. 130 π. X.*)

L. Attius (*ἢ Accius*) (*ἐγ. 160, ἀπ. 87 π. X.*)

Corn. Lucilius (*ἐγ. 148, ἀπ. 102 π. X.*)

L. Pomponius

T. At. Plautus (*ἀπ. 184 π. X.*)

P. Terentius Afer (*ἐγ. 195, ἀπ. 159*)

Caec. Statius (*ἀπ. 186 π. X.*) *ἱστορικός*.

M. Porcius Cato (234-149 π. X.) *ρήτωρ, ἱστορικὸς καὶ ἀγρονόμος* (*ἔγραψεν orationes, origines, de re rustica*).

Ποιηταὶ

ἐπικοί,

δραματικοὶ

σατυρικοί.

συγγραφεῖς

κωμικοί.

'Ιδίᾳ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς ὁ πεζολόγος Κάτων καὶ οἱ κωμικοὶ Πλαύτος καὶ Τερεντίος· περιλαμβάνεται ἡ περίοδος αὗτη μεταξὺ τοῦ 2 καὶ 3 καρχηδονικοῦ πολέμου.

Τρίτη περίοδος. (Α' αἰών π. X. καὶ Α' αἰών μ. X.). Κατὰ ταύτην ἐμορφώθη τέλευτη γλῶσσα καὶ ἡ λατινικὴ φιλολογία· ἡ περίοδος αὕτη εἶναι ἡ κλασσικὴ, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Λουκρητίου καὶ Κατούλλου, οἵτινες δεικνύουσι τὸν θρίαμβον τῆς ἐλληνικῆς ἐπιδράσεως· ἡ γλῶσσα ἀναπτύσσεται εἰς ὅλα τὰ εἰδή τοῦ λόγου· Κικέρων, Σαλλούστιος, Λίβιος· πάραντα ἀναλάμπει ἡ πλειάς τῶν ποιητῶν ἐπὶ Αὔγουστου. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τὸ πνεῦμα διατελεῖ εἰς πᾶσαν αὗτοῦ τὴν δύναμιν· ἡ Ρώμη εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ κόσμου καὶ ἡ λατινικὴ εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν Ρωμαίων. Ἡ κλασικὴ περίοδος πίπτει μεταξὺ τῆς νεότητος τοῦ Κικέρωνος καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τραϊανοῦ· ίδίᾳ δ' ἡ ἀνάπτυξις διή-

κει ἀπὸ τῆς δικτατορίας τοῦ Σύλλα μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Κικέρωνος.

Κατὰ ταύτην ἀναφαίνονται

T. Lucretius Carus

C. Val. Catullus (87 π. X.)

P. Virgilii Maro (70-19 π. X.) (Rucolica,
georgica, Aeneis εἰς 12 βιβλ.)

C. Horatius Phlacus (65-9 π. X.) (odae ἡ
carmina, epodi, satira, fasti κτλ.)

M. Tibullus (44-19 π. X.)

Sex. Aur. Propertius (ἐγ. 46, ἀπ. 15 π. X.)

C. Cornelius Gallus (ἐγ. 69, ἀπ. 26 π. X.)

Corn. Sevérus

P. Ovidius Naso (43 π. X.-17 μ. X.) (ἔποιησε
metamorphoses, halieutica, amores κτλ.)

M. T. Cicero (106-43 π. X.) πολυγράφος.

Q. Hort. Ortalus (69 π. X.)

G. Jul. Caesar (100-44 π. X.) (Commen-
taria de bello gallico, de bello civili)

Cornel. Nepus (ἐγ. 96-86 π. X.)

G. Arinius Pillio

G. Sallustius Crispus (historiae, bellum
Catilinum, bellum Iugurtinum)

Tit. Livius (59 π. X.-17 μ. X.)

M. Terentius Varro (82-37 π. X.), ἀγρονόμος καὶ γραμματι-
κός· συνέγραψε 490 συγγράμματα.

M. Vitruvius Pollio ἀρχιτέκτων (14 ἀπ. X.).

Celsus ἴατρος.

'Ιδια διακρίνονται δὲ Καῖσαρ, Κορυνήλιος Νέπων, Σαλλούστιος, δὲ
Οὐάρων καὶ οἱ δύο ποιηταὶ Κάτου λλος καὶ Λουκρήτιος.

Τετάρτη περί οὗ διηγεῖται. Απὸ τοῦ θανάτου τοῦ Αύγουστου μέχρι τοῦ
τέλους τοῦ αἰδονος τῶν Ἀντωνίων (ἥτοι ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ Α' αἰδονος
μέχρι καὶ τοῦ Β' μ. X.). Κατὰ ταύτην τὴν περίοδον δὲν διατηρεῖται ἡ
ἐπὶ Κικέρωνος γλωσσα· αἱ ἀρχαῖαι οἰκογένειαι διεσπάρησαν κατὰ μέρη
ἐνεκα τῶν ἐμφυλίων πολέμων, ἡ λεηλασία τῆς Ρώμης εἶχε κατὰ μέρος
ἀνανεωθῆ, ἡ δημώδης γλωσσα ἀναφαίνεται ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν εἰς
τὰς συνεντεύξεις, ἡ φιλολογικὴ γλωσσα διετηρεῖτο μόνον εὖ τοῖς γρα-

ποιηταῖ.

ἰστορικοί.

φείοις καὶ ἐν ταῖς αἰδούσαις τῶν δημοσίων ἀναγνωστηρίων.⁷ Έκαστος συγγραφεὺς ἔγραψε κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ καλλαισθησίαν· συγγραφεὺς δαιμόνιος, ὡς ὁ Τάκιτος, ἐλάλει γλωσσαν δλως προσωπικήν· ὥστε ἐπὶ Κουνιτιλιανοῦ τὸ ὑφος τοῦ Κικέρωνος μετὰ τῆς γραμματικῆς τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ ἀπετέλουν κράμα νέον.

Κατὰ ταῦτην ἀναφαίνονται οἱ ἔξης συγγραφεῖς

M. An. Lucanus (32-63 ἀπὸ Χρ.)

Aul. Fl. Persius

D. Ju. Iunius Juvenalis (42-119 ἀ. Χ.)

L. Annaeus Seneca (65 ἀ. Χ.)

T. Phaedrus (Fabul. Aesopicæ) (34-62 π. Χ.)

P. Papinius Statius

M. Val. Martialis (ἐγ. 40, ἀπ. 100 ἀ. Χ.)

C. Silius Italicus (ἐγ. 68, ἀπ. 86 ἀπ. Χ.)

M. Velleius Paterculus (ἐγ. 19 π. Χ.)

G. Corn. Tacitus (ἐγ. 50 ἀπ. μετὰ τὸ 117 ἀ. Χ.)

Luc. Annaius Florus

C. Curtius Rufus (69-79, ἀ. Χ.)

G. Suetonius Tranquillus (98-138, ἀ. Χ.)

Valerius Maximus (30 ἀ. Χ.)

Tertulianos ὁ πρώτος συγγραφεὺς τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας

M. Annaius Seneca ὁ πατήρ

L. Annaius Seneca ὁ φιλόσοφος

G. Plin. Secundus ὁ πρεσβύτερος (23-79 ἀ. Χ.)

G. Plinius Secundus ὁ νεώτερος (ἐγ. 62, ἀπ. 110 ἀ. Χ.)

M. Fab. Quintilianus (42-118 ἀ. Χ.)

Aul. Gellius — Apuleius — Sex. Iulius —

Frontinus — Hyginus — Pomponius Me-

las (40 ἀ. Χ.)

Ἐπὶ Αὐγούστου καὶ Τιβερίου, ὁ μὲν πεζὸς λόγος ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τοῦ Τ. Αιβίου, Κέλσου, Β. Πατερούλου· ἡ δὲ ποίησις ὑπὸ τοῦ Βιρογιλίου, Ορατίου, Οβιδίου, Τιβούλλου καὶ Προπερτίου.

Μεταξὺ δὲ τῶν βασιλέων Καλλιγούλα καὶ Δομετιανοῦ ἥκμασαν οἱ δύο Σενέκαι, οἱ δύο Πλίνιοι, ὁ Τάκιτος, Σουνετώνιος, Κουνιτιλιανός καὶ οἱ ποιηταὶ Λουκανός, Πέρσης, Ιουβενάλιος, Μαρτιάλιος, Στάτιος, Σίλιος ὁ ἵταλικός, Βαλέριος Φλάκκος.

Περὶ ιόδος πέμπτη. Ἡ περιόδος αὕτη εἶναι τῆς πτώσεως καὶ τῆς διαφθορᾶς (Γ' αἰών καὶ οἱ ἀκόλουθοι αἰῶνες).

Γ' Αἰών. Dionisius Cato — Terentius Maurus — Censorinus — Calpurnius — Nemesius — Iulius Obsequius — Nonius Marcellus.

Συγγραφεῖς τῆς ἴστορίας Αὐγούστου. Spartianus, Sul. Capito-linus, Trevel. Pollio, Flav. Vopiscus καὶ.

Συγγραφεῖς χριστιανοῦ. Minutius Felix, Cyprianus.

Δ' Αἰών. Fray. Eutropius—Donatius—Ammianus Mar-cellinus, Macrobius, S. Aurelius Victor.

Ποιηταί. Avienus—Ausonius καὶ Claudio.

Συγγραφεῖς χριστιανοί. Arnobius, Lactantius, Ambrosius καὶ.

Ε' Αἰών. **Συγγραφεῖς χριστιανοί.** Sanct. Ieronymus—Sulpicius Severus—Augustinus—Sidonius, Apollinaris καὶ.

Ποιηταί. Rutilius Numautianus.

Γραμματικοί. Sextus Pompei.—Festus—Martianus Ca-pella—Servius καὶ Priscianus.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἀπὸ τοῦ Ἀντωνίου μέχρι τῆς καταλύσεως τῆς αὐτοκρατορίας διακρίνονται μάλιστα ὁ Κλαύδιος, ὁ Αὐσώνιος, οἱ μι-κροὶ ποιηταὶ Πετρώνιος, Ἰουστῖνος, Αὐλος Γέλλιος, Ἀποντήγιος, Ἀμμ. Μαρκελίνος, Μακρόβιος, οἱ ἐφανισταὶ τῆς ἴστορίας τῶν αὐτοκρατόρων (Historia Augusta), οἱ πατέρες τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας, οἱ ὑπο-μνηματισταί, οἱ γραμματικοί, καὶ οἱ τελευταῖοι ἀντιπρόσωποι τῶν λα-τινικῶν γραμμάτων· ὁ Κασσιόδωρος καὶ ἄλλοι.

Ἡ λατινικὴ γλῶσσα ἀφανίζεται ὑπὸ τὸ παχὺ σκότος τῆς βαρβαρό-τητος τοῦ μεσαίωνος. Ἐφ' οὗ δὲ αἰώνας τινας ἔτι παρὰ συγγραφεῦσι τῆς δυτικῆς Εὐφράτης ἥτο ἡ μόνη ἐν χρόνῳ αὐρίως ἡ λατινικὴ γλῶσσα ὑπὸ μορφὴν διεφθαρμένην, ἐν φ' συγχρόνως ὑπὸ τὴν ἐπιφροὴν τῶν ἐπιδραμόντων ἐθνῶν ἐγεννῶντο πολλαὶ νέαι γλῶσσαι ἀπὸ τοῦ VIII αἰώνος, διμιούμεναι μέχρι σήμερον· ἡ ἵταλική, ἡ ἰσπανική, ἡ πορτο-γαλλική, ἡ γαλλική, ἡ φρουμουνική καὶ ἄλλῃ ἥρχισε δὲ κατ' δλίγον νὰ γίνεται χρῆσις τῶν νεωτέρων τούτων γλωσσῶν εἰς διάφορα ἐπιστημο-νικὰ συγγράμματα καὶ ἐξεβλήθη ἀπὸ τούτων ἀντικατασταθεῖσα ὑπὸ τῶν νεωτέρων γλωσσῶν¹. Καὶ σήμερον ἐν Γερμανίᾳ ὑπάρχουσιν οἱ ξητοῦντες τὸν ἔξοιστρακισμὸν αὐτῆς ἀπὸ τῶν σχολείων.

1) Ἡ λατινικὴ γραμματικὴ ἔχει ἀντικείμενον τὴν σπουδὴν τῶν στοιχείων, τῶν τύπων καὶ τῆς συντάξεως τῶν λεξεων τῆς λατινικῆς γλώσσης κατὰ τὰ σωζόμενα μνημεῖα. Περι-λαμβάνει δὲ τὰς τρεῖς μεγάλας περιόδους: 1) τὴν ἀρχαϊκὴν περίοδον, 2) τὴν εἰλαστικὴν καὶ τὴν μετὰ τὴν εἰλαστικὴν μέροι τοῦ Κουνητίλιανος.

ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ

Α'. ΟΡΘΟΕΠΕΙΑ*

α'. Γράμματα καὶ ἐκφώνησις αὐτῶν.

§ 1. Ἡ Λατινικὴ γλῶσσα ἔχει τὰ ἑπόμενα γράμματα (litterae):

A	a	ᾳ.	N	n	ῃ,
B	b	μπέ,	O	ο	օ,
C	c	τσέ,	P	p	πέ,
D	d	ντέ,	Q	ϙ	ϙοῦ,
E	e	ὲ,	R	r	ὲρ,
F	f	ὲφ,	S	s	ὲς,
G	g	γκέ,	T	t	τέ,
H	h	ჸ,	U	u	օ̄,
I	i	ἱ,	(V	v	βχῦ),
(J)	j	ὶδθ),	X	x	ὶδ,
K	k	κά,	Y	y	ῆψιλόν,
L	l	ὲλ,	Z	z	ζῆτα.
M	m	ὲμ,			

§ 2. Τούτων φωνήστα μὲν εἰναι: 6, ταῦτα: a, e, i, o, u, καὶ y, σύμφωνα δὲ τὰ λοιπὰ 19: b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, x, z.

§ 3. Τὰ φωνήστα a, e, i, o, u καὶ y
ἐκφωνοῦνται ως τὰ ἑλληνικὰ ξ, ε, ι, ο, ου καὶ υ.

α') Τὸ ί ως φωνῆσιν ἐγράφετο οῦτω ί, ως σύμφωνον δὲ οῦτω j· ώς σύμφωνον τὸ ί ἐν ἀρχῇ λεξίσις περὶ φωνήστος καὶ ἐν μέσῳ μεταξὺ συμφώνου καὶ φωνήστος ὃν ἐκφωνεῖται ως τὸ ἑλληνικὸν γ ἢ γι· judico (γιούδικο), adjungo (ἀδγιούγκο), electus ἐγιέκτους).

β') Τὸ φωνῆσιν υ ἐκφωνεῖται ως ου (cupio=κούπιο) καὶ τὸ σύμφω-

(*) Ορθοέπεια, id est emendata cum suavitate vocum explanatio. (Κουντάκ. 1, 5, 33).

νον V. ὁ ἐκφωνεῖται ως τὸ ἐλληνικὸν *θ* (volo=θόλο), εἰναὶ ἐν καὶ τὸ αὐτὸν γράμμα, ως γίνεται φωνερὸν ἐν τοῦ διπλοῦ τύπου τῶν σιλλαῖς ('Οράτ. ἐπαρδ. 13, 2) καὶ silvae καὶ fautor, cautus, ὁ ἐν τοῦ faveo, caveo καὶ ἄλλων πολλῶν.

γ') Τὸ γὰρ τὸ ζεῖνται μόνον ἐν ἐλληνικαῖς λέξεσι καὶ ἐκφωνοῦνται ως τὸ οὐ καὶ ζ, οἷον pyramis (πύραμις) πυραμίς, zephyrus (Ζέφυρος) ζέφυρος.

Σημ. Τὸ γὰρ τοὺς ἔλληνας κυρίοις ὄνόματα μέγρε: Κικέρωνος ἀντικαθίστατο διὰ τοῦ αὐτοῦ Amphitryo ἀντὶ Amphitryo, Curena ἀντὶ Cyrena καὶ ἄλλ., ἐν δὲ τοῖς μετὰ ταῦτα γράμμοις ὅτε μὲν διὰ τοῦ γ, ὅτε δὲ διὰ τοῦ ι· syllaba, ἀλλὰ laerima διάκρινον, stilus στῦλος, sio φύω. Παρέμεινεν δὲ τὸ μις μῆς, pus πῦος, us (thus) θύος,

§ 4. Ἐκ τῶν φωνηέντων συντίθενται διφθοργοί, ὡν συνήθεις εἰναὶ φέσσαρες, αὐταὶ:

ae, oe, au, eu

χντίστοιγοι τῶν ἐλληνικῶν αι, oi, au, ην

καὶ ἐκφωνοῦνται ως αι, ε, άου, έου

Phædrus(Φαίδρους), cœna(τσένα), causa(κάζους), Eurus(Ἐουρούς).

Ηλὴν τούτων καὶ ἄλλαι διφθοργοί εἰναὶ ἐν γράσσει, ai ei, ui, eu.

α') Απαντῷ δὲ ἡ μὲν εἰ μόνον ἐν τῷ ἐπιφωνήματι hei· ἡ δὲ ui μόνον ἐν ταῖς δοτικαῖς cui καὶ huic καὶ τῷ ἐπιφωνήματι hui· ἡ δὲ eu μόνον ἐν κυρίοις τισιν ὄνόμασι: Leucius, ἐν τοῖς ἐπιφωνήμασι heu, eheu, heus, καὶ ἐν τοῖς συνήθεοις ceu, neu, seu, neuter, neutiquam, neutique καὶ ἐν τοῖς ἐκ τῆς ἐλληνικῆς μετενεγκείσιν ὄνόμασι: Prometheus=Προμηθεύς, leucogaeus=λευκόγαιος, ἐνωρίς ὄμως μετέβη ἡ eu εἰς u. Lucius=Λεύκιος.

β') Η ἐλληνικὴ διφθοργοί ει πρὸ συμφώνου τρέπεται εἰς i, πρὸ φωνήντος δὲ εἰς ē καὶ ī (φύσει μακρόν), οἷον Nilus=Nεῖλος, Darius=Δαρεῖος, Medea=Μήδεια· ἡ δὲ ai εἰς ae καὶ ἡ οι εἰς oe· Phædrus, Phoenix.

Σημ. Η διφθοργοί αἱ οὖται πολὺ συνήθης κατὰ τὴν ἀρχαϊκὴν ἐποχὴν (aidilis, quaistor, praitor), ἀπαντῷ εἴτε ώς ἀρχαϊσμὸς κατὰ τὸ τέλος τῆς αὐτοκρατορίας (filial ἐπιγραφὴ τοῦ 393 μ. Χ.). Η μετάδοσις τῆς αἱ εἰς ae ἀρχεται ἀπὸ τοῦ 190 π. Χ.

§ 5. Τὰ σύμφωνα διαιροῦνται εἰς ὄγρα, l, m, n, r, καὶ ἄφωνα, τὰ λοιπά. Τὰ ἄφωνα δὲ πάλιν ὑποδιαιροῦνται κατὰ τὰ ὄργανα, δι τὸν ἐκφωνοῦνται, εἰς γειτεόφωνα, b, p, f, (v) γιτεσσόφωνα d, t, οὐφαρα-σκόφωνα, c, g, k.

§ 6. Τῶν συμφώνων τὰ μὲν c, l, f, k, m, n, p, r, s, t, x, z ἐκφωνοῦνται ως τὰ ἐλληνικὰ κ, λ, φ, ς, μ, ν, π, ρ, σ, τ, ξ, ζ, τὰ δὲ λοιπά, b, d, g, h, q, ως ἔξης·

Tὸ b ἀντιστοιχοῦν τῷ ἑλληνικῷ δὲ (brevis=βραχύς), ἐκφωνεῖται ως τὸ μπ, μὴ ἐπιτεινομένου τοῦ μ., ως ἐν τῇ λέξει ἄμπελος· halo (μπάλο) =βλήχομενος, basis (μπάσις)=βάσις.

Tὸ d ἀντιστοιχοῦν τῷ ἑλληνικῷ δὲ (dare=διδόναι), ἐκφωνεῖται ως τὸ ντ, μὴ ἐπιτεινομένου τοῦ ν., ως ἐν τῇ λέξει ἐραυτόν· Dido (Ντίντο) =Διδώ, domus (ντόμους)=δόμος.

Σημ. Tὸ d καὶ τὸ t εἰγονόμοιότητα κατὰ τὴν ἐκφωνησιν, ως δῆλον ἐκ τῆς διετῆς γραφῆς τῶν· haut καὶ haud, apud καὶ apud, set καὶ sed καὶ illa.

Tὸ g ἐκφωνεῖται ως τὸ γκ (γγ) ἢ μᾶλλον ως τραχὺ γ., ως τὸ τῆς κοινῆς γκαρφύω, γκέμιν· genus (γκένους)=γένος, gigno (γίγνο)=γίγνομαι.

Tὸ h πνεῦμα ὃν μᾶλλον γράμματός τινος καὶ οὐχὶ σύμφωνον καὶ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ δάκιν πνεῦμα τῆς ἑλληνικῆς ἐκφωνεῖται ἀπαλώτερον τοῦ χ., μὲν ἀνοικτὸν στόμα, οἷον· Hector (Χέκτωρ) "Ἐκτωρ, heros (ἔρως) ἥρως" ἢ μᾶλλον σχεδὸν δὲν προύφερετο, ως δῆλον ἐκ πολλῶν λέξεων, αἵτινες ἀπέθελον αὐτὸν καὶ γράφονται· hedera καὶ edera, herus καὶ erus, harena καὶ arena κτλ.

Tὸ c πρὸ τοῦ α ἐγράψετο πρότερον ἐν ἀρχῇ λέξεων πάντοτε κ· ως καρπού (κάπουςτ)· ἀλλ' ἡδη εἴναι ἔχρηστον, κείται δὲ μόνον ἐν συντετμημέναις λέξεσιν, ἐν αἷς συνηθέστερον νῦν τὸ c, οἷον· k=Kæso=Cæso (Καζέζο), k=Kal=Kalendæ=Calendæ (Καλένδαι).

Tὸ q ἡνῶμένον πάντοτε μετὰ τοῦ u, v (qu ἢ quv) ἐκφωνεῖται ως κε, κατὰ τινας δὲ ως κου, οἷον· aqua (ἄκης ἢ ἄκουα) ὕδωρ, quercus (κερέρκους) δρῦς.

Σημ. α'. Tὸ λατινικὸν ἀλφάδητον, ως ἐρρήθη ἐν τῷ προλόγῳ, δὲν ἔχει τὰ 0, φ καὶ γ, ἀναπληροὶ δὲ ταῦτα διὰ τῶν διπλῶν th, ph καὶ ch, ως ἡ ἀρχαιοτάτη ἑλληνική.

Σημ. β'. Tὸ c, s καὶ l κατά τινας ἐκφωνοῦνται ως ξῖζης.

Tὸ c πρὸ συμβόνων μὲν καὶ τῶν φωνητῶν a, u, au καὶ ui καὶ ἐν τέλει λέξεως ἐκφωνεῖται ως τὸ ἑλληνικὸν κ, οἷον· credo (κρέδο), clarus (κλάρους), caput (κάπους), cor (κόρ), cura (κούρα), causa (κάζους), cui (κούι), lac (λάκ), nunc (νούν), dic (δίκ), πρὸ δὲ τῶν ἄλλων φωνητῶν e, i, y καὶ τῶν διφθόγγων ae, eu, καὶ οε ως τσ, οἷον· cedrus (τεσέρους), civis (τεσλεις), Cyrus (Τσύρους), Caesar (Τσαΐζαρ), coena (τεσένα)¹.

Tὸ s μεταξὺ δύο φωνητῶν ἐκφωνεῖται ως ζ causa (κάζους), Musa (Μούζα) Μούσα.

Tὸ t ἐν τῇ συλλαβῇ ti πρὸ φωνητοῦ ἐκφωνεῖται ως τσι, οἷον· ratio (ράτσιο), τοῦτο δῆλον ἐκ τῆς διετῆς γραφῆς· nuncius=nuntius. Δὲν ἐκφωνεῖται τσι, ἐὰν τὸ i εἴναι μα-

¹ Η ἐκφωνησις τοῦ c ως καὶ τσ εἴναι προσδλημα ιστορικόν· εἴναι γνωστόν δ' ἐξ ἐπιγραφῶν καὶ μεταγραφῶν (μεταρράσσεων) ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν λατινικὴν καὶ τανάκηλιν, οὗτοί τὸ c καὶ τὸ t κατακειθεστῶνται ἀλληλαγόντων οἵτινες οἱ "Ἐλληνες γράφουσι Καίσαρ, Κεντώρια, Κικέριον καὶ άλλοι· Σαίσαρ, Σεντώρια, Σισέρων, καὶ οἱ Λατίνοι γράφουσι διὰ τοῦ c λέξεις, αἱ ἐν τῇ ἑλληνικῇ γράφουσι διὰ τοῦ K· Cecrops, Cimon, cera, cithara, Cybele, cyenus.

κρόν ἡ προηγήται: t, s ἡ x, οῖον: Critias=Κριτίας, Miltiades=Μίλτιαδης. Παρθ. καὶ fetialis, ὁ ὁ Πλούταρχος (Κρυπ. 18) φητιαλεῖς, (Νουμ. 19) φιτιαλεῖς, καὶ Διονύσιος ὁ Αἰλικ. (6, 39) φιτιάλεις λέγεται.

β'. Ησσότης συλλαβῶν

§ 7. Ηδον συλλαβῆν, ὡς ἐν τῇ ἑλληνικῇ, εἶναι ἡ βραχεῖα (brevis) ἢ μακρά (longa). Πολλάκις εἶναι ἀνάγκη διακρίσεως τούτων: διακρίνεται δὲ ἡ μὲν βραχεῖα διὰ τοῦ σημείου (-), ἡ δὲ μακρὰ διὰ τοῦ (-). Ἐκ τῶν δύο δὲ τούτων προέκυψεν ἡ κοινή (=) (communis).

Α'. Βραχεῖα μὲν εἶναι πᾶσσα συλλαβῆν ἔχουσα βραχὺ φωνῆν, οἷον: lēgo, cāput. Γενικός δὲ βραχὺ εἶναι πᾶν φωνῆν πρὸ ἑτέρου φωνήντος ἡ τοῦ h ἐν μέσῳ λέξεως· (vocalis ante vocalem brevis est), οἷον: prītor, audīō (ἀλλὰ audīre, audīvi), trāho, vēho. Ἐξαἱρέσεις εἶναι:

α') Τὸ e ἐν τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ τῆς ε' κλίσεως i ἡγουμένου, οἷον: spēciēi, diēi, oūχ! δὲ καὶ συμφώνου, οἷον: spēi, fidēi.

β') Τὸ i τῆς εἰς Ius γενικῆς, οἷον: unīus, illīus, istīus.

Σημ. Παρὰ ποιηταῖς εὑρηται καὶ βραχύ alterīus, nullīus, ἀλλὰ πάντοτε alīus (ἐν τοῦ alius) καὶ solīus).

γ') Τὸ a καὶ e τῆς κλητικῆς τῶν εἰς aius καὶ eius ληγόντων κυρίων ὄνομάτων, οἷον: Gai, Pompēi.

δ') Τὸ i τοῦ fio, πλὴν ἐν ἔπηται eri fieri καὶ fierem.

ε') Εἰς τὰς ἑλληνικὰς λέξεις διακρίνεται μακρὸν τὸ φωνῆν ἡ ἡ διφθογγος πρὸ φωνήντος: āer, Menelāus, Machāon, Aenēas, Darēus. Μόνον παρὰ ποιηταῖς ἀπαντῶσιν ἐξαιρέσεις.

ζ') Τὸ a τῆς ἀρχαῖς γεν. ἀι τῆς α' κλίσεως: aurāi.

Β'. Μακρὰ δὲ εἶναι ἡ συλλαβῆν ἡ ἔχουσα μακρὸν φωνῆν ἡ διφθογγον, οἷον: vēr, caēdo. Μακρὸν εἶναι τὸ ἐν συγκριπῆς ἡ συναἱρέσεως προκύπτον φωνῆν: cōgo (coago), mālo (οὐκ τοῦ mag, ρίζης τοῦ magis καὶ volo), bōbus ἀντὶ bovibus, tibīcen ἀντὶ tibiicen.

Σημ' α'. Φωνῆς βραχύ λέξεις θέσει μακρόν (positione), ὅταν κεῖται πρὸ δύο συμφώνων διατρομένων εἰς δύο συλλαβὰς ἡ πρὸ τῶν διπλῶν x, z, καὶ πρὸ τοῦ j ἐν λέξει: ἀπλῆmen-sa, ob-sero, ar-bor, pax, major.

Σημ. θ'. "Οταν ἔπος τῆς αὐτῆς λέξεως ἔφωνον κεῖται: πρὸ ἀμεταβόλου (I ἢ r), τὸ φωνῆν διακρίνεται βραχύ (er, el, chl, gr, pr, pl, br, rb, fr, fl, tr, dr) ὡς: cerebrūm, lugubris, arbitrer, couples, poplus, volucris, integri, assecla, cochlea, quadrigae, millifluus, capra, tenebrae, superbus, bifrons. Παρὰ ποιηταῖς ὅμως δύναται νὰ λαμβάνηται ὅτε μὲν ὡς βραχύ, ὅτε δὲ ὡς μακρόν (συλλαβῆν κοινὴ syllaba antecps) mediocris, volūcris, integri.

Τὸ πρὸ τοῦ ns, μη καὶ γν φωνῆεν εἶναι μακρόν, τὸ δὲ πρὸ τοῦ nt βραχύ· īnsīgnis, īnfāns, īnfāntis.

Τὰ ἐν συνθέτῳ λέξεις ἐπιφερόμενα δύο σύμφωνα ἀποτελοῦσι θέσιν μακρὰν τὴν προηγουμένην συλλαβήν καὶ ἄλλην ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὸ δεύτερον συνθετικὸν μέρος· re-sto, re-spicio, ἀλλὰ re-sisto, re-cipio. Τοῦτο σπανίως γίνεται ἐν τέλει λέξεως.

γ'. Προσωδία.

§ 8. Περὶ προσωδίας σημειώτεον τὰ ἑξῆς.

α') Ἐπὶ μὲν τῆς παραληγούσης τονίζονται πάντοτε αἱ δισύλλαβοι λέξεις καὶ αἱ πολυσύλλαβοι, αἱ ἔχουσαι τὴν παραληγούσαν μακράν le'go, doce're, ama're.

β') Ἐπὶ δὲ τῆς προπαραληγούσης τονίζονται αἱ πολυσύλλαβοι λέξεις, ὅταν ἡ παραληγούσα εἴναι βραχεῖα· véritas, ho'mines, référo.

γ') Ἡ λήγουσα δισύλλαβοι ἡ πολυσύλλαβοι λέξεως οὐδέποτε τονίζεται.

δ') Τὰ ἐγκλιτικὰ μόρια que=τε, ne (ἐρωτηματικὸν μόριον), ve=η, προσαρτώμενα εἰς τὸ τέλος λέξεως καταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν αὐτῆς, ως hominésque (ho'mines), omnia'que (o'mnia), Musa'que (Mu'sa), audi'sne (au'dis). Ἐὰν δὲ διὰ προσαρτήσεως τοῦ que συγχυτίζονται νέα λέξις, ὁ τονισμὸς ἀκολουθεῖ τὸν γενικὸν κανόνα, οἷον· i'taque=οὕτεν, ἐν φ ita'que=καὶ οὕτω· u'bique=καὶ οὕπου, ubi'que=πανταχοῦ.

Σημ. Αἱ ἐν τῇς ἐλληνικής μετενεγκλεῖσαι λέξεις φυλάττουσι μὲν τὴν ποσότητα τοῦ γρόνου, ὃν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἔχουσιν, ἀλλὰ διὰ πρὸς τὴν προσφορὰν διπόκεινται εἰς τοὺς κανόνας τῆς λατινικῆς, διὺ καὶ μετατίθεται ὁ τόνος· Homē'rus "Ομηρος, Agesilā'us 'Αγησιλαος, Demo'sthenes Δημοσθένης, Aene'as Αἰνείας, Thali'a Θάλεια, Io'gicus λογικός, philoso'phia φιλοσοφία, Academi'a, Io'nes, Aeto'les, Deme'ter.

δ'. Συλλαβισμός.

§ 9. Οἱ περὶ συλλαβισμοῦ κανόνες ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ φυλάττονται οἱ αὐτοὶ καὶ ἐν τῇ ἐλληνικῇ.

α') Σύμφωνον μεταξύ δύο φωνήντων συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήντος· le-gī-mus, scri-ba.

β') Δύο ἡ πλείονα σύμφωνα συλλαβίζονται μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήντος, ἐὰν ἐκ τούτων ἀρχηται λατινικὴ τις λέξις· no-stros, magnus, sce-ptrum, ca-ptum, ar-bi-trer, ce-re-brum, mel-li-fluus, as-se-cla, lo-cu-ples, ἀλλὰ om-nis, ip-se.

γ') Τὰ σύνθετα μετὰ προθέσεως χωρίζονται εἰς τὰ μέρη αὐτῶν, οἷον· ab-eo, ab-luo, abs-condo, ἀλλὰ po-tes καὶ ἀλλα.

ε'. Ορθογραφία.

10. Εἰς τὴν ὁρθογραφίαν παρὰ Λατίνους παρατηροῦνται ποικιλίαι τινὲς κατὰ τοὺς διαφόρους χρόνους· οὕτω πολλαὶ λέξεις ἀπαντῶσι μετὰ διαφόρου ὁρθογραφίας·

nontiata esse ἐν ψηφίσματι τοῦ 597 a. u. c. (παρὰ Gruter 499, 12), pronuntiato ἐν ἀρχαῖς ἐπιγραφῇ (Grut. 510, 3).

annulus	καὶ	anulus	arctus	καὶ	artus	bucina	καὶ	buccina
arcessō	»	accesso	auctor	»	autor	caecus	»	cæcus
ceteri	»	caeteri	heres	»	haeres	pulcher	»	pulcer
cœlum	»	caelum	idecirco	»	iccirco	saeculum	»	seculum
compsi	»	compi	litterae	»	literæ	secius	»	setius
cendicio	»	condicio	litus	»	littus	nuntius	»	nnucius
gnarus	»	narus	gnavus	»	navus	sollers	»	solers
			aput	»	apud	loquutus	»	locutus.

Οὕτω καὶ benevolus καὶ benivolus, malevolus καὶ malivolus, beneficium » beneficium, Vergilius » Virgilius, Cerealis » Cerialis. quotidie » cotidie. voster, vostri ἄρχ. vester, -stri· vorto ἄρχ. καὶ verto.

ε'. Στίξις.

§ 11. Τὰ συνηθέστερα σημεῖα τῆς στίξεως εἰναι ταῦτα· ἡ τελεία στιγμὴ (punctum) (.), ἡ ἵποστιγμὴ (comma) (,), τὸ ἐρωτηματικὸν σημεῖον (signum interrogativum) (?), τὸ ἐπιφωνηματικὸν (signum exclamativum)!), ἡ παρέρθεσις (), εἰναι δὲ ἐν χρήσει, ὅπου καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τὴν ἄρω στιγμὴν (·) διαχροῦσι οἱ Λατίνοι εἰς τὸ κῶλον (colon) (:), καὶ ἡμίκωλον (semicolon) (;), ἐξ ὧν τὸ μὲν κῶλον εἰναι ἐν χρήσει μεταξύ προτάσεως καὶ ἀποδόσεως τῆς περιόδου καὶ πρὸ λόγου ἔλλοου τινὸς αὐτολεξεὶ ἀναφερομένου, τὸ δὲ ἡμίκωλον πρὸς διάκρισιν μεγαλειτέρων ἀτελῶν μερῶν περιόδου καὶ πρὸς διαστολὴν ἀντιθέτων.

B'. ΦΘΟΓΓΟΛΟΓΙΑ*

§ 12. Τὰ γράμματα ἐν τε τῇ συνήθεσι καὶ τῇ παραγωγῇ τῶν λέξεων, ὡς καὶ ἐν διαφόροις σγηματισμοῖς τῆς κλίσεως καὶ συζυγίξεως ὑπόκεινται

(*) Τὸ περὶ φυσιγγολογίας κιφάλαιον βεβαιώσατα δὲν εἰναι πρὸς διδασκαλίαν, ἀλλ' ἡ τὸ ἀνάγκη νὰ προταχθῇ ἐνταῦθα, ὅπως εὐκολότερον νοσνται αἱ μεταβολαι αἱ εἰς τὸν σγηματισμὸν τῶν ὄνομάτων καὶ ῥημάτων καὶ εἰς τὴν σύγθεσιν καὶ παραγωγὴν αὐτῶν συμβαίνουσαι,

εἰς διαφόρους ἀλλοιώσεις ἢ μεταβολής. Αἱ ἀλλοιώσεις δ' αὔταις ὑπόκεινται εἰς διαφόρους νόμους. Τοὺς νόμους δὲ τούτους ἀνάγει νὰ ἡξεύρῃ τις. Διαιροῦνται δ' οὕτοις εἰς δύο, εἰς πάθη φωνηέντων καὶ εἰς πάθη συμφώνων.

α'. Πάθη φωνηέντων.

§ 13. Αἱ μεταβολαὶ τῶν φωνηέντων εἰναι τριῶν εἰδῶν.

1. Τροπή.
2. Εκτασίς.
3. Συνκίρρεσις.

1. Τροπή.

§ 14. Τὰ πέντε φωνήεντα α, ε, ι, ο, υ σχηματίζουσιν εἶδός τι κλιμακος φωνητικῆς, ἥτις δεικνύει τὴν βαθμονομίαν ἐξασθένησιν τῶν φθόγγων ἢ φωνῶν· ἡ κλιμαξ ἀστη παρίσταται οὕτω·

A

e o

I U

Μεταβάλλεται δ' ὁ ἀρχικὸς φθόγγος Α εἰς τὸν ι καὶ ο διεργόμενος διὰ τοῦ εἰ καὶ ο εἰνίστε εἰς τὸν ι διεργόμενος διὰ τοῦ υ.

Τὰς μεταβολὰς ταύτας βλέπομεν εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ παραγωγὴν τῶν λέξεων· ὥσαύτως καὶ εἰς διαφόρους μορφὰς τῆς αὐτῆς λέξεως καὶ μάλιστα εἰς τὰ παράγωγά· οὕτω τὸ ε τρέπεται εἰς ο·
tego toga, necem noceo, pendere pondus, sequi socius¹. Οὕτω καὶ ἐν τισι συνθέτοις τοῦ se τὸ ε γίνεται ο·

socors (se-cors), sobrius (se-brius),
τὸ a γίνεται ο· pars partior, impertire portio.

§ 15. Γίνονται δὲ αἱ μεταβολαὶ μάλιστα εἰς τοὺς διαφόρους τύπους τῆς κλίσεως καὶ συγγίας, οὕτω·

α') Εἰς τὰ ὄνοματα καὶ ἐπίθετα τὸ ι τοῦ θέματος μεταβάλλεται εἰς ε πρὸ τοῦ n, s, x, ps ἐν τέλει τῶν λέξεων·

γεν.	tibicinis, ὁν. tibicén	γεν.	simplicis, ὁν. simplex
»	nominis, » nomen	»	praeincipitis, » praecipps
»	militis, » miles (miletis)	»	principis, » princeps.

β') Εἰς τὰ ὄνοματα καὶ ἐπίθετα οὐδέτερα τὸ τοῦ θέματος ι ἐν τέλει τῆς λέξεως κείμενον ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ε εἰς τὴν ὄνομ., αἰτ,

1) Ἐν τῇ Ἑλλ. τρέψω, ἐτράψη, τέτραψα, τραψή, τραψερός.

καὶ κλητ. θέμα cubili-, cubilia cubile, θέμα mari-, maria mare, θέμα forti, fortia forte.

γ') Πλείστα ὄνοματα οὐδέτερα μεταβάλλουσι τὰ εἰς ι, ο τοῦ θέματος ἐν τέλει τῆς λέξεως πρὸ τοῦ σὴ τε εἰς υ ἐν τῇ ὄνομαστικῇ.

γεν. operis, ὄν. opus	γεν. nemoris, ὄν. nemus
» generis, » genus	» corporis, » corpus
» capitinis, » caput	» eboris, » ebur.

Τούναντίον γίνεται εἰς τὸ ἀρ. ὄνομα auceps, γεν. auncupis, τὸ υ μεταβάλλεται εἰς ε.

δ') Εἰς τὰ φύματα μεταβάλλονται τὰ αἱ καὶ Ἡ εἰς Υ, τὸ αε εἰς Η ἐν τοῖς γρόνοις κατὰ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἢ ἐν τῇ συνθέσει:

εᾶδο, παρ., εᾶ-εῖδι	pango, παρ. pe-pīgi	lemo, σύνθ. redīno
caedo	» ce-εῖδι	te-tīgi facio, » efficio
»	tango,	quaero » inquiro

‘Ωσαύτως καὶ εἰς τὰ οὐσιαστικὰ καὶ ἐπιθετικά ἐν συνθέσει:
facies super-ficies, aequus in-iquis, amicus in-imicus.

Σημ. α'. Τὸ α μεταβάλλεται οὐχὶ εἰς ι, ἀλλ' εἰς ε πρὸ ἡ μετὰ τὸ ρ καὶ πρὸ δύο συμφώνουν:

pario, παρ., pe-peri	facio, σουπ. factum effectum
fallo, » fe-felli	jacio, » jactum ejectum
gradior, σύνθ. e-gredior	arma, σύνθ. ἐπιθ. inermis
arceo, » co-erceo.	

Σημ. β'. Τὸ α καὶ ε μεταβάλλονται εἰς υ πρὸ τοῦ b μόνου ἢ ἐπομένου ἄλλου συμ-
χώνου ἢ τοῦ γράμματος l:

salio, desilio, desultum	sepelio, sepultum
pello, pepuli, pulsum	salsus, insulsus.
evello, evelli	evulsum.

Σημ. γ'. Ή διέθογγος οι, ἵτις ἡ oe, μεταβάλλεται εἰς υ (κατὰ τὸν δ' αἰῶνα π. X. loidus, loedus, ludus) ἀπαντώσι δ' ἔχοντα καὶ τὰς δύο τὰς mœnia, poena, pœnus (poenire, penitus Kuz. πολ. 3, 9, Τουσκ. 1, 41. Μ:λ. 13, 33, 35) καὶ mu-nia, punire, punicus.

Σημ. δ'. Ή διέθογγος αυ συγνά μεταβάλλεται εἰς τὸ φωνήσεν ο· Claudio-Clo-dius, laetus (ἐκ τοῦ lavo) lotus, plaudere ex-plodere καὶ ἐνίστε εἰς υ claudere excludere.

ε') Εἰς τὴν συζυγίαν τὸ τελικὸν ο τῆς ὄριστ. τοῦ ἐνεστῶτος καὶ τοῦ μέλλοντος ἐναλλάσσεται μετὰ τοῦ i καὶ ε· τὸ δὲ α μετὰ τοῦ e².

1) Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ λύτρ, λύτρ-ις κτλ., λύσω, λύσε-ις ἔλυσα, ἔλυσε· λέλυσα, λέλυσε κτλ.

2) Medius est quidam inter i et u sonus pinguius quam i, exilius quam u, sonum y graecae linguae videtur habere. (Quintilianus).

lego	legis	legit	legimus	legitis	legunt
amabo	amabis	amabit	amabimus	amabitis	amabunt
legam	leges	leget	legemus	legetis	legent.

σ') Τὸ ι εἶναι ἀσθενέστερον τοῦ ι, ἐξ οὐ συμβαίνει τὸ ι νὰ ἔξασθενῃ εἰς ι, δι' ὁ ἐν πολλοῖς ἀπαντᾷ διττὴ γραφὴ καὶ προφορὰ ἀρχαῖκη².

ἀρχαῖκη	κλασσικὴ	ἀρχαῖκη	κλασσικὴ
lubet	libet	facillumus	facillimus
aestumo	aestimo	maxumus	maximus
decumus	decimus	optumus	optimus κτλ.
manifestus	manifestus	lacruma	lacrima κτλ.

Οὕτως ἐκ τοῦ famulus familia, manus cominus, tenax continax.

Τὸ ο εἶναι ώσαύτως ἔξησθενημένον εἰς ι εἰς διαφόρους λέξεις¹.

volt	vult	hoc	adhuc	servos	servus
volnus	vulnus			adulescens	adolescens.

Τούναντίον δὲ τὸ ι προέκυψεν ἐκ τοῦ ο ἐν τῷ γερουγδίῳ καὶ τῷ παθητικῷ μέλλοντι τῆς μετογῆς (γερουγδίῳ):

faciundi	faciendi	capiundus	capiendus.
----------	----------	-----------	------------

2. Ἐκτασις.

§ 16. Τὰ φωνήεντα οὐ μόνον ἔξασθενοῦσιν, ἀλλὰ καὶ δύνανται ἐπίστης νὰ ἔνισχύωνται. Γίνεται δὲ ή ἔνισχυσις αὗτη δι' ἐκτάσεως, ηποι μεταβολῆς τοῦ βραχέος φωνήεντος εἰς μακρόν, ή διὰ προσθήκης γραμμάτων ἐνρίων. Σημειώτεον δ' ὅτι ὁ μᾶλλον πρωτότυπος τύπος, ὁ πλησιέστερος πρὸς τὴν φίλαν, εἶναι πάντοτε ὁ ἔχων φωνήν βραχύ.

α') Γίνεται δ' ή ἐκτασις εἰς τὸν σχηματισμὸν λέξεων παραγομένων ἐκ τῆς αὐτῆς φίλης².

dūcem	dūco	pāciscor	pācen
fāteor	fātum	rēgo	rēgum rēgius
fīdem	fīdo	vōcare	vōcem
vīdeo	vīdi	lūcerna	lūceo κτλ.

εἴτε ἐν τοῖς διαφόροις τύποις τῆς συζυγίας ἐν τῷ pōsui pōno (ἀντὶ posno, ὁ ἐκ τοῦ po-sino) ἡ ἐκτασις προέκυψε διὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ s, fugio fūgi (ἀντὶ sefugi) lēgo lēgi (ἀντὶ lelegi) κτλ.

β') Διὰ προσθήκης ἐνρίων³

1) Πρεβλ. λύκος, λατ. lupos, ὁ μετεβλήθη εἰς lupus.

2) ποιή-σω ποιέω, ζήλω-σω ζήλων· ποιμένος· καὶ εἰς διφθογγον· λείπω, λένηπω, ξείπων· φεύγω, ξφευγον, ξφυγον.

3) λαμβ-άνω ξλαβ-ον, λανθ-άνω ξλαθ-ον,

frāgor frango (θ. frag-) jūgum jungo relīquus relīnquo
 tango (θ. tag-) tac-tus κτλ.
 pango (θ. pac-, pac-n-o, pag-no) pactus.

3. Συναίρεσις.

§ 17. Ἡ συναίρεσις τῶν φωνήντων εἶναι συνάθηξ καὶ ἐν τῇ λατινῇ οὕτω dei dī, de-ago dégo, amavisti amasti, ἔνθι μετὰ τὴν συγκοπὴν τοῦ ν ἐγένετο συναίρεσις τοῦ α καὶ i.

Ἡ συναίρεσις ἐν τῇ λατινικῇ γίνεται κατὰ τοὺς ἐπομένους κανόνας:

α') Ἐὰν τὰ φωνήντα εἴναι τῆς αὐτῆς φύσεως, ἀποτελοῦσι φωνὴν μηκόν· εē=ē· monē ἔτε monēre, mone-e monē, diee die¹.

β') Ἐὰν τὰ φωνήντα εἴναι διαφόρου φύσεως ἐπικρατεῖ εἰς τὴν συναίρεσιν ὁ φθόγγος τοῦ iσχυροτέρου².

ama(v)eram	amāram	noveram	noeram	nōram
ama-is	amās	manuis	γεν. ενικ.	manūs
amao	amō	manues	ονομ.. πλ.	manūs
filie	filī	ingenii	ingenī	
audie audī,	audiebam audībam,	mone-is	monēs.	

Σημείωσαι ἐκ τοῦ providens prudens.

Σημ. Τὸ ies συναίρεται εἰς is εἰς τὴν αἰτ. πληθ. τῶν τῆς γ' κλίσεως ὄνομάτων καὶ ἐπιθέτων τῶν ἐγόντων τὴν γεν. πλ. εἰς ium· omnis, avis ἐκ τοῦ omnis, avies, ἀλλὰ καὶ omnes καὶ aves· οὕτω tres καὶ tris.

6'. Πάθη συμφώνων.

§ 18. Αἱ μεταβολαὶ τῶν συμφώνων γίνονται κατὰ τρεῖς τρόπους·

1. Τροπὴ τῶν συμφώνων εἵτε μεταξὺ αὐτῶν εἵτε μεταξὺ φωνήντων.
2. Αρρομοιώσις.
3. Εναλλαγή.

1. Τροπὴ συμφώνων.

§ 19. Τρέπεται ἡ μεταβολὴ λεται:

α') Tō j εἰς i³

fluviorum	fluviorum (Βιργ.)	omnja	omnia (Βιργ.)
tenunjore	tenuniore (Στάτ.)	arjete	ariete (Βιργ.)

1) Εἰς τὴν ἐλλ. tō εε=ει· φίλεε φίλει·

2) Ἐν τῇ ἐλληνικῇ τίμας τίμα, τιμάεις τιμᾶ, τιμάομεν τιμῶμεν, πόρτι-εις πόρτις τὸ οε=ου· ἐδήλωες ἐδήλους.

3) φίλων φίλιων.

ἐπίσης καὶ ἡ ἀπαντὴ ἀντὶ ἵ· οὕτω λέγεται

Julus καὶ Iulus ejus ἀντὶ eius ἀνταποκρινόμενον εἰς τὸ illius
pejus » peius » melius
et jam » » etiam κλ.

6') τὸ ν εἰς υ· Tenvia Tenuia (Βιργ.) Tenvem Tenuem (Λουκρ.)
genva genua »

γ') Ἐπίσης καὶ υ ἀπαντὴ ἀντὶ ν· dissoluntur ('Οθιδ.), si-
luae (§ 3, 6'). Η συγγένεια αὐτη τοῦ υ καὶ ν ἔξηγεται τὴν ταύτην τῶν τύπων ἐν τοῖς ἔξης, ἔνθι τὸ υ πρὸ φωνήντος εἶναι ν

avis auceps, navita nauta, providens καὶ prudens.

Η ρίζα εἶναι ἡ αὐτή, ἀλλὰ τὸ ν πρὸ τοῦ συμφώνου μεταβάλλεται εἰς υ.

Τοῦτ' αὐτὸν παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ δύο χαρακτηριστικὰ τῶν παρα-
κειμένων υἱοῦντος, monui, flevi, καὶ εἰς τὰς μεταβολὰς τοῦ ν εἰς υ εἰς
τὸν σχηματισμὸν φημάτων τινῶν·

solvo solutum, volvo volutum κτλ.

Σημειώσω τά· fides, foidus (foedus) — cludere, claustrum, clostrum κτλ.

γ') Τὸ b μεταβάλλεται εἰς υ πρὸ τοῦ f· aufero ἀντὶ abfero
aufugio » abfugio,

ἀλλὰ afore καὶ abfore καὶ abfui.

δ') Ἐγαλλάσσεται τὸ ν εἰς b¹ εἰς τὰς δύο ταύτας λέξεις ἐκ τοῦ duo.
bellum, ὁ εἶναι ἀντὶ duellum, dvellum (τὸ d ἀρχικὸν ἀποβάλλεται)
bis » duis, dvis »

ε') Τὸ d ἀποβάλλεται πρὸ τοῦ j ἀντικαταστήσαντος τὸ i, ὡς πρὸ τοῦ

1) Τὸ ν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ δίγαμμα κατά τε τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν φθόγγον (Πρίσ. 1, 4, 20, Κουνιτ. 1, 4, 7, 12, 10, 29), σύζεται δὲ ἐν τῇ γραφῇ ὡς δίγαμμα ἐλέξειν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς μετενεγκέστας· Achivus=Ἀχιζός, archivum=ἀρχεῖον, olivum=ἔλαιον καὶ ἐν τῇ προφορᾷ ἐκ τούτου τὸ siluae ('Ορατ.), καὶ soluit προσέρρονται silvae, solvit. 'Ο Διονύσιος Ἀλιν. 1, 20 λέγει· ὅτι τὸ δίγαμμα προσφέρετο ὡς οὐ (συλλαβὴν οὐ ἐνί στοιχείῳ γραφομένην) ἐκ τούτου βέβαια καὶ τὰ faveo=fautus κτλ. 'Ως δίγαμμα ἔξε-
σεν ἐν μέσῳ λέξεως· Gnaius καὶ Gnavius, boum καὶ bovum, aetas καὶ avitas. Κατὰ τὸν III αἰώνα μ. Χ. καὶ βραδύτερον ἀπαντὴ εἰς ἐπιγραφὰς ἐναλλασσόμενον μὲ τὸ b· sua-
bis=suavis, bitalis=vitalis, licevit=licebit. Τὸ φανέρων τοῦτο ἔξηγεται διὰ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Ἑλληνικῆς. 'Απαντὴ δ' ἔτι τὸ λατινικὸν ν· ἀποδιδόμενον διὰ τοῦ οὐ· Vergilius=Οὐεργίλιος. Τὸ ἐπόμενον γωρὸν τοῦ Κικέρωνος δεικνύει ὅτι τὸ cauneas ἐκφωνεῖται· cavneas· «Quum M. Crassus exercitum Brundisii imponeret,
quidam in portu caricas vendens cavneas clamitabat. Dicamus, si placet, monitum ab eo Crassum a caveret ne iret» (de divinat. L. II). "Οτε
ὁ Κράτσος μετεβλέψει τὸν στρατὸν ἐν Βρενδησίῳ πωλῶν τις εἰς τὴν θύραν σύκα τῆς Καυ-
νίας (cauneas, ἐνν. ficus) ἐφώνει cavneas. "Ας εἰπωμεν, εἰ θέλετε, ὅτι μετετράπη
ὅπὸ τοῦ Κράτσου εἰς cavneas (=cave ne eas) ἵνα μη ἔξελθῃ τις ἐκεῖθεν,

ν ἀντικαταστήσαντος τὸ υ¹. Οὔτως ἐκ τῆς φίζ. Di, Diespiter προέκυψε
Jupiter ἀντὶ Dju's pater, (Di'us pater)
Jovis » Djovis, (Diovis).

ς') Τὸ οὐρανισκόφωνον· g, e, h, qu καὶ v πρὸ τοῦ s ἔνούμενον μετ'
αὐτοῦ τρέπεται εἰς διπλοῦν, εἰς x.

dixi παρ. ἀντὶ	dic-si,	traxi παρ. ἀντὶ	trah-si
coxi »	coqu-si	rex ὄνομ. »	reg-s, reg-is.
vixi »	viv-si,	fluxi (fluvius) flu(v)o (§ 20, α').	

Σημ. Τὸ γειεόφωνον (b, p) πρὸ τοῦ s οὐδεμίαν μεταβολὴν πάσχει.

trab-s ὄνομ., γεν. trab-is — dap-s ὄνομ., γεν. dap-is.

ζ') Τὰ οὐράνια λέξεων τῶν λέξεων τῶν ἐκ τῆς αὐτῆς
φίζης ἐσχηματισμένων:

vorare (ἀντὶ gvorare, ἀντὶ gvolare) καὶ gula.

Ἐκ τῆς ἐναλλαγῆς ταύτης τοῦ l καὶ r προέκυψαν αἱ δύο καταλήξεις
alīs καὶ arīs· ἡ μὲν alīs τίθεται ὅταν ἡ προηγουμένη συλλαβὴ ἔχῃ r,
ἡ δὲ arīs, ὅταν ἔχῃ l·

corporalis	muralis	familiaris	solaris
liberalis	virginalis	singularis	stellaris.

η') Μεταξὺ δύο φωνηέντων ἡ μὲν ἀρχαία λατινικὴ γλῶσσα προκρίνει
τὸ s, ἡ δὲ αλλασσικὴ r².

ἀρχαῖκή· Lases κλασ. Lares ἀρχαῖκή robose κλασ. robore

» arbosem » arborem » pignosa » pignora κλ.

Σημ. Οὔτως ἔτηγεται τὸ s τὸ διεσωθὲν εἰς τά· arbos, robustus, pignus κτλ.

Ωσαύτως ἐκ των ὄνομαστικῶν³· aes, flos, jus, genus εἴναι αἱ γενικαὶ aeris,
floris, juris, generis, εἰς δὲ τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν aesis, flosis, jusis, genesis. Τὸ
vas, os ψυλάττουσι τὸ s εἰς τάς διαφόρους πιώσεις vasa, osa κτλ.

Ωσαύτως λέγεται ustus, gestus, moestus, questus τῶν ῥημάτων urere,
gerere, moerere, querire. Άλλα quaeso καὶ quaero.

Τὸ s ἐν γένει ἐναλλάσσεται μετὰ τοῦ r ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρό-
νοις, φυλάττεται ὄμως παρὰ αλλασσικοῖς, ὅταν δὲν κείται μεταξὺ δύο φω-
νηέντων· Papisius ἀντὶ Papirius, Valesius ἀντὶ Valerius.

1) Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τρέπεται εἰς ζ· Διέος—Ζεύς.

2) Οἱ ροτακισμὸς οὗτος ἦτοι ἔδοις εἰς τὴν λατινικήν· ara ἀντὶ asa. (Ωσαύτως εἰς τὴν
γεν. πληθ. arum ἀντὶ asum, δὲ εἰς τὴν ὄστρικὴν ἀπαντᾷ azum. "Ἐνθα δὲ τὸ s μεταξὺ
δύο φωνηέντων εἶχεν ἴσχυρον φθόγγον ἀγνοαθήσατο διὰ ss· οὔτω δὲ Κουνιτιλίανδες (1,7,20)
μαρτυρεῖ δὲτούτοις Κικέρων καὶ διορθώντας τὸ s εἰς τὴν ἀναπληρωτικὴν ἔκτασις· arbos-s ar-
bos, γεν. arboris· Ceres—Ceres-s, γεν. Cereris.

Καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν λέξεων ἐναλλάσσεται συχνὰ τὸ S εἰς R· οὕτως ἀντὶ labos, arbos, honos, melios (ἀργχίτην.) ἀπαντᾷ καὶ labor, arbor, honor, melior¹, ἀλλὰ μόνον mos καὶ εἰς τὰ οὐδ. decus, corpus κτλ.

Μεταβολλεται: τὸ S εἰς R καὶ πρὸ ἑνὸς συμφώνου diusnus ἀντὶ Minesva (ἢ ἐκ τῆς φίλης μένος, λατ. mens), casmen, diurnus λέγεται Minerva, carmen.

θ') Εἰς τὴν κλασσικὴν ἐποχὴν ἐναλλάσσεται τὸ t εἰς C εἰς τὴν κατάληξιν cicio· τὸ contio (ἀντὶ com-itio, ἐκ τῆς cum καὶ ire) ἐγένετο concio, conditio ἀντὶ condicio (ἐκ τῆς cum καὶ dicere).

Σημ. Τὸ ti καὶ ei ἀπὸ τοῦ II αἰώνος μ. X. ἐντοτε συγχέονται: contio φαίνεται: ὁρθότερον τοῦ concio· γράφεται ὅμως dicio, condicio, ἀλλὰ etiam, nuntius, infitior, fetialis, setius (καὶ ὅγι secius).

2. Αφομοίωσις.

§ 20. A') "Οταν συμπέσωσι δύο σύμφωνα, παρέχοντα δυσκολίαν εἰς τὴν προφορὰν τὸ πρώτον ἀρθομοιοῦται ἐν γένει πρὸς τὸ δεύτερον², ἀλλ' ἡ ὄρθογραφία εἰναι λίγην ιδιότροπος εἰς τὴν τήρησιν τούτου. Οὕτω

α') Εἰς τὰ σύνθετα τῆς ad μετὰ τοῦ fero·
at-tero ἀντὶ ad-tero
af-fui » ad-fui τὸ ὁδοντόφωνον d ἀφωμοιώθη εἰς f, t, l.
al-latum » ad-latum }

Ωσαύτως accido ἀντὶ adcido appello ἀντὶ adpello
acquiesco » adquiesco arripio » adripio
aggero » adgero assumo » adsumo
alloquor » adloquor attollo » adtollo

Σημ. Τὸ ὁδοντόφωνον τοῦτο d δὲν ἀφωμοιοῦται πρὸ τοῦ j, m, v.
adjudico, adjungo — administro, admitto — adveho, advenio.

Τὸ d φυλάττεται ἢ ἀρθομοιοῦται: πρὸ τοῦ n καὶ g: οὕτως ἀπαντᾷ:
adnecto καὶ annexo, quidquam καὶ quicquam κτλ., hocce ἀντὶ hod-ce.

1) Εἰς τὴν ἐλληνικὴν φυλάττεται, ἐν τῇ ὄνομ., γένος, ἀλλ' ἀποβάλλεται ἀπὸ τῆς γεν. (γένεσος) γένος γένους: Τὸ S μετεβλήθη εἰς r καὶ εἰς τὴν κατάληξιν τῶν παθητικῶν ῥημάτων· τὸ r τοῦτο εἶναι ἡ ἀντανακλωμένη ἀντωνυμία se (amo-se amo-s, εἴς οὖς τὸ amo-r) φυλάττεται τὸ s εἰς τὴν ὁμορικὴν καὶ ὀσκικήν.

2) Σεβότιλος (ὑποβάλλω), καππεσεν (κατέπεσεν), συλλαμβάνω (σύν-λαμβάνω), συμμετέχω (σύν-μετέχω), συρράπτω (σύγ-ράπτω).

Τὸ δ φυλάττεται ἢ ἀποθάλλεται πρὸ τοῦ σ· adsto καὶ asto, adspicio καὶ aspicio κτλ.

Σημείωσις: mesidies ἀντὶ medidies.

Σημ. Καὶ εἰς τὸν τύπους τῶν ὄνομάτων καὶ συζυγίῶν ἀποθάλλεται ἢ ἀφομοιοῦται τὸ ὄδοντόφωνον.

divisi	ἀντὶ	divid-si	misi	ἀντὶ	mit-si
missum	»	mit-sum,	cessi	»	ced-si
passus	»	pat-sus τοῦ pat-iοr	aetas	»	aetat-s, γεν. aetat-is
lapis	»	lapid-s, γεν. lapidis.	mons	»	mont-s, » mont-is.

Ἐπίτης τὸ b πρὸ τοῦ e, f, g, m, p succedo καὶ succedo, suffero καὶ subfero, summittio καὶ submitto, suppolo καὶ subpolo.

γ') Τὸ ὄδοντόφωνον τὸ ἀφομοιοῦται εἰς τὸ parricida ἀντὶ patricida.

δ') Τὸ s πρὸ τοῦ f ἀφομοιοῦται differo (dis-f.), difficio, difficilis.

§ 21. Σημειώτεα ἔτι διὰ τὴν ἀφομοιωσιν.

α') Τὸ χειλεόφωνον b.

offerο	ἀντὶ	obfferο,	occurro	ἀντὶ	obcurro
oggerο	»	obggerο,	surripio	»	subripio
jussi,	jussum	»	jubsi, jubsum (ἐκ τοῦ jubeo).		

Σημ. ἀπαντῶσι καὶ τάξι obfero, adficio, obcurro.

ε') Τὸ διπλοῦν X (ὁ σύγκειται ἐκ τοῦ gs, cs) effodio ἀντὶ exfodio.

γ') Τὰ σύμφωνα m καὶ n pressi ἀντὶ premsi (ἐκ τοῦ premo)
ecce » ence.

δ') Τὸ r πρὸ τοῦ l· intelligo ἀντὶ interlego.

Σημειώσαι: gero, παρκ. gessi, καὶ τὰ ὑποκοριστικὰ vinum, vil-lum, liber libellus, ager agellus.

§ 22. B'. Ἡ ἀφομοιωσις γίνεται ἐνίστε, ἀλλὰ σπανιώτερον τοῦ δευτέρου συμφώνου ἀφομοιουμένου εἰς τὸ πρῶτον¹.

fallo εἴναι ἀντὶ faljo ((τύποι πρωτότ. ἀνταποκρινόμενοι εἰς τὸ Ἑλ. σφάλλω, οἱ εἴναι ἐκ τοῦ σφάλλω)).

pulcherrimus ἀντὶ pulcher-timus) (τύποι προκύψαντες ἐκ τῆς φύσης pulcher, facilimus » facil-timus (facil(i) καὶ τῆς καταλήξ. τοῦ ὑπόθ. timus) yellem » vel-sem.

§ 23. Ἐνίστε ἡ ἀφομοιωσις δὲν εἴναι πλήρης ὑπάρχει ἀπλὴ σύμπνοια τῶν φύσιγγῶν οὕτω.

α') Τὰ οὐρανισκόφωνα (ώς τὸ q) καὶ τὰ ὄδοντόφωνα πρὸ τοῦ s καὶ t μεταβάλλονται εἰς ὄμόπνοια lego soupiā. lectum, καὶ ago actum.

1) ἄλλος (ἄλγος), στέλλω (στέλγω). — turris=τύρσις, πυρσός, porro, πόρρω, πόρσω.

nubo	ζύει παροκ.	nupsi,	σουπίνον	nuptum
scribo	"	scripsi,	"	scriptum
veho	"	vexi (vecsī)	"	vectum
coquo	"	coxi (coqu-si)	"	coctum
vivo	"	vixi (vic-si)	"	victum.

Ὅταν τὸ bs φυλάχτεται ἐν τῇ γραφῇ, ζύει τὸν ἥγον τοῦ ps. Οὕτω τὸ urbs=urps (ἀπαντᾷ urps ἔτι ἐν χειρογράφῳ τοῦ Κικέρωνος de rep. II, 5, 10) καὶ trabs=traps, Arabs=Araps.

Σημείωσις: τὰ σύνθετα obsonium καὶ opsonium, obtundo καὶ optundo.

Σημείωσις καὶ τὰ fluo (flugvo) fluxi, fluctum, struo (strugvo) struxi, strutum, fruor (frugvor) fructus.

β') Τὰ οὐρανισκόφωνα μεταβάλλονται τούναντίον ἀπὸ τοῦ λιγυροτέρου εἰς τὸ ἀσθενέστερον μεταξὺ δύο φωνηέντων καὶ πρὸ τοῦ l καὶ m· negotium ἀντὶ nec-otium negligo ἀντὶ nec-ligo (nec lego). segmentum (ἐκ τῆς αὐτῆς ρ. τοῦ ἔγμ. seco καὶ τῆς καταλ. mentum, sec-mentum).

γ') Τὰ ὄδοντόφωνα μεταβάλλονται εἰς m πρὸ τοῦ n· scannum (ἐκ τῆς αὐτῆς φίλης τοῦ scabellum) ἀντὶ scabnum somnus (" " sopor) " sop-nus Samnium (" " Sabini) " Sabnium.

Τὸ m πρὸ τοῦ d μεταβάλλεται εἰς n· eorundem, quendam, Τὸ d πρὸ τοῦ que εἰς c· quicquid.

δ') Τὸ n μεταβάλλεται εἰς m πρὸ ὄδοντοφώνου καὶ m¹. imprimō, immergo ἀντὶ in-premo, in-mergo.

3. Ἐναλλαγή.

§ 24. Εἰδομεν ὅτι αἱ καταλήξεις alis καὶ aris τιθενται, ὅταν ἡ προηγουμένη συλλαβὴ ἔχῃ ἢ l· ὅταν δὲ δύο ὄδοντόφωνα συμπέσωσι, τὸ πρῶτον τρέπεται εἰς s².

claustrum	ἐκ τῆς αὐτῆς φίλης.	τοῦ claudio	ἀντὶ claudtrum
equester	"	equitem	" equitter, equetter
pedester	"	peditem	" pedestter, pedetter
rostrum	"	rodere	" rodtrum.

γ'. Μετάθεσις.

§ 25. Φωνῆιν καὶ σύμφωνον μετατίθενται, ἥτοι μεταβάλλουσι θέσιν εἰς

1) ἔμπειρος (ἐν-πειρα), συμφέρω (σύν-φέρω).

2) ἄστεος (ἀντὶ ἄδ-τεος) ἐκ τοῦ ἄδων· ἀνυστός (ἀντὶ ἀνυτ-τός) ἐκ τοῦ ἀνύτ-ω.

τὸν σχηματισμὸν τῶν λέξεων, ὡς εἰς τὴν κλίσιν ἢ τὴν συζυγίαν. Ἡ μετάθεσις γίνεται μάλιστα εἰς τὰ ὑγρά·

ἐκ τῆς ρ. τοῦ salubris(θηλ.) προσήλθε τὸ saluber(ἀρσ.), salubre(οὐδ.).
tres, tria ἐπιθ. terni sprevi, spretum ἔνεστ. sperno
crevi, cretum ἔνεστ. cerno κρίνω exterus τὸ ὑπερθ. extremus
stravi, stratum » sterno superus » supremus
nervus=νεῦρον. dulcis ἀντὶ dlvcis (γλυκύς).

δ'. Ἀποβολὴ ἢ προσθήκη γραμμάτων.

ι. Ἀποβολὴ συμφώνων.

§ 26. Ἡ ταχύτης τῆς προσθορᾶς γίνεται πολλάκις ἀφορμὴ τῆς ἀποβολῆς γράμματος εἴτε ἐν ἀρχῇ εἴτε ἐν τῷ μέσῳ εἴτε ἐν τέλει λέξεως.

1. Οὕτω ἀποβάλλονται ἐν ἀρχῇ

α') Τὰ ὁδοντόφωνα· Jupiter ἀντὶ Djupiter (§ 7).

latum (σουπ. τοῦ fero) ἀντὶ tlatum, ὃ εἶναι

ἐκ τῆς αὐτῆς ρ. τοῦ tollo καὶ τῆς ἑλλ. (τλάω), τλῆμι.

β') Τὰ οὐρανισκόφωνα·

ubi εἶναι ἀντὶ cubi ἀπαντᾷ τὸ εἰς τὰ σύνθετα
unde » cube ἀλι, cubo, alicunde.

uter » cuter εἰς τὴν ἑλλ. κότερος. πότερος.

laus » claus εἶναι τῆς αὐτῆς ρ. τοῦ includus καὶ κλύω.

ձλλά

nascor,natus » gnascor, gnatus (agnatus, cognatus).

nosco » gnosco, notus (ἀπαντᾷ τὸ γε εἰς τὸ agnosco,

navus » gnavus [πρθ. γνωτός, ἔγνων, γνώμη]. [ignosco].

2. Ἀποβάλλεται ἐκ τοῦ μέσου τῶν λέξεων τὸ ἐν τῶν ὄμοιών συμφώνων, ἐὰν ἀκολουθῇ ἄλλο σύμφωνον, οὐχὶ ἐὰν τὸ μὲν δεύτερον εἶναι ὑγρόν, τὸ δὲ πρῶτον ἔρων· approbo, supplex, ἀλλὰ forsitan καὶ ὅχι fors-sit-am· falsum καὶ ὅχι faθ-sum (ἐκ τοῦ fallo), censum καὶ ὅχι censsum (ἐκ τοῦ censeo) κτλ.

Ἀποβάλλονται δὲ συνήθως

α') Τὰ οὐρανισκόφωνα καὶ τὸ χ (gs, cs).

vānus, ἐκ τῆς αὐτῆς φίλης τοῦ vācius εἶναι ἀντὶ vacnus

misceo, » » μῆγνυμι » mic-sceo

1) θράσος-θάρσος, θράσκω-θήθορον, βάλλω-βέβληκα, τείνω ἀντὶ τε-νίρω, δάστειρα ἀντὶ δοτέρια.

disco, (*παρα. didici*) εἰναι ἀντὶ dic-sco (ώς διδάσκω ἀντὶ διδάγομεν)
 vīvo, παρα. vixi, σουπ. victum εἰναι ἀντὶ viceo
 nīvis (γεν. τοῦ nix) » (nig-vis) nic-vis
 exāmen » ex-agmen
 pīnus, ἐκ τῆς αὐτῆς φ. τοῦ pix, picis, piceus ἀντὶ picinus
 major, » magnus, mag- mag-jor, major

Ωσαύτως

nēmo ἀντὶ ne-homo, nehemo, remus ἀντὶ retmus (ἐρετμός)
 lumen (luna) ἀντὶ lucmen (luceo), sēdecim » sex-decim
 flamen » flag-men (flagrare), lamentum ἀντὶ clamentum (ἐκ τοῦ clamo)

jumentum ἀντὶ jug-mentum (iugum, iungo)¹

seni ἀντὶ sexni sēmestrīs ἀντὶ sex-mestris
 dēni » decni tēla, » tex-la.

Σημειωτέον ὅτι αἱ συλλαβαὶ, ὡν τὸ τελικὸν σύμφωνον ἀποθίλλεται,
 ἔκτείνονται, πλὴν τοῦ νīvis.

Σημ. Ἡ ἀποθίλλη τοῦ συμφωνού ἔξηγεται διὰ τῆς ἔξασθενήσεως τῆς προφορᾶς των.
 nemo ἀντὶ ne-homo, praebere ἀντὶ prae-habere, debo=de-habeo, vicesimus
 =vicensimus. Απαντῶσι nihil καὶ nil, mihi καὶ mi, cohors καὶ cors, vehemens
 καὶ veemens (vehemens παρὰ Κατούλ. σπάνιον). Ahala καὶ Aha (ἀπὸ Κικέρ.).

6') Τὰ σύμφωνα μ καὶ η μεταξὺ δύο φωνηγέντων.

circuitus εἰναι ἀντὶ circumitus (ἐκ τοῦ circumītre)

veneo » venumeo

animadverto » animum adverto

cogo, coactus » conago, conactus (ἀντὶ cum-ago).

Ωσαύτως coortus cohortus, coarguo καὶ reiicio (ἀντὶ rejicio).

Ωσαύτως καὶ ἐν τέλει λέξεως εἰς τὸ εἰς ον θέμα ordo θέμ. ordon,
 virgo θέμ. virgin (πρθ. § 54, σημ. γ').

γ') Τὸ σύμφωνον η πρὸ τοῦ γην ἐν συνθέσει:

cognosco εἰναι ἀντὶ congnosco ignarus εἰναι ἀντὶ ingnarus
 ignavus » ingnavus.

δ') Τὸ σύμφωνον η εἰς τὰς συλλαβάς ans καὶ ens, δι' ὁ ἀναγνώσκεται παρὰ τῷ Πλαύτῳ praegnas fuit ἀντὶ praegnans. Οὕτω καὶ animas ἀντὶ animans, dormies ἀντὶ dormiens πολὺ συχνὰ ἐπιγραφαῖς καὶ ἐν χειρογράφοις.

1) Παραδείγματα τοιαύτης ἀποθίλλης διέσωσε καὶ ἡ γαλλική aout (=augustus),
 maitre (magister), reine (regina).

2. Ἀποθεολή φωνηέντων.

§ 28. Φωνήεντά τίνα δύνανται νχ ἀποθέλλωνται· διακρίνονται δὲ τρία εἰδή ἀποθεολής·

α') Ἀφαιρεσίς, ἐὰν φωνῆεν ἐκ τῆς ἀρχῆς λέξεων ἀποθέλληται, τοῦτο πολὺ σπάνιον·

sunt εἶναι ἀντὶ esunt (ρίζα es, ἥτις ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἀπαρφ. es-se, εἰς τὸ es, est, estis, este κτλ.).

β') Συγκοπή, ἐὰν ἐκ τοῦ μέσου συγκόπηται, μάλιστα φωνῆεν (u, e, i) ή συλλαβὴ ὄλοντος.

bigae, quadrigae εἶναι ἀντὶ bijugae, quadrijugae (ἐκ τοῦ jugum) consuetudo » consuetitudo (ἐκ τοῦ ἐπιθ. consuetus

καὶ τῆς καταλήξ. tudo).

corolla

» coronula (ἐκ τοῦ corona)

gigno

» gigeno (παρη. genui)

infra, supra

» infera, supera (ἐκ τοῦ inferus, superus)

stipendum

» stipendum (stipem, pendere)

veneficium

» venenificium (venenum facere)

vipera

» vivipera (vivum parere)

malo

» magevolo (magis, volo)

quindecim

» quinquedecim

periculum ἀντὶ periculum

repperi

{ repeperi

audacter » audaciter

reppuli

{ repepuli

Mars » Mavo-*rs*

rettuli

{ retetuli κτλ.

3. Ἀποκοπή.

§ 29. Ἀποκοπή, ἐὰν ἐκ τοῦ τέλους τῶν λέξεων ἀποθέλληται γράμμα· ἀποκόποται δὲ τὰ βραχέα ε καὶ i, μάλιστα ἔ·

dic ἀντὶ dice (ἀρχαικῶς) fer ἀντὶ ferē (ἀρχαικῶς)

duc » ducē est » estī (ἀρχαικῶς)

fac » facē ut » uti (ὅ σώζεται καὶ εἰς τὴν κλασ-

σικ. γλῶσσαν, ἀλλὰ τὸ ī uti)

§ 30. Συνήθως πάσχουσιν ἀποκοπὴν τῆς τελευταίας συλλαβῆς τὰ οὐ-
σιαστικὰ καὶ τὰ ἐπιθετα εἰς er καὶ ir τῆς 6' κλίσεως·

puer ἀντὶ puerus, αἰτ. puerum

pulcher » pulchrus » pulchrum

vir » virus » virum.

οὗτω· ab (ἀπὸ), vesper (ἔσπερος), armiger (armigerus) κ. ξλ.

4. Προσθήκη γραμμάτων.

§ 31. Τὰ προστιθέμενα εἰναι φωνήεντα ἢ σύμφωνα·

α') Εἰς τὴν ἀρχὴν (πρόθεμα)·

astrum, ὃ ἐν τῆς φίλης ster, ως stella¹

β') Εἰς τὸ μέσον (ἐπένθεσις). Τιθενται ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὸ μέσον λέξεων τὰ φωνήεντα ε καὶ i. Τοῦτο γίνεται ἢ πρὸς εὐκολίαν τῆς προφορᾶς ἢ ἵνα δοθῇ εἰς τὴν συλλαβὴν ἡ σχετικὴ σημασία·

ag(e)r εἰναι ἀντὶ agr(us) ἔλλ. ἄγρος

pulcher » pulchr(us)

οὗτω sylvicola, ruricola, facilitas, fragilis κτλ.

‘Ομοίως ἐπεντίθεται τὸ σύμφωνον p μεταξὺ ms ἢ mt·

sumpsi, sumptum, παρκ. καὶ σουπ. sumo

contempsi, contemptum » contemno

m: fimbriae, παργ. fibrae (ἔλλ. λαμβάνω, ἔλασθων)

t: pecto, παργ. πέκω, plecto, παργ. πλέκω

n: sino, lino, sperno, contemno.

Σημ. Η λατινικὴ δὲν ἔχει, ὡς ή Ἑλληνική, τὸ εὐφωνικὸν γάλλα κατὰ τὰς συνθήκας ῥῆς εὐφωνίας μεταγειρίζεται τὰς προθέσεις ε ἢ ex, a, ab ἢ abs, ὥν τὰς ε, α οὐδέποτε πρὸς φωνήεντος, τὰς δὲ ex, ab, abs πρὸς φωνήεντος καὶ πρὸς συμφώνου

Γ'. ΤΥΠΙΚΟΝ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

§ 32. Τὰ μέρη τοῦ λόγου (partes orationis) ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ εἰναι ὅπτω καὶ διαιροῦνται, ως ἐν τῇ ἑλληνικῇ, εἰς κ.λιτὰ (flexibiles) καὶ ἄκ.λιτα (indeclinabilia)².

Κλιτὰ	1. "Ονομα σύσιαστικὸν (nomen substantivum)
	2. "Ονομα ἐπίθετον (nomen adjективum)
	3. 'Αντωνυμία (pronomen)
	4. Ρῆμα (verbum)
Ἄκλιτα	5. 'Ἐπιφρονμα (adverbium)
	6. Πρόθεσις (praepositio)
	7. Σύνδεσμος (conjunction)
	8. 'Ἐπιφώνημα (interjectio).

1) στάχυς ἀσταχυς.

2) Τὰ μέρη τοῦ λόγου διαιροῦνται καὶ ἀλλως εἰς τρεῖς τάξεις· α') εἰς ὄνομα, περιλαμβάνον τὸ ἐπίθετον καὶ τὴν ἀντωνυμίαν· δ') εἰς ρῆμα, καὶ γ') εἰς ἐπιφρονμα.

Σημ. α'. 'Η λατινική γλώσσα στερεῖται τοῦ ἀρθροῦ.

Σημ. δ'. 'Ἐν τοῖς ἐπιθέσις κατατάσσονται καὶ τὰ ἀριθμητικά (numeralia).

Σημ. γ'. Διαχρίνονται ἐν τοῖς κλιτοῖς διάφορα μέρη, ὅν κύρια τὸ θέμα καὶ ἡ καταληξία ἡ ἀπόθεσις· καὶ θέμα μὲν λέγεται τὸ μέρος τῆς λέξεως, ἐνῷ ἔγκειται ἡ σημασία· εἶναι δὲ τοῦτο τὸ μένον μέρος μετά τὴν ἀφαίρεσιν τῆς καταληξίους. Καταληξίς δὲ τὸ προστιθέμενον εἰς τὸ θέμα πρὸς διγλωσσιν τῶν διαφόρων τύπων τῶν κλίσεων ἢ τῶν συζυγιῶν, οἵουν κατάληξις, θέμα κατάληξις (*).

οἵουν κατάληξις, θέμα κατάληξις (*)

οἵουν κατάληξις, θέμα κατάληξις (*)

'Ἐν τῇ λέξει διαχριτέον προσέτι τὴν ρίζαν, ητις εἶναι ἡ ἀρχική καὶ πρωτότυπος λέξις, ητις οὐδεμίαν ἔλαθεν αὔξησιν, ἐξ αὐτῆς δὲ διὰ προσθήκης γραμμάτων ἡ ἐκτάσεως γίνεται τὸ θέμα· tag ρίζα, ta-n-g- θέμα τοῦ tango. Ποιλάκις θέμα καὶ ρίζα συμπίπτουσιν ὡς fer-o, leg-o.

1. ΟΝΟΜΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ

§ 33. Τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα (nomen substantivum) διαιρεῖται εἰς ὄνομα κύριον (nomen proprium) καὶ ὄνομα προσηγορικόν (nomen appellativum)· τὸ προσηγορικὸν πάλιν ὑποδιαιρεῖται εἰς συγκεκριμένον (substantivum concretum) καὶ ἀρηρημένορ (substantivum abstractum).

§ 34. Τὰ οὐσιαστικὰ διὰ τῆς καταλήξεως αὐτῶν διακρίνουσι γένος (genus), ἀριθμὸν (numerus), πτῶσιν (casus) καὶ κλίσιν (declinatio), ἀπινα παρεπόμενα λέγονται.

§ 35. Τὸ γένος (genus), ὡς καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, εἶναι ἀρσενικόν (masculinum), θηλυκόν (femininum) καὶ οὐδέτερον (neutrūm).

Τὸ γένος διαιρένεται ἐν τῇ λατινικῇ, τὸ μὲν ἐν τῆς σημασίας (genus), τὸ δὲ ἐν τῆς καταλήξεως (γραμματικόν· γένος). Κάλλιον δὲ τὸ γένος ὄριζεται ὑπὸ εἰδικῶν κανόνων.

Σημ. α'. Τὰ ἐν τῇς Ἑλληνικῇ μετενοχέντα εἰς τὴν λατινικὴν ὄνοματα φυλάττουσι ἐν τῇ λατινικῇ τὸ ἔσωτόν γένος· π. γ. ἀρ. Homerus, Pericles, κτλ., θηλ. Helena, diametrus, dialectus, methodus, periodus, synodus, abyssus, paragraphus, κτλ. καὶ οὐδέτ. pelagus τὸ πέλαγος.

Σημ. δ'. 'Η λατινική, ὡς καὶ ἡ Ἑλληνική, ἀποδίδει ἀρσενικὸν ἡ θηλυκὸν γένος εἰς ὄνοματα πραγμάτων, ἡ σηματίουσιν ἀντικείμενα χώρα· ἀρ. sol ἥλιος, hortus κῆπος, θηλ. terra γῆ, rosa ρόδον.

§ 36. Περὶ μὲν τοῦ γραμματικοῦ γένους θὰ γείνη λόγος ἐν ἐκάστῃ τῶν κλίσεων, περὶ δὲ τοῦ φυσικοῦ γένους σημειώτεα τὰ ἔξης:

A'. **Αρσενικά** μὲν εἶναι τὰ ὄνοματα τῶν ἀρδεῶν καὶ ἀρσενικῶν

(*) Τὴν κατάληξην θέλομεν διαχρίνει διὰ - ἀπὸ τοῦ θέματος. 'Ἐὰν ὅμως τὸ θέμα λήγῃ εἰς φωνῆς καὶ ἡ κατάληξης ἐπίσης ἀρχεῖται ἀπὸ φωνῆντος, τὸ ἔτερον τούτων ἀποβάλλεται· ἡ τὰ δύο συγχωνεύονται εἰς ἓν ἡ τοιαῦτη διάχρισις δὲν γίνεται.

ζώωρ, τῶν ἐθνῶν, τῶν πλείστων ποταμῶν, θαλασσῶν, ἀρέμων, μηρῶν καὶ πολλῶν ὄρέων.

agricola γεωργός,	leo λέων,	Zephyrus Ζέφυρος,
scriba γραφεύς,	Persa Πέρσης,	Martius Μάρτιος,
nauta ναυτής,	Scytha Σκύθης,	Apenninus Ἀπεννίνος.
poeta ποιητής,	Sequana Σηκουάνας,	
auriga ἡνίοχος,	Rhenus Ρήνος,	

Σημ. α'. Τὰ τῶν ποταμῶν ὄνοματα εἰς αὐτοὺς οἱ λόγοι: Allia, Abula, Matrona, καὶ οἱ μαθολογοὶ ποταμοὶ Styx, Lethe.

Σημ. β'. Τὰ Garumna καὶ Mosella εἶναι ἀρσ. καὶ θηλ. Τὸ δὲ Hadria=mare Adriaticum εἶναι ἀρσ. dux inquieti turbidus Hadriæ ('Ορ. φδ. 3, 3, 5).

Σημ. γ'. Τὰ τῶν ὄρέων ὄνοματα ἔχουσι τὸ γένος, τὸ ἐκ τῆς καταλήξεως: Athos, Hellenon ἀρσ., Alpes, Aetna, Rodope θηλ., Pelion ἀρσ. ('Ορ. δ.), Soracte οὐδ. ('Ορ.).

B'. Θηλυκά δὲ εἰναι τὰ ὄνοματα τῶν γυναικῶν, θηλεῶν, θηλῶν, τῶν δένδρων, φυτῶν, πόλεων, λαρῶν, γῆσων καὶ γεροντῶν.

Ceres Δημήτηρ,	pirus ἡ ἀπιος,	Corinthus Κόρινθος,
Tullia Τούλλια,	(pirum οὐδ. τὸ ἀπιον),	Cartago Καρχηδόνων,
mulier γυνή,	populus λεύκη ¹ ,	Epidaurus Ἐπιδαυρίος,
uxor σύζυγος,	malus μηλέα,	Lacedaemon Λακεδαιμώνων,
soror ἀδελφή,	(malumούδ. τόμηλον),	Cyprus Κύπρος,
leaena λέαινα,	ficus συκῆ,	Rhodus Ρόδος,
	laurus δάφνη,	Illyria Ἰλλυρία.
	myrtus μύρτος,	
	ulmus πτελέα.	

Σημ. Εξαιροῦνται τινα τῶν ὄνομάτων τῶν δένδρων, φυτῶν, πόλεων καὶ γεροντῶν.

α') Ως ἀρσενικά: 1) τὰ πληθυντικά εἰς ι: Delphi, Veii, Argi; 2) ἡ πόλις: Canopus, γεν. -ι καὶ ἐκ τῶν γωρῶν τὰ: Bosporus, Pontus, Hellespontus καὶ Isthmus; 3) οἱ πόλεις: Hippo, Narbo, Sulmo, Vesontio, -onis καὶ Tunes, -ētis

δ') Οὐδέτερα: 1) τὰ πληθυντικά εἰς α, γεν. orum: Susa, Leuctra, Arbela; 2) πάντα τὰ εἰς: um (on, ur καὶ e) ληγοντα: Tusculum, Saguntum, Ilion, Tibur, καὶ τὰ ἄκλιτα εἰς e: Reate, Praeneste; 3) φυτῶν τινων ὄνοματα εἰς er τῆς γ' ἀλ.: cicer ἐρέθινθος, piper πίπερι, siser σήγαμον, siler ἡ λύγος καὶ tuber². "Ετι δὲ καὶ τὸ ador,-oris εἶδος ζέας.

'Εξαιροῦνται οἱ ἀρσενικά ἐκ τῶν ὄνομάτων τῶν δένδρων, φυτῶν ἢ τῶν ἀνθέων τὰ: oleaster εἶναι τὸ μόνον ἐκ τῶν ὄνομάτων τῶν δένδρων ἀρσενικόν. Τὰ ὄνοματα τῶν φυτῶν: suber ἡ βελλόδερος, styrax, lotus ἀρσ., larix ἀρσ. καὶ θηλ. Τὰ δὲ acanthus, amaranthus, helleborus, nardus, asparagus, calamus καὶ ἄλλα ἔλληνικά ὄνοματα καὶ φυλάξτουσι τὸ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γένος τοιν.

1) populus λαός εἶναι ἀρσ.

2) Tuber μὲν βραχὺν οὐ, οὐδὲ δένδρον (λεύκην μηλέα) εἶναι θηλυκοῦ γένους, οὐδὲ παπός (εῖδος μήλου) ἀρσενικοῦ. Tuber μὲν μαρκόν οὐ εἶναι οὐδέτερον φύμα,

Γ'. Φύδεντερα	δὲ εῖναι τὰ ἄκλιτα οὐσιαστικά, καὶ πᾶσα λέξις καὶ γράσις ως δηλωτική πρόγραμματος τίνος ή νοήματος· fas ὄσιον, nefas ἀνόσιον· mulier est trisyllabum τὸ γυνὴ εἶναι τρισύλλαθον
a longum	τὸ α μαχρόν,
scire tuum	τὸ σὸν εἰδέναι,
ultimum vale	τὸ τελευταῖον ἔρωσο.

§ 37. Substantiva mobilia λέγονται τὰ οὐσιαστικὰ τὰ σημαίνοντα πρόσωπον ή ζῷον καὶ 1) τὰ ἔχοντα ἴδιον τύπον διὰ τὸ ἀρσ. καὶ θηλ. victor ὁ νικητής, victrix ἡ νικήτρια, socer πενθερός, socra πενθερά, puer ὁ παις, puella ἡ παις, rex βασιλεύς, regina βασίλισσα, filius ὁ γιός, filia ἡ θυγάτηρ,	gallus ὁ ἀλέκτωρ, gallina ἡ ἀ-
---	--------------------------------

[λεκτορίς,

2) Τινὰ ἔχοντα διὰ τὸ θηλυκὸν ἄλλην λέξιν· taurus ὁ ταῦρος, vacca ἡ βοῦς, aries ὁ αριός, ovis ἡ ὄvis, haedus ὁ τράχης, capella ἡ αἴξ.

Σημ. α'. Τὰ ὄντατα ὅσα ἄνευ μεταβολῆς καταλήξεως δηλοῦσιν ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ πρόσωπα, λέγονται κοινὰ (communia), ήτοι εἶναι γένους κοινοῦ (genus communis) adolescens ὁ νέος καὶ ἡ νεανίς, sacerdos ὁ ιερεὺς καὶ ἡ ιερεία, parens ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ, πληθ. parentes οἱ γονεῖς.

Σημ. β'. Επίκοινα (nomina epicoena) λέγονται τὰ ὄντατα τῶν ζῴων τὰ ἔχοντα ἐνα τύπον παρατωντα εἴτε ἀρσενικὸν εἴτε θηλυκὸν ζῷον·

passer στρουθός ἀρσ., mus μῦς ἀρσ., rana βάτραχος θηλ., vulpes ἀλώπηξ θηλ..

Σημ. γ'. Ενίστε προστίθεται πρός διάκρισιν τοῦ φυτικοῦ γένους τὸ mas ή masculus, α, um ἄρρεν ἡ femina ή θηλεία vulpes mas, vulpes femina. Οὕτω καὶ παρ' Ἐλλησι «τοὺς μὲν ννον καθαροὺς βοῦς τοὺς ἔρσενας — οἱ πάντες Αἰγύπτιοι θύνουσι». Ηρόδ. 2, 41. Καὶ διὰ τοῦ hic καὶ haec hic ovis, haec accipiter.

§ 38. **Αριθμοί** (numerus) εἶναι δύο· ἑτακός (numerus singularis) καὶ πληθυντικός (numerus pluralis) διακρινόμενοι οἱ ἀριθμοὶ διὰ τῆς καταλήξεως τῆς λέξεως.

Σημ. Η λατινική γλώσσα στερεῖται δυτικοῦ ἀριθμοῦ. Τὰ μόνα δὲ ἔγνη ἀρχαῖον δυτικοῦ εἶναι τὰ ambo καὶ duo, παρθ. πρός τὸν δυτικόν δύω, ἥμφω, λόγω.

§ 39. **Πτώσεις** (casus) εἰς ἑκάτερον ἀριθμὸν εἶναι ἔξ.

1. Ονομαστική (nominativus),	4. Αἰτιατική (accusativus),
2. Γενική (genitivus),	5. Κλητική (vocativus),
3. Δοτική (dativus)	6. Αρχιρετική (ablativus).

Η ὄνομαστικὴ καὶ ἡ κλητικὴ λέγονται ὄρθαι (casus recti), αἱ δὲ ἄλλαι πλάγιαι (casus obliqui).

Σημ. Η ἀρχιρετικὴ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἀναπληροῦται ίδιᾳ διὰ τῆς δοτικῆς, ἄλλα καὶ ἄλλως.

§ 40. Τὸ θέμα τῶν ὀνομάτων διακρίνεται εὐκολώτατα ἐκ τῆς γεν.
πληθ. μετὰ τὴν ὀρθοίρεσιν τῆς πτωτικῆς καταλήξεως.

Γεν. πληθ. θέμα	Χαρακτήρ	Ένικη γενική	Κλίσις
<i>mensa-rum</i>	a	<i>mensae</i> (ἐξ τοῦ <i>mensa-i</i>)	ἡ α'. ἔχει θ. a
<i>cervo-rum</i>	o	<i>cervi</i> (ἐξ τοῦ <i>cervo-i</i>)	ἡ β'. " o
<i>civi-um</i>	i	<i>civis</i>	ἡ γ'. " i
<i>leg-um</i>	g	<i>legis</i>	" " σύμφων.
<i>fructu-um</i>	u	<i>fructus</i> (ἐξ τοῦ <i>fructu-i</i>)	ἡ δ'. " u
<i>die-rum</i>	e	<i>diei</i>	ἡ ε'. " e.

§ 40. **Κλίσεις** (declinatio) ἔχει ἡ λατινικὴ γλώσσα πέντε, αἵτινες διακρίνονται ἀπὸ τῆς καταλήξεως τῶν διαφόρων πτώσεων καὶ διότι τῆς ἑνικῆς γενικῆς, τῆτις λήγει:

ἐν τῇ α'. κλίσει εἰς αε ἐν τῇ γ'. κλ. εἰς is ἐν τῇ ε'. εἰς ēi.
» β'. » i. » δ'. » us

Τὸ τελικὸν φωνῆν τοῦ θέματος ἡ ἀποβάλλεται εἰς τινας πτώσεις πρὸ τῆς ἀπὸ φωνήντος ἀρχομένης καταλήξεως, ἡ συγγραφεύεται συναιρούμενον μετὰ τῆς καταλήξεως (ώς ἐν τῇ α'. κλίσει), ἡ μεταβάλλεται τὸ φωνῆν (ώς ἐν τῇ κλητικῇ τῆς β'. κλίσεως).

Σημ. Ο σκοπὸς τῶν λεξιῶν εἰς τὴν πρότασιν (ὑποκείμενον, προσδιορισμός, ἀντικείμενον) δηλοῦται διὰ τῆς κλίσεως τ. ε. διὰ τῶν διαφόρων καταλήξεων τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐπιθέτου καὶ ἀντωνυμίας. Ταξὶς διαφορὰς ταύτας καλοῦσται πτώσεις καὶ δηλοῦνται διὰ καταλήξεων, αἵτινες προστίθενται εἰς τὸ θέμα.

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ

§ 42. Η πρώτη κλίσεις περιέχει ὄνοματα, ών ἡ ὀνομαστικὴ λήγει εἰς a, ἡ δὲ γενικὴ τοῦ ἑνικοῦ εἰς αε· τὸ θέμα λήγει εἰς a. Κλίνονται δὲ ως ἔξης¹

Ένικός. Όνομ. glori-a δόξα	Πληθυντικός. glori-ae
Γεν. glori-ae	gloriā-rum
Δοτ. glori-ae	glori-is
Αἰτ. gloria-m	gloria-s
Κλητ. glori-a	glori-ae
Αρχιρ. glori-ā	glori-is.

Οὕτω κλίνονται καὶ πάντα τὰ εἰς a θηλυκὰ τῶν εἰς er καὶ us ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν.

1) Η α'. κλ. τῆς λατινικῆς ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ εἰς a τῆς α'. κλ. τῆς ὕλητην:κῆς γάρ
Ένικ. ὄνομ. a=a, γεν. ας=as (ais) ae, Δοτ. (ai) z=(ai) ae, Αἰτ. αν=am
Πληθ. " αι=ae, " ασων, ών=a-rum, " αιζ=(ai-is) is, " (ανς) αζ=ams, as,

via bona καλὴ ὁδός, tabula picta πίναξ πεποικιλμένος
mensa pulchra τράπεζα καλή, puella amata κόρη ἡγαπημένη.

§ 43. Τὰ εἰς αἱ ὄνοματα τῆς α'. κλίσεως εἰναι: θηλυκά. Τούτων ἀρ-
σενικὰ εἰναι τὰ ἐκ τῆς σημασίας των τοιαῦτα:

aqua ὕδωρ	fortuna τύχη	puella κόρη	Άρσ. poeta
colonia ἀποικία	gratia χάρις	ripa ὑψηλή	nauta
concordia ὄμονοια	mensa τράπεζα	rosa ρόδον	(§ 36, A').
discordia διχόνοια	penna πτερὸν	via ὁδός	
fabula μύθος	poena ποινὴ	vita βίος.	

§ 44. Παρατηρήσεις ἐπὶ τινῶν πτώσεων.

α') Παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις μέχρι: Βιργίλιου ἡ γενικὴ τοῦ ἔνικοῦ εἶχε
κατάληξιν i· aurāi, pictāi, ἀλλ' ἐπειτα συναρπεθεῖσα ἐγένετο ae (§ 4,
6', σημ.): gloriae. Τὸ δὲ familia οἰκογένεια ἔχει ἔνικ. γεν. εἰς as (ἐκ
τοῦ a-is), ως ἐν τῇ Ἑλληνικῇ as. μόνον ἐν συνθέσει μετὰ τοῦ pater,
mater, filius· paterfamilias, γεν. patrisfamilias (μόνον τὸ α'. συν-
θετικὸν κλίνεται): ἐνίστε δ' ἀπαντῷ καὶ εἰς ae· pater familiae.

Σημ. Καὶ ἐν τῇ δοτ. τοῦ ἔνικοῦ καὶ ὄνομ. πληθ. τὸ i τῆς καταλήξεως συνηρέθη μετὰ τοῦ
a, ἥτοι τὸ ai εἰς ae· gloriae.

β') Τὸ dea θεά, filia θυγάτηρ ἔχουσιν εἰς τὴν δοτ. καὶ ἀφαιρ. τοῦ
πληθ. τὴν ἀρχαικὸν κατάληξιν ābus ἐν τῇ συνθέσει:
(oro)dis deabusque (εὐχομαχι) τοῖς θεοῖς καὶ ταῖς θεαῖς
(pater venit) cum filiis et filiabus (o πατήρ ἔρχεται) μετὰ τῶν γίῶν
καὶ θυγατέρων¹.

γ') Τὴν γενικὴν πληθ. ἔχουσιν εἰς um(=ῶν) ἀντὶ arum: 1) τὰ πα-
τρωνυμικὰ εἰς -adae· Aeneadum, καὶ τινὰ Ἑλληνικὰ ἔθνικά· Lapitha,
γεν. Lapithum: 2) τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ gena (gigno γεννῶ), cola
(colo κατοικῶ). Graiugenum, terrigenum, coelicolum: 3) λέξεις
τινὲς Ἑλληνικαὶ, amphorum, drachmum (οὐ. amphora, drachma).

Σημ. Ἀπαντῷ παρὰ Βιργίλιῳ συγνότερον ἡ παρὰ τοῖς μετέπειτα καὶ τῷ Ὁδοῖσι
Dardanidum, divum, virum, socium κτλ.

Ἐλληνικὰ ὄνοματα.

§ 45. Η πρώτη κλίσις περιέχει πλεῖστα ὄνοματα μετενεγκέντα ἐκ τῆς
Ἑλληνικῆς.

1) Η κατάληξις a-bus ἥτο εἰς μεγάλην γρῆσιν εἰς τὴν ἀρχαιαν γλῶσσαν, δι' ὃ καὶ
ἀπαντῷ gnatabus (Πλαύστος), manibus dextrabus (Λιθος): ἀλλὰ παρὰ τοῖς κλασ-
σικοῖς διεσώθη εἰς ταῦτα μόνον. "Τιςτερον ἡ bus διετηρήθη μόνον εἰς τὴν δοτ. καὶ ἀφαιρ.
τοῦ ἔνικοῦ τῆς γ', δ'. καὶ ε', κλίσεως.

Τὰ ἐλληνικὰ ὄνόματα ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ φυλάττουσί τινας τῶν ἐλληνικῶν τύπων, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ κλίνονται κανονικῶς κατὰ τὴν λατινικὴν κλίσιν (κατὰ τὸ gloria). Spartiates κτλ.

Όνομ. epitomē	ἐπιτομή	Aenea-s	Aineias	comete-s	κομήτης
Γεν. epitome-s		Aeneae		cometae	
Δοτ. epitomae		Aeneae		cometae	
Αἰτ. epitome-n		Aenea-m(n)		cometan(am)	
Κλητ. epitome		Aenea		cometa(e)	
Αρ. epitomē		Aenea		cometa(e)	

Οὕτω κλίνονται καὶ τά·

Penelope Πηνελόπη,	Anchises Ἀγχίσης,	boreas Βορρᾶς,
Cybele Κυβέλη,	Alcides Ἀλκίδης,	Lysias Λυσίας,
musice μουσική,	dynastes δυνάστης,	Archias Ἀρχίας,
crambe κράμβη,	anagnostes ἀναγνώστης,	Leonidas Λεωνίδας,
isagogue εἰσαγωγή,	sophistes σοφιστής,	Apella Ἀπελλῆς.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΙΣΙΣ

§ 46. Η δευτέρα κλίσις περιέχει ὄνόματα λήγοντα ἐν μὲν τῇ ὄνομαστικῇ τοῦ ἐνικοῦ εἰς -us, -er καὶ um, ἐν δὲ τῇ γενικῇ εἰς i. Τὸ θέμα τούτων λήγει εἰς ο· Κλίνονται δὲ ως ἔξης¹⁾.

Ἐνικός	Οὐδέτερα	Πληθυντικός
Ἄρσενικά		
Όν. servu-s δοῦλος	donu-m δῶρον	serv-i don-a
Γεν. serv-i	don-i	servō-rum donō-rum
Δοτ. serv-o	don-o	serv-is don-is
Αἰτ. servu-m	donu-m	servo-s don-a
Κλ. serve	donu-m	serv-i don-a
Αρ. servo	don-o	serv-is don-is

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ εἰς us ἐπιθετα καὶ μετοχα·
dominus magnus κύριος μέγας, bellum magnum πόλεμος μέγας.

1) 'Η 6'. κλ. τῆς λατινικῆς ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν 6'. τῆς ἐλληνικῆς λόγος·
'Εν. ὁν. ος,ον=us,um, γεν. ου,οιο=i, δοτ. ω=(oi)o, αἰτ. ον=um, κλ. ε,ον=e,um
Πλ. » οι,α=(oi),i,a, » (οσων)ων=orum, δοτ. οις(ois)is, αἰτ. ονς(αιολ. ος)=oms,a.

§ 47. Τὰ μὲν εἰς οὐσίαις ἀρσενικά, τὰ δὲ εἰς υμῖν οὐδέτερα.

Αρσενικὰ πλεῖστα	Θηλυκὰ	Οὐδέτερα
annus, -ni ἔτος	τῶν εἰς οὐσίαι μόνον	aurum, -ri χρυσὸς
equus, -qui ἵππος	ταῦτα (*)	bellum, -li πόλεμος
cibus, -bi τροφὴ	alvus, -vi κοιλία	cælum, -li οὐρανὸς
dominus, -ni κύριος	colus, -li ἡλακχήτη	collum, -li τράχηλος
fluvius, -ii ποταμὸς	humus, -mi γῆ	ferrum, -ri σιδήρος
hoedus, -di ἔριφος	vannus, -ni τὸ λίκνον	gaudium, -ii χαρά
hortus, -ti κῆπος	καὶ τὰ ἐκ τῆς σημασίας τοι-	lignum, -ni ξύλον
morbis, -bi νόσος	αῦτα ὄνόματα δένδρων,	oppidum, -di πόλις
mundus, -di κόσμος	θάρανων, πόλεων καὶ νήσων	ovum, -vi φόνος
murus, -ri τεῖχος	(§ 36, B').	periculum, -li κίνδυνος
nasus, -si φίς		regnum, -ni βασίλειον
numerus, ri ἀριθμὸς		signum, -ni σημεῖον
oculus, -li ὄφθαλμος	εἶναι 2 ἔνευ πληθυντικοῦ	studium, -ii σπουδὴ
populus, -li λαὸς	virus (σπαν. καὶ ἀρσ.) δη-	vinum, -ni οἶνος
rivus, -vi ρύαξ	λητήριον.	vitium, -ii ἐλάττωμα
ventus, -ti ἔνεμος	vulcus ὁ ὄχλος (σπαν. ἀρσ.)	votium, -ii εὐχὴ

§ 48. Τὰ εἰς εργαὶ ιριδῶν ὄνόματα ἐν τῇ ὄνομα. καὶ κλητ. τοῦ ἑνίκου δὲν ἔχουσι κατάληξιν.

Τὰ εἰς εργαὶ ιριδῶν ὄνόματα (μόνον τὸ vir ἀνήρ) εἶναι πάντα ἀρσενικά, καὶ κλίνονται σχεδόν ως τὰ εἰς οὐσίας.

Ἐνίκους

Ὀν. puer	liber ²	vir	puer-i	libr-i	vir-i
Γεν. puer-i	libr-i	vir-i	puerō-rum	librō-rum	virō-rum
Δοτ. puerο	libro	viro	puer-is	libr-is	vir-is
Αἰτ. pueru-m	libru-m	vir-um	puer-os	libr-os	vir-os
Κλ. puer	liber	vir	puer-i	libr-i	vir-i
Ἄρ. puerο	libro	viro	puer-is	libr-is	vir-is

Πληθυντικὸς

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ εἰς εργαὶ τρικατάληγτα ἐπίθετα τῆς δέκατης αἰώνεως.	vir miser ἀνήρ δυστυχής
puer aeger παῖς ἀσθενής,	liber pulcher βιβλίον λαμπρόν.

(*) alvus plena.—humus arida.

1) Εἰς τὰ εἰς εργαὶ ὄνόματα τὸ ἀποδηληθὲν οὐ ἐκ τοῦ θέματος τῆς ὄνουμ. καὶ κλητ. τοῦ ἑνίκου ἀνευρίσκεται εἰς τὴν αἰτ. pueru-m, libru-m. Ὁμοίως τὸ s τῆς καταλήξεως ἀπεδηληθῇ ἐν τῇ ὄνομαστικῇ. Ἐφύλαξα δὲ τὸ μετά τὸ er ταῦτα· humerus, numerus, uberus καὶ τὰ ἐπίθετα properus, praeporus, praeposterus (§ 30).

2) Τὸ e ἐν τῇ ὄνομα. καὶ κλητ. τοῦ ἑνίκου εἶναι εὐφωνικόν καὶ παρενεργήθη εἰς τὰ κατά τὸ liber κλίνομενα μετά τὴν ἀποδηλήγην τοῦ u· (libru, agru), διετηρήθη δὲ εἰς τὰς λέξεις, αἵτινες κλίνονται κατά τὸ puer, διότι εἰς αὐτὰς ἀπετέλει μέρος τοῦ θέματος.

§ 49. Τὰ πλείω τῶν εἰς ερ φυλάττουσι τὸ ε μόνον ἐν τῇ ὄνομαστ. καὶ κλητ. τοῦ ἑνικοῦ (liber), ὀλίγα δὲ ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι (puer). Κατὰ τὰ εἰς ερ κλίνονται καὶ ταῦτα.

1) Κατὰ τὸ puer παῖς	2) Κατὰ τὸ liber βιβλίον	3) Κατὰ τὸ vir ἀνήρ
ταῦτα μόνον	πλείω	καὶ τὰ τούτου σύνθ.
adulter,-ερι μοιχός	ager,-gri ἀγρός	decemvir δεκάρχης
gener,-ερι γαμβρός	aper,-pri κάπρος	duumviri οἱ 2 ἔνδρες
socer,-ερι πενθέρος	arbiter,-tri διαιτητὴς	centumviriοι:100 »
Liber,-ερι Διόνυσος	auster,-stri νότος	levir ἀνδράδελφος
vesper,-ερι ἑσπέρα	cultus,-tri μάγαιρα	semivir ἡμιάνθρωπος
liberi (πλθ.) τὰ τέκνα	faber,-bri τέκτων	trevir τρηγονιός
	magister,-stri διδάσκαλος	

Τίνα τῶν εἰς ερ ἐπιθέτων φυλάττουσι τὸ ε, δὲ εἰς τὰ ἐπιθετα.

§ 50. Παρατηρήσεις ἐπὶ τινῶν πτώσεων.

α') Τὰ εἰς ius καὶ ium ὄνόματα εἰς τὴν γεν. τοῦ ἑνικοῦ συναιροῦσι τὸ ii εἰς i: Virgilius Virgili, ingenium εὐφυία ingenii, consilium consili ἀντὶ Virgili, ingenii, consilii¹.

β') Τὸ filius uīos καὶ τὰ εἰς ius καὶ jus κύρια ὄνόματα συναιροῦσιν ἐν τῇ κλητ. τοῦ ἑνικοῦ τὸ ie εἰς ī: filius κλ. fili (ἀντὶ filie), Antonius κλ. Antoni (ἀντὶ Antonie), Gajus κλ. Gai. Καὶ τὸ meus ἔχει κλ. mi (θηλ. mea, ὥδ. meum) fili mi uīe μου.

Τὰ ἄλλα εἰς ius iūs συστατικά fluvius ποταμός, gladius ἔιφος, socius ἑταῖρος, nuntius ἀγγελος, κτλ. καὶ τὰ ἐπιθετα, ἔχουσι τὴν κλητ. εἰς e' fluvie, Darius Darie², impius impie καὶ ἄλλα.

γ') Τὸ deus θεός ἔχει κλητ. ὄμοιαν τῇ ὄνομαστικῇ, κλίνεται δὲ οὕτω. Ἐνικός. Ον. καὶ κλ. deus³ Ηληθυντικός. de-i, di-i, di γεν. de-i deō-rum καὶ deum δοτ. καὶ ἄρ. deo de-is, di-is, dīs⁴ αιτ. deum deo-s.

1) Ο εἰς i τύπος εἶναι ὁ μόνος ἐν γράμμει παρὰ Βιργίλιῳ καὶ Ορατίῳ, εἶναι δὲ οὗτος καὶ ἀρχαιότερος.

2) Η κλητική εἶναι ὄνομαστική συνεσταλμένη πρὸ δ. ἀδελφός, κλ. ἀδελφε, θυγάτηρ, θύγατρε. Οὕτως ἔχειται η κατάληξις ε ἀντὶ us εἰς τὴν κλ. τοῦ ἑνικοῦ τῶν ἀρ. καὶ θηλ. τῶν ἔχοντων θέμα εἰς o' dominus-s κλ. domine puer ἀντὶ puerος ὡς ἐκ τοῦ puerus, ήτις ἀπαντᾷ παρὰ Πλάστω. Απαντᾷ filie παρὰ Λιθίῳ καὶ παρὰ Πρισκιανῷ: genius διαιτημα, κλ. genie, ἀλλ ἀπαντᾷ geni παρὰ Τιθούλῳ «Magne geni».

3) Παρὰ Τερτουλιανῷ κλ. ο dee. Καὶ τὸ genius ἔχει τὴν κλητ. ὄμοιαν τῇ ὄνομ, ἀλλὰ παρὰ Τιθούλῳ (4, 5; 9) ἀναγνώσκεται geni καὶ κατ' ἄλλας ἐνδόσεις veni.

4) Αἱ συναιρέσεις σίναι συνήθεις εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν γλώσσαν εἰς τὴν δοτ., καὶ ἄρ. τοῦ

δ') Τὰ ὄνόματα τῶν νομισμάτων, μέτρων καὶ σταθμῶν ἔχουσι τὴν γεν. πληθ. εἰς *um* ἀντὶ orum¹. numnum, talentum, jugerum, modium, ἐκ τοῦ nummus νόμισμα, talentum (οὐδ.) τὸ τάλαντον, jugerum πλέθρον γῆς, modius μέτρον.

Ἐλληνικὰ ὄνόματα.

§ 51. Ἡ δευτέρα κλίσις περιέχει καὶ τινὰ ὄνόματα μετενεγθέντα ἐκ τῆς ἑλληνικῆς τούτων τὰ μὲν εἰς ΕΩΣ (=εως) ἢ eus (=ευς) εἶναι ἀρσενικά, τὰ δὲ εἰς οἱ θηλυκά, τὰ δὲ εἰς οἱ οὐδέτερα.

Ἀρσενικά	Θηλυκά	Οὐδέτερα
'Ον. Orpheu-s	Rhodo-s	lexico-n
Γεν. Orphe-i	Rhod-i	lexic-i
Δοτ. Orpheo	Rhodo	lexico
Αἰτ. Orpheu-m	Rhodu-m	lexico-n
Κλ. Orpheu	Rhode	lexico-n
Ἄφ. Orpheo	Rhodo	lexico-n

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ:

Perseus Περσεύς,	Delos Δῆλος,	Pelion Πήλιον
Prometheus Προμηθεύς,	Ceos ή Κέως,	Ilion τὸ Ἱλιον

Σημ. α'. "Οσα τῶν ἑλληνικῶν ὄνομάτων ἔχουσι πληθυντικόν, συγματίζουσι τοῦτον κατὰ τὴν λατινικὴν κλίσιν lexica, lexico-rum, lexic-is κτλ., ἀλλὰ τὴν γεν. πληθ. συγματίζουσι καὶ εἰς ον· libri Bucolicon, Georgicon.

Σημ. β'. Παρὰ ποιηταῖς ἀπαντᾶσι συγγάνα οἱ ἐπόμενοι ἑλληνικοὶ τύποι:
γεν. Orphe-os, δοτ. Orphe-i, αἰτ. Orphe-a.
» Androge-o, οὗ ὁ λατινικὸς τύπος εἶναι Androgeus, i.

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ

§ 52. Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει ὄνόματα ισοσύλλαβα καὶ περιτοσύλλαβα συγματίζοντα τὴν γενικὴν προσλήψειν εἰς τὸ θέμα τῆς καταλήξεως -is.

πληθ. τῆς α'. καὶ β'. κλίσ. ἀπαντῷ παρὰ Πλαύτῳ filis ἀντὶ filiis, gaudis ἀντὶ gaudiis καὶ παρὰ Bιργιλέῳ taenis ἀντὶ taeniis. Τὸ ἐπίθρον. gratis ἐπιγματίσθη ἐκ τῆς δοτ. πλ. τοῦ gratia gratiis, ὃ ἀπαντῷ συγγάνα παρὰ Πλαύτῳ εἰς ἐπιφραματικὴν σημασίαν.

4) Η um εἶναι ἀρχαιοτέρα καταλήξις, καθιερώθη δὲ ὅποι τῶν ποιητῶν εἰς τὰ deum, virum, Graium, ἀλλὰ ὡσεύτως καὶ παρὰ τοῖς πεζολόγοις ἀπαντῷ. Οὕτω λέγεται ἐν τῇ συνθέσει pro deum hominumque fidem. 'Ωσεύτως ἀπαντῷ liberorum καὶ liberum, praefectus fabrum (faber,-bri), — socium — Duo milia nummum (modium, talentum, sestertium) καὶ εἰς τὰ diuum, ducentum, nostrum, vestrum κτλ.

Σημ. α'. Πολλὰ τῶν συμφωνολήγων ἀποθάλλουσι τὸ λητεικόν σύμφωνον τοῦ θέματος·
 mell-is ὄν. mel μέλι, lact-is ὄν. lac γάλα
 fell-is » fel γολὴ, cord-is » cor καρδία
 farr-is » far γονδρὸν ἄλευρον, leon-is » leo λέων.

Σημ. 6'. Πολλὰ μεταβόλλουσι τὸ τελευταῖον φωνῆς τοῦ θέματος:

homin-is	ὁν.	homo ἄνθρωπος,	corpor-is	ὸν.	corpus σῶμα
carmen-is	»	carmen πόλμα	gener-is	»	genus γένος
capit-is	»	caput κεφαλή.			

Σημ. γ'. Όλιγα τινά έχουσι δύο θέματα (ιδεί ανώμ.).

senec-, óv. *senex* xai sen-, yey. *senis*. -- iter yey *itiner-is* ódóz-

Σημ. δ'. Τὸ θέμα εἶναι μεταβολήμενόν ἐν τῇ ὄνομαστικῇ τοῦ ἔνικου, σπανιώτατα δὲ ἐν τῇ γενικῇ, δι' ὃ εἰς ταύτην πρέπει νὰ ζητᾶται τὸ θέμα πρὸς αγχηματισμὸν τῆς ὄνομαστικῆς: μεγάλη δὲ ἡ δομοίστης ὡς πρὸς τοῦτο πρὸς τὴν γ'. οὐλίστιν τῆς ἀληπνοΐας.

§ 53. Τὰ ὄνοματα τῆς γ'. κλίσεως κατὰ τὸν χαρακτῆρα διαιροῦνται εἰς συμφωνόληκτα καὶ εἰς φωνηεντόληκτα (i, u)¹.

A'. Ὄνοματα ἔχοντα θέμα συσφωνόληπτον.

§ 54. Τὰ συμφωνόληκτα εἶναι συνήθως περιττοσύλλαλαθα καὶ ἔχουσι τὴν ἀρ. τοῦ ἑνίκου εἰς -e
τὴν γενικ. πληθ. εἰς -um
τὰ οὐδετερά τὴν ὄνομ. καὶ αἰτ. τοῦ πληθυντ. εἰς -a

§ 55. Τὰ ἔχοντα θέμα συμφωνόληκτον διαιροῦνται 1) εἰς ὑγρόληκτα (l, r)· ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ ἐνρινόληκτα (n). 2) εἰς σιγμόληκτα· καὶ 3) εἰς ἀφωνόληκτα.

§ 56. 1) Τι γράληκτα (l, r). Τα ύγροληκτα δὲν λαμβάνουσι -s εἰς τὸ θέμα πρὸς σχηματισμὸν τῆς ἑνίκης ὄνομαστικῆς, ἥτις εἶναι ἡ αὐτὴ τῷ θέματι, οἷον consul-is, ὄνομ. consul ὑπατος

1. Ἀστενικὴ καὶ θηλυκά

<i>Ἐγικός</i>		<i>Πληθυντικός</i>	
'Οὐ. consul	soror	consul-es	soror-es
Γεν. consūl-is	sorōr-is	consul-um	soror-um
Δοτ. consul-i	soror-i	consul-i-bus	soror-i-bus
Αἰτ. consule-m	soror-em	consul-es	soror-es
Κλ. consul	soror	consul-es	soror-es
Ἄρ. consul-e	soror-e	consul-i-bus	soror-i-bus

4) 'Η γ'. κλίσις τῆς λατινικῆς ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν γ'. τῆς ἐλληνικῆς αἰών, ποιμὴν (ποιμέν-ς), ἄλ-ς, ρήτωρ, ἀρπαξ (ἀρπαγ-ς), κυραξ (κύρους-ς), γένος (γένε(σ)ος, genus, gene-s-is, generis), ἐπλιπεις (ἐπλιπ-δ-ς), πόλι-ς, στῦς κτλ.

Οὕτω κλίνονται καὶ τά·

pugil, ἄρσ. γ. pugīlis πύγτης	agon, ἄρσ. γ. agōn-is ἀγών
vigil, " vigīlis ἄγρυπνος	Python, " -ōn-is Πύθων
sol, " sol-is ἡλιος	daemon, " -ōnis δαίμων
sal, " sal-is ὁ ἥλες	canon, " -ōnis κανών
exsul, " exsūl-is φυγάς	icon, θηλ. γ. -ōnis εἰκών
Hasdrūbal, γ.-ħāl-is Ἀστρούβας	sindon, " -ōnis σινδών.

2. Οὐδέτερα.

Ἐνικός. Ὁν. marmor

Γεν. marmōt-is

Δοτ. marmor-i

Αἰτ. marmor

Κλ. marmor

Ἄρ. marmor-e

Πληθυντικός. marmor-a

marmor-um

marmor-i-bus

marmor-a

marmor-a

marmor-i-bus.

§ 57. Κατὰ τὰ παραδείγματα ταῦτα, πλὴν μικρῶν τινων διαφορῶν, κλίνονται πάντα τὰ ὄνόματα τῆς γ'. κλίσεως.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐπίθετα memor μνήμων, immemor ἀμνήμων καὶ τὰ κύρια Hector, Nestor.

§ 58. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑγρολήκτων·

α') Ἡ ὄνομαστική καὶ κλητική τοῦ ἔνικου εἶναι: ὅμοιαι, ὡσαύτως καὶ ἡ ὄνομαστική, αἰτιατική καὶ κλητική τοῦ πληθυντικοῦ.

Τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τρεῖς πτώσεις ὄμοιας, ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητικήν.

β') Τὰ εἰς -ter ἢ -er φυλάκτουσι τὸ ε τοῦ θέματος μόνον ἐν τῇ ὄνομαστικῇ καὶ κλητικῇ τοῦ ἔνικου, εἰς δὲ τὰς ἄλλας πτώσεις συγκρόπουσιν αὐτό, ώς ἐν τῇ Ἑλλ. τὸ πατήρ¹ κτλ.

Σημ. α'. Τὰ εἰς εῑ είναι ἀρσενικά:

pater, γεν. patr-is πατήρ
frater, " fratr-is ἀδελφός
carcer, " eris εἱρτή

venter, " ventr-is γαστήρ
uter, " utr-is ἀστρού
agger, " eris πρόχωμα.

Ἐξαιροῦνται τῶν εἰς εῑ καὶ είναι:

1) Οὐδέτερα τά· cadaver, γεν. eris νεκρός

verber, " eris μαστίγωσις

iter, " itineris ὁδός

uber, γεν. eris μαστός

tuber, " eris φύμα

ver, " vēris ἔαρ(πλ. vera)

2) Θηλυκά τά· mulier, " eris γυνή

linter, " lintr-is ὁ λέμβος

mater, " matr-is μήτηρ

imber, " imbr-is ὅμβρος;

τὸ later, " later-is ἡ πλάνθισις φυλάκτει τὸ ε·

1) Τὸ ε τοῦτο ἢ ἀνήκει εἰς τὸ θέμα ἢ παρεμβάλλεται εἰς τὸ θέμα τῆς ὄνομαστικῆς καὶ κλητικῆς τοῦ ἔνικου, ἀντὶ τοῦ λητικοῦ ι· imber ἀντὶ imbri.

Σημ. 6'. Τῶν εἰς ορ τὰ πλεῖστα εἶναι ἀρσενικά·

amor,-oris ἔρως	error,-oris πλάνη	viator,-oris ὁδός: πόρος
dolor,-oris λύπη	labor,-oris πόνος	venator,-oris θηρατής
odor,-oris οσμή	lector,-oris ἀναγνώστης.	

Ἐξαιροῦνται 1) Θηλ. 3· uxor,-oris σύζυγος, soror,-oris ἀδελφή, arbor,-oris δένδρον.

2) Οὐδ. 3· marmor,-oris μάρμαρον,	πληθ. marmora,-um,-ibus	
aequor,-oris θάλασσα, τὸ πέλαγος		aequora,-um,-ibus.
ador,-oris ὄσμη		odor,-oris ἄσθια.

Σημ. γ'. Τὰ εἰς ur εἶναι οὐδέτερα·

gutur, γεν. gutur-is λάρυγξ	fulgur, γεν. fulgur-is ἀστραπή	
murmur, » murmur-is ψιθυρισμός		sulfur, » sulfur-is θεῖον.

Αρσενικά δὲ τὰ·

augur, γεν. augur-is οἰωνοσκόπος	turtur, γεν. turtur-is τρυγόν	
fur, » fur-is φάρ, κλέπτης		vultur, » vultur-is γύψ
furfur, » furfur-is πίτυρος		cicur, » cicuris ἡμερος.

Σημ. δ'. Τὰ εἰς l εἶναι οὐδέτερα, πλὴν τοῦ consul, pugil κτλ. (§ 56, 1).

Τρία οὐδέτερα ὀνόματα, τὰ fel, far, mel ἀποθέλλουσι τὸ ἐν τῶν δύο συμφώνων τοῦ οὔματος (ll, rr) ἐν τῇ ὀνομ., αἰτ. καὶ κλήτ. τοῦ ἔνικου (§ 52, σημ. α').

fel, γ. fell-is γολή, mel, γ. mell-is μέλι, far, γ. farr-is τὸ φάρ, γονδρὸν ἄλευρον.

§ 57. Ερμού. Ιηκτα (n). Πολλὰ ὄνόματα ἐνρινόληκτα μεταβάλλουσι τὸ φωνῆν τοῦ θέματος ἐν τῇ ὄνομαστικῇ τοῦ ἔνικου καὶ τινα ἀποθέλλουσιν ἐν τῇ πτώσει ταύτη τὸ τελικὸν σύμφωνον n· γεν. homin-is ὄν. homo(n), γεν. flumin-is ὄν. flumen.

Ἐνικός

Πληθυντικός

Ἄρσενικόν	Οὐδέτερον		
'Ον. homo ἄνθρωπος	flumen ποταμός	homin-es	flumin-a
Γεν. homin-is	flumin-is	homin-um	flumin-um
Δοτ. homin-i	flumin-i	homin-i-bus	flumin-i-bus
Αἰτ. homin-em	flumen	homin-es	flumin-a
Κλ. homo	flumen	homin-es	flumin-a
Αρ. homin-e	flumin-e	homin-i-bus	flumin-i-bus

Σημ. α'. Τὰ εἰς o, γεν. ūnis εἶναι ἀρσενικά·

cardo στρόφιγξ	ordo τάξις	margo κράσπεδον	turbo στρόβιλος
----------------	------------	-----------------	-----------------

Τούτων δὲ θηλακά τὰ εἰς do καὶ go·

consuetudo γῦος	similitudo ὄμοιότης	arundo κάλαμος
-----------------	---------------------	----------------

origo ἀρχή	virgo παρθένος	imago εἰκών.
------------	----------------	--------------

καὶ τὰ ἐκ τῆς σημασίας τοιαῦτα· hirundo γελιδών, hirudo βδέλλα.

1) Τὸ r τῶν εἰς ορ ἥτο εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν s, δι' ὃ ἀπαντᾷ soros, arbos, honos.

Σημ. ζ'. Τὰ εἰς ο, γεν. onis ¹ εἶναι ἀρσεν., ὀλίγα δὲ θηλυκά μαλιστα τὰ εἰς ιο ρηματικά·			
Ἄρσ. aquilo, γεν. aquilon-is βορέας Θηλ. actio, γεν. action-is πρᾶξις	leo, » leon-is λέων dictio, » diction-is λέξις	latro, » latron-is λῃστής legio, » legion-is λεγεόν	ligo, » ligon-is λίγος lectio, » lection-is ἀνάγνωσις
pavo, » pavon-is ταῦς munitio, » -tion-is ὄχυρωσις	papilio, » papilion-is ψυχή opinio, » opinion-is δόξα	praedo, » praedon-is λεπλάτης natio, » nation-is έθνος	pulmo, » pulmon-is πνεύμαν oratio, » oration-is λόγος
pugio, » pugion-is ἔγκειρίδιον ratio, » ration-is λογισμός	septentrio » septentrion-is Ἄρκτος regio, » region-is γώρα	semo, » sermon-is λόγος seditio, » sedition-is στάσις.	scipio, » scipion-is σκῆπτρον.

Σημ. γ'. Τὰ sangui-s αἷμα, γεν. sanguin-is	Salami-s Σαλαμίς, » Salamini-s	ἀποδέλλουσι τὸ η πρὸ τοῦ s.
polli-s παιάλος » pollinis.		

Σημ. δ'. Τὰ εἰς en εἶναι οὐδέτερα καὶ τινα ἀρσενικά ² .		
Oὐδέτ. agmen στράτευμα, examen σμήνος lumen φῶς,	carmen χορός, limen ὑπέρθυρον, semen σπορὰ κ. π.	
τubicen σαλπιγκής, pecten κτεῖς, cornicen κερατίλης.	ren, γεν. renis νεφρός (πλ. renes,-(i)um), lichen, γεν. lienis σπλήν	
lichen ὁ λειχήν, attagen ὁ ἀτταγήν, splen, » splenis »		
καὶ τὰ κύρια Anien,-enis, Siren,-enis, θηλυκόν τὸ Troizen,-enis.		

§ 60. 2) Σιγμόδηληκτα. Ο γαρακτήρ s τοῦ θέματος μεταξὺ δύο φωνήντων μεταβολλεται εἰς r³.

Σιγμόδηληκτα εἶναι

α') Τὰ εἰς us, γεν. ōris ἡ ēris εἶναι πάντα οὐδέτερα, πλὴν τοῦ ἀρσ. lepus, γ. leporis λαγώς, καὶ τοῦ θηλ. Venus,-eris Ἀφροδίτη (θεά).

Ἐνικός

Πληθυντικός

Ον. corpus σῶμα genus γένος corpor-a gener-a	Γεν. corpor-is gener-is corpor-um gener-um
Δοτ. corpor-i gener-i corpor-i-bus gener-i-bus	
Αἰτ. corpus genus corpor-a gener-a	
Κλ. corpus genus corpor-a gener-a	
Ἀρ. corpor-e gener-e corpor-i-bus gener-i-bus	

1) Τὰ ὄνόματα, ὧν τὸ θέμα λήγει εἰς on (ο μακρόν), ἀποδέλλουσι μὲν τὸ η ἐν τῇ ὄνομ.

καὶ κλητ. τοῦ ἐνίκου, ἀλλὰ φυλάττουσι τὸ ο ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι.

2) Τὰ πλείω τῶν εἰς en προέκυψαν ἐκ μεταβολῆς τοῦ φωνήντους τοῦ θέματος i εἰς e ἐν τῇ ὄνομ. καὶ κλητ. τοῦ ἐνίκου: nomin-is, ὄνομ. nomen.

3) Τὰ σιγμόδηληκτα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀποδέλλουσι τὸ s καὶ συναιροῦνται γένεσ-ος γένεος γένους.

Tὰ εἰς ur, γεν. ὄρις εἶναι 15.	Tὰ εἰς us, γεν. ἔρις εἶναι 15.
corpus σῶμα	pecus κτῆνος (-udis)
decus στολήσμα	pectus στῆθος
dedēsus ἀπρεπεῖα	penus τὰ ἐπιτήδεια
facīnusέργον ἀνόσιον	καὶ penus, ūs
fenus τόκος	pignus ἐνέγκυον
frigus ψύχος	stercus κόπρος
litus ἀντή	tempus γρόνος
nemus ἄλσος	tergus νῶτον
acus ἄχυρον	opus ἔργον
foedus συνθήκη	pondus σταθμός
funus κηδεία	scelus ἀνόσιον ἔργον
genus γένος	sidus ἄστρον
latus πλευρά	ulcus ἔλκος
munus δῶρον	vulnus τραῦμα
olus κράμβη	vellus μαλλός
onus βάρος	καὶ τὸ vetus ἀρχαῖος (ἰπ?0.)

6') Tὰ μονοσύλλαβα εἰς us, γεν. ūris καὶ τέσσαρα εἰς ur, γεν. ὄρις εἶναι πάντα οὐδέπερα.

ius	γ. iuris δίκαιον	robur	γ. robور-is δρῦς, ρώμη
crus	» cruris κνήμη	femur	» femor-is μηρός
pus	» puris πυον	ebur	» ebor-is ὁδοὺς ἐλέφαντος
rūs	» ruris ἀγρός	iecur	» iecoris ἡπαρ.
tus	» turis θυμιάμα		

Ἄρσενικὸν τό· mus γ. muris μῦς

Θηλυκὸν τό· tellus » tellūris γῆ.

γ') Tὰ εἰς os, γεν. or-is (ἀντὶ os, ὄs-is) εἶναι ἀρσενικά.

flos γ. floris ςθος, mos γ. mor-is θθος ros γ. ror-is δρόσος.

Θηλυκὰ μόνον τά·

glos	γ. glor-is ἀνδραδέλφη
honos	» honor-is τιμή
soros	» soror-is ἀδελφὴ
arbos	» arbor-is δένδρον

Tαῦτα καὶ εἰς or (§ 57, σ. 6')

Οὐδέπερα μόνον τά·

os γ. oris (πλ. ora) στόμα.

Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τά·

os ὄστον, γ. oss-is, πλ. ossa, ἐκ θέμ. oss-

as ἀσσάριον, γ. ass-is, ἐκ θέματος ass-

bes (be-is) ἀρσ., γ. bess-is τὰ 2 τριτημόρια τῆς μονάδος τέρους s εἰς semis (semi-as), ἀρσ. γ. semiss-is ἡμιασσάριον.

vas ἀγγεῖον οὐδ. γ. vas-is, πλ. vasa, γ. vasorum κατὰ 6' κλ.

δ') Tὰ εἰς is, γ. ἔρις εἶναι ἀρσενικά· μεταβάλλουσι δὲ τὸ ε τοῦ θέματος εἰς τὴν ὄνομα.. εἰς i·

ἀποθληθεύεται τοις τοῦ δευτέρου s εἰς την ὄνομα.

cinis	γ. cineris τέφρα,	pulvis, γ. pulveris κόνις
cucumis	» cucumberis ὁ σίκουσ	vomis, » vomeris ὄννις.
(σπαν. cucumis).		

Σημείωσαι καὶ τό· glis, γεν. gliris ἐλειός (ζῷον).

ε') Τὰ εἰς es, γεν. ēris·

aes,	γ. aer-is οὐδ. χαλκός,	pubes, γ. pubēr-is ἀρσ. ἔφηβος
Ceres,	» ēr-is θηλ. Δημήτηρ,	impubes » -ēr-is ἐπιθ. ἀνηθος.

§ 61. 3) Ἀφωνότητα. Τὰ ἀφωνόληκτα καὶ τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα m, v πρὸς σχηματισμὸν τῆς ὄνομ. τῶν ἀρσ. καὶ θηλ. ἐπισυνάπτουσι -s καὶ πάσχουσι τῆς ἀπαιτουμένας μεταβολᾶς καὶ ἀποβολᾶς¹, ώς καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ mort-is mor-s, regi-s rex (reg-s).

Τὰ ἀφωνόληκτα, ώς συμφωνόληκτα, κλίνονται κατὰ τὸν κανόνα (§ 54).

α') Τὰ χει. λεόφωροι (b, p) χαρακτῆρα ἔχοντα εἶναι ἀρσ. ἢ θηλυκά·

trab-s,	γεν. trab-is θηλ. δούκος	Cyclop-s, γεν. Cyclop-is ἀρσ. ὁ Κύκλωψ
pleb-s,	» pleb-is » δῆμος	dap-s » dap-is » ή δαΐς
urb-s,	» urb-is » πόλις	stirp-s » stirp-is θηλ. στέλεχος

Σημ. Τὸ princep-s, γεν. princip-is μεταβάλλει τὸ i εἰς e ἐν τῇ ὄνομ. καὶ κλητ. Τὸ ancep-s, γεν. ancupis μεταβάλλει τὸ u εἰς e.

ε') Τὰ οὐρανισκόφωροι (c, g) χαρακτῆρα ἔχοντα εἶναι ἀρσ ἢ θηλ.

dux,	ἀρσ. γεν. duc-is ηγεμόνη	nex, θηλ. γεν. nec-is φόνος
rex,	» reg-is βασιλεὺς	lex, » leg-is νόμος
grex,	» greg-is ἀγέλη	faex, » faec-is τρέξ.
conjux,	» conjugis σύζυγος	arx, » arc-is ἀκρόπολις
frux,	θηλ. » frug-is καρπός	vox, » voc-is φωνὴ
cervix,	» cervic-is αὐγήνη	fax, » fac-is δάζις
victrix,	» victric-is νικήτρια	pax, » pac-is εἰρήνη
nutrix,	» nutric-is » τροφός	fornax, » fornac-is ιπνός
radix,	» radic-is ρίζα	lux, » luc-is φῶς
nox,	» noctis νύξ ²	cornix, » cornic-is κορώνη

Σημ. α'. Τὸ senex γέρων, supellec ἔπιπλα ίδε ἀνώμαλα κατὰ μεταπλασμόν.

Σημ. θ'. Τινὰ τῶν ἔργων των χαρακτῆρα οὐρανισκόφωνον μεταβάλλουσιν ἐν τῇ ὄνομ. καὶ κλητ. τὸ φωνήν του θέματος i εἰς e.

iudex,	ἀρσ. γεν. iudic-is δικαστής	ilex, θηλ. γεν. ilic-is ἡ πρῖνος
artifex,	» artific-is τεχνίτης	forfex, » forfic-is φάλις
opifex,	» opific-is δημιουργός	vitex, » vitic-is ἡ λίγρος
pollex,	» pollic-is ἀντίχειρ	remex, ἀρσ. » remig-is ἐρίτης.

1) Πρόσλ. τὰ κιρραχος κοράξ, ἀρπαχος ἀρπαξ, ἐλπίδος ἐλπίς, ποδὸς πούς, ταχύτητος ταχύτης, οὔτων καὶ τά· due-is (due-s) dux, reg-is (reg-s) rex, art-is (art-s) ars, civitatis-is (civitatis-s) civitas, lapidis (lapid-s) lapis κτλ.

2) Αποβάλλει ἐν τῇ ὄνομ. τοῦ ἕνικου τὸ t πρὸ τοῦ s καὶ τὸ c μετὰ τοῦ s ἀποτελεῖ x. Εστηματισθη δὲ τὸ nox, ώς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, ἐτοῦ νυκτὸς (νυκτ-ς), νυκ-ς ἡ ὄνομ. νύξ.

γ') Τὰ ὄδοντόφωρον (d, t) γχρωκτήρος ἔχοντα εἶναι ἀρσ.	ἢ θηλυκάτ.
lapi-s, ἀρσ. γεν. lapidi-s λιθος	fron-s, θηλ. γεν. front-is μέτωπον
pe-s, " " ped-is ποδις	fron-s, " " frond-is φύλλωμα
parie-s, " " pariet-is τείχος	glan-s, " " gland-is βαλανος
cassi-s, " " cassid-is κόρυς	compe-s, " " -ed-is ποδοσάκη
custo-s, " " custod-is φύλακη	sege-s, " " seget-is σπορά
sacerdo-s, " " sacerdo-tis ἱερέων	tege-s, " " teget-is στέγη
nepo-s, " " nepot-is ἐγγόνος	merge-s, " " -el-is δέσμων σταχύων
mon-s, " " mont-is ὅρος	aeta-s, " " aetat-is ἡλικία
pon-s, " " pont-is γέφυρα	merce-s, " " merced-is μισθός
fon-s, " " font-is πηγή	civita-s, " " civitat-is πολιτεία
den-s, " " dent-is ὄδοντος	aesta-s, " " aestat-is θέρος
orien-s, " " orient-is ἀνατολή	quie-s, " " quiet-is ήσυχη
occiden-s, " " occident-is ἡ δύσις	reuei-s, " " -et-is ἀνάπτυξα
co-s, θηλ. " cot-is ἀκόνη	inqui-e-s, " " inquiet-is ἀνησυχία
do-s, " dot-is προϊξ	incu-s, " " includ-is ἀκμαν
men-s, " ment-is νοῦς	palu-s, " " palud-is ἔλος
pul-s, " pul-tis πόλεις	pecu-s, " " pecud-is κτῆνος
ouspi-s, " ospid-is αἰγάλη	virtu-s, " " virtut-is ἀρετή
laū-s, " laud-is ἐπανίσιος	salu-s, " " salut-is σωτηρία
fraus, " fraud-is ἀπάτη	iuentu-s, " " iuentut-is νεότης
par-s, " part-is μέρος	senectu-s, " " senectut-is γῆρας
	servitus " servitut-is δοκεία
Σημ. α'. Τινὰ τῶν ὄνομάτων τούτων μεταβάλλουσιν ἐν τῇ ὄνομ. τοῦ ἑνίκου τὸ φωνήν τοῦ θέματος ἢ εἰς ἔτεν γίνεται ἀναπληρωτικὴ ἔκτασις, οἷον:	
ἀρσ. come-s, γεν. comit-is ὄπαδος	ἀρσ. satelle-s, γεν. satellit-is δορυφόρος.
" caespe-s, " caespit-is γοργόπλαγη	" obse-s, " obsid-is ὄμηρος
" eque-s, " equit-is ἵππος [θος]	" praese-s, " presid-is προστάτης
" hōspe-s, " hospit-is ἔνος	" dese-s, " desid-is ἀργεῖος
" mile-s, " milit-is στρατιώτης	" rese-s, " resid-is σγόλαζος
" pede-s, " pedit-is πεζός	" stipe-s, " stipit-is στέλεγος.

Σημ. β'. Τὰ cor, γεν. cord-is καρδία, lac, γεν. lact-is γάλα ως οὐδέτερα δὲν ἐπισυνάπτουσι -s πρός σχηματισμόν τῆς ὄνομαστικῆς τοῦ ἑνίκου καὶ ἀποδάλλουσι τὸ ὄδοντόφωνον (ώ, ἐν τῇ Ἐλληνικῇ, γάλακτος γάλα). Πρέπει μετ. κτλ. (§ 58, σημ. δ').

Σημ. γ'. Τὸ caput κεφαλὴ καὶ τὰ ἐν τούτῳ σύνθετα occiput ὀπισθιόκρανον καὶ sin-ciput βρέγμα μεταβάλλουσι τὸ i τοῦ θέματος εἰς ii, οἷον caput, γεν. capit-is.

§ 62. Κατὰ τὰ ἀρθρωνόληκτα ἐπισυνάπτουσι -s ἐν τῇ ὄνομ. τοῦ ἑνίκου καὶ τὰ τρία ταῦτα εἰς iii ἢ V λήγοντα: hiem-s, θηλ. γεν. hiem-is γειμῶν nix (ἀντὶ nigv-s), θηλ. γεν. niv-is γιών. Τὸ nix ἔχει τὸ αὐτὸ θέμα μὲ τὸ ningere, ἐν τῇ ὄνομ. ἀποδάλλει τὸ v, ἐν δὲ τῇ γεν. τὸ g³

1) Μετὰ τὴν ἀποδάληκτην τοῦ d καὶ t πρὸ τοῦ s γίνεται ἀναπληρωτικὴ ἔκτασις: pēs=ped-s, ariēs=ariet-s, amans=amant-s. Τὰ οὐδέτερα δὲν ἐπισυνάπτουσι s: εἰς τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων ως prudens καὶ τῶν μετοχῶν τοῦ ἑνίκατος εἰς ans καὶ ens τὸ s ίσως εἶναι ἀντὶ τοῦ t τοῦ θέματος, ως ἐν τῇ Ἐλληνικῇ τὸ κέρας ἀντὶ κέρατος καὶ τὸν πρός τὸ ἀρσ. καὶ θηλ. ἢ γάριν εὐφωνίας λέγεται ἐπίσης εἰς τὸ οὐδ. audax, felix, velox.

2) Τὸ requies ἔχει αἰτ. κατὰ συγκοπὴν requiem καὶ ἀρ. requie, πλὴν τῶν requitem καὶ requiete.

3) Τοῦ nix ἀπαντᾶ γεν. πληρεστέρα niguis παρὰ Λουκρητίων καὶ Ἀπουσιών.

bos (ἀντὶ bov-s), ἀρσ. bov-is βοῦς· τοῦτο ἀποθέλλει τὸν ἐν τῇ γεν., δοτ. καὶ ἀρ. τοῦ πληθ. bo-um, bo-bus (καὶ ἐνίστεται hu-bus¹, ἐκ τοῦ bov-bus).

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς γενικῆς πληθυντικῆς.

§ 63. Τὰ συμφωνόληγτα ἔχουσι τὴν γεν. πληθ. εἰς -um (§ 54).

Ἐξαιροῦνται δὲ ἔχοντα αὐτὴν εἰς ium².

α')	Τὰ ἑπόμενα μονοσύλλαβα	
lis,	θηλ. γεν. πλ. lit-ium ἔρις	mas, ἀρσ. γεν. πλ. mar-ium ἄρρην
nix,	" niv-ium γιών	mus, " mur-ium τεῖγος
(vis, "	viri-um δύναμις	fauce (ἀρ.), " fauci-um φάρυγγος
Σημ.	Tὸ fraudus ἔγει γεν. πληθ. fraudum, παρὰ κλασσικῆς καὶ fraudum.	
β')	Τινὰ μονοσύλλαβα ἔχοντα θέμα ληγον εἰς δύο σύμφωνα, οἷον·	
ars,	θηλ. γεν. πλ. art-ium τέχνη	ἔτι δὲ καὶ τα'
pars,	" part-ium μέρος	imber, ἀρσ. γεν. πλ. imbr-ium ὅμηρος.
as,	" ass-ium ἀσσάριον	linter, " lintr-ium λέπριος
os,	οὐδὲ oss-ium ὄστον	eliens, " client-ium πελάτης
fons,	θηλ. font-ium πηγή	sapiens, " sapient-ium σορός
mons,	ἀρσ. mont-ium ὄρος	parentes, " parentium καὶ -tum
nox,	θηλ. noct-ium νὺξ	volucer, " voluerium καὶ -crum.

γ') "Επι δὲ καὶ τὰ ἑθνικά·

Samnis ἀρσ. Samnit-es

γ. πλ. Samnit-ium Σαμνίτες

penates (di) εὔρηστα ἐν τῷ πληθ. μόνον " penat-ium Ερεβίοι θεοί

optimates " optimat-ium κράτιστοι.

Σημ. Περὶ Κικέρωνος ἀπαντᾶ optimatum καὶ -tum· τὸ civitatum βέλτιον ή -tum. Περὶ Όδιδίων (Μεταμ. 8,500) ἀπαντᾶ γεν. πλ. mensun, ητις ὑποθέτει, θεοί συγκεκομένον mens ἀντὶ mensi, πληθιστέρον πρὸς τὸ ἑλληνικόν μήν.

Β'. Όνοματα ἔχοντα θέμα φωνῆν.

§ 64. Τὰ φωνηντόληγτα ἔχουσι χαρακτῆρα ι καὶ δύο μόνον u³, τάχις, ἀρσ. (ἐνίστεται καὶ θηλ.), γεν. gruis γέρωνος

sus, " suis σūς, δοτ. πλ. suibus καὶ subus (π. Λουκρητ.).

§ 65. Τὰ φωνηντόληγτα εἶναι πάντα ισοσύλλαβα ἀρσ. ἢ θηλ. καὶ ἐπισυνάπτουσι πρὸς σχηματισμὸν τῆς γενικῆς ὄνομαστικῆς S.

1) Τὸ ο μετὰ τοῦν γίνεται ο καὶ ἐν τοῖς παραγώγοις· bubula, bubble, bubuleus. Παρὰ Πετρωνίῳ ἀπαντᾶ ὄνομα. bovis ἀντὶ bos.

2) Τὸ ἀληθές θέμα τῶν ὄνομάτων τούτων τῶν ἐχόντων γεν. πληθ. εἰς ium ληγεῖ εἰς i, ἀλλὰ τὸ ι τοῦτο ἀποθέλλεται πανταχοῦ πλὴν τῆς γεν. πληθ. (ἀλλ' ή ἀφαιρ. τοῦ ένικου ληγεῖ εἰς e· arte, asse, imbre κτλ.). Περὶ τῶν ἐχόντων θέμα εἰς i πρᾶ. κατατέρω.

3) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ο καὶ ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰ τῆς ἑλληνικῆς, τὰ ἔχοντα ω̄ μῆς, σūς, δρῦς, πίτυς,

§ 66. Τὰ φωνηεντόληκτα εἰς ἵ ἔχουσι τὴν ἑνίαν ὄνομαστικὴν εἰς i-s (ἢ κατὰ τροπὴν τοῦ ἵ εἰς e, εἰς e-s): puppis, navis, nubes. εἰς e, al καὶ ar (γεν. ἄλις, ἄρις): mare, animal, exemplar. Πάντα τὰ φωνηεντόληκτα ταῦτα ἔχουσι κανονικῶς τὴν γεν. πλ. εἰς i-um.

§ 67. α')	Τὰ εἰς is ἢ es κλίνοντα: κατὰ τὰ ἐπόμενα παραδείγματα:		
Ἐνικός.	puppi-s γεν. puppi-s δοτ. puppi αἰτ. puppi-m κλητ. puppi-s ἀρ. puppi	navi-s navi-s navi nave-m navi-s nave	nube-s nub-is nubi nub-em nube-s nuhe
Πληθυντ. ὄνομ.	pupp-es γεν. puppi-um δοτ. puppi-bus αἰτ. pupp-es κλητ. pupp-es ἀρ. puppi-bus	nav-es navi-um navi-bus nav-es nav-es navi-bus	nub-es nubi-um uubi-bus nub-es nub-es nubi-bus

1) Ολίγα τῶν εἰς is φυλάχτεουσι τὸ ἵ εἰς πάσας τὰς πτώσεις, εἴναι δὲ πάντα θηλυκά καὶ ἔχουσι κανονικῶς τὴν αἰτ. τοῦ ἑνικοῦ εἰς im

καὶ τὴν ἀραιρ. εἰς ἵ εἴναι δὲ ταῦτα μόνον:

siti-s,	θῆλ. δίψα,	αἰτ.	siti-m,	ἀραιρ. siti,	γεν. πλ.	siti-um
tussis,	" βρέζ,	"	tussi-m,	" tussi,	"	tussi-um
puppis,	" πρύμνη,	"	puppi-m,	" puppi,	"	puppi-um
lebris,	" πυρετός,	"	febri-m ² ,	" febri,	"	febri-um
securis,	" πλευρα,	"	securi-m ² ,	" securi,	"	securi-um
turris,	" πύργος,	"	turri-m ² ,	" turri,	"	turri-um
basis,	" βάσις,	"	basi-m	" basi,	"	basi-um.

εἴ: καὶ τὰ pelvis λειάνη, buris οὐρά ἀρρέφερος, amussis στάθμη, vis δύναμις καὶ τὰ ὄνοματα πόλεων καὶ ποταμῶν εἰς Neapolis, Tiberis, Albis καὶ τὰ ἔνεικα Arar, Liger.

2) Πλειω τῶν εἰς is τρέπουσι τὸ ἵ εἰς e: τούτων τὰ μὲν τρέπουσιν καὶ τὸ εἰς τὴν αἰτ. καὶ ἀραιρ. τοῦ ἑνικοῦ, τὰ δὲ καὶ εἰς τὴν ὄνομ. τοῦ ἑνικοῦ (is=es): ἔχουσι δὲ πάντα τὴν αἰτ. εἰς e-m καὶ τὴν ἀρ. εἰς e: τὰ εἰς is δὲ τὰ τρέποντα τὸ ἵ εἰς e εἴναι πάντα θηλυκά, πλὴν τινῶν ἀρσενικῶν. Θηλυκά εἴναι τὰ

auris οὖς	clavis κλεις	restis σχοινίον	vallis κοιλάς
avis πτηνόν	felis γαλῆ	pellis δέρμα	vestis ιμάτιον
classis στόλος	ovis (οἶς) πρόβατον	sementis σπορά	vitis ἔμπελος κ.ἄ.π.

1) Καὶ εἰς τὴν ἔλληνικὴν πολλὰ τῶν φωνηεντόληκτῶν τῶν ἔχοντων γχρακτῆρα: καὶ υ τρέπουσιν αὐτὸν εἰς e: πόλεις γ. πόλεως, ἄστυ γ. ἄστεος.

2) Ενίστε καὶ μετὰ τύπου εἰς e, ἀλλὰ βέλτιον ὁ εἰς i: securem, febre, turre, Arare,

Τούτων ἀρσενικὰ εἶναι ταῦτα·

amnis ποταμός	civis πολίτης	mensis μήνι	testis μάρτυς
axis ἄξων	ensis ξίφος	orbis κύκλος	torquis στρεπτός
callis ἡ ἀτραπός	fascis φάκελος	panis ἄρτος	torris δαλός
canalis σωλήν	finis τέλος	piscis λευκός	unguis ὄνυχ
cassis ἄρκυς	follis φυσητήριον	postis παραστάς	vectis μογῆς
caulis καυλός	funis σχοινίον	serobis βόθρος	canis κύνος ²
collis λόφος	fustis σκυτάλη	sentis βάτος	corbis κόφινος ἥρος.
crinis κούμη	ignis πῦρ		clunis γλουτός ¹ καὶ 0.

Σημ. Τινὰ τῶν εἰς οἱ τρέποντα τὸ ι εἰς οἱ οἴγουσι τὴν ἀφαιρ. ἐπίσης καλῶς καὶ εἰς ι καὶ μάλιστα εἰς φρέσεις τινάς·

ignis, αἰτ. ignem, ἀφ. igni καὶ igne· ferro ignique vastare—aqua et igni interdicere (§ 3). Οὕτω civi, fini, coli ἀπαντῶσι παρὰ τοῖς δοκίμαις τῶν συγγραφέων· οὕτω παρὰ Bιργιλίῳ ἀφ. εἰς ι εἰς τά· classi, amni, imbri, classi, igni· παρὰ Ὁρατίῳ igni, amni, imbri, angui, ungui· παρ᾽ Ὁδείδιῳ igni.

Τὰ τρέποντα τὸ ι εἰς οἱ καὶ εἰς τὴν ὄνομ., ὅθεν ὄνομ. εἰς es, εἶναι πάντα θηλυκά·

aedes ναός (γεν. πλ. aedum)	indoles εὐφύια	strues σωρός
caedes φόνος	rupes ἀπορρώξ	sudes κάμαξ
clades ὕβρεως	saepes φράγμα	vemes ἄμαξα φορτωμένη
fames πείνα	sedes ἔδρα	vulpes ἄλωπης.

Τούτων ἀρσενικὰ εἶναι τά· vates μάντις, γεν. πλ. vatum — vepres ἄκανθα.

§ 68. 6') Τὰ εἰς e, al καὶ ar (γεν. -älis καὶ -äris)³ ὄνόματα εἶναι οὐδέτερα καὶ σχηματίζουσι:

τὴν ἀφαιρ. τοῦ ἑνίκου	εἰς i
τὴν ὄνομ. καὶ αἰτ. πληθ.	» i-a
καὶ τὴν γεν. πληθυντικὴν	» i-um.

Ἐνικός. ὁν.	mare θάλασσα	animal ζῷον	exemplar παράδειγμα
γεν.	mar-is	animal-is	exemplar-is
δοτ.	mar-i	animal-i	exemplar-i
αἰτ.	mare	animal	exemplar
κλ.	mare	animal	exemplar
ἀφ.	mar-i	animal-i	exemplar-i

1) Ἀπαντᾷ παρ᾽ Ὁδείδιῳ (Μεταμ. 8,500) γεν. πλ.0. mensum, ητις ὑποθέτει θέμα συγκομμένου· mens ἀντὶ mensi, πλησιέστερον πρός τὸ Ἑλλ. μῆν.

2) Τὸ canis κύων, ἄρσ. (καὶ θηλ.). έχει, ὡς ἐν τῇ Ἐλληνικῇ τὸ κύων, δύο θέματα καὶ ar cani-, ἐκ τοῦ πρώτου γεν. πλ. canum.

3) Τὰ εἰς e, al καὶ ar οὐδὲ εἰς οἱ φωνηντάλητα εἰς i (§ 66) καὶ ἀποδάλησον τὸ s. Καὶ τὰ μὲν ἐν τῷ ὄνομ. τοῦ ἑν. τρέπουσι τὸ ι εἰς e, mare, θέμα mari, τὰ δὲ ἀποδάλησον αὐτό, δόει λήγουσιν εἰς al καὶ ar· animal θέμ. animali, exemplar θέμ. exemplari. Τὰ εἰς al καὶ ar ησαν ἀρχικῶς ἐπιθ. εἰς alis, aris· animalis, exemplaris· καὶ παρὰ Λουκερτίῳ (2,124) απαντᾶ exemplare ἀντὶ exemplar, οὕτω καὶ bubile καὶ ἐπιθ. bubilis,-e,

Πληθυντ. ὄν.	mari-a	animali-a	exemplari-a
γεν.	mari-um	auimali-um	exemplari-um
δοτ.	mari-bus	animali-bus	exemplari-bus
αἰτ.	mari-a	animali-a	exemplari-a
κλ.	mari-a	animali-a	exemplari-a
ἀρ.	mari-bus	animali-bus	exemplari-bus

Οὕτω κλίνονσαι καὶ τὰ

altare ἐσχάρα βωμοῦ	bovile	bovinus	calcar
conclave δωμάτιον	bubile ¹	cochlear	cochlear
cubile εὐνὴ	suile συφεύς	lacunar	fratnorum
moene τεῖχος	ovile αὐλεῖον	pulvinar	pulsus ephelaxion
monile περιδέραιον	cervical ὑπαυγένιον	torcular	torcular
rete δίκτυον ²	tribunal βῆμα		
	vectigal φόρος		

§ 69. Οὔσιαστικά τινα καὶ ἐπίθετα ἔχοντα τὴν γεν. πληθ. εἰς ium³ ἔχουσι τὴν αἰτ. τοῦ πληθ. καὶ εἰς is (ἐκ τοῦ eis).

pars, γεν. πληθ. partium, αἰτ. partis¹ (=partes)
omnis, » omnium, » omnis (=omnes).

Γ'. Όνόματα ἐλληνικὰ τῆς γ' κλίσεως.

§ 70. Ἡ τρίτη κλίσις περιλαμβάνει καὶ πλεῖστα ὄνόματα μετενεγμέντα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, τὰ ὁποῖα παρὰ πεζοῖς ἔχουσι τὸν λατινικὸν τύπον, ἐνιστεῖ δὲ παρὰ ποιηταῖς καὶ ἐν τισὶ πτώσεσι τοὺς Ἑλληνικούς.

§ 71. α'. Όνόματα οὐδέτερα, ών τὸ θέμα λήγει εἰς mat, ἀποθέλλουσι τὸ t, ὡς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ πράγματ-ος, ὄν. πρᾶγμα (ἀντὶ πράγματος).

Ἐνικός. ὄν. pœma	Πληθυντικός. pœmat-a
γεν. pœmat-is	pœmat-um
δοτ. pœmat-i	pœmat-i-bus
αἰτ. pœma	pœmat-a
κλ. pœma	pœmat-a
ἀρ. pœmat-e	pœmat-i-bus

1) Αληθῶς ταῦτα εἶναι ἐπίθ. καὶ ἐνν. stabulum.

2) Τὸ rete ἔχει ἐνότε ἀρ. rete. Ωστάτως καὶ τὰ ὄνόματα τῶν πόλεων εἰς οἱ ἔχουσιν ἀραιρ. εἰς e. Bibracte, Praeneste vidi Fortunam.—Καὶ nectarē ἀρ. ἐκ τοῦ nectar, nectaris.

3) Τὰ ἔχοντα τὴν γεν. πληθ. εἰς ium ὑποθέτουσι θέμα εἰς i· τὸ i δὲ τοῦτο μετὰ τῆς καταλήξεως εἰς συναρρεῖται εἰς διφθογγον eis, ήτις γίνεται εἴτε εἰς τὸ is· ή is διετηροῦθι μέχρι τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς, ἐξ ης ὁ ἀρχαῖος τύπος· omnis, partis ἀντὶ omnes, partes, οἵτινες ἀπαντῶσι μέχρι τοῦ Κικερώνος.

Οὕτω κλίνονται καὶ τά·

ænigma,-ăt-is αἰνιγμα, diadema,-ăt-is διάδημα,
epigramma,-ăt-is ἐπίγραμμα.

§ 72. 6'. 'Ονόματα θηλυκά εἰς ο ἔχουσι γεν. εἰς us, ἀνταποκρινομένην εἰς τὴν ἑλλην. οὓς Sappho, γεν. Sapphus. Άλλὰ λέγεται ἐπίσης καὶ κατὰ τὴν γ' κλίσ. Sapphonis.

Τινὰ ὄνόματα οὐδέτερα εἰς os, ἢ ἔχουσιν ἐν τῇ ἑλλ. τὸ πληθ. αὐτῶν συνηρημένον εἰς η, ἀπαντώσι καὶ παρὰ Λατίνοις συνηρημένα εἰς e· melos, πληθ. mele, μέλη

Tempe, Τέμπη, ὁ ἀχροστον ἐν τῷ ἐνικῷ.

§ 73. γ'. 'Ονόματα θηλυκά εἰς is καὶ οὐδ. εἰς i, γεν. is ἡ eos.

Ταῦτα κλίνονται κατὰ τὸ pupp-is (§ 67). Μόνον παρὰ ποιηταῖς ἔχουσιν ἐν τισι πτώσεσι καὶ τοὺς ἑλληνικοὺς τύπους pœsis, γεν. pœs-is ἡ pœseos, αἰτ. pœs-im ἡ pœsin, ἀλλὰ τὴν δοτ. καὶ ἀφ. ἔχουσι κατὰ τὸν λατινικὸν τύπον pœsi. Οὕτω κλίνονται καὶ τά· haeresis, phrasis, basis, ellipsis, mathesis, sinapi, γ.-is ἡ eos κτλ.

§ 74. δ'. 'Ονόματα ἀρσ. καὶ θηλ. μετὰ ἡ ἄνευ -s ἐν τῇ ὄνομ. τοῦ ἐνικοῦ.

α') 'Ονόματα, ἢ ἐπισυνάπτουσι -s ἐν τῇ ὄνομ., κλίνονται κατὰ τὰ συμφωνόληκτα (§ 54), λαμβάνουσιν ὅμως ἐν τῇ αἰτ. τοῦ ἐνικοῦ καὶ πληθ. τὰς ἑλληνικὰς καταλήξεις α καὶ ας ἀντὶ τῶν λατινικῶν em καὶ es· Arab-s -ab-is, αἰτ. τοῦ ἐνικοῦ Arab-em ἡ Arab-a
» τοῦ πληθ. Arab-es ἡ Arab-as.

Cyclop-s -op-is, » τοῦ ἐνικοῦ Cyclop-em ἡ Cyclop-a
» τοῦ πληθ. Cyclop-es ἡ Cyclop-as.

Phryx -yg-is, » τοῦ ἐνικοῦ Phryg-em ἡ Phryg-a
» τοῦ πληθ. Phryg-es ἡ Phryg-as.

Palla-s -ad-is, » τοῦ ἐνικοῦ Pallad-em ἡ Pallad-a

Adama-s -antis, » Adamant-a.

Σημ. 'Ενταῦθα ἀνάγονται τὰ ἀρσ. καὶ θηλ. ὄνόματα εἰς is, γεν. idis, διακρινόμενα τῶν εἰς is, eos ἐκ τοῦ θέματος λήγοντος εἰς d καὶ τὰ ἀρσ. εἰς us, odis·

Daphnis,-idis, αἰτ. ἐν. Daphnid-em ἡ Daphnid-a, ἀλλὰ καὶ -nim καὶ -nin, ἀλλὰ [tyrraniden, Aeneidem καὶ Aeneida.

Iris,-idis, αἰτ. ἐν. Iridem ἡ Irida καὶ Irin

tripus,-odis, ἀρσ., Oedipus,-odis Oldíπους.

Ἐις ταῦτα προσθετέα καὶ τά·
heros, γεν. hero-is, αἰτ. -em ἡ -o-a, πλ. αἰτ. hero-es ἡ hero-as.
καὶ τινὰ γεωγραφικά Pessinus, γεν. Pessinontis, ἀφ. -nte κτλ.

ε') Δέν ἐπισυνάπτουσι -s ἐν τῇ ὄνομ· τοῦ ἑνίκου ὄνόματα εἰς ερ (γεν. er-is) καὶ εἰς ο (γεν. on-is) ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς μετενεγχέντα· aer, γεν. aer-is, αἰτ. τοῦ ἐν. aer-em ἢ aer-a crater, » crater-is, » crater-em ἢ crater-a Macedo, » Macedon-is, » Macedon-em ἢ Macedon-a delphin, » delphin-is (λέγεται καὶ delphinus,-i).

γ') Μεταβάλλουσι τὰς λέξεις ἀπὸ τῆς μιᾶς κλίσεως εἰς ἄλλην, π. γ. ἀπὸ τῆς γ' εἰς τὴν α' ἢ τὴν δ'. Αἰσχίνης γίνεται Aeschines, γεν. -nis Αλκιβιάδης » Alcibiades, » -dis σατράπης » satrapes, » -pis.

δ') Οἱ Λακτῖνοι μεταφέροντες εἰς τὴν γλώσσαν τῶν Ἑλληνικῶν κύρια ὄνοματα, συνήθως μεταβάλλουσι ταῦτα κατὰ διαφόρους τρόπους.

α'. Ἀποβάλλουσι τὸ τελικὸν η· Πλάτων γίνεται Plato, γεν. -ōnis Λάκων » Laco, » -ōnis.

β'. Ἀποβάλλουσι τὸ τ τοῦ θέματος·

Αντιφῶν,-ῶντος γίνεται Antipho, γεν. -onis.

γ'. Μεταβάλλουσιν εἰς ι τὸ φωνῆν τῆς τελευταίας συλλαβῆς τοῦ θέματος· Ἀπόλλων, γεν. -ωνος, γίνεται Apollo, γεν. -īnis.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΙΣΙΣ

§ 75. Η τετάρτη κλίσις περιέχει ὄνόματα λήγοντα ἐν μὲν τῇ ὄνομαστικῇ εἰς us καὶ u, ἐν δὲ τῇ γενικῇ τοῦ ἑνίκου εἰς us¹.

Ἄρσενικά καὶ θηλυκά

Ἐνίκος	Πληθυντικός
ὄν. manū-s γείρ	manū-s
γεν. manū-s	manū-um
δοτ. manū-i	mani-bus
αἰτ. manu-m	manu-s
κλ. manu-s	manu-s
ἀρ. manu	mani-bus

Οὐδέτερα

Ἐνίκος	Πληθυντ.
cornu κέρας	cornū-a
cornū-s	cornū-um
cornu	corni-bus
cornu	cornu-a
cornu	cornu-a
cornu	corni-bus

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἔξτις·

lusus παιδία	spiritus πνεῦμα	sensus αἴσθησις	Οὐδέτερα
coetus συνέλευσις	sumptus δαπάνη	auditus ἀκοή	cornu κέρας
currus ἀρμάτων	sexus γένος φύλον,	gustus γεῦσις	geno γόνυ
exercitus στρατός	ictus χροῦσις	olfactus ὥσπρησις	veru ὄδελος
fluctus κύματων	metus φόβος	tactus ἀφή	pecu κτήνη
fructus καρπός	morsus δηγμα	visus ὀρασίς	gelu ψῆχος
gemitus στεναγμός	motus κίνησις	vultus ὄψις	(μόνον ἀφ.).
gradus βήμα	ornatus κόσμος	specus σπάγκαιον	
venus πρᾶσις	reditus ἐπάνοδος		

1) Η δ', λλ. τῆς λακτινικῆς ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ εἰς us τῆς ἑλλ. ἡδύς.

Σημ. α'. Εἰς τὴν γεν. τοῦ ἑνικοῦ τὸ us προέκυψεν ἐκ συναιρέσεως ἐν τοῦ us (ἀρχικῶς us), ἀπαντᾶ ὅτι παρὰ Κινέζων: metuis ἀντὶ metus· ὥστας τὰ οὐδέτερα εἰς τὴν κλασ-σικὴν ἐπογήν ἔληγον ἐν τῇ γενειᾷ εἰς us, βραδύτερον! δὲ ἀπὸ τοῦ γ'. αἰώνος μ. X. μένου-σιν ἄχλιτα ἐν τῷ ἑνικῷ.

Σημ. β'. Εἰς τὴν δοτ τοῦ ἑνικοῦ μάχιστα ἐν τῇ ποιῆσει ἀπαντᾶ ὁ συνηρημένος τύπος· equitatu ἀντὶ equitatui, metu ἀντὶ metui.

§ 76. Εἰς τὴν δοτικὴν καὶ ἀρχιερετικὴν τοῦ πληθυντικοῦ τὸ II ἐξη-σθένησεν εἰς i πρὸ τῆς καταλήξεως -bus. Ἐφυλάχθη ὅμως ἡ ἀργαλία κα-τάληξις ubus ἐν τοῖς ἐξῆς:

quercus	arcus τόξον	specus σπῆλαιον	portus λιμὴν
ficus συκέα	veru ὄβελος	tribus φυλὴ	pecu κτήνη
acus βελόνη	lacus λίμνη	artus μέλος	partus γέννησις.

Σημ. Tὰ portus λιμὴν ἔχει portibus καὶ portib; veru ὄβελος verubus καὶ ἐντός veribus.

§ 77. Tὰ πλείω τῶν εἰς us εἶναι ἀρσενικά, ὀλίγα δέ τινα θηλυκά· tὰ δὲ εἰς u οὐδέτερα.

Τῶν εἰς us ἐξαιροῦνται ὄντα θηλυκὰ μόνον tά:

acus ¹ βελόνη	Kai tὰ πληθυντικά
domus οἶκος ²	idus,-uum αἱ Eἰδοὶ (ή iε'. τοῦ μηνός).
manus χεὶρ	Quinquatus,-uum Ἀθήναια (εօρεή Ἀθηνᾶς ἐν Ρώμῃ).
pōrticus στοῖχος	Kai tὰ ἐκ τῆς σημασίας τοιαῦτα:
tribus φυλὴ	quercus δρῦς
	ficus συκέα
	anus γρῖζα
	nurus νύμφη.

§ 78. Tὸ domus (δόμος) οἶκος ἔγει καὶ τινας πτώσεις κατὰ τὴν β'. κλίσιν. Κλίνεται δὲ tὸ domus κατὰ tὸ πνεῦμα τοῦ ἀρχαίου κανόνος·

si domus declinare vis-tolle me, mu, mi et mis.

Ἐν. ὄν. domu-s	Πλ. domū-s
γεν. domu-s	domu-um καὶ συγ. domorum
δοτ. domu-i (σπαν. domo)	domi-bus
αἰτ. domu-m	domu-s » » domos
κλ. domu-s	domu-s
ἀρ. domu καὶ συχνότ. domo	domibū-s

Ἡ γεν. domi=οῖκοι λαχθάνεται μόνον ως ἐπίφρημα τοπικόν.

Σημ. Ωστάτως κλίνονται ὄνυματά τινα δένδρων' eypressus κυπάρισσος, ficus συκέα,

1) Tὸ acus βελόνη δὲν πρέπει νὰ συγγένεται πρὸς tὸ acus, i (ἀρ.) καὶ acus,-eris (οὖδε.) ἄγυρον.

2) acus acuta, domus pulchra, manus dexta, porticus publica, tribus urbana, idus (γ. iduum) Martiae.

laurus δάφνη, pinus πίτος, τῆς 6'. κλ. λαμβάνουσι τινας πτώσεις κατὰ τὴν δ'. κλ. ἀφ. cupressu, lauru, ὄν. αἰτ. καὶ κλ. πληθ. cupressus, laurus. Ἀπαντῶσιν ἐν ἐπιγρα-
φαῖς καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις συγγραφέσιν ἔνική γεν. senati, tumulti.

ΠΕΜΠΤΗ ΚΛΙΣΙΣ

§ 79. Ἡ ε'. κλίσις περιέχει ὄνόματα λήγοντα ἐν μὲν τῇ ὄνομαστικῇ
εἰς es, ἐν δὲ τῇ γενικῇ εἰς ei· κλίνονται δ' οὕτω.¹

Ἐνικ. ὄν.	dies	ἡμέρα	res	πρᾶγμα	Πληθ.	dies	res
γεν.	diē-i		re-i			diēru-m	reru-m
δοτ.	diē-i		re-i			die-bus	rebus
αἰτ.	die-m		re-m			di-es	res
κλ.	die-s		res			di-es	res
ἀρ:	die		re			die-bus	rebus

Οὕτω κλίνονται καὶ τάξ

acies παράταξις	macies iσγύότης	series σειρά
effigies εἰκὼν	pernices ὅλεθρος	species εἶδος
acies ὄψις	planities τὸ ἐπίπεδον	spes ἐπὶπλεῖς
fides πίστις	rabies λύσσα	superficies ἐπιφάνεια
glacies κρύσταλλος	scabies ϕύρα	meridies μεσημβρία

Σημ. α'. Ἐκ τῶν ὄνομάτων τῆς ε'. κλίσεως μόνον τὸ dies καὶ res εἴναι ἐν γρήσει εἰς τὸν πληθυντικόν. Τόν δ' ἄλλων μόνον τὰς εἰς es πτώσεις τοῦ πληθ. ἔχουσι τὰ acies, effigies, facies, glacies, species καὶ spes, τὰ δ' ἄλλα δὲν ἔχουσι πληθυντικόν².

Σημ. β'. Ἡ γεν. καὶ δοτ. τὸ ei συναντεῖται ἐνίστοις εἰς e καὶ i in sinistra parte acieis (=aciei); pernicieis causa=perniciei; die (καὶ dij). tribunus plebi (ἐκ τοῦ plebes=plebs) καὶ plebi scitum· ἡ ἀρ. fame (ἥτις ὑποθέτει ὄνομ. fames-ei) ἀπαντᾷ παρὰ Biργιλίῳ καὶ Οὐεστίῳ.

Σημ. γ'. Tὸ plebes γεν. plebei τῆς ε' κλ. ἔχει ἀρχαιότερον τύπον pleb-s plebis κατὰ τὴν γ'. κλ.

§ 80. Τὰ ὄνόματα τῆς ε'. κλίσεως εἴναι θηλυκά· ἔξαιρειται 1) τὸ dies ἡμέρα, ὃ ἐν τῷ ἔνικῷ εἴναι ἀρσενικόν καὶ θηλυκόν, ἐν δὲ τῷ πληθ. πάντοτε ἀρσενικόν, καὶ 2) τὸ meridies (medi-dies) μεσημβρία, ὃ εἴναι ἀρσενικόν.

Οὕτω· (prædicta, finita) dies constituta. Συνήθως in, ad, ante, post eam ἢ certan diem constituit. longa dies, dies dicta (certus dies).

1) Ἡ ε'. κλίσις τῆς λατινικῆς ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ εἰς η τῆς α'. κλίσεως τῆς ἐλα-
γηνικῆς τιμή.

2) Οἱ Κικέρων ἀντὶ specierum καὶ speciebus λέγει formarum καὶ formis. Οἱ Κουνιτήλιανός προγράφει τὸ sperum. Οἱ τύποι sperum καὶ specierum εἴναι τῶν βαρ-
ζαρισμῶν τοῦ Ἀπονήληγ καὶ Εὔμενίου,

§ 81. ΠΙΝΑΚΗΣ ἀνακεφαλαιωτικὸς τῶν δι κλίσεων,

Ἐ ν ι κ ḡ σ					
1	2	3	4	5	
δv. rosa	dominu-s	soror	navi-s	manu-s	di-es
γεν. rosae	domin-i	soror-is	navi-s	manu-s	die-i
δοτ. rosae	dominò	soror-i	nav-i	manu-i	die-i
αἰτ. rosa-m	dominu-m	soror-em	nav-em	manu-m	die-m
κλ. rosa	domine	soror	navi-s	manu-s	dies
ἀρ. rosa	demino	soror-e	nav-e	manu	die

II ληθυντικὸς

ἀν. rosae	domin-i	soror-es	nav-es	manu-s	dies
γεν. rosa-rum	domino rum	soror-um	navium	manu-um	die-rum
δοτ. ros-is	domin-is	soror-i-bus	navi-bus	mani-bus	die-bus
αἰτ. rosa-s	domino-s	soror-es	nav-es	manu-s	di-es
κλ. rosae	domin-i	soror-es	nav-es	manu-s	di-es
ἀρ. ros-is	domin-is	soror-i-bus	navi-bus	mani-bus	die-bus

§ 82. Ἐκ τούτων ἔξχγονται οἱ ἐπόμενοι κανόνες·

α') Ἡ δοτ. καὶ ἀριθ. τοῦ πληθ. πασῶν τῶν κλίσεων εἶναι ὄμοιαι.

β') Ἡ κλητικὴ εἶναι ὄμοια τῇ ὄνομαστικῇ, ἐκτὸς τῆς ἑνικῆς τῶν εἰς us τῆς β'. κλίσεως.

γ') Ἡ γεν. καὶ δοτ. τοῦ ἑνικοῦ τῆς α'. καὶ ε'. κλίσεως εἶναι ὄμοιαι.

δ') Ἡ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ πληθ. τῆς γ', δ', καὶ ε'. κλίσεως εἶναι ὄμοιαι.

ε') Τὰ οὐδέτερα διαφέρουσι τῶν ἀρ. καὶ θηλ. ὅτι ἔχουσι τρεῖς πτώσεις ὄμοιας, ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ., αἴτινες ἐν τῷ πληθ. λήγουσιν εἰς a.

Ϛ') Οὐδέτερον ἔχει μόνον ἡ β', γ' καὶ δ' κλίσις.

ζ') Ἡ γεν. πληθ. λήγει ἐν μὲν τῇ α', β'. καὶ ε'. κλίσει εἰς -rum, ἐν δὲ τῇ γ' καὶ δ'. εἰς -um ἢ ium.

η') Ἡ αἰτ. τοῦ ἑνικοῦ εἰς πάσας τὰς κλίσεις λήγει εἰς III.

Σημ. Ἡ κατάληξις τῆς δοτ. καὶ ἀρ. τοῦ πληθυντικοῦ ἐν τῇ γ'. δ'. καὶ ε'. κλ. εἶναι bus, ἀλλ' ἐν τῇ γ'. κλίσει εἰς τὰ συμφωνόληκτα παρεμβάλλει ἵ γάριν εὐφωνίας μεταξύ τοῦ θέματος καὶ τῆς καταλήξεως.

§ 83. Πίναξ τῶν πτωτικῶν καταλήξεων τῶν 5 κλίσεων.

Αἱ καταλήξεις εἰναι ἐν γένει αἱ αὐται δι' ἐκάστην πτωσιν· αἱ δὲ διαφοραι τῶν κρατοῦσι μᾶλλον εἰς την διαφορὰν τῶν τελικῶν γραμμάτων νῆς φίζεται.

Πτώσεις	Ἐνικός	Πληθυντικός
α' κλ. ἄγεν καταλήξεως (rosa, nauta) πλὴν τῶν ἐν τῆς Ἑλλ. εἰς as καὶ es· (Aeneas, Alcides).	i ὁ συναριθμένον μετὰ τοῦ τελικοῦ α τοῦ θέματος ἀποτελεῖ ae (rosae, nautae, Ἑλλ. γραφι, ναῦται).	
θ' κλ. s εἰς τὰ ἀρσ. καὶ θηλ. τὸ ο τοῦ θέμ. τρέπεται εἰς u· (dominus, locus) ἢ ἀποδληλεται· a εἰς τὰ οὐδ. (templi, ζυγά, ζυγόν). (puer ἀντὶ puer(o)-s) ¹ , vir ἀντὶ (vir(o)-s) ager ἀντὶ agr(o)-s=ἀγρό-s). m εἰς τὰ οὐδέτερα· iugum-m. (ζυγό-γ) iugum-m.	i εἰς τὰ ἀρσ. καὶ θηλ. (domini, loci, Ἑλλ. λόγο-ι) a εἰς τὰ οὐδ. (templi, ζυγά, ζυγόν). (puer ἀντὶ puer(o)-s) ¹ , vir ἀντὶ (vir(o)-s) ager ἀντὶ agr(o)-s=ἀγρό-s). m εἰς τὰ οὐδέτερα· iugum-m. (ζυγό-γ) iugum-m.	
Ονομαστικὴ ἔγει s (ἐκτος τῶν εἰς α ἔγδυτων θέμα)	γ' κλ. s εἰς τὰ χρόν. καὶ θηλ.. avi-s εἰς τὰ ἀρσοληγτον θέμα ἔ- γοντα μετὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ s γίνονται· ai ἐν § 61 μεταθο- λατικά. laus(laud-s), dens(dent-s) rex (reg-s) duc (due-s). "Ἄγεν καταλήξεως εἰς τὰ εἰς l καὶ r λήγουντα θέμ. καὶ εἰς τὰ οὐδ. consul, augur, mar- mor' corpus ἀντὶ corpor, corporos.	es εἰς τὰ ἀρσ. καὶ θηλ. (consules, montes), Ἑλλ. ποιμέν-ες. μετὰ συναίρεσιν τοῦ φωνήνετος τοῦ θέματος εἰς τὰ φωνηντό- ληγτα θέματα (nubes, pup- pesses, Ἑλλ. πόδεις ἐκ τοῦ πόδε-ες). es, is εἰς τὰ οὐδύματα, ὃν τὸ θέμα λήγει εἰς i· (puppes καὶ puppis). a εἰς τὰ οὐδέτερα οὐδύματα· (marmo- ra, cubili-a).
Kλητικὴ	δ' κλ. s εἰς τὰ ἀρσ. καὶ θηλ. (arcu-s, manu-s). ἀποδληλεται· ἡ κατάληξις s εἰς τὰ οὐδέτερα (cornu). τὰ οὐδέτερα (cornu).	es, συναριθεῖται· τὸ e μετὰ τοῦ u τοῦ θέματος εἰς τὰ ἀρσ. καὶ θηλ. (arcus, manus). a εἰς τὰ οὐδέτερα (cornua).
ζ' κλ. ἄγεν καταλήξεως (ἀρσ. καὶ θηλ.). καὶ μετάξεις θευγένεσιν τοῦ u (o) τοῦ θέμ. εἰς e· domine. οὐ., αἴτ. καὶ κλ. ὅμοιαι εἰς τὰ οὐδέτερα. ζ', γ', δ', ε' κλ. ὅμοια τῇ οὐνομαστ.	ομοία τῇ οὐνομαστικῇ.	

1) Ἐκ τοῦ puerus ἐσχηματίσθη κλ. puere ἀπαντῶσα παρὰ Κικέρωνι καὶ Ἀφρανίῳ καὶ παρὰ Πλαύτῳ συγχρέον. Τοῦ puerus θηλ. puera· Πιστ. Nolam. carm. 25, Nat. S. Fel. 10· in puerum faciem veterana refloruit aetas. Ηρόδ. § 30.

2) Τὸ s ἀποδληλεται εἰς τινα φωνηντόληγτα μετὰ φωνήνετος τοῦ θέματος i, οὐνει ταῦτα λήγουσιν εἰς l καὶ r· consul, augur, marmor, vectigal (ἐν τοῦ vectigale), exemplar (ἐν τοῦ exemplare). Σημείωσαι καὶ τὰ cor(d), caput, lac(t), nomen, ver, mel (γ. mell-is), far (γ. farr-is), mos (ἀντὶ mos-s). Σημείωσαι καὶ τὰ οὐδέτερα· mare, grave (ἐν τοῦ mari, gravi) κ. κλ. π.

Πτώσεις	Ένικός	Πληθυντικός
	α' κλ. i, ὁ μετὰ τοῦ ληπτικοῦ α τοῦ θέμα. ἀποτελεῖ αἱ aurai (ἀργ.) καὶ συναριστύμενον αε· aurae. as· (familias).	rum (rosa-rum) ¹ .
δεκάτη	δ' κλ. i, ὅτε ἀποβάλλεται τὸ υ (ο) τοῦ θέματος; (domini ἐκ τοῦ domino-i). Ius εἰς τιγα (totius).	rum εἰς τὸ θέμα ληγον εἰς ο· (do- mino-rum) ἢ ἀπλῶς um (nummum).
	γ' κλ. is (consul-is, pupp-is, ge- ner-is (genes-is γένες(σ)ος), (ελλ. ποδός)). Ius (εἰς τινας ἀντωνυμίας· ille γ. ipse, γ. illius, ipsius).	um· (consulum)· ἢ κατάληξις αὐτὴ ἐπισυαπτομένη εἰς φωνηντό- ληγον θέμα ἀποτελεῖ i·um· (cubilium, nubium) (§ 66 κεξ.).
	δ' κλ. is, συναριστύμενον μετὰ τοῦ υ domus ὁσαύτως καὶ εἰς τὰ οὐδὲ κατάληγον λασσοτήνεπογήν	um· (manuum).
	ε' κλ. i (diei).	rum· (dierum).
	τ' κλ. i, ὁ μετὰ τοῦ α τελικοῦ τοῦ θέ- ματος συναριστύμενον ἀποτελεῖ αε· (rosae).	is· (rosis ἀντὶ rosa-is) ² εἴς τισι bus· (deabus).
δοτική	δ' κλ. ἡ ἀργαῖα κατάληξις i ἑνου- μένη μετὰ τοῦ φωνήντος τοῦ θέματος ο ἀποτελεῖ ο μαρκόν· dominū (ελλ. λύκω, λύκο-i).	is· (dominis, domino-is, ελλ. λύ- κο-iς).
	γ' κλ. i· (homin-i, consul-i)· ἑνού- μενον μετὰ τοῦ τελικοῦ φωνή- ντος τοῦ θέμα. ἀποτελεῖ i· (nu- bi-i nubi, puppi-i puppi).	bus· καὶ μετὰ θέματα θυμῷων ληγητα παρεμβάλλεται i γάριν εὐφω- νίας· (i)-bus· (navi-bus, consul-i-bus).
	δ' κλ. i· (manui), συναριστεῖται δ' εἰς τὰ οὐδ. (cornu).	bus· μετὰ ἔστιθεντήσεως τοῦ τελικοῦ υ τοῦ θέματος εἰς ο πρὸ τοῦ bus· ἔνοτε μετὰ διατηρήσεως τοῦ υ· (manibus,arcubus).
	ε' κλ. i· (diei, faciei καὶ facie).	bus· (diebus).

1) 'Η κατάληξις τῆς γεν. πλ. εἶναι um, ἀλλ' εἰς τὰ εἰς a, e, ο φωνηντόληγτα θέματα εἶναι -sum· ped-um ποδ-ῶν, avi-um, fruct-um, οὐτω deum (§ 50, γ'), dea-rum ἐκ τοῦ dea-sum (πρέ. θέξ(σ)ων), lupo-rum, die-rum.

2) 'Η δοτική καὶ ἀργαῖρ. πληθ. εἴγεν ἀργαῖκως κατάληξιν bus· διετηρήθη δ' αὕτη εἰς τὰ εἰς i καὶ ο θέματα, ώς καὶ εἰς τινα εἰς o, a, e· ambobus, filiabus, rebus· ή bus ητο συχνὴ εἰς τὰ εἰς ο θέματα πρὸ τοῦ T' αἰδόνος ἀ. κ. Ρώμης, λεψανον παρὰ ιλασσοῖς εἰς τὰ θηλ. τῶν εἰς us· deabus, equabus. Έτ τῆς bus προέκυψεν ή bis εἰς τὰ nobis, vobis. Εἰς τὰ συμφωνόληγτα θέματα ἐπισυνάπτεται γάριν εὐφωνίας διὰ μεσολαβήσεως συνδετικοῦ φωνήντος e, ἐπειτα i (κατ' ἀναλογίαν τοῦ navi-bus, ὅπου τὸ i ὑπῆρχεν εἰς τὸ θέμα· tempesstat-e-bus, nomi-ni-bus· κατ' ἀναλογίαν λέγεται fructibus, manibus ἀντὶ εἰς -ubus. Τὸ bobus bubus ἀντὶ bov-i-bus εἶναι παράδειγμα μοναδικῆς δοτ. πληθ. συμφωνολήγτου θέματος ἄγει συνδετικοῦ φωνήντος. 'Η δοτ. πληθ. τῶν εἰς o καὶ ο θέμάτων εἶναι σχεδὸν πάντοτε εἰς is, ητις ητο τουπική (ἀπαντῶσιν ἀργαῖοι τοῦ ποι dominois, musais ἐν ἐπιγραφαῖς). Πρέ. τὸ musais οὐλαισι. Δοτ. πληθ. εἰς as εἶναι ἥγονος δοτ. εἰς ais· εἰς τὰ ἐπιφ. foras=foris, intervias, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ελλ. οὐλυμπιάσι. 'Αγαχινώσκεται ἐπίσης εἰς ἐπιγραφὴν ἀργαῖκην Deivas Cornissas sacram.

Πτώσεις	Ένικός	Πληθυντικός
Αἰτιατική μ Τὰ οὐδέτερα ώς ἐν τῇ ὄνομαστικῇ	α', δ', ε' κλ. m· rosa-m, do- minum (domino-m λόγον), manum, diem. γ' κλ. m εἰς τὰ ἔχοντα ληκτικὸν i, ὅ- πολλά τρέπουσιν εἰς e· pup- pim, sitim κτλ. navi-s na- ve-m, nubi-s nubem κτλ. εἰς τὰ συμφωνόληκτα μετὰ τὴν προσθήκην τοῦ m ἀνα- πτύσσεται ἐ (e-m)· consu- lelm, legem (ἐν τοῦ son- sul-m, leg-m)· πρθλ. Ἑλλ. πόδ-α. ‘Ωσαύτως καὶ εἰς δύο ἔχοντα ληκτικὸν u· (suem, gruem).	α', δ', ε' κλ. s· (rosas, manus, dies). ε' κλ. s· (dominos). γ' κλ. es zai is· (consules, pup- pes καὶ puppies).
Αραιορετική (e)	α' κλ. ἔκτασις τοῦ ληκτικοῦ φωνή- εντος τοῦ θέματος (rosa) ² . δ' κλ. ὥμοιως ἡ αὐτὴ ἔκτασις καὶ ἀνα- νέσιας τοῦ φωνήντος τοῦ θέ- ματος ο (domino). γ' κλ. e εἰς θέματος συμφωνόληκτα καὶ τινα φωνηντόληκτα, τρέποντα τὸ i εἰς e· consule, nave). εἰς δὲ τὰ φύλαττοντα τὸ i φω- νηντόληκτα συναιρεῖται μετὰ τοῦ i εἰς ī· (siti).	όμοια τῇ δοτικῇ.

Ανωμαλία ούσιαστικῶν.

§ 84. **Ἐλλείπη** (defectiva) εἶναι ὄνόματα, ὡν ἐλλείπουσιν ἀριθμοὶ
ἢ πτώσεις. Εἶναι δὲ ταῦτα:

1. **E.l.ιτῆ κατ'** ἀριθμὸν (defectiva numero).

α') **Ἐρικὰ μόνον** (singularia tantum) εἶναι πολλὰ ἀρηρημένα, τὰ
περιληπτικά καὶ τὰ σημαίνοντα ὅλην· οἷον·

pietas εὐσέβεια	plebs ὄχλος	aurum χρυσὸς
sapientia σοφία	vulgus ὄχλος	ferrum σιδηρὸς
scientia ἐπιστήμη	vestis ἐσθῆς	aes γαλονός.

1) Τῆς ἀραιρ. τοῦ ένικοῦ ἡ κατάληξις ἔληγεν εἰς d (ad, ed, od, id, ud), τούτου δὲ
μετέπειτα ἀποδηλήθεντος ἐγένετο ἔκτασις τοῦ φωνήντος· rosa-d rosa, domino-d do-
mino, turri-d turri, fructu-d fructu· ἀλλ' εἰς τὰ συμφωνόληκτα εἶναι e· homin-e.
Σφύζεται ἀραιρ. μετὰ τοῦ d· Cnaivod patre prognatus εἰς ἐπιτάφιον (πρθλ. σελ. 9).

2) Η ἀραια κατάληξις τῆς αἰτ. πλη0. πασῶν τῶν κλίσεων ἦτο ns (m-s), μετὰ τὴν
ἀποδηλήθη τοῦ n ἐγένετο ἀναπληρωτική ἔκτασις· rosa-ns rosa-s, lupo-ns
(Ἑλ. λύκους ἐν τοῦ λύκον-ν), ped-es ἐν τοῦ ped-ns, ped-e-ns (πόδ-ας) (τὸ e ἀνεπτύ-
γηπόδις ἀποδυγήν τῆς κακοφωνίας), ovis ἐν τοῦ ovi-ns καὶ διὰ μεταβολῆς τοῦ i εἰς e καὶ
ἀποδηλῆς oves κτλ. ‘Ωσαύτως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἦτο ν· μούσανς μούσας, βασιλεα-
βασιλεῖς.

"Ετι δὲ καὶ πολλὰ ἄλλα· meridies μεσημβρία, vesper (vespera) ἡ ἑσπέρα, ver ἔχο, cælum οὐρανός, indoles ἡ εύρυια, specimen δεῖγμα, ἔτι δὲ καὶ τὰ κύρια ὄνόματα· Roma, Cæsar κτλ.

Σημ. "Ενίστε ἀπαντῶσι καὶ ταῦτα ἐν τῷ πληθ. παρὰ πεζοὶ μεταβαλλομένης πως τῆς σημασίας· α') Τὰ ἀφηρημένα, ὅταν δηλῶσι διάφορα εἴδη πολλῶν προσώπων ἢ πραγμάτων, οἷον· odia hominum, adventus imperatorum· ε') Τὰ ὅλης σημαντικά, ὅταν δηλῶσιν ὅλουν ἐκ μερῶν συγχειμένον ἢ τὰ καθ' ἕκαστα ὅλου τινός, οἷον· aes γαλούς, aera γαλακτικής, cera κηρός, ceræ πινάκιον ἐκ κηροῦ, lignum ξύλου, ligna ξύλινα σκεύη.

6') *Πληθυντικὰ μετόροι* (pluralia tantum). Συνηθέστατα εἰναι ταῦτα α'. κλ. angustiae στενά
divitiae πλούτη
excubiae φυλακή
exsequiae ἐκφορά
indutiae ἀνακωχὴ
inferiae ἐναγρίσματα
inimicitiae ἔγχρα
insidiae ἐνέδρα
manubiae ἀκροθίνια
minae ἀπειλαὶ
nuptiae γάμος
tenēbrae σκότος

posteri ἀπόγονοι
superi οὐράνιοι
arma σπλαχνά
hiberna γειμάδια
spolia σκύλα

γ'. κλ. fauces,-ium φάρουγκες
manes,-ium νεκροὶ¹
mœnia,-ium τείχη
maiores πρόγονοι
penates πατρῷοι θεοὶ²
preces,-um δεήσεις
proceres πρόκριτοι
sordes,-ium ρύπος

6'. κλ. fasti (ἐνν. dies) ἡμερολόγιον
gemini διδύμοι
liberi τὰ τέκνα

δ'. κλ. artus,-um ἔρθρα, μέλη.

Σημ. "Ετι δὲ πολλὰ ὄνόματα πολεων, ἔθνων, τὰ σημαντικά σύστημα νήσων, ὄρεων, οἷον· Athenæ, Syracusæ, Thebae, Aborigines, Sporades, Alpes, πρὸς δὲ καὶ πολλὰ ἔοτεῶν καὶ ἀγώνων ὄνόματα, οἷον· Saturnalia, καὶ natalicia τὰ γενέθλια, repotia ἡ ἐπέδη (μεθέορτον) καὶ ἄλλα.

γ'. Οὐσιαστικά τινα ἔχουσιν ἔνικὸν καὶ πληθυντικόν, ἀλλὰ μετὰ διαφόρου σημασίας·

α'. κλ. aqua ὕδωρ
copia ἀρθονία
fortuua τύχη
littera στοιχεῖον ἀλφαριθμότου
opera ἔργον, ἐπιμέλεια
tabula σκακίς

aqua (Sextiae) ιαματικαὶ πηγαὶ
copiæ στρατιωτικαὶ δυνάμεις
fortunæ περιουσία
litteræ ἐπιστολή, ἐπιστῆμα
operæ οἱ ἔργάται, μισθωτοὶ
tabulæ λογιστικὸν βιβλίον

ε'. κλ. auxilium βοήθεια	auxilia ἐπικουρικὸς στρατὸς
castrum φρούριον	castra στρατόπεδον
comitium ἀγορά ἐν Ρώμῃ	comitia ἐκκλησίαι τοῦ δήμου
ludus παιδία	ludi ἀγῶνες
rostrum ἔμβολον	rostra φητοφικὸν βῆμα
γ'. κλ. aedis ναὸς	ædes, (sacræ) ναοί, οἰκία
carcer εἱρκτὴ	carceres βαλλίς
facultas ἐξουσία	facultates οὐσία
finis ὄροιν	fines γωρά
(ops) opis βοήθεια	opes δύναμις, πλούτος
sal ἡ ἄλες, οἱ ἄλες	sales ἀστεῖοι λόγοι (οἱ ἄλες)

2. Εἰλιπή κατὰ πτώσεις (defectiva casibus).

(ditio) ditionis, ditionēm κατ. ἀργή,
(internecio), internecionis, internencionem.

ζ'. Ελλειπει ἡ γεν. πληθ. τῶν eos ἀκόνη, cor ακρδία, aes γαλνός,
πλ. aera, far ἄλευρον, πλ. farra, rus ἀγρός, πλ. rura, fax λαμπάς,
fel γολή, glos ἀνδρασθέλφη, jus δικη, πλ. jura, lux τὸ φῶς, nex
ῥόνος, os, πλ. ora στόμα, mel μέλι, πλ. mella, pax εἰρήνη, pis ἡ
πίσσα, pus τὸ ἔμπυον, sol ἥλιος, sal ἄλες, tus, πλ. tura θυμίαμα,
vas. γεν. vadis ἐγγρηστής.

η'. Τὰ ἐπόμενα ἔχουσιν ἐν γράσει πτώσεις μόνον τινάς.

ζ') Τὴν ἀρχιρετικὴν τοῦ ἑνίκου καὶ ὅλον τὸν πληθυντικὸν
(verber) μαστίγωσις, verbere¹, πλ. verbera κατ.

Μόνον τὴν ἀρχιρ. τοῦ ἑνίκου ἔχουσι τὸ (spons) ὄρμη, θέλησις, ἀρ.
sponte (συνήθως μετὰ τοῦ mea, tua, sua, nostra, vestra).

ζτι! δὲ πολλὰ ρηματικὰ εἰς ι. (μετὰ γενικῆς ἡ κτητικῆς ἀντωνυμίας).
iussu, iniussu (meo, tuo, suo), populi διαταγῆ ἐμῆ κατ. ἢ τοῦ δήμου, rogatu meo ἐμῇ αἰτήσει, mandatu Caesaris ἐντολῇ τοῦ Καίσαρος.

Τὸ natu (κατὰ τὴν ἡλικίαν) ἐν τῇ συνδέσει grandior natu πρεσβύτερος, maior (maximus) natu πρεσβύτερος, πρεσβύτατος.

ζ') Μόνον τὴν κτιτακὴν ἔχει τὸ venum (-dare=πωλεῖν),
infītias (ire) ἀρνεῖσθαι. Μόνον ὄνομ. καὶ αἰτ. τοῦ πληθ. τὸ grates.

γ') Διαφόρους πτώσεις ἔχουσι τάχι.
(daps) dapis, dapem δεῖπνον,

1) Παρέκκλισις ἀπαντάσι καὶ τὰ ambage, sauce, compede.

fors ὄνομα.., forte ἀρχαιρ. κατὰ τύχην·

(fides ἡ fidis ἀγροτον) χορδή, λύρα, γεν. fidis, αἰτ. fidem, ἀρ. fide, πληθ. fides, -ium, -ibus.

(frux) καρπός, αἰτ. frugem. πλ. fruges, frugum, frugibus.

(ops ἀγροτος) δύναμις, γεν. opis, αἰτ. opem, ἀρ. ope, πλ. opes, lues λύμη, αἰτ. luem, ἀρ. lue.

(prex) δέησις, ἀρ. prece, πλ. preces, precum, precibus.

(sordes ἀγροτον) ρύπος, αἰτ. sordem, ἀρ. sorde. πλ. sordes κτλ.

(veses) ἀπράγμων, vesidis.

vis δύναμις, βία, αἰτ. vim, ἀρ. vi (ἀνευ γεν. καὶ δοτ.), πλ. vires, virium, viribus κτλ.

(vix ἀγροτος) ἀμοιβή, αἰτ. vicem, (γεν. vīcis, ἀρ. vice καὶ πληθ. μόνον vices, vicibus).

Σημ. Τὸ vis δύναμις ἔχει δύο θέματα vi, ἐξ οὗ τὸ violare, violentus καὶ vir, ἐξ οὗ παράγονται τὰ vir-tus, vir-esco κτλ. καὶ ἐκ μὲν τοῦ πρώτου σγηματίζονται τρεις πτωσίαι τοῦ ἑνίκου, ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου ὅλος ὁ πληθ. (καὶ παρὰ Σαλλουστίῳ αἰτ. πληθ. vis ἐκ τοῦ πρώτου θέματος).

§ 85. B'. *Akhīta* (indeclinabilia) εἶναι τὰ· fas ὥστε, nefas ἀνόσιον, mane πρωία, (multo mane), pondo βάρος (auri quinque pondo abstulit), (ἀρ. τοῦ ἀγροτον pondus, διάφορον τοῦ pondus, γ.-ēris) secus γένος, nihil οὐδέν, instar τὸ σγῆμα, δίκην (villae, urbis) instar—tu mihi instar es omnium.

§ 86. Γ'. *Oūσιαστικὰ πλεονάζοτα* (substantiva abundantia) καλοῦνται τὰ ὄντα κατὰ, τὰ ἐν τῷ αὐτῇ σημασίᾳ ἔχοντα πλειόνας τύπους μετὰ διαφόρου κλίσεως. Ταῦτα δὲ εἶναι

§ 87. A'. *Ἐτεροχ.ίτα* (Heteroclyta) τὰ ἐκ τῆς αὐτῆς ὄνομαστικῆς ἔχοντα διπλοῦν τύπον ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσιν· domus οἴκος· τινὰ δένδρων ὄνόματα, laurus δέρνη, ficus συκέα, pinus ἐλάτη, cypressus κυπάρισσος, ἡ κλίνονται κατὰ τὴν δ' καὶ δ' αἱ. (§ 78, σημ.), ἔχει ἐνιστεῖ τὸ ficus, ἀρ. ficu, ὄν. πλ. ficus, δοτ. καὶ ἀρ. ficis καὶ ficibus· cornus γεν. corni ἡ cornus, δοτ. corno, ὄν. πλ. cornus, δοτ. πλ. cornis. Τὸ senatus γερουσία καὶ tumultus θόρυβος ἔχει γεν. ἀρχαικῶς παρὰ Καισαρὶ καὶ Σαλλουστίῳ κατὰ τὴν δ'. κλίσιν εἰς i· senati concretum.

Tὸ vas, vasis, vase κατὰ τὴν γ'. αἱ., ἐν δὲ τῷ πληθ. κατὰ τὴν δ'. κλίσ. vasa, vasorum, vasis.

Τὸ jugernm πλέθρον ἔχει ἀφ. τοῦ ἐνικ. ποιητικῶς jugere, ἐν δὲ τῷ πληθ. γεν. jugerum, δοτ. καὶ ἀφ. jugeribus.

Τὸ vesper (θ'. κλ.) ὁ ἑσπερός ἔχει ἀφαιρ. vesperi καὶ vesperi.

Τὸ requies ἔχει κιτ. requietem καὶ requiem, ἀφ. requiete καὶ requie (§ 61, γ', ὑποσ.).

§ 88. Ἐπερόκλιτα εἰναι προσέτι τὰ ἔγοντα δύο καταλήξεις ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, κατὰ τὴν αὐτὴν ἡ διάφορον κλίσιν.

1) Κατὰ τὴν αὐτὴν κλίσιν.

callus καὶ callum τύλος
clipeus καὶ clipeum ἀσπὶς
felis καὶ feles γαλῆ

pileus καὶ pileum πῖλος
vesperus καὶ vesper ἑσπέρα

2) Κατὰ διάφορον κλίσιν.

aranea καὶ araneus ἀράχνη
menda καὶ mendum ἀμάρτημα
vespera καὶ vesper ἑσπέρα
barbaria καὶ barbaries βαρβαρότης
duritia καὶ durities σκληρότης
luxuria καὶ luxuries ασωτία
mollitia καὶ mollities μαλακότης
materia καὶ materies ὕλη

scorpius καὶ scorpio σκορπιός
angiportum καὶ -portus, us ή στενωπός
contagium καὶ contagio, onis ἐπαφή
penum καὶ penus, oris περοφή
καὶ penus, us
præsepium z. præsepis, -es καὶ præsepe
plebs καὶ plebes ὄγλος [φάτνη]
colluvio καὶ colluvies σύγκλυσμα.

§ 89. Κατὰ μεταπλασμὸν κλίσεως (metaplasta) λέγονται τὰ ἐξ ἀγρόστου ἡ μεταβεβλημένης ὀνομαστικῆς ἔγοντά τινας ἡ πάσσας τὰς πτώσεις.

femur μηρός, femoris καὶ feminis (femen).

iecur ἡπαρ, γεν. iecoris, iecinoris, κτλ.

pecus κτῆνος, γ. pecudis καὶ -ōris, πλ. δὲ μόνον pecus, pecubus.

Juppiter Ζεύς, (Zeū πάτερ), γεν. Jovis, δοτ. Jovi, κιτ. Jovem, ἀφ. Jove.

Bos, bōvis, bovi, bovem, bove. -Boves, boum, bobus ἢ bubus (§ 62).

Σημ. Περὶ τοῦ sus καὶ grus ἰδὲ § 64.

supellec ἔπιπλα θηλ. ἔχει δύο θέματα ἡ ἐν θέμα καὶ ποκεκομμένον ἐν τῇ ὀνομ. γεν. supellectilis, ἀφ. -e καὶ i καὶ ī ἐν τῷ πληθ. ἀγροστον.

'Ενταῦθα ἀνήκουσι καὶ τά·

senex γέρων, ἔχον δύο θέματα τὸ μὲν senec, ἐξ οὐ ή ὀνομ. senec-s senex, καὶ τὸ senec -tus, τὸ δὲ sen, ἐξ οὐ αἱ ἀλλακτικαὶ πτώσεις, γεν. sen-is κτλ.

caro κρέας (ὄν. θέμ. caron), γεν. carnis (ἐκ θέμ. carin κατὰ

συγκοπήν), διοτ. carni, αἰτ. carnem, ἀλλὰ γεν. πληθ. carnium. Παρὰ Λιθίῳ ἀπαντᾷ ὄνομ. carnis 37,3).

iter οὐδ. πορείᾳ, ὁδός, ἔχει ἐπίστης δύο θέματα (iter καὶ itiner) καὶ κλίνεται οὕτω· ἐν. iter, γ. itineris, δ. itineri, αἰτ. iter, ἀρ. itinere πλ. ὅν. itinera, γ. itinerum, δ. καὶ ἀρ. itineribus.

§ 90. Β'. Ἐτέρογενη (Heterogenea) τὰ μεταβεβλοντα τὸ γένος ἐν τῷ πληθυντικῷ, τινὰ δ' ἔχουσι δύο γένη, οἷον·

Tartarus, ἀρσ., ὁ Τάρταρος, πληθ. Tartara, οὐδ.

carpasus, θηλ. ἡ κάρπασος, " carpasa, "

cælum, οὐδ. ὁ οὐρανός, " cæli. ἀρσ.

frenum, οὐδ. γαλινός, πληθ. frena καὶ freni,

rastrum, " δικελλα " rastra " rastri

iocus, ἀρσ. παιδά, " ioca καὶ ioci

locus, ἀρσ. τόπος " loca τόποι καὶ loci γωρία ἐν βιβλίοις

sibilus, i " συριγμός " sibili καὶ sibila.

Σημ. Τὸ caepe κρόμμυον καὶ gummi κόμμι ἀπαντᾷ καὶ caepa -ae θηλ. καὶ gummis, is (θηλ.).

2. ONOMA ΕΠΙΘΕΤΟΝ

Α'. Διαιρεσίς ἐπιθέτων.

§ 91. Τὰς ἐπιθέτας ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ, ὡς καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, εἰναὶ τρικατάληκτα, δικατάληκτα καὶ μονοκατάληκτα.

Α'. Καὶ τὰ μὲν τρικατάληκτα λήγουσιν

1) εἰς us, a, um· bonus, bona, bonum καλός, ἡ, ον.

2) εἰς er, a, um· liber, libera, liberum ἐλεύθερος, α, ον.
piger, pigra, pigrum ὄχυρος, ἀ. ον.

3) εἰς ur, a, um· μονοδικὸν τὸ satur, satūra, satūrum πλήρης.

4) εἰς er, is, e¹· ταῦτα εἰναι δέκα τρία·

acer, acris, acre, ὁξύς	celeber,-bris,-bre περιφρυμός
alacer, aläcris, alacre ζωηρός	equester,-stris-stre ιππικός
celer, celēris, celere ταχύς	paluster,-stris,-stre ἐλώδης
pedester,-stris,-stre πεζός	puter, putris, putre σαθρός ²
salüber,-bris,-bre ὑγιεινός	silvester,-stris,stre ἐλώδης
terrester,-stris,-stre γερσαῖος.	volticer,cris,cre πτερωτός.
campester,-stris,-stre πεδινός.	

1) Τὰ εἰς er, is, e προέκυψαν ἐξ ἐπιθέτων εἰς ris ἢ eris δι' ἀποδολῆς τῆς καταλήξεως is, ἐφυλάχθη ὅμως αὐτη εἰς τὰ θηλ. καὶ εἰς τὸ οὐδ. celeber (ἐκ τοῦ celeberis), οὐ τὸ θηλ. celebris.

2) Τινὲς δὲν συγκαταρθριμοῦσι τὸ puter ἐνταῦθι, δεγόμενοι τούτου τύπον putris, tre.

Σημ. α'. Τινὰ τῶν ἐπιθέτων τούτων ἀπαντάσσουν ἔνιστε καὶ δικατάληκτα εἰς ris (ἀρσ. καὶ θηλ.), εἰς re (οὐδ.), μάλιστα δὲ παρὸς ποιηταῖς annus salubris, -vir celebris et illustris lugubris, funebris κτλ.

Σημ. β'. Ενταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ ὄνόματα τῶν μηνῶν εἰς er ἐν γράφει ως ἐπιθέτα Idus Septembres, libertati Decembres, Kalendae Decembres.

Β'. Τὰ δὲ δικατάληκτα λήγουσιν

1) εἰς is (ἀρσ. καὶ θηλ.), e (οὐδ.)· brevis, breve βραχὺς.

2) » ior » ius » maior, maius μείζων (§ 96).

Γ'. Τὰ δὲ μονοκατάληκτα ἔχουσι μίαν κατάληξιν διὰ τὰ 3 γένη εἰς πάσας τὰς πτώσεις πλὴν τῆς αἰτ. τοῦ ἐνικοῦ καὶ τῆς ὅν. αἰτ. καὶ κλ. τοῦ οὐδετέρου.

Τὰ μονοκατάληκτα ἔχουσιν εἰς τὴν ὄνομ. τοῦ ἐνικοῦ ποικίλας καταλήξεις: -s (συμφώνου λήγουμένου μετὰ τὴν ἀποθολὴν t ή d), x (ἐκ τοῦ es), r, l¹ (§ 95, γ' καὶ 96).

B' Κλίσις ἐπιθέτων

§ 92. Τὰ ἐπιθέτα, ως πρὸς τὴν κλίσιν, συμφωνοῦσι πρὸς τὰ ὄνόματα, καὶ ἔχουσιν ως ἐκεῖνα δύο ἀριθμούς, τρία γένη, ἐξ πτώσεις καὶ κλίνονται μόνον κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας κλίσεις τῶν ὄνομάτων.

α'. Ἐπιθέτα τῆς α' καὶ β' κλίσεως.

§ 93. Τὰ κατὰ τὴν α' καὶ β' κλίσιν κλινόμενα ἐπιθέτα εἰναι τὰ τρικατάληκτα, τὰ λήγοντα εἰς us, a, um,—er, a, um,—ur, a, um (§ 91, A', 1—3): κλίνονται δέ, ως ἐν τῇ ἐλληνικῇ τὰ εἰς ος, η(α), ητοι τῷ μὲν ἀρσ. καὶ οὐδ. κατὰ τὴν β' κλίσιν (κατὰ τὰ εἰς us, er, um, οὐσιαστικά), τὸ δὲ θηλ. κατὰ τὴν α'.

E ν i x ο̄ ζ

ōn. bonu-s	bona	bonu-m	piger	pigra	pigru-m
γεν. bon-i	bonae	bon-i	pigr-i	pigrae	pigr-i
δοτ. bono	bonae	bono	pigro	pigrae	pigro
κιτ. bonu-m	bona-m	bon-um	pigru-m	pigra-m	pigru-m
κλ. bone	bona	bon-um	piger	pigra	pigru-m
ἀφ. bono	bona	bono	pigro	pigra	pigro

Π λ η θ υ γ τ ι κ ο̄ ζ

ōn. bon-i	bonae	bon-a	pigr-i	pigr-ae	pigra
γεν. bono-rum	bona-rum	bono-rum	pigro-rum	pigra-rum	pigro-rum
δοτ. bon-is	bon-is	bon-is	pigr-is	pigr-is	pigri-s
κιτ. bono-s	bona-s	bon-a	pigro-s	pigra-s	pigra
κλ. bon-i	bonae	bon-a	pigr-i	pigr-ae	pigra
ἀφ. bon-is	bon-is	bon-is	pigr-is	pigr-is	pigri-s

1) Τὰ εἰς r καὶ l προέκυψαν ἐξ ἀποθολῆς τοῦ τελικοῦ ζ.

Ἐνικὸς

ὄν.	liber	libera	liberum
γέν.	liberi	liberae	liberi
δοτ.	libero	liberae	libero
αἰτ.	liberum	liberam	liberum
αλ.	liber	libera	liberum
ἀρ.	libero	libera	libero

Οὐτω κλίνονται

α' Κατὰ τό bonus καὶ πολλὰ ἄλλα
 amicus, amica, amicum φίλος
 angustus,-a,-um στενός
 altus, alta, altum ὁψηλός
 carus, cara, carum προσφιλής
 cavus, cava, cavum καῦλος
 densus, densa, densum πυκνός
 certus, certa, certum βέβαιος
 clarus, clara, clarum ἀλειγός
 frigidus,-a,-um ψυχρός
 laetus, laeta, laetum εὐθυμος
 magnus, magna, magnum μέγας
 malus, mala, malum κακός
 novus, nova, novum νέος
 nudus, nuda, nudum γυμνός
 sanctus, sancta, sanctum ἱερός
 plenus, plena, plenum πλήρης
 purus, pura, purum καθαρός
 varius,-ia,um ποικίλος

καὶ αἱ μετοχαὶ εἰς us, a, um, ὡς
 amatus, a, um ἡγαπημένος
 amaturus, a, um ἡγαπησθων
 amandus, a, um ἡγαπητέος

Σημ. Τό dexter δεξιός ἔχει dextera καὶ dextra, dexterum καὶ dextrum.

ε' Ἐπίθετα τῆς γ' αλίσεως.

§ 94. Τὰ θετικὰ ἐπίθετα τὰ κατὰ τὴν γ' αλίσιν κλινόμενα είναι τὰ τρικατάληκτα εἰς er, is, e, καὶ πάντα τὰ δικατάληκτα καὶ τὰ μονοκατάληκτα².

1) Τὰ ἑξής λήγουσιν εἰς fer καὶ ger, ἀλλ' ἀπλὰ ὅντα συγκύπτουσι τό e· vapor πανούργος, niger μέλας, aeger ἄρρωστος, piger ὄνηρός, integer ἀκέραιος.

2) Τὰ ἐπίθετα τριτά, ὡς καὶ αἱ εἰς ans καὶ ens μετοχαὶ, προέκυψαν ἐξ ἀρχαίου θέματος φωνηνετολήκτου εἰς ι καὶ τό τελικὸν φωνήν ἀπεβλήθη εἰς τινας πτώσεις (§ 94, γ'). ἐφυλάχθη μὲν εἰς τό prudenti-a, prudenti-um, ἀπεβλήθη δὲ εἰς τό sonantum, fugientum (Κάττουλος), parentum ('Οράτ.), amantium (Τερέντιος).

Πληθυντικός

liberi	liberae	libera
libero-rum	libera-rum	libero-rum
liberis	liberis	liberis
liberos	liberas	libera
liberi	liberae	libera
liberis	liberis	liberis

ε' Κατὰ τό piger καὶ πολλὰ ἄλλα
 creber, crebra, crebrum πυκνός
 integer, integra, integrum ἀκέραιος
 niger, nigra, nigrum μέλας
 pulcher, pulchra, pulchrum ὥρατος
 ruber, rubra, rubrum ἐρυθρός
 sacer, sacra, sacrum ἱερός
 taeter, taetra, taetrum βδελυρός

Τῶν εἰς er φυλάττουσι τό e, κλινόμενα κατά τό liber μονόν τά·
 asper, aspera, asperum τραχύς
 lacer, lacera, lacerum λακερός
 liber, -era, -erum ἐλεύθερος
 miser, misera, miserum ἄθλιος
 prosper, prospera, prosperum ἀτυχής
 tener, tenera, tenerum τρυφερός
 alter, altera, alterum ἔτερος
 καὶ τά εἰς fer καὶ ger σύνθετα ἐπίθετα εἴκ.
 τοῦ fero καὶ gero,¹
 frugifer, fera, -ferum καρποφόρος
 armiger, -gera, -gerum ὄπλοφόρος
 pestifer, -fera, -ferum φθοροποιός
 signifer, -fera, -ferum ἀστερόεις
 corniger, -gera, -gerum κερατοφόρος.

§ 95. A'. Τῶν κατὰ τὴν γ. κλ. κλινομένων τὰ τρικατάληκτα εἰς er, is, e, τὰ δικατάληκτα εἰς is, e καὶ τὰ φωνηεντόληκτα μονοκατάληκτα ἔχουσι τὴν ἀρ. τοῦ ἐνικοῦ εἰς i· brevi
τὴν ὄνομ., αἰτ. τοῦ πληθ. οὐδετέρου εἰς ia· brevi-a
καὶ τὴν γεν. πληθ. εἰς i· um· brevi-um.

Κατὰ τὸν κανόνα τοῦτον κλίνονται:

a') Τὰ 13 τρικατάληκτα εἰς er, is, e (§ 91, A', 4).

Ἐνικός.				Πληθυντικός.			
ōn. acer	acri-s	acre	acr-es	acr-es	acr-ia		
γεν. acr-is	διὰ τὰ 3 γένη		acr-i-um	διὰ τὰ 3 γένη			
δοτ. acr-i	" "		acr-i-bus	" "			
αἰτ. acr-em	acre-m	acre	acr-es	ac-res	aci-a		
κλ. acer	acri-s	acre	acr-es	acr-es	aci-a		
ἀρ. acri	διὰ τὰ 3 γένη		acr-i-bus	διὰ τὰ 3 γένη			

Σημ. Celer, celeris, celere σχηματίζει κανονικῶς τὴν ἀρ. celeri, τὴν ὄν. πλ. τοῦ οὐδ. celeria· ἀντὶ celerium ἔχει γεν. πλ. celerum. Ἐν τῇ συνθέσει tribunus celerum τῷ celerum λαρυγγίνεται οὐσιαστικῶς. Τὰ ἔξ επιθέτων κύρια ἔχουσιν ἀραιρ. εἰς e (§ 96, σημ. 6').

b') Τὰ δικατάληκτα, τὰ ἔχοντα θέμα φωνηεντόληκτον· τοιαῦτα τὰ λήγοντα εἰς is, e (§ 91, B', 1).

Ἐνικός.				Πληθυντικός.			
ἀρ. καὶ θηλ.	οὐδ.	ἀρ. καὶ θηλ.	οὐδ.				
ōn. brevi-s	breve	brev-es	brevi-a				
γεν. brev-is διὰ τὰ 3 γένη		brevi-um διὰ τὰ 3 γένη					
δοτ. brev-i " "		brevi-bus " "					
αἰτ. breve-m	breve	brev-es	brevi-a				
κλ. brevi-s	breve	brev-es	brevi-a				
ἀρ. brevi διὰ τὰ 3 γένη		brevi-bus διὰ τὰ 3 γένη					
Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ							
docilis, docile, εὐδιδακτος.		fortis, forte	ἀνδρειος.				
crudelis, crudele ωμός.		inermis, inerme	ἀσπλος.				
gravis, grave βαρύς,		hostis, hoste	ἐχθρός,				
lenis, lene πρόσις,		fidelis, fidele	πιστός,				
omnis, omne πᾶς.		sublimis, sublime	μετέωρος.				
dulcis, dulce γλυκύς.		utilis, utile	χρήσιμος,				
facilis, facile εύκολος.		amabilis, amabile	ἀγαπητός.				

Σχημάτισον τὰ fortis vir, breve carmen, grave bellum.

γ) Τὰ μονοκατάληκτα, τὰ ἔχοντα θέμα φωνηεντόληκτον εἰς ί·

Ἐνικός.

	ἀρσ. καὶ θηλ.	οὐδ.	ἀρσ. καὶ θηλ.	οὐδ.
ὸν.	pruden-s	διὰ τὰ 3 γένη	prudent-es	prudenti-a
γεν.	prudent-is	" "	prudenti-um	διὰ τὰ 3 γένη
δοτ.	prudent-i	" "	prudenti-bus	" "
αἰτ.	prudent-em	prudens	prudent-es	prudenti-a
κλ.	pruden-s	διὰ τὰ 3 γένη	prudent-es	prudenti-a
ἀφ.	prudent-i		prudenti-bus	διὰ τὰ 3 γένη

Οὔτω αἰλίνονται καὶ τὰ

costans, -antis σταθερός misericors, -rdis ἐλεήμων mendax, -acis ψευδής
vehemens, -entis σφοδρός dives -itis πλούσιος fallax, -acis ἀπατηλός
prudens, -entis φρόνιμος velox, -ocis ταχὺς felix, icis εὐτυχής
concors, -rdis ὅμόρρων atrox, -ocis σκληρός simplex, -icis ἀπλοῦς
discors, -rdis διάζωνος audax, -acis τολμηρός iners, -tis νωθρός

§ 96. B'. Τὰ συγκριτικὰ καὶ τὰ θετικὰ μονοκατάληκτα, τὰ ἔχοντα
θέμα λῆγον εἰς ἓν σύμφωνον, ἔχουσι τὴν ἀφ. τοῦ ένεικ. εἰς ε· maiore
ἢν. καὶ αἰτ. πλ. οὐδ. εἰς α· maiora
καὶ γεν. πλ. εἰς um· maiorum.

Ἐν.	ὸν.	maior	maiuss	vetus
γεν.	maior-is	διὰ τὰ 3 γένη	veter-is	
δοτ.	maior-i	"	veter-i	
αἰτ.	maior-em	maiuss	vetus	
κλ.	maior	maiuss	vetus	
ἀφ.	maiores ¹	διὰ τὰ 3 γένη	vetere	
III.	ὸν.	maior-es	maior-a	veter-es
γεν.	maior-um	διὰ τὰ 3 γένη	veter-um	διὰ τὰ 3 γένη
δοτ.	maior-bus	"	veteribus	" "
αἰτ.	maior-es	maior-a	veter-es	veter-a
κλ.	maior-es	maior-a	veter-es	veter-a
ἀφ.	maior-ibus	διὰ τὰ 3 γένη	veteribus	διὰ τὰ 3 γένη

Κατὰ τὸ maior, maius πάντα τὰ συγκριτικά·

Σημ. Τὸ οὐδέτερον τῶν plures εἴναι plura, ἀλλὰ γεν. plurium, εἰς ἀρχαῖον θέ-
ματος εἰς ί (pluri), εἴτε καὶ τοῦ complures, complura, complurium.

1) Η ἀφ. τῶν συγκριτικῶν εἴναι γενικῶς εἰς ο καὶ ὅμιλος εἰς ί ἀπὸ τῶν πρώτων γράμμων τῆς κτίσεως τῆς Ρώμης μέγιστοι τέλους τῆς αλλασσικῆς ἐποχῆς minore, maiore, ἀπὸ δὲ τῶν Δουκανῶν εἰστήθη καὶ ἡ εἰς ί maiori. Ήφερά Κιτέρωνι απαντᾶ ἡ ἀφ. εἰς ί εἰς τὰ ἔξης graviori, firmiori, maiori, minori, superiori, meliori, priori. Ήφερά Κορυνηλίῳ maiori, παρὰ Καίσαρι maiori, superiori παρὰ Λεβίῳ inclementiori, priori (καὶ priore), acriori, ulteriori, maiori, παρὰ Οὐάρρων priori, sublimiori, molliori,

Κατὰ τὸ vetus καὶ τὰ·

sospes, -itis σῷος	compos, -otis ἐγκρατής	pubes, -eris ἔφηδος
impos, -otis ἀκρατῆς	praeceps, -itis ὄρμητικός	inops, -opis ἄπορος
superstes, -itis ἐπιζῶν	dives, -itis πλούσιος	particeps, -cipis μέτοχος
memor, -oris μνήμων	immemor, -oris ἀμνήμων	degener, -eris ἀγενής
senex, senis γέρων	cælebs, -libis ἄγαμος	vigil, -ilis ἄγρυπνος (ώς ἐπιθ.)

τὰ δὲ pauper, -eris πένης, deses, -idis ἀρρώς καὶ princeps, -cipis ἄρχοντας οὐδὲ πλ.

§ 97. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως.

Σημ. α'. Ἐπικρατέστερος εἶναι ὁ τύπος τῆς ἀφαιρ. τοῦ ἐνικοῦ εἰς ι εἰς τὸ par καὶ memor, inops, supplex, inopi, supplici, pari, memori.

Σημ. β'. Ἐπιθετά τινα ἔγουστα θέμα εἰς ι ἔγουσι τὴν ἀφαιρ. εἰς ε· simplex, simplicia, simplice.

Tō locuples ἔχει τοὺς ἔξτις τύπους: locupletia (οὐδ. πλ.), γεν. -ium καὶ -um, ἀφαιρ. -te καὶ -ti.

Σημ. γ'. Οὗδέτερον πληθυντικὸν ἔγουσι τὰ πλεῖστα τῶν μονοκαταλήκτων ἐπιθέτων καὶ μάλιστα τὰ λήγοντα ἐν τῇ ὀνομ. εἰς ns, rs, x, as. ἔτι δὲ καὶ τὰ par ἵσος, aniceps ἀμφικέρχολος, praeceps, locuples πλούσιος, uber ἀρθονος, vetus. Τὰ ἄλλα τὰ ἀναφερόμενα εἰς πρόσωπα (pauper, memor κτλ.) πολὺ σπανίως ἔγουσι οὐδέτερον (ἐνικὴ η πληθ.).¹⁾

χ') Αἱ μετοχαὶ εἰς ans καὶ ens κλίνονται κατὰ τὰ φωνηντόκλητα θέματα καὶ ἔγουσιν, ώς τὰ ἐπιθετα, ἀφαιρ. τοῦ ἐνικοῦ εἰς ι, ὅταν κείνται ώς ἐπιθετα, εἰς ε δέ, ὅταν κείνται ώς οὐσιαστικὰ η καθ' αὐτὸ μετοχαὶ.

a sapienti viro	ὑπὸ σοφοῦ ἀνδρός
a sapiente	ὑπὸ σοφοῦ

Tarquinio regnante Tarquinio βασιλεύοντος

Σημειώσαι τὸ in continentis (ἐνν. terra).

Ομοίως ἔγουσι τὴν γεν πληθ. εἰς um, ὅταν λαμβάνωνται οὐσιαστικῶς παρ' Ὁρατ. gerentum καὶ recentum κατ' ἀναλογίαν τοῦ clientum, οὐ εἶναι οὐσιαστικόν.

Σημ. Tō animans, γεν. -antis ἀπαντᾶ ὅτε μὲν ἀρσ., ὅτε δὲ θηλ., ἔχει δὲ καὶ τύπου οὐδ. εἰς τὰ πλ. εἰς ia· animantia.

β') Τὰ οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα ἐπιθετα εἰς is καὶ er κλίνονται κατὰ τὰ ἐπιθετα καὶ ἔγουσι τὴν ἀφ. τοῦ ἐνικοῦ εἰς ι.

aequalis, -is ἀρσ. ἡλικιώτης	familiaris, -is ἀρσ. οἰκεῖος
annalis, -is » (ἐνν. liber)	natalis, -is » (ἐνν. dies)
τὰ γρονικὰ	[γενέθλιος ἡμέρα.
consularis, -is οὐατικὸς	

1) Ἀπαντᾶ depositum sospes (Ιουθεν.), ingenium inquies, supplicibus votis, divitibus pomis κτλ.

Οὕτω καὶ τὰ μηνῶν ὄνόματα, ἐννοουμένου τοῦ mensis

Aprilis, -is, ἀρ. i., ἀρσ. December (ἐνν. is ἀρσ.). ἀρ. bri
Σημ. α'. Aedilis, is ἀρσ., ἔχει ἀρ. aedile, juvenis νέος, ἀρ. -ne.
triremis (ἐνν. navis), is θηλ. ἔχει triremi καὶ trireme.

Σημ. ε'. Τὰ ἐπίθετα, γνόμενα κύρια ὄνόματα ἔχουσι τὴν ἀρ. εἰς ε· Juvenalis,-le,
Laterensis,-se, Martialis,-le, Felix,-ee, Celer,-re, Constans,-nte.

Σημ. γ'. Τὰ ἑθικά εἰς as, atis καὶ is, itis ἔχουσι τὴν ἀραι. συγήθως εἰς i· in (agro)
Arpinati ἐν τῷ ἀγρῷ τῶν Ἀρπινατῶν. ἀλλά ός πρόσωπου εἰς ε· ab (homine) Arpi-
nate ὅπος τινος Ἀρπινάτου. Περὶ τῆς γεν. πληθ. τούτων πρᾶ. (§ 63, γ').

§ 98. Ηρός ἀσκησιν κλίνονται ἐπιτεύχθεια ἐπιθετα μετὰ οὐσιαστικῶν.

Τὰ ἐπίθετα καὶ αἱ μετοχαὶ συμφωνοῦσι πρὸς τὰ οὐσιαστικὰ κατὰ γένος,
ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν.

1) Ἐπιθετον τρικατάληκτον μετὰ οὐσιαστικῶν

'Ενικός

ὸν, bonus	puer	bona	mater	bonum	opus
γεν. boni	pueri	bonae	matris	boni	operis
δοτ. bono	puero	bonae	matri	bono	operi
αἰτ. bonum	puerum	bonam	matrem	bonum	opus
κλ. bone	puer	bona	mater	bonum	opus
ἀρ. bono	puero	bona	matre	bono	opere

Πληρθυντικός

ὸν. boni	pueri	bonae	matres	bona	opera
γεν. bonorum	puerorum	bonarum	matrum	bonorum	operum
δοτ. bonis	pueris	bonis	matribus	bonis	operibus
αἰτ. bonos	pueros	bonas	matres	bona	opera
κλ. boni	pueri	bonae	matres	bona	opera
ἀρ. bonis	pueris	bonis	matribus	bonis	operibus

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ

frater amatus, soror amata, genus amatum
poeta laudandus, ars laudanda, carmen laudandum.

2) Ἐπιθετον δικατάληκτον μετὰ οὐσιαστικῶν.

'Ενικός

ὸν. campus	viridis	area	viridis	gramen	viride
γεν. campi	viridis	areae	viridis	graminis	viridis
δοτ. campo	viridi	areae	viridi	gramini	viridi
αἰτ. campum	viridem	aream	viridem	gramen	viride
κλ. campe	viridis	area	viridis	gramen	viride
ἀρ. campo	viridi	area	viridi	gramine	viridi

Πληρθυντικός

ὸν. campi	virides	areae	virides	gramina	viridia
γεν. camporum	viridium	arearum	viridium	graminum	viridium
δοτ. campis	viridibus	areis	viridibus	graminibus	viridibus
αἰτ. campos	virides	areas	virides	gramina	viridia
κλ. campi	virides	areae	virides	gramina	viridia
ἀρ. campis	viridibus	areis	viridibus	graminibus	viridibus

3) Ἐπιθετον μονοκατάληκτον μετὰ οὐσιαστικῶν.

Ἐγκιός

οὐ. audax	vir	audax	femina	audax	animal
γεν. audacis	viri	audacis	feminae	audaci	animalis
δοτ. audaci	viro	audaci	feminae	audaci	animali
αἰτ. audacem	virum	audacem	feminam	audax	animal
κλ. audax	vir	audax	femina	audax	animal
χρ. audaci	viro	audaci	femina	audaci	animali
Πληθυντικός					
οὐ. audaces	viri	audaces	feminae	audacia	animalia
γεν. audacium	virorum	audacium	feminarum	audacium	animalium
δοτ. audacibus	viris	audacibus	feminis	audacibus	animalibus
αἰτ. audaces	viros	audaces	feminas	audacia	animalia
κλ. audaces	viri	audaces	feminae	audacia	animalia
χρ. audacibus	viris	audacibus	feminibus	audacibus	animalibus

γ'. Ανωμαλία ἐπιθέτων.

§ 99. A'. **Εξλεπή** (defectiva).

1) *E.lliptή κατὰ πτώσεις*, (defectiva casibus) ἐλλείπει ἡ ἐν. δοῦ seminēcis (seminex) ἡμιθνής· τὸ exspers καὶ semis¹ ἔχουσι μόνον ὄνομ. τοῦ ἐνικοῦ· ἐλλείπει ἡ ὄνομ. τοῦ ἀρσ. τῶν ludicra, ludicum παιγνιώδης (ludicus), cetera, ceterum, ἔτερος (ceterus ἢ ceter).

macte (ἐνικ.) ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὴν κλητ. ἀλλ' ἡνωμένον ώς ἐπιθ. ἀκλιτον², μετὰ τῶν προστακτ. esto, este, estote· macti πληθ. εἶναι τύπος ἀμφίβολος.

2) *E.lliptή κατὰ ἀριθμὸν* (def. numero).

Πληθυντικά μόνον εἴναι τὰ pauci ὀλίγοι, plerique, plerae-que pleraque πλειστοι³.

§ 100. B'. **Ἀκλεῖτα** (indeclinabilia) εἴναι τὰ nequam οὐτιδηνός⁴, frugi σωφρων (ώς δοτ. τοῦ frux), καὶ τὰ praesto (ἐπιρρημα) (εἰς τὴν φρέσιν praesto sum ἔτοιμος εἰμι) (μετὰ τοῦ esse καὶ habere) necesse ἀναγκαιον opus χρεία (μόνον ἐν συντάξει: μετὰ τοῦ esse), ἔτι τὸ damnas, μόνον εἰς δικαιοτικὰς ἐκφράσεις: damnas esto ἢ sunto).

1) Δέγεται: uniae sex semis=1 1/2 οὐγκίας.

2) macte nova virtute, puer (Βιργ. Αἰν. 9,64).—iuberem te macte virtute esse (Αἰθ. 3,23), macte virtute esse (Αἰθ. 7,36).

3) Ο Σαλλούστιος ἔγει pleraque inventus, nobilitas τῷ πλειστον τῆς νεύτητος, τῶν εὐγενῶν, plerumque exercitum (αἰτ. πλειστον στρατὸν καὶ plerumque (οὐδὲ) πλειστον μέρος: τούτου ἐλλείπει καὶ ἡ γεν. πληθ. ἀναπληρουμένη διὰ τῆς τοῦ plurimiōn plurimorum,-arum,-orum.

4) ab hominibus nequam inductus (Κικ.), vox blanda et nequam (Ιουδ.).

§ 101. Γ'. **Πλεονάξοντα** (abundantia) είναι τὰ ἐπιθετα, τὰ ἔχοντα δύο τύπους, ών ὁ εἰς είναι πάντοτε εἰς us καὶ συγκότερος εἰς τοὺς αργαῖους συγγραφεῖς.

ἀ.) ἐπιθετα εἰς us, a, um acclivus, a, um declivus, a, um proclivus, a, um	καὶ is, e acclivis e ἀνάντης declivis, e κατάντης proclivis e ἐπιφρεπής.
exanimus, a, um σπαν. ἀντι	exanimis, e ἄψυχος
semianimus, a, um	semianimis, e ἡμιθήνης
unanimus, a, um	unanimis, e ὁμόφρων
gracilis, a, um	gracilis, e ἰσχυνός
hilärus a, um	ilaris, e (συνηθέστ.) ἴλαρὸς
imbecillus, a, um	imbecillis, e (σπαν.) ἀσθενῆς
imberbus, a, um	imberbis, e ἀγένειος
inermus, a, um (σπαν.)	inermis, e ἀσπλός

β'. εἰς us καὶ εἰς es καὶ συνηθέστερον εἰς entus, a, um mansuetus, a, um	mansues, etis χειρούθης
opulentus, a, um	opulens, -ntis εὔπορος, πλούσιος
violentus, a, um	violens, -ntis βίαιος
semisomnus, a, um	semisomnis, e ἡμιϋπνος
inquietus, a, um	inquieres ἀνήσυχος
perpetuuus, a, um καὶ ἐνίστεται	perpes, etis διηνεκής.

§ 102. Τοῦ dives, γεν. divitis ἀπαντῷ καὶ ἄλλος τύπος γεν. ditis, ἀφ. dite, οὐδ. πλ. ditia· dis (σπάνιος ἐν τῇ ὄνομῃ.) ἀρσ., θηλ. οὐδ.

Γ'. Σύγκρισις τῶν ἐπιθέτων.

§ 103. Βαθμοὶ τῆς συγκρίσεως (gradus comparationis), ώς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, είναι τρεῖς: Θετικὸς (gradus positivus) συγκριτικὸς (gradus comparativus), καὶ ὑπερθετικὸς (gradus superlativus).

Σημ. Θετικοῦ βαθμοῦ είναι τὰ ἐπιθετᾶ καὶ αἱ ἐπιθετᾶς λαμβανόμεναι μετοχαί.

§ 104. Καταλήξεις τοῦ μὲν συγκριτικοῦ είναι ἡ ior¹ (τῇ Ἑλληνικῇ

1) Οἱ ἀρχικὸι τύποι τοῦ συγκριτικοῦ είναι iοs διὰ τὰ 3 γένη, ἐκ δὲ τῆς iοs μεταβολὴ τοῦ s εἰς r προσέκυψεν ἡ ior, ἡς ἡτο κοινὴ διὰ τὰ τρία γένη, διότι ἔλληγε sensatus consultum prior, bellum punicus posterior, ἀλλ' ἡ διάκρισις τῆς ior διὰ τὰ ἀρσ., καὶ θηλ. καὶ ius διὰ τὰ οὐδ. δὲν είναι ἀργαῖα: ὅστερον παρὰ κλασσικοῖς ὁ μὲν εἰς ior ἔμεινε διὰ τὰ ἀρσ., θηλ. καὶ διὰ τὰ οὐδ. ἔχεινεν -ius διατηρηθέντως τοῦ s, ισως κατ'

-ιων) διὰ τὰ ἀρσ. καὶ θηλ., -ius διὰ τὰ οὐδέτερα, τοῦ δὲ ὑπερθετικοῦ ἐπικρατεστέρα ἡ is -simus, -a, -um.

Σημ. Ηφός συγγρατισμὸν τοῦ ὑπερθετικοῦ ὑπάρχοντος δύο ἔτι καταλήξεις:

1) 'H mus ἀρχικοτέρα καὶ ἀπλουστέρα, ἀπαντᾷ εἰς τὰ supre-mus, plur-i-mus (ἀντὶ pluri-mus), min-i-mus καὶ ἄλλα (§ 108).

2) 'H timus, ητὶς διεσώθη ἐν τισιν ὑπερθετικοῖς (op-timus, ul-timus, in-timus) καὶ ἐν τισιν ἄλλοις, ἀπένθαλον τὴν τοῦ ὑπερθετικοῦ σημασίαν mari-timus, legi-timus fini-timus ἐν ταύτῃς μεταβολῇ τοῦ ἀρκτικοῦ τοῦ εἰς τὸ προέκυψεν ἡ simus, ητὶς ἀπαντᾷ ἐν τοῖς pes-simus (ἐκ τοῦ pestis, pes-timus), maximus (ἀντὶ magi-simus), proximus (ἀντὶ prop-simus, ἐξ οὗ proc-simus)²⁾, ἐν τῇς timus ἡ simus δὲ κατ' ἀροματῶν τοῦ ἡ σὲ εἰς τὴν 1. δέκανην ἡ εἰς πραγματικῆς ἡ μεταβεβλημένη ληγή εἰς τὴν 1 προέκυψεν ἡ rimus καὶ limus· piger-rimus ἀντὶ piger-timus, facil-limus ἀντὶ facile-timus (§ 106,6') ἐν τῇς simus ἐγένετο δι' ἐπεκτάσεως is-simus³⁾, ἀρχικὸς is-timus· ἡ is-simus ἐγένετο εἰτα καὶ ἡ ἐπικρατεστέρα καὶ συνήθεστέρα.

§ 105. Τὰ παραθετικὰ συγγρατιζονται ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ θετικοῦ ἐπιθέτου ἐπισυναπτομένων τῶν οἰκείων καταλήξεων. Εάν δὲ τὸ θέμα λήγῃ εἰς φωνῆν, ἀποδέχεται τοῦτο.

longus μακρός (θ. longo) longior,-ius	long-issimus, a, um
audax τολμηρός (θ. audac) audac-i-or, ius	audac-issimus, a, um
utilis ὡφέλιμος (θ. utili-) util-i-or, ius	util-issimus, a, um

§ 106. Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ συγγρατισμοῦ τῶν παραθετικῶν.

ἀ. Τὰ εἰς -dicus, -ficus, -volus σύνθετα ἐπιθετα συγγρατιζονται τοὺς βαθμοὺς τῆς παραθέσεως ἐκ τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεστῶτος εἰς ens, ἐν γρήσει ἡ ἀγρότον.

maledicuς κακολόγος	maledicent-i-or, -ius	maledicent-issimus, a, um
maleficuς κακοποιὸς	maleficent-i-or, -ius	maleficent-issimus, a, um

Οὕτω καὶ τὰ		
beneficuς εὐεργέτης	munificuς φιλόδωρος	benevolus εὐμενής
magnificuς μεγαλοπεπής	honorificuς ἔντιμος	malevolus δυσμενής.

καὶ τὰ ἐκ τοῦ video καὶ egeo σύνθετα providus προορατικός, egenus (egens) ἐνδεής, provid-entior,-ius κατα.

ἀναλογίαν τῶν ὀνομάτων τῆς γ'. κλ. εἰς or, γεν. -oris (ἀρσ. καὶ θηλ.) καὶ εἰς us, γεν. oris (οὐδ.) corpus corporis καὶ ὕγνος τι τῆς ἀρχαίας καταλήξεως τοῦ συγκριτικοῦ ἀπαντᾷ εἰς τὰ ὄποιοριστικὰ τῶν συγκριτικῶν εἰς us-culus, durius-culus, a, um, grandius-culus, a, um.

2) 'Οπότε=όντε: ἐκ θεμ. ὅπ.=όχ, τὸ oe-ulus.

3) 'H προτασσομένη συλλαβὴ is προέκυψεν ἐκ τῆς συγκριτικῆς καταλήξεως ius=iōs, ἐξ ἣς is, δι' ὅ τὸ mag-iōs ἐγένετο magis πρὸς τὴν is-simus παράδοσας τὴν is-teros, is-tatōs, ἀρπαγ-ίστερος, ἀρπαγ-ίστατος.

6'. Ἐξ ἐπιθετα εἰς ilis,

facilis, difficilis, similis, dissimilis, gracilis καὶ humilis
 ἔτι δὲ καὶ πάντα τὰ εἰς ερ σγηματίζουσι τὸ μὲν συγκριτικὸν κανονικῶς,
 τὸ δὲ ὑπερθετικὸν προσλήψει τῆς ἀρχαῖας καταλήξεως -simus εἰς τὸ
 εἰς λὴγον θέμα· ὅτε τὸ s ἀφομοιούμενον πρὸς τὸ προηγούμενον |
 καὶ r τῆς ὄνομαστ. τοῦ ἀρσ γίνεται λακι r (§ 104, σημ.).

facilis εὔκολος	facil-iор	<i>facil-limus</i> ¹
difficilis δύσκολος	difficil-iор	<i>difficil-limus</i>
similis ὁμοιός	simil-iор	<i>simil-limus</i>
dissimilis ἀνόμοιος	dissimil-iор	<i>dissimil-limus</i>
gracilis ἴσγυγος	gracil-iор	<i>gracil-limus</i>
humilis ταπεινός	humil-iор	<i>humil-limus.</i>

piger ὀνυηρός (0. pigro),	pigr-iор, -ius	piger-rimus, a, um
liber ἔλευθερος (0. libero-)	liber-iор, -ius	liber-rimus, a, um
acer ὀξύς (0. acri-)	acer-iор, -ius	acer-rimus, a, um
celer ταχὺς (0. celeri-)	celer-iор, -ius	celer-rimus, a, um

Κατὰ τὰ εἰς ερ σγηματίζουσι καὶ ταῦτα τὸ ὑπερθετικόν·

maturus ὥριμος	matur-rimus	matur-issimus
vetus (-érīs) παλαιός	veter-rimus	
nuperus νέος	nuper-rimus	
prosperus εὐτύχης	prosper-rimus (πρβλ. § 107)	

Σημ. α'. Τὰ πλειστα τῶν εἰς ilis σγηματίζουσι τὸ ὑπερθετικόν κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα εἰς -is-simus· utilis utilissimus, fertilis fertilissimus¹.

Σημ. 6'. Οσα τῶν ερ συγκρότουσιν ἐν τῇ κλίσει τὸ e, ἔχουσι τοῦτο συγκεκομμένον καὶ εἰς τὸ συγκριτικόν. miser, συγκ. miser-iор, ἀλλὰ pulcher, συγκ. pulchr-iор.

§ 107. Ἀνώμαλος καὶ ἐλλιπῆς σύγκρισις.

α') Πολλὰ ἐπιθετα σγηματίζουσιν ἀνωμάλως τὰ παραθετικὰ ἀπὸ διαφόρων θεμάτων. (Πρβλ. § 104, σημ. 2).

bonus ἀγαθός, καλός	melior,-ius	op-tímus,a,um
malus κακός	peior,-ius (pes-iор)	pes-símus,a,um
magnus μέγας	maior,-ius ²	maximus,a,um
multus πολὺς	plures ³	pluri-mus ⁴

1) Ἐκ τούτου ἐπῆλθε σύγγενος μετὰ τὴν κλασσικὴν ἐπογήν καὶ ἔλεγον· gracillimus πολὺς σπανίως (Suet. Ner. 51). utilimus.

2) Λατὶ mag-iор, mag-iūs· εἰς δὲ τὸ ἐπίρρημα magis ἀντὶ magius ἀναρτάνεται μὲν τὸ g, ἀλλὰ ἀπεσόληθη τὸ u.

3) Τὸ ἐπίρ. plus καὶ τὸ ἐπίθ. plures εἶναι ἐσγηματισμένα ἐκ τῆς αὐτῆς φύσης, ἐξ ης καὶ τὸ plenus καὶ τῆς καταλήξεως ios (iор), ius (ὑπερθ. plurimus (plos-simus)).

4) Σημείωσαι: pleraéque, pléraque, γεν. plurimorum,-arum.

multi πολλοί	plus, plura, γ.-ium,	pluri-mus,a,um
parvus ὄλιγος, μικρός	minor, minus ¹	mini-mus,a,um
dives πλούσιος	divitior καὶ ditior	divitissimus

καὶ ditissimus

ε') Ἀρωμάτων συγκριτικούσι τὰ παραθετικά των τάξιν		
[de κατά (κακός)]	deter-iор,-ius	deter-rimus
frugī (ἀκριτον) ²	frugal-iор,-ius	frugalissimus
sinister ἀριστερός	sinister-iор	sinisti-mus
dexter δεξιός	dexter-iор	dexti-mus
nequam οὐτιδανός	nequior,-ius	nequissimus, a, um.

γ') Ἐπιθέτα τινα στεροῦνται συγκριτικοῦ ἢ ὑπερθετικοῦ.		
senex γέρων	senior	ἀνευ ὑπερθετικοῦ
iuvenis νέος	iunior(ἐπετού) iuvenior	» »
adolescens νέος	adolescent-iор	» »
maturus ὥριμος	ἀνευ συγκριτικοῦ	maturrimus
vetus παλαιός	» ³	veterrimus
nuperus νέος	»	nuper-rimus
prosperus εὐτυχής	»	prosper-rimus
sacer ἱερός	»	sacer-rimus ⁴
novus νέος	»	nov-issimus

ζ 108. Ἀρχαιότεραι καταλήξεις εἰναι ἡ mus, timus.

ζ. Ἡ mus ἐπισυνάπτεται εἰς ἐπιθέτα ὄλιγον ἐν γρήσει εἰς τὸ θετικὸν ἢ εἰς προθέσεις, σημανούσας γρόνον ἢ τόπον (παρθ. καὶ τὰ min-i-mus, plur-i-mus).

exterus ὁ ἔξω ⁵	exter-iор	extre-mus (ἀντι extre-mus)
inferus ⁶ ὁ κάτω	infer-iор	inf-i-mus, καὶ -imus
posterus ὁ στερος	poster-iор	postre-mus (ἀντι poster-mus)
		post-u-mus
superus ὁ ἀνω	super-iор	supre-mus (ἀντι super-mus)
		sum-mus (ἀντι sup-mus)

1) Ἐκ τοῦ min-i-or, min-i-us ἡ κατάληξις ior, ius ἐγένετο or, us· τὸ συγκριτικὸν τοῦτο σγηματισθὲν ἀνωμάλως ἐπει τῆς αὐτῆς φύσης τοῦ minuere ἔχει. Ὑπερθ. min-imus. 'Υπερθετικὸν τοῦ parvus παρὰ Λουκρετίῳ (1,609) parvissimus.

2) Τὸ frugalis ἀγρηστον.

3) Ἀπαντῷ σπανιώτατα veterior καὶ vetestior (ἀργατισμός).

4) Ἀλλὰ καὶ sanctior, sanctissimus.

5) Τὸ θετικὸν ἀπαντῷ εἰς τὸ nationes exteræ.

6) Τὸ θετικὸν ἀπαντῷ εἰς τὸ mare inferum, mare superum καὶ inferi (di), superi (di). Σημείωσαι τὸ apud inferos=παρὰ τοῖς ἐν Ἄδου.

6'. Η timus αὐτη ἀπαντᾷ εἰς τινα ὑπερθετικά, ὡν τὰ θετικὰ ἀσυνήθη·	
Οὔτω καὶ (prae), prior ὁ πλησιατέρων	pri-mus πρῶτος
(citra) ceter-iοr ὁ ἐντός	ceter-iοr ὁ ἔγχυτάτω
(intra), interior ὁ ἐνδοτέρων	in-timus ὁ ἐνδοτάτω
(ul-tra), ulter-iοr ὁ πέραν	ul-timus ὁ ἔσχατος
(prope), prop-iοr ὁ πλησιατέρω	prox-imus ὁ πλησιατάτω (§ 104, σημ.).

§ 109. Τὰ εἰς us ἐπιθετα φωνήνετος ἡγουμένου σχηματίζουσι περιφρεστικῶς πρὸς ἀποφυγὴν κακορωνίας, τὸ μὲν συγκριτικὸν διὰ τοῦ magnis μᾶλλον, τὸ δὲ ὑπερθετικὸν διὰ τοῦ maxime μᾶλιστα.

idoneus ἐπιτήδειος	magis idoneus	maxime idoneus
dubius ἀγρίθιολος	magis dubius	maxime dubius
arduus ἀνάντης	magis arduus	maxime arduus

ἀλλὰ κακονικῶς σχηματίζουσι τὰ παραθετικὰ εἰς iοr, issimus τά· antiquus ἀρχαῖος, aequus ἴσος iniquus ἀνίσος

Σημείωσαι τὰ συγκριτικὰ longuiquior, propinquior τοῦ longuiquus, propinquus, καὶ τὰ ὑπερθετικὰ exiguerimus (exiguus), strenuissimus (strenuus), egregiissimus (egregius), διατάτως καὶ piissimus (pius) ἐπί Λύγουστον (Κιτ. Φιλ. 13, 19).

§ 110. Πρὸς ἐπίτασιν τῶν βαθμῶν τῆς παραθέσεως καὶ ἐν τῷ λατινικῇ προτίθενται μόρια τινα ἢ ἐπίθετα ποσότητος κατ' ἀφαίρεσιν (ἐν τῇ ἐλληνικῇ κατὰ δοτ. ἢ αἰτ.), τῶν μὲν θετικῶν τά· valde σφρόδρα, imprimitur ἐπί τοῖς μάλιστα, τῶν δὲ συγκριτικῶν τά· etiam ἔτι (vel καὶ, multo πολλῷ, aliquanto τι, πως), facilis, — ἔτι εὐκολότερον, τῶν δὲ ὑπερθετικῶν τά· longe μακρῷ, (quam ὅσον, ὡς, vel ὡς ὅσον τε), facilissimus πάνυ ευκολώτατος.

§ 111. Πολλὰ ἐπίθετα δὲν ἐπιδέχονται βαθμὸν παραθέσεως·

ἀ) Τὸ μὲν ἔνεκκ τῆς σημασίας αὐτῶν, τοιαῦτα τὰ σημαίνοντα ὅλην, γεῶμα, καταγωγήν, γρονικήν ἢ τοπικὴν σχέσιν οἷον ferreus σιδηροῦς, albus λευκός, paternus πατρικός, hesternus γεσινός, vivus ζωτανός, ἔτι δὲ τὰ ἐποχοριστικά οἷον parvulus πάνυ μικρός.

β') Τὰ σύνθετα ἐν τῶν προθέσεων per, prae, οἷον percommodus λίαν κατάληλος, prægelidus λίαν ψυχρός, πλὴν τοῦ præclarus ὑπέρλαμπρος (συγ. præclarior, ὑπερο. præclarissimus Κικέρο).

γ') Πολλὰ σύνθετα ἐξ οὐσιαστικῶν ἢ ῥημάτων οἷον particeps μέτοχος, degener ἀνάξιος, inops ἄπορος, πλὴν τῶν συνθέτων ἀπό τοῦ ars, mens καὶ cor οἷον iners, demens, concors.

γ') Τὰ εἰς bilis πλὴν τοῦ amabilis, mobilis, nobilis, καὶ πολλὰ ἐπίθετα εἰς icus, ulus, aris, ilis, bundus καὶ aris καταλήξεως atus ἢ itu, ἐξ οὐσιαστικῶν, οἷον modicus μέτριος, ὠδικός, sedulus εἰλόπονος, hostilis πολέμιος, consularis ὑπατικός, barbatus γενετῶν, auritus ὡτώτερος. Ἐξαιροῦνται τῶν εἰς ilis τά· fragilis, partilis, liberalis, utilis.

δ') "Ανευ φανεροῖς αἰτίαις τά· almus τρόφιμος, caducus εὔπτωτος, calvus φαλαζρός, canus πολιός, ferus ἄγριος, gnarus εἰδήμων, merus ἄμικτος, memor μνήμων, par ἴσος, impar περιττός, vagus πλανώμενος καὶ τινα ἄλλα.

Σχηματισμὸς ἐπιρρημάτων ἐξ ἐπιθέτων.

§ 112. α'. Απὸ ἐπιθέτων καὶ μετογῶν τῆς 6'. κλίσεως σχηματίζονται ἐπιρρήματα μεταβολῆς τῆς καταλήξεως τῆς γεν. i. εἰς ē: altus alti altē.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον σχηματίζονται καὶ τὰ ὑπερθετικὰ ἐπιρρήματα

1) 'Απαντᾷ viridior, viridissimus καὶ τὸ συγκ. καὶ ὑπερθ. εἰς τὰ candidus, niger ruber.

ἐκ τοῦ ὑπερθετικοῦ ἐπιθέτου, τὸ δὲ συγκριτικὸν ἐπίρρημα εἶναι τὸ αὐτὸν τῷ οὐδετέρῳ συγκριτικῷ ἐπιθέτῳ.

doctus, docti	doctē σορῶς	doctius	doctissimē
miser, miseri	miserē ἀθλίως	miserius	miserrimē
pulcher, pulchri	pulchre καλῶς	pulchrius	pulcherrimē,
ἀλλ' ἔχουσι τὸ ἐ βραχὺ τὸ bonus bene, malus male.			

Σημ. Βαθύόν παρθέσιον λαμβάνουσι: μόνον τὰ ἔξ ἐπιθέτων παραγόμενα θετικά ἐπιρρήματα. Η σύγχρονος τῶν ἐπιρρημάτων ἀπόλοιτες τὴν τῶν ἐπιθέτων τ. ἔ. διπλὴν ἡ τῶν ἐπιθέτων εἰναι ἀνώμαλος ἢ διληπής (καθ' ὅλον ἢ ἐν μέρει) καὶ ἡ τῶν ἐπιρρημάτων εἰναι τοιαύτη.

§ 113. 6'. Απὸ ἐπιθέτων τῆς γ'. κλ. συγκριτίζονται ἐπιρρήματα, ἃντι τῆς καταλήξεως τῆς γεν. Ι.σ. ἐπισυνάπτονται ἡ iter· τὰ δὲ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ συγκριτίζονται ως καὶ τὰ ἐπιθέτης 6'. κλισεως.

acer, acris	acer-iter δριψέως	acrius	acerrimē
celer, celeris	celer-iter ταχέως	celerius	celerrimē
fortis fortis	fort-iter ἵσχυρῶς	fortius	fortissimē
simplex simplicis	simplic-iter ἀπλῶς	simplicius	simplicissimē

'Αλλὰ τὰ πρὸ καταλήξεως τῆς γενικῆς is ἔχοντα t, ἐπισυνάπτουσι εράντι τῆς καταλήξεως is.

prudens, prudent-is	prudent-er φρονιμως	prudent-ius	prudentissime
sollers sollert-s	sollert-er ἐντέγχως	solle t-ius	sollertissime
violentus	violent-er βιαιώς	violentius	violentissime
audax audac-is	audact-er τολμηρῶς	audacius	audacissime.

Σημ. 2'. Τὸ οὐδέτερον τοῦ ἑνίκου τῶν εἰς is, εἶποτεν λαμβάνει ἐπιρρηματικὴν σημασίαν difficile, sublime. Οὕτω prope ἐκ τῶν ἀρχαίων propis ἔχει propter ἄντι propoter.

Σημ. 6'. Τὸ aliter ἐσγηματίζομεν ἐκ τοῦ alis καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ alias.

§ 114. Απαντώσιν ως ἐπιρρήματα·

1) 'Η κατιατ. τοῦ ἑνίκου τῶν οὐδετέρων
2') multum πολὺ ninium ἔχον 6') facile, non facile (ἄντι
paulum ὀλιγον parum ὀλιγον τοῦ σπαν. difficiliter
ceterum τάλλα, ἀλλὰ καὶ difficulter).
impunē νηποιονī.

2) 'Η ἀφαιρ. τοῦ ἑνίκου τῶν οὐδετέρων εἰς ο (ἐκτός τοῦ citō).
crebrō συνεχῶς (crebrius, creberrime) raro σπανίως
falsō ψευδῶς serō βραδέως
fortuitō κατὰ τύχην secretō κρύψα
manifesto προδήλως subitō αἰρόνης
merito (-issimo) ἀπροόπτως tuto (-ssimō) ἀσφαλῶς
necessario ἔξ ανάγκης perpetuo συνεχῶς

'Από τινων ἐπιθέτων συγκριτίζονται διπλὰ ἐπιρρήματα.
certō scio βεβαίως γινώσκω certē scio τούλαχιστον γινώσκω
verō ἀληθῶς vere ἀληθῶς

Σημ. Καὶ τὰ recta (εὖν. via) εὐθύ, foris θύρασι, alias (vias) ἄλλοτε, ἄλλος, foras (forais) θύρας, partim ἀντὶ partem κατὰ μέρος, vicem (αἰτ. ἐνικ.), sponte κατὰ τύχην.

3) Ἐπιθετών τινῶν τὰ ἐπιφρήματα ἔχουσι διάφορον σημασίαν.

sanus	ὑγίης	sane, λίταν, πολὺ
planus	όμαλὸς	plane σωφῶς
validus	ὑγίης	valide καὶ valde σφόδρα

§ 115. Ἀνωμάλως σχηματίζονται τὰ παραθετικὰ τὰ:

bene	melius	optime
male	peius	pessime
magnoperē	magis	maximē
multum	plus	prurimum
non multum	minus	minimē
diu	diutius	diutissimē
saepe	sæpius	sæpissimē
matūre	maturius	maturimē καὶ maturissimē
prope	propius	proximē
nuper	ἄνευ συγκριτικοῦ	nuperrime
merito	"	meritissimo
satis	satius	ἄνευ ὑπερθετικοῦ
secus (μὲς ἔργησιν)	nihilo setius=minus	"
ἄνευ θετικοῦ	ocius = celerius	"
"	potius	potissimum
"	prius	primum
"	deterius	deterime

Σημ. Τὸ magis ἐπιτείνει ἐπιφρήματα καὶ ἐπιθέτα· hoc magis admiror—hoc magis mirum est. Τὸ plus ἀπαντᾷ ὡς οὐσιαστικὸν καὶ ἐπιφρήμα· plus temporis—plus ἢ amplius ducēnti.

§ 116. Ἀνωμάλως σχηματίζονται (πλὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ §) καὶ τὰ ἐπόμενα:

firmiter (firmus)	καὶ firmē	aliter (ἐκ τοῦ alis καὶ ὅχι
duriter (durus)	καὶ dure	ἐκ τοῦ (alias)
largiter (lagus)	καὶ largē	nequiter (nequam) ἀχρειώς
humaniter (humanus)	καὶ -nē	obiter (obire) ἐν παρόδῳ.

Ἄριθμητικά.

§ 117. Τὰ ἀριθμητικὰ (numeralia) τῆς λατινικῆς γλώσσης εἶναι:

1. Ἀπόλυτα	numeralia	cardinalia
2. Τακτικὰ	»	ordinalia
3. Διαιρετικά	»	distributiva
4. Ἐπιφρήματα	»	adverbia
5. Πολλαπλασιαστικά	»	multiplicativa
6. Ἀναλογικά	»	proportionalia.

χάταποκρίνονται εἰς τὸ

Α'. Απόλυτα

quod ? πόσοι :

1	I	unus, una, unum	primus, a, um
2	II	duo, duae, duo	secundus, a, um
3	III	tres, tria	tertius, a, um
4	IV=IV	quattuor	quartus, a, um
5	V	quinque	quintus κλ.
6	VI	sex	sextus "
7	VII	septem	septimus "
8	VIII	octo	octavus "
9	VIII=IX	novem	nonus "
10	X	decem	decimus "
11	XI	undecim	undecimus "
12	XII	duodecim	duodecimus "
13	XIII	tredecim	tertius (a, um) decimus
14	XIV	quattuordecim	quartus decimus
15	XV	quindecim	quintus decimus
16	XVI	sedecim ή decem et sex	sextus decimus
17	XVII	septendecim ή d. et septem	septimus decimus
18	XVIII	duodeviginti ή d. et octo	duodevicesimus
19	XIX	undeviginti ή d. et novem	undevicesimus
20	XX	viginti	vicesimus
30	XXX	triginta	tricesimus
40	XL	quadraginta	quadragesimus
50	L	quinquaginta	quinquagesimus
60	LX	sexaginta	sexagesimus
70	LXX	septuaginta	septuagesimus
50	LXXX	octoginta	octogesimus
90	XC	nonaginta	nonagesimus
100	C	centum	centesimus
200	CC	ducenti, æ, a	ducentesimus
300	CCC	trecenti, æ, a	trecentesimus
400	CCCC	quadrincti, ae, a,	quadrinctesimus
500	D ή CI	quingenti, ae, a	quingentesimus
600	DC	sescenti, æ, a	sescentesimus
700	DCC	septingenti, æ, a	septingentesimus
800	DCCC	octingenti, æ, a	octingentesimus
900	DCCCC	nongenti, æ, a	nongentesimus
1000	M ή CΙΟ	mille	millesimus
2000	MM	duo milia	bis millesimus
10000	CCIO	decem milia	decies millesimus

§ 418. Τὰ ἀριθμητικὰ τῆς

Β'. Τυπικά.

quotus ? πόστος ;

«**κατινικής γλώσσης εἶναι**
Γ'. Διατεταγμένα.

Quodeni ? κατὰ πόσους :	quoties ? ποσάκις ;	ποσαπλοῦς ;
singuli, ae, a	semel ἀπαξ	simplex ἀπλοῦς
bini, æ, a	bis δὶς	duplex διπλοῦς
terni, ae, a	ter τρὶς	triplex τριπλοῦς
quaterni κτλ.	quater τετράκις κτλ.	quadruplex τετραπλοῦς
quinquini	quinquies	quincuplex πενταπλοῦς
septeni	sexies	septempplex ἑπταπλοῦς
octoni	septies	decempplex δεκαπλοῦς
noveni	octies	centuplex ἑκατονταπλοῦς
deni	undecies	
undeni	duodecies	
quodeni	ter decies	
terni deni	quater decies	
quaterni deni	quinquies decies	
quinquini deni	sexies decies	
seni deni	septies decies	
septeni deni	octies decies	
duodevicieni	novies decies	
undeviceni	vicies	
viceni	tricies	
triceni	quadragies	
quadrageni	quinquagies	
quinquageni	sexagies	
sexageni	septuagies	
septuageni	octogies	
octogeni	nonagies	
nonageni	centies	
centeni	ducenties	
cuceni	trecenties	
treceni	quadringenties	
quadringeni	quingenties	
quingeni	sescenties	
sescenti	septingenties	
septingeni	octingenties	
octingeni	nongenties	
nongeni	millies	
singula milia	bis millies	
bina milia	decies millies	
clena milia		

ΣΤ'. Αναλογικά μόνον ταῦτα.
ποσαπλάσιος ; ποσάκις μείζων ;

simplus a, um ἀπλοῦς
duplus, a, um διπλάσιος
triplus, a, um τριπλάσιος
quadruplus, a, um τετρα-
[πλάσιος
octuplus, a, um ὀκταπλάσιος

§ 119. Τῶν ἀπολύτων χριθμητικῶν κλίνονται:

α') Τὸ unus, duo, tres

β') Τὰ ἀπὸ τοῦ ducenti μέχρι τοῦ nongenti, ἢ κλίνονται πληθυντικῶς
γ') Τὸ milia (πλῆθ. τοῦ mille):

ὸν.	unus	una	unum	duo δύο	duae	duo	tres	tria (οὐδ.)
γεν.	unius			duorum	duarum	duorum	trium	
δοτ.	uni			duobus	duabus	duobus	tribus	
ζιτ.	nnum	unam	unum	duos (duo)	duas	duo	tres	tria
ἀρ.	uno	una	uno	duobus	duābus	duobus	tribus	

Tὸ ambo, ambæ, = χριθμῷ κλίνεται κατὰ τὸ duo.

Tὸ mille ἐν μὲν τῷ ἑνικῷ εἶναι ἐν γρήσει ὡς ἀκλιτον ἐπιθετον ἐν δὲ τῷ πλῆθ. ὡς οὐσιαστικὸν καὶ κλίνεται κατὰ τὸ mare (§ 68).

mille milites capti sunt 1000 στρατιῶται συνελήφθησαν
tria milia militum capta sunt 3000 "

cum mille militibus μετὰ 1000 στρατιῶτων

cum tribus milibus militum μετὰ 3000 στρατιωτῶν.

Σημ. Tὸ unus εἶναι ἐν γρήσει καὶ ἐν τῷ πληθυντικῷ α') μετὰ ὀνομάτων, πληθυντικῶν μόνον unae nuptiae εἴς γάμος, una castra ἐν στρατόπεδον, unae litterae εἴς ἐπιθετικὲς=soli = μόνον: uni (soli) queri non audebant — uni Ubii legatos miserunt γ' αὐτοῖς=Lacedaemonii unis moribus vivunt=κατὰ τοὺς αὐτοὺς νόμους ζῆσι: δ')=οἱ μὲν (σπανιώτερον), uni—alteri=οἱ μὲν—οἱ δέ. Uni Laedæmonii, Aeoles alteri=οἱ μὲν Λ., οἱ δὲ Αἰολεῖς.

§ 120. Τὰ τακτικὰ καὶ διαιρετικὰ κλίνονται ὄμοιλῶς ὡς ἐπιθετα τρικατάληκτα τῆς β' κλίσεως. Τὰ διαιρετικὰ ἀπαντῶσι μόνον εἰς τὸν πλῆθ. καὶ ἔχουσι πλὴν τοῦ singuli τὴν γεν. (ἀρσ. καὶ οὐδ.) εἰς um ἀντὶ orum· binum, binarum, binum: οὐτω terni, deni, γεν. ternum, denum· fosae duodenum pedum.

§ 121. Τὰ πολλαπλασιαστικὰ εἶναι μονοκατάληκτα ἐπιθετα εἰς -plex. γεν. plieis καὶ κλίνονται κατὰ τὴν γ' κλίσιν.

§ 122. Τὰ ἀριθμητικὰ εἶναι τρικατάληκτα ἐπιθετα εἰς us, a, um.

§ 123. Ηπαρτηρήσεις ἐπὶ τῶν ἀριθμητικῶν.

α') Τὰ ἀπόλυτα ἀπὸ τοῦ 30—90 λήγουσιν εἰς ginta καὶ πρὸ τούτου παρενθετα: a πλὴν τοῦ triginta καὶ octoginta. Ἀπὸ δὲ τοῦ 400 καὶ ἕξῆς λήγουσιν εἰς centi μὲν ταῦτα: ducenti, trecenti, sescenti. εἰς genti δὲ τὰλλα καὶ πρὸ τούτου παρενθετα in, πλὴν τοῦ nongenti.

β') Τὰ τακτικὰ γίνονται ἐκ τῶν ἀπολύτων τὰ μὲν ἀπὸ τοῦ 30—90 μεταβολῇ τῆς καταλήξεως ginta καὶ gesimus, μόνον τὸ triginta ἐγένετο tricesimus, ἀπὸ δὲ τοῦ 100 καὶ ἕξῆς γίνεται μεταβολὴ τοῦ centi εἰς centesimus καὶ τοῦ genti εἰς gentesimus.

γ') Τὰ διαιρετικὰ γίνονται ἐκ τῶν τακτικῶν μεταβολῇ τῆς καταλήξεως esimus καὶ enesimus εἰς eni.

1) Ἀπὸ τῶν διαιρετικῶν παράγονται ἐπιθετα εἰς arius δηλοῦντα τὸν ἀριθμὸν τῶν μερῶν καὶ πραγμάτων senarius, denarius (nummus), milliarius.

δ') Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιφρήματα πλὴν τῶν τεσσάρων πρώτων πάντα λέγουσιν εἰς ies καὶ γνόνται ἐν τῶν ἀπολύτων μεταβολῇ τοῦ ginta εἰς gies, πλὴν τοῦ vicies καὶ tricies,

ε') Εἰς τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ μέγρε τοῦ 20 ὁ μικρότερος ἔπειται μετὰ τοῦ et=καὶ, ἢ προηγεῖται ἄνευ τοῦ et ἢ μικρότερος προτάσσεται συνδέμενος διὰ τοῦ et ἢ ἐπιτάσσεται ἄνευ τοῦ et, οἷον unus et viginti ἢ viginti unus.

una et viginti naves = 21 πλοῖα unum et viginti milia = 21000

unam et viginti naves unum et viginti milia

unius et viginti navium unius st viginti milium

uni et viginti navibus uni et viginti milibus

una et viginti navibus uno et viginti milibus

Απὸ δὲ τοῦ 100 καὶ ἑπτής τετραεκατονταὶ καὶ παραλείπεται ὁ et, τοῦ μικροτέρου ἐπιτάσσομένου πάντοτε, οἷον centum viginti ἢ centum et viginti, centum viginti unus.

3300 tria milia (et) trecenti milites capti sunt.

3300 tria milia militum et trecenti capti sunt.

Σημ. Τὸ δις περισσότερον λέγεται alterum tantum· τὸ ἐπτὰ φοράς περισσότερον λέγεται septum tantum.

ζ') Εἰς τὰ τακτικὰ ἀριθμητικὰ ἀπὸ μὲν τοῦ 13—20 ὁ μικρότερος προτάσσεται ἄνευ τοῦ et, ἢ ἐπιτάσσεται μετὰ τοῦ et, οἷον tertius decimus ἢ decimus et tertius. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ 20 καὶ ἑπτῆς συνδέονται, ὡς τὰ ἀπόλυτα, οἷον vicesimus primus ἢ primus et vicesimus· Αὐτὶ τοῦ primus συνηθέστερον τὸ unus, οἷον 21ος unus et vicesimus (οὐδὲ vicesimus unus), ἔνθα τὸ unus κλίνεται. Καὶ ἀντὶ secundus συνηθέστερον alter, οἷον 22ος alter et vicesimus ἢ vicesimus alter (σπανιότερον duo et vicesimus τοῦ duo μένοντος ἀκλίτου).

ξ') Οἱ ἀριθμοὶ 8 καὶ 9 μετὰ δεκάδος ἐκφράζονται συνήθως δι' ἀραιρέσεως· 28 duodecinta, 29 undecinta, 98 duodecentum παρὰ τῷ nonaginta octo, 99 undecentum παρὰ τῷ nonaginta novem· ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν τακτικῶν οἷον duodetricemus, undetricemus, undetricecumus (ἐν τούτοις τὸ duo μένει ἀκλίτον).

η') Πρὸς δηλωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ πλάγιους εἰς ὅ ἀνήκει πρόσωπον τι ἢ πρᾶγμα μεταχειρίζονται ἐπιθετον εἰς anus, παραγόμενον ἀπὸ ἀριθμητικοῦ αὐτῶν miles secundanus, στρατιώτης τῆς 2 λεγεωνος, febris tertiana πυρετός τριήμερος.

θ') Οἱ Λατίνοι πρὸς δηλωσιν τῶν ἀριθμῶν μετεγγίροντο γεωμετρικά τινα σχήματα (I X V L □), λαζόντα ὑπερτερον μορφὴν γραμμάτων. I=1, V=5, X=10, L=50, C=100, D (DC)=500, CIQ (M)=1000. Ἐκ τούτων γράφονται οἱ ἄλλοι ἀριθμοὶ κατὰ τὸν ἐπόμενον κανόνα· μικρότερος ἀριθμὸς προτιθέμενος μεγαλείτερος ἀραιρεῖται, ἐπιτάσσομενος δὲ προστίθεται· οἷον IV=4, VI=6, IX=9, XI=11, XL=40, XCIX=99.

Εἰς τὸ CI=500 πάντα ἐπιτάσσομενον C ἀπεστραμμένον δεκαπλασιάζει τοῦτο, (ὧς τὸ 'Αρανίον 0). οἷον CCI=500, CCC=500. Οἱ ἀριθμοὶ διπλασιάζεται, ὅταν ἐκ τῶν ἀριθμῶν τῆς γραμμῆς τεθῆται τόσα C, οἵσα καὶ ἐκ τῶν δεξιῶν ταῦτης, οἷον CI=500 καὶ CCI=1000, CCC=5000 καὶ CCCCI=10000.

§ 124. Χρήσις τῶν ἀριθμητικῶν.

ἀ) 'Η γρανολογία ἐκφράζεται διὰ τῶν τακτικῶν· οἷον quota hora est? hora quinta audita est-ante diem tertium·—1892=anno millesimo octigentisimo nonagesimo altero post Christum natum.

ι) 'Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ διὰ τοῦ· διεστὶν δεύτεροι, ἐνός δέσιτοι, ἐνετὶ δεύτεροι εἴκοσι (=18), ἐνός δέσιτος εἴκοσι (=19).

ε') Τὰ διαιρετικά εἰναι ἐν γράμμασι μετά ὀνομάτων, ἡ ὄντα pluralia tantum, ἔχουσας σημασίαν ἕνιοῦ οἴον (binæ litterae-bina castra, trinæ catenæ).

γ') Τὰ πολλαπλασιαστικά ἐπιρρήματα μετά τίνος διαιρετικοῦ ἀριθμητικοῦ δηλοῦσι πολλαπλασιασμόν, οἴον.

quot sunt bis bina	πότα εἰναι: 2×2 :
bis bina sunt quattuor	2×2 εἰναι: 4
bis terma sunt sex	2×3 εἰναι: 6
ter septena sunt unum et viginti	3×7 εἰναι: 21

δ') Παρὰ τῷ sestetrius, σηστέρτιος, ὅπερ εἰναι μικρὸν ρωμαϊκὸν νόμισμα τ. ἔ. 2 $\frac{1}{2}$ τοῦ ἀσσαρίου (semis tertius τρίτον ἡμιασσάριον) γραφόμενον HS ή IIS προελθόν ἐκ συγκοπῆς τοῦ II δύο καὶ semis ἡμισου, τ. 0 εἰται ἀριθμητικὸν τακτικὸν ἡ διαιρετικόν. Παρὰ τῷ IIS sestertia, ὅπερ δὴ λοι ἔθροισμα 1000 σηστέρτιον τίθεται ἀριθμητικὸν τακτικὸν ἡ διαιρετικόν. Παρὰ τῷ IIS sestertia, ὅπερ δὴ λοι ἔθροισμα 1000 σηστέρτιον τίθεται ἀριθμητικόν διαιρετικόν· bina sestertia. Παρὰ δὲ τῷ sestertium (γ. οὐδ. i), ὅπερ δὴ λοι ἔθροισμα 100,000 (centena milia) συστέρτιων τίθεται ἐπιρρήματα ἀριθμητικόν, οἴον: decies I.S, vicies IIS, tricies IIS δηλ. 10κι., 20κι., 30κι., σηστέρτιον τ. ἔ. ἔν (δύο, τρία) ἔκατον μύριον σηστέρτιον εἰναι δὲ τὸ sestertium ὀνομαστ. καὶ ὅγι γεν. πληθ.).

Σημ. α'. Ηπαράστασις τῶν κλάσμάτων.

α') 'Εὰν ὁ ἀριθμητής εἰναι 1, δηλοῦσι τὸ κλάσμα διὰ τῶν dimidia ($\frac{1}{2}$), tertia ($\frac{1}{3}$), quarta ($\frac{1}{4}$), καὶ 'Απαντά tertia septima (= $\frac{1}{21}$).

β') 'Εὰν ὁ ἀριθμητής εἰναι μικρότερος τῆς μονάδος, προστιθεται ἡ λέξις partes duo partes ($\frac{2}{3}$), tres partes ($\frac{3}{4}$), tres quintae (ἐνν. partes) ($\frac{3}{5}$), quattuor partes ($\frac{4}{7}$) κτλ.

γ') Τὰ κλάσματα τοῦ 12 ὀνομάζονται: κατὰ τὰς διαιρέσεις τοῦ νομίσματος: uncia ($\frac{1}{12}$), (semuncia= $\frac{1}{24}$), sextans ($\frac{1}{6}$), quadrans ($\frac{1}{4}$), triens ($\frac{1}{3}$), quincunx ($\frac{5}{12}$), semis ($\frac{1}{2}$), septunx ($\frac{7}{12}$), bes ($\frac{2}{3}$), dodrans ($\frac{3}{4}$), dextans ($\frac{5}{6}$), seunx ($\frac{11}{12}$), sicilicus ($\frac{1}{18}$)—τὸ τέταρτον τῆς uncia. Εξ οὗ αἱ ἔκατον σέστερται heres ex triente (κλήρονόμος τοῦ τρίτου), triens jugeris, triens trientis ($\frac{1}{9}$) κτλ.

δ') "Αλλὰ κλάσματα: $\frac{1}{7}$ =quattuor septimae, $\frac{7}{9}$ =septem nonae. Συγχώνα ἐνθράξει τὸ κλάσμα τῆν πρόσθετον: $\frac{3}{4}$ =pars dimidia et quarta: $\frac{2}{3}$ =pars dimidia sexta.

Σημ. ε'. $\frac{1}{2}$ dimidia pars, $\frac{1}{3}$ tertium pars, $\frac{3}{5}$ tres quintae (ἐνν. partes), $\frac{1}{9}$ septem nonae, $\frac{4}{7}$ quattuor partes, $\frac{8}{9}$ octo partes.

3. ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ

§ 125. Αἱ ἀντωνυμίαι (pronomen) εἰναι:

1) Προσωπικαὶ	pronomina	personalia
2) Κτητικαὶ	"	possessiva
3) Δεικτικαὶ	"	demonstrativa
4) Ἀναφορικαὶ	"	relativa
5) Ἐρωτηματικαὶ	"	interrogativa
6) Ἀόριστοι	"	indefinita

1. Προσωπικαί.

§ 126. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι εἰναι τοεῖς διὰ τὰ τρία πρόσωπα.

Ἐνικός			Πληθυντικός		
Πρόσ. α.	β'.	γ'.	α'	β'.	γ'
ἐν. ego ἐγώ	tu σύ	λείπει	no-s	vo-s	λείπει
γεν. me-i	tu-i	su-i	nostr-i καὶ	vestri καὶ	
			nostr-um	vestr-um	su-i
δοτ. mi-hi	ti-bi	si-bi	no-bis	vo-bis	si-bi
χιτ. me	te	se	no-s	vo-s	se
κλ. λείπει	tu	λείπει	λείπει	vo-s	λείπει
χρ. me	te	se	no-bis	vo-bis	se

Σημ. α'. Άντι mihi παρὰ ποιηταῖς, ἐνίστε καὶ παρὰ πεζοῖς, ἀπαντᾷ συνηρημένος τύπος mi, ὡς nil ἐκ τοῦ nihil.

Σημ. β'. Πρὸς πλείονα ἔμφασιν ἐπισυνάπτονται εἰς τὰς προσωπικὰς ἀντωνυμίας αἱ τὸ μετ εἰς πάσας τὰς πτώσεις, πλὴν τῆς γεν. πληθ. καὶ τοῦ tu καὶ sui οἵον egomet =ἔγωγε, mihimet, memet, nobismet, vobismet. δ') ή τοῦ temet μόνον εἰς τὸ tu οἶον tute, tutemet=σύγε.

Σημ. γ'. Αἱ πλάγιαι τῶν προσωπικῶν τοῦ α', καὶ δ', προσώπου εἰναι ἐν γρήσει καὶ ὡς ἀντανακλώμεναι (pronomen reflexivum):

amo me ἀγαπῶ ἐμαυτὸν	amas te ἀγαπᾶς σαυτὸν
amas me ἀγαπᾶς ἐμὲ	amo te ἀγαπῶ σέ.

Σημ. δ'. Άντι τοῦ γ'. προσ. τῶν προσωπικῶν οἱ λατίνοι ἔχουσιν ἐν γρήσει τὰς δεικτικὰς (is, hic, ille, ipse). τὰς δὲ προσωπικὰς ἐπὶ ἀντανακλάσεως:

amat eam ἀγαπᾷ αὐτὸν	amat sé ἀγαπᾷ ἑαυτόν.
----------------------	-----------------------

Σημ. ε'. Άι προθέσεις τιθενται ἐν συντάξει πρὸ τῶν λεξεων· a me=νπ' ἐμοῦ, a te=νπὸ σου, a nobis=νφ' ἡμῶν, a vobis=νφ' ὑμῶν. ή cum ὅμως μετὰ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν τιθεται μετ' αὐτὰς ἐν συνθέσει· mecum=μετ' ἐμοῦ, tecum=μετὰ σου, nobiscum=μετ' ἡμῶν, vobiscum=μετ' ὑμῶν.

2. Κτητικαί.

§ 127. Αἱ κτητικαὶ παράγονται ἀπὸ τῶν προσωπικῶν καὶ κλίνονται κατὰ τὰ εἰς us καὶ er τρικατάληκτα ἐπιθετα.

ἐπὶ ἐνὸς προσώπου	ἐπὶ πολλῶν προσώπων
meus, mea, meum ἐμὸς ¹	noster, nostra, nostrum ἡμέτερος
tuus tua, tuum σὸς (ἄνευ κλητ.)	vester, vestra, vestrum ὑμέτερος
suus, sua, suum ἐός	suus, sua, suum

Σημ. α. Εἰς τὴν ἔνικὴν αραιορ. τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν, μάλιστα δὲ εἰς τὸ suo καὶ sua ἐπισυνάπτεται ἐνίστε ή συλλαβὴ pte (=τοι, =θοις) πρὸς δῆλωσιν ἀντιθέσεως οἵον meopte, tuopte, meapte, tuapte—meopte consilio=τῇ iδίᾳ ἐμαυτοῦ συμβουλῇ — εἰς πάσας δὲ τὰς πτώσεις τοῦ suus καὶ ή συλλαβὴ met.

1) Κλητικὴ mi fili, mi amice, τὸ θηλ. mea, τὸ οὐδ. meum,

Σημ. δ'. 'Ἐκ τῶν προσωπικῶν τοῦ ἡ. καὶ δ'. προσ. παράγονται αἱ τὸ γένος σημαίνουσαι ἀντωνυμίαι (pr. gentilicia) καὶ κλίνονται ὡς ἐπιθετικά μονοκατάληγτα, οἵον· nostras γεν. nostratis ἡμεδαπός· πληθ. nostrates nostratia, nostratum καὶ vestras γεν. vestratis, ἡμεδαπός κατά. Καὶ ἐκ τῆς ἐρωτηματικῆς εὐјυς παράγεται εὐјας? ποδαπός;

3. Δεικτικαί.

§ 128. Δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι εἰναι καὶ ἐπόμεναι:

α') *hic*, *haec*, *hoc* οὗτος, αὕτη, τοῦτο.

β') *iste*, *ista*, *istud* ὅδε, ἥδε, τόδε.

γ') *ille*, *illa*, *illud* ἔκεινος, ἔκεινη, ἔκεινο.

Ἐνικός

ἡν. hic	haec	hoc	ille	illa	illud	iste	ista	istud
γεν. hūius			illius			istius		
δοτ. hūic (μονοσυλλαβώς)			illi			istī		
χιτ. hunc	hanc	hoc	illum	illam	illud	istum	istam	istud
ἀρ. hōc	hāc	hōc	illo	illa	fllo	isto	istā	isto

Πληρυματικός

ἡν. hī	hae	haec	illi	illae	illa	isti	istae	ista
γεν. horum	harum	horum	illorum	illarum	illorum	istorum	istarum	istorum
δοτ. his			illis			istis		
χιτ. hos	has	haec	illos	illas	illa	istos	istas	ista
ἀρ. his			illis			istis		

Σημ. α'. Πρὸς ἐπίτασιν τῆς δεῖξεως προσλαμβάνει ἡ hic τὸ δεικτικὸν ce, οἵον· hice, haece (ἄντι hicce, haecce) οὗτοι, αὕτη, τοῦτο, μάλιστα δὲ καὶ εἰς τὰς πτωσεις τὰς ληγούσσας εἰς s- hujusce, hisce, hosce· προστιθεμένου δὲ καὶ τοῦ ἐρωτηματικοῦ ne, τὸ ce τρέπεται εἰς ci, οἵον hiccine? οὗτοι; hoscine? τουτοις;

Σημ. δ'. 'Ἐκ τῆς ille καὶ iste γίνονται αἱ illie ἔκεινοι, καὶ istic ὅδι, ἐν γράφει μόνον ἐκ τῆς ὄνομ., χιτ. καὶ ἀρ. (istoc) τοῦ ἔνικοῦ καὶ χιτ. πλ. καὶ διὰ τὰ 3 γένη (illaec, istaec).

§ 129. Εἰς τὰς δεικτικὰς ἀντωνυμίας καταλέγονται καὶ αἱ ὄριστικαι· ἡ ἐπαναληπτικαὶ (pronomina determinativa):

α') *is*, *ea*, *id* οὗτος, αὕτη, τοῦτο.

β') *idem*, *eadem*, *idem* ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό.

γ') *ipse*, *ipsa*, *ipsum* αὐτός, αὐτή, αὐτὸ (ἐκ τοῦ ip-se).

Ἐνικός

ἡν. is	ea	id	idem	eādem	īdem	ipse	ipsā	ipsum
γεν. ēiūs			ēiudem			ipsīus		
δοτ. ei			eīdem			ipsī		
χιτ. eum	eam	id	eūdem	eādem	īdem	ipsam	ipsā	ipsum
ἀρ. eū	eā	eū	eūdem	eādem	eīdem	ipsū	ipsā	ipsū

Πληθυντικός

ον. <i>iī</i> (ei) eae cā	<i>idem</i> ¹	eaedum cādem	ipsi ipsae ip:ā
γεν. eorum earum eorum	<i>eorundem</i>	earundem corun-	ipso- ipsa- ipso-
δοτ. iis (eis)	<i>isdem</i> (<i>iisdem</i>)	dem	rum rum rum
αἰτ. <i>cōs</i> cās ea	<i>cōsdem</i>	cādem	ip:īs
ἀρ. iis (eis)	<i>isdem</i> (<i>iisdem</i>)	eādem	ip̄os ipsas ip:ā

Σημ. α'. 'H is=oῦtο, ἐν ταῖς πλαγίαις μάλιστα πτώσεσιν εἶναι εὐγρηστος ὡς δει-
κτική' eiūs=touτou, καὶ ὡς ἐπαναληπτική—ἀντοῦ.

Σημ. δ'. Κατὰ τὴν is, ea, id κλίνεται καὶ ἡ ἐπ ταύτης καὶ τῆς συλλαβῆς dem σύνθετος
idem· καὶ τὸ μὲν is, ea, id κλίνεται, τὸ δὲ dem μένει ἀκλίτον, τοῦ δὲ m τρεπομένου
πάντοτε εἰς n πρὸ τοῦ dem.

Σημ. γ'. 'H iste διαφέρει τῇ; ille· ή illē διακρίνει τὸ πρόσωπον, πρὸς ὃ ἀποτείνεται
ὁ λόγος (τὸ δ' πρόσ.), ή iste τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος (τὸ γ' πρόσ.).

Σημ. δ'. 'H κατάληξις e τοῦ ille, ipse, iste εἶναι εἴκησθενημένον τὸ us· ἀπαντᾷ δ'
ἔτι μετὰ τοῦ us συγνάκις παρὰ τοῖς κωμικοῖς ipsus, illus, istus.

4. Αναφορικαί.

§ 130. *Araγορικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ ἐπόμεναι:*

qui, quae, quod ὅς, ἥ, ὅ.

ον. qui	quae	quod	qui	quae	quae
γεν. cūius			quorum	quārum	quorum
δοτ. cui			qui-bus		
αἰτ. quem	quam	quod	quo-s	quā-s	quae
ἀρ. quo	qua	quō	qui-bus		

Σημ. 'H ἀφαιρετική τοῦ ἔνικου ἀρχαίκων εἶναι qui, ἐν γράφεσι δὲ μάλιστα μετὰ τῆς προθέσεως cum (παρὰ Κινέρων!), οἷον· quicum ἀντί quocum, ἔνιστε καὶ quacum (Βιργ. Αἰν. 11,820); ἔτι δὲ καὶ ἀνευ τῆς eum, ως οὐδέτερον ἐν τισι φράσεσιν, οἷον· non habeo qui utar οὐκ ἔχω δ, τῷ γράψομαι—est qui utamur (Κικ.)—'Αντὶ δὲ τῆς δοτ.
καὶ ἀρ. πλο. ἀπαντᾷ ἔνιστε καὶ ὁ ἀρχαῖος τύπος quis (quis).

§ 131. Eἰς τὴν ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν ἐπισυνάπτονται ἀγχώριστά τινα μόρια (cunque, libet, vis, dam), ἀπερ ἐν τῇ κλίσει μένουσιν ἀμετάβλητα τῆς ἀντωνυμίας κανονικῶς κλινομένης.

quicunque, quæcunque, (quid) quodcunque ὄστιςοῦν
quidam, quædam, quoddam (quiddam)
quilibet, quælibet, quodlibet (quidlibet) ὄστιςδήποτε
quivis, quævis, quodvis ἢ quidvis ὄστις.

Σημ. α'. Τὰ οὖδα, quoddam, quodlibet κτλ. εἶναι ἐπίθετα καὶ συνοδεύουσι πάντοτε

1) Παρὰ ποιηταῖς καὶ τοῖς ἀρχαιοτέροις πεζοῖς τὸ iidem καὶ iisdem συνηρετε εἰς idem, isdem.

6. Ἀόριστοι.

§ 133. Ἀόριστοι ἀντωνυμίαι εἰναι κι ἐπόμεναι.

Oὐσιαστικαι	Ἐπιθετικαι
quis τις quid τι ¹ (καὶ qui)	qui quae καὶ qua quod (quis), οὐδ. πλ. qua καὶ quae
aliquis τις aliquid τι (καὶ aliqui)	aliqui, aliqua, aliquod ² οὐδ. πλ. aliqua
quispiam, quidpiam (quippiam)	quispiam, quaepiam, quodpiam (quoppiam)
quisquam quidquam ³ ἀρ. ullo	ullus, ulla, ullum ³
πλ. ulli, ullae, ulla	γεν. ullius, δοτ. ulli
quidam, quaedam, quiddam τις, τι, αἱτ. quendam, quandam	quidam, quaedam, quoddam ⁴ γεν. quarundam, quarundam
quisque, quidque ἔκαστος ⁴ γεν. cuiusque κτλ.	quisque, quaeque, quodque ἔ- καστος ⁵
unusquisque, unumquidque γεν. uniuscuiusque κ.έ.	unusquisque, unaquaque, ununquidque ⁶
quavis, quaevis, quidvis ὅστις θέλη ⁷	quavis, quaevis, quodvis ⁷
quilibet, quaelibet, quidlibet	quilibet, quaelibet, quodlibet
utérque, utrāque, utrūmque ⁸ γεν. utriusque, δοτ. utrique	
utervis, útravis, utrúmvis	
utérlibet, utralibet, utrumlibet	
nemo (ἐξ τοῦ ne-homo) οὐδεὶς	nullus, nulla, nullum
γεν. nullius, δοτ. nemini	γεν. nullius, δοτ. nulli
αἱτ. neminem, ἀρ. nullo	neuter, neutra, neutrum.
nihil, γ. nullius rei, δ. nulli rei,	
αἱτ. nihil, ἀρ. nulla re.	

1) si quis καὶ si qui=εἴ τις—si quae (qua) urbs—si quod oppidum—si quae urbes—si qua (quae) oppida.

2) laudo aliquid ἐπανῶ τι—laudo aliquod carmen ἐπανῶ ποίημά τι—aliquis adest πάρεστι τις—aliqua mulier adest πάρεστι γυνή τις.

3) neque quisquam οὕτε τις—neque ulla urbs
neque ullum oppidum¹ καὶ οὐδεμία πόλις

4) ubs quaedam — oppidum quodam.

5) se quisque amat=εὔποτὸν ἔκαστος ἀγαπᾷ—suae quisque fortunae faber est ἔκαστος τῆς ἔυποτοῦ τύχης δημιουργός ἐστιν.

6) unumquidque laudo—unumquidque beneficium laudo.

7) da mihi quemvis (quemlibet) librum,

8) uteque dux—uterque nostrum.

§ 134. Συσχετικαι ἀντωνυμιαι (pronomina correlativa).

Ἐρωτηματικαι	Δεικτικαι	Ἄρθροι	Ἀναφορικαι	Αριστολογικαι
quis? qui?	is idem hic (ego) iste (tu) ille alius	aliquis quis quispiam quisquis ullus	qui	quilibet quivis Quisque unus quisque nemo nullus nihil
uter?	alter	alteruter	uter uterunque	uterlibet utervis uterque neuter
quantus?	tantus, a, um tantum	aliquantus	quantus quantuscumque quantum quantumcumque	quantuslibet quantusvis
quantulus?	tantulus	aliquantulum	quantulus	quantuluscumque
qualis?	talis, e		qualis qualiscumque	qualisbet
quot?	tot totidem	aliquot	quot quoteunque quotquot	aliquot

Σημ. α'. Τὰ tot, totidem, quot και aliquot εἰναι ἀκλίτα πληθυντικά· tot homines, tot hominum, tot hominibus.

Σημ. β'. Αἱ προσαρτώμεναι συλλαβαι piam, quam, dam, libet, vis, que δὲν πάσχουσιν οὐδεμιάν μεταβολὴν εἰς τὴν κλίσιν. Εἰς τὸ alteruter και unusquisque κλίνονται τὰ δύο μέρη τῆς λέξεως alterius utrius, unius cujusque. 'Εν τούτοις τὸ alteruter εῖναι μᾶλλον ἐν γρήγορει ὅταν κλίνεται τὸ τελευταῖον μέρος' alterutra, alterutrius.

4. ΡΗΜΑ

§ 135. Τὰ παρεπόμενα τοῦ ρήματος εἰναι διάθεσις (genus), χρόνος (tempus), ἔγκλισις (modus), πρόσωπον (persona), ἀριθμός (numerus), συζυγία (coniugatio).

§ 136. Διαθέσεις τῶν ῥημάτων (genus verbi) εἰναι·

- 1) ἐνεργητική (genus activum)
- 2) παθητική (genus passivum)
- 3) ἀποθετική (genus deponens).

Ἡ ἀποθετικὴ ἔχει τύπον παθητικὸν και διάθεσιν ἐνεργητικὴν. Διαχρινεται ἔτι και semideponens (ἡμιαποθετική). ήμιαποθετικὰ λέγονται τὰ ρήματα ὧν ἡ σημασία εἰναι ἐνεργητική, ἀλλ' ἔχουσι παρακείμενον παθητικόν, ώς gaudēo, gavisus sum.

§ 137. Σερόνος (tempus) είναι ἥξεν:

1. Ερεστώς	Præsens
2. Παρατατικός	Imperfectum
3. Παραχείμενος	Perfectum
4. Ἡ περσιντέλικος	Plusquamperfectum
5. Μελλωρ (ά. ή α.π.λοῦς)	Futurum (I ἡ simplex)
6. Μελλωρ (β'. ή τετελεσμένος)	Futurum (II ἡ exactum).

Σημ. Καὶ διαιροῦνται εἰς χρόνους 1) τοῦ ἐνεστῶτος· τοιοῦτος γρηγοριανέστι ὁ ἐνεστώς. 2) τοῦ παρελθόντος· τοιοῦτος ὁ παρατατικός, ὁ παραχείμενος καὶ ὁ ἑπερσεντέλικος. 3) τοῦ μέλλοντος· τοιοῦτος ὁ μέλλων Λ'. καὶ μέλλων τετελεσμένος.

§ 138. Έγκλεσεις (modus) είναι ἐπτά:

1. Οριστική	Indicativus
2. Έποτακτική	Coniunctivus
3. Προστακτική	Imperativus
4. Απαρέμφατος	Infinitivus
5. Γερούρδιος	Gerundium
6. Μετρηγή	Participium
7. Συνπίνον	Supinum

§ 139. Αρεθμοί είναι δύο, ἑτακός καὶ πληθυντικός.

§ 140. Πρόσωπα (persona). Τὸ φῆμα εἰς τὰς παρεμφατικὰς ἐγκλίσεις ἔχει τρία πρόσωπα εἰς ἑκάτερον ἀριθμόν α', β', καὶ γ'. Ἡ δὲ προστακτικὴ ἔχει μόνον δύο (β'. καὶ γ'). Διακρίνονται δὲ τὰ πρόσωπα μόνον διὰ τῶν καταλήξεων.

Σημ. Τὰ φῆματα τὰ μόνον εἰς τὸ γ'. πρόσ. ἐν γρήσει λέγονται ἀπρόσωπα (impersonalia).

§ 141. Συζυγέας (coniugatio) είς τὴν λατινικὴν είναι τέσσαρες,¹ καὶ διακρίνονται ἐκ τῆς καταλήξεως τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τοῦ ἐνεστῶτος ἐνεργητικοῦ τῆς ὄριστικῆς.

- ‘Η Α'. συζ. λήγει εἰς ἄ-re², τὸ α' πρόσ. τῆς ὄριστικῆς εἰς ο ἀντὶ α-ο.
 ‘Η Β'. συζ. » εἰς ē-re, τὸ ς. πρόσ. τοῦ ἐνεστ. τῆς ὄριστ. εἰς εο.
 ‘Η Γ'. συζ. » εἰς ē-re, τὸ ἄ. πρόσ. τῆς ὄριστ. τοῦ ἐνεστ. εἰς ο.
 ‘Η Δ'. συζ. » εἰς i-re, τὸ ς. πρόσ. τοῦ ἐνεστ. τῆς ὄριστ. εἰς ιο.

1) Ή διαιρέσεις τῶν φημάτων εἰς τέσσαρες συζυγίας ἀκολουθοῦσσα τὴν κατάληξην, ο, εο, οι, ιο είναι ὅλως ἔξωτερης καὶ πρωτικής. Χρονολογεῖται ἀπό τοῦ V αἰώνος μ. Χ. καὶ δὲν είναι γνωστὴ οὕτε τῷ Βάρρωνι οὔτε τῷ Μακεδοβ. Οἱ Πρόσοις, Δονάτος, Διομήδης, Ἰσίδωρος ἀξιόμαντον ἔτι τρεις συζυγίας καὶ περιλαμβάνονται εἰς τὴν Γ'. τὰ εἰς ere καὶ ire φήματα. ‘Ο Χαρίσιος καὶ Πρισκιλλός εἰστιγγόν τοιούτων τῆς Δ'. συζυγίαν. Κατὰ ταύτην ὑπάρχει εὐκόλως εἰς τὴν ἀπομνημόνευσιν, ἀλλὰ ἡ ἀληθῆς διαιρέσεις ἡ σύστεισα ὑπὸ τοῦ Κλιδονίου καὶ Ἐγγύοις είναι αὐτῆς ἡ διαιροῦσσα τὰ φῆματα εἰς συμφωνόληκτα (lego, tegeo, κτλ.) καὶ εἰς φωνητόληκτα (συνηρμένα αμαο=αμο, μεο=ο, αιδι=ο). οὔτω ἡ μὲν Α'. περιλαμβάνει τὰ συμφωνόληκτα (ἐν οἷς καὶ τὰ εἰς ο), η δὲ Β'. τὰ φωνητόληκτα (εἰς α, ε, ι), ητοὶ τὰ τῆς νῦν (Α' Β' καὶ Δ'. συζ.).

2) ‘Η κατάληξις τῆς ἀπαρ. ητο re· ἐν τοῖς es-se, pos-se ἐγένετο ἀπομοιώσις.

Βοηθητικὸν ὁῆμα¹.

§ 142. Τὸ sum, fui, esse (=εἶναι) συγματίζεται οὕτω·

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤ. ΠΡΟΣΤΑΚ. ΛΙΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ			
'Εγενέσθαι Παρατάξεις	'Ev.1. s-um 2. es 3. es-t Πλ. 1. su-mus 2. es-tis 3. su-nt	s-i-m s-i-s s-i-t s-i-mus s-i-tis s-i-nt	es καὶ es-to es-to es-te, es-tote su-nto	esse	λείπει
Μέταλλον α'	'Ev.1. er-a-m 2. er-a-s 3. er-a-t Πλ. 1. er-ā-mus 2. er-a-tis 3. er-a-nt	es-se-m es-se-s es-se-t es-sē-mus es-se-tis es-se-nt			
Παρακλήσεις	'Ev. 1. er-o 2 er-i-s 3. er-i-t Πλ. 1. er-ī-mus 2. er-i-tis 3. er-u-nt			fore η fu-turus, a, um esse η κατ' αἰτιατικὴν fu-turum, am, um esse	fu turus, i ἄρ. fu-tura, ae θηλ. fu-turum, i οὐδ.
Παρακλήσεις	'Ev.1. fu-i 2. fu-i-sti 3. fu-i-t Πλ. 1. fu-ī-mus 2. fu-i-stis 3. fu-ē-runt fu-ē-re	fu-ēri-m fu-eri-s fu-eri-t fu-erī-mus fu-eri-tis fu-eri-nt		fu-isse	
Παρακλήσεις Τετραλογία	'Ev.1. fu-ē-ram 2. fu-e-ras 3. fu-era-t Πλ. 1. fu-erā-mus 2. fu-era-tis 3. fu-era-nt	fu-isse-m fu-isse-s fu-isse-t fu-issē-mus fu-isse-tis fu-isse-nt			
Μέταλλον τελ.	'Ev.1. fu-ēro 2. fu-eri-s 3. fu-eri-t Πλ. 1. fu-eri-mus 2. fu-eri-tis 3. fu-eri-nt			fu-turus (a, um) η fu-turum (am, um)	fuisse

Σημ. Τὸ sum στέρεται γερουνδόνου καὶ σουπίνου.

1) "Ἄλλοι καλοῦσι τοῦτο οὐσιαστικὸν ρῆμα (verbum substantivum). Τὸ sum συγματίζεται ἀνωμάλως, προτάσσεται ὅμως τὸν ἄλλων ρημάτων, διότι βοηθεῖ εἰς τὸν σγηματισμὸν γρόνων τινῶν τῶν ἄλλων ρημάτων.

2) Οἱ γρόνοι τοῦ βοηθητικοῦ esse σγηματίζονται ἐκ δύο ἀπηρχαιωμένων ριζῶν τῆς εσ καὶ fū ή ρίζα es (έλλ. ἔσ) καὶ fu (fuo, ὃ εἶναι συγγεὲς τοῦ ἐλληνικοῦ φύου, ἐξ οὗ καὶ τὸ λατ. fio). Καὶ ἐν μὲν τῆς es εἰπήγασαν οἱ τύποι: es-um (=es-mi, es-m, μετὰ ἐρρίνου φωνήνετος ο, καὶ ἐν τῇ ἔλλ. ἔσ-μι εἰπι), esi (=es-si, ἐν τῇ ἔλλ. ἔσσι, εῖς) es, es-ti, (ἐν

§ 143. Παραδείγματα τῶν τεσσάρων ὄμιλῶν συζυγιῶν.

1. Ἐνεργητικὴ φωνὴ

Α'. ΟΡΙΣΤΙΚΗ

'Ερεστῶς

	Συζυγία A'.	B'.	Γ'.	Δ'.
'Εν.	am-o	monēo	lēg-o	audi-o
	ama-s	mone-s	leg-i-s	audi-s
	ama-t	mone-t	leg-i-t	audi-t
ΙΙλ.	amā-mus	monē-mus	leg-i-mus	audi-mus
	ama-tis	mone-tis	leg-i-tis	audi-tis
	ama-nt	mone-nt	leg-u-nt	audi-u-nt
	Παρατατικός			
'Εν.	amā-ba-m	monē-ba-m	leg-ēba-m	audi-ēba-m
	ama-ba-s	mone-ba-s	leg-eba-s	audi-eba-s
	ama-ba-t	mone-ba-t	leg-eba-t	audi-eba-t
ΙΙλ.	ama-bā-mus	mone-bā-mus	leg-ebā-mus	audi-ebāmus
	ama-ba-tis	mone-ba-tis	leg-eba-tis	audi-eba-tis
	ama-ba-nt	mone-ba-nt	leg-eba-nt	audi-eba-nt
	Μέλλων			
'Εν.	ama-bo	monē-bo	leg-a-m	audi-a-m
	ama-bis	mone-bi-s	leg-e-s	audi-e-s
	ama-bit	mone-bi-t	leg-e-t	audi-e-t
ΙΙλ.	ama-bī-mus	mone-bī-mus	leg-ē-mus	audi-ē-mus
	ama-bitis	mone-bi-tis	leg-e-tis	audi-e-tis
	ama-bu-nt	mone-bu-nt	leg-e-nt	audi-e-nt
	Παραχείμενος			
'Εν.	amav-i	monū-i	leg-i	audiv-i
	amav-isti	monu-i-sti	leg-i-sti	audiv-i-sti
	amav-it	monu-i-t	leg-i-t	audiv-i-t
ΙΙλ.	amav-ī-mus	monu-ī-mus	leg-īmus	audiv-ī-mus
	amav-i-stis	monu-i-stis	leg-i-stis	audiv-i-stis
	amav-ēr-unt	monu-ēr-unt	leg-ēr-unt	audiv-ēr-unt

τῇ ἐλλ. ἔστι, est es-u-mus s-u-mus (*πρᾶ. volumus, nolumus, malumus*), es-tis, es-ont (=es-onti) (*πρᾶ. tremonti ἐν ἔστισται τῶν Σαλιών, ἐλλ. λέγοντι*)· ὁ τύπος εἰναι ἀπαντᾷ ἐν ἐπιγραφῇ (90 π. X.)· ὁ escit, escunt εἴναι ἐναρκτικὸς τύπος μετὰ σηματίας μέλλοντος, ὃς ἀπαντᾷ εἰς νόμον XII πινάκων καὶ παρὰ Λουζρητίῳ quid escit? "Ετι δὲ ἀρχαῖος τύπος siem κτλ. = sim, δὲ εἴναι δὲ ἡ ἐλλ. εὐτικὴ εἴην, εἴναι συνήθης εἰς τοὺς πίνακας καὶ εἰς ἐπιγραφάς, παρτ. er-am (*ἐντὶ es-am § 19, η'*), er-o ἀντὶ es-o κτλ., ἐκ δὲ τῆς οὗτοι. fu, δὲ ἐνεστ. τῆς ὑποτ. fuam, fuas, fuat, fuant ἀντὶ sim, sis κτλ.· ὁ τύπος fuam ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις ποιηταῖς καὶ παρὰ τῷ Bięgiłiū (Aen. 10, 108), δὲ μέλλον τῆς ἀπαρεμψ. fore=fu-ere καὶ ὁ παρτ. τῆς ἀπαρ. forem (=fuerem), δὲ παρτ. τῆς ὄριστ. fuvi (fui), fuisti, fuvit (fuit), fuimus, κτλ. 'Ο παρτ. τῆς ὑποτ. fuerim (*τὸ u ἀρχαῖος μακρόν*), δὲ ὑπερσ. fueram, fuisse, ἀπαρ. fuisse, μὲλ. τετ. fuero.

Τηρεσιντέλικος

'Εν.	amav-éra-m	monu-éra-m	leg-éra-m	audiv-éra-m
	amav-era-s	monu-era-s	leg-era-s	audiv-era-s
	amav-era-t	monu-era-t	leg-era-t	audiv-era-t
Ηλ.	amav-erā-mus	monu-erā-mus	leg-erā-mus	audiv-erā-mus
	amav-era-tis	monu-era-tis	leg-era-tis	audiv-era-tis
	amav-era-nt	monu-era-nt	leg-era-nt	audiv-era-nt

Μεττωρ τετελεσμένος

'Εν.	amav-éro	monu-éro	leg-éro	audiv-éro
	amav-eri-s	monu-eri-s	leg-eri-s	audiv-eri-s
	amav-eri-t	monu-eri-t	leg-eri-t	audiv-erit
Ηλ.	amav-erī-mus	monu-erīmus	leg-erīmus	audiv-erī-mus
	amav-eri-tis	monu-eri-tis	leg-eri-tis	audiv-eri-tis
	amav-eri-nt	monu-eri-nt	leg-eri-nt	audiv-eri-nt

Β'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Έρεστώς

'Εν.	am-e-m	mone-a-m	leg-a-m	audi-a-m
	am-e-s	mone-a-s	leg-a-s	audi-a-s
	am-e-t	mone-a-t	leg-a-t	audi-a-t
Ηλ.	am-ē-mus	mone-ā-mus	leg-ā-mus	audi-ā-mus
	am-e-tis	mone-a-tis	leg-a-tis	audi-a-tis
	am-e-nt	mone-a-nt	leg-a-nt	audi-a-nt

Παρατατικός

'Εν.	amā-re-m	monē-re-m	leg-ēre-m	audi-re-m
	ama-re-s	mone-re-s	leg-ere-s	audi-re-s
	ama-re-t	mone-re-t	leg-ere-t	audi-re-t
Ηλ.	ama-rē-mus	mone-rē-mus	leg-erē-mus	audi-rē-mus
	ama-re-tis	mone-re-tis	leg-ere-tis	audi-re-tis
	ama-re-nt	mone-re-nt	leg-ere-nt	audi-re-nt

Παραχείμενος

'Εν.	amav-éri-m	monu-erí-m	leg-eri-m	audiv-éri-m
	amav-eri-s	monu-erí-s	leg-eri-s	audiv-eri-s
	amav-eri-t	monu-erí-t	leg-eri-t	audiv-eri-t
Ηλ.	amav-erí-mus	monu-erí-mus	leg-erí-mus	audiv-erí-mus
	amav-eri-tis	monu-erí-tis	leg-eri-tis	audiv-eri-tis
	amav-eri-nt	monu-erí-nt	leg-eri-nt	audiv-eri-nt

γιπερσυντέλικος

'Ey	amav-isse-m amav-isse-s amav-isse-t	monu-isse-m monu-isse-s monu-isse-t	leg-isse-m leg-isse-s leg-isse-t	andiv-isse-m audiv-isse-s audiv-isse-t
Πλ.	amav-isse-mus amav-isse-tis amav-isse-nt	monu-isse-mus monu-isse-tis monu-isse-nt	leg-isse-mus leg-isse-tis leg-isse-nt	audiv-isse-mus audiv-isse-tis audiv-isson

Г'. ПРОΣΤΑΚΤΙΚΗ

'Ev.	2	amā ama-to	mone mone-to	leg-ě leg-i-to	audi audi-to
Πλ.	3	ama-to	mone-to	leg-i-to	audi-to
	2	ama-te ama-tōte	mone-te mone-tōte	leg-i-te leg-i-tōte	audi-te audi-tōte
	3	ama-nto	mone-nto	leg-u-nto	audi-u-nto

Α΄ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ

'Ἐγεστὸς

|mā-re |monē-re |leg-ě-re |audī-re

· Παραχείμενος

amav-isse |monu-isse |leg-i-sse |audiv-isse

Méller

amat-urus, a, um η xat' ait.	monit-urus, a, um η xat' ait.	lect-urus, a, um η xat' ait.	audit-urus, a, um η xat' ait.
amat-urum, am, um	monit-urum, am, um	lect-urum, am, um	audit-urum, am, um
esse	esse	esse	esse

E'. METOXH

'Eνεστ.	aman-s	monen-s	legen-s	audien-s
Μέλλων	amatū-rus	monitū-rus	lectū-rus	auditū-rus

Γ'. ΓΕΡΟΥΝΔΙΟΝ

γεν.	ama-ndi	mone-ndi	leg-endi	audi-endi
δοτ.	ama-ndo	mone-ndo	leg-endo	audi-endo
αιτ.	ama-ndum	mone-ndum	leg-endum	audi-endum
χφ.	ama-ndo	mone-ndo	leg-endo	audi-endo

Z'. ΣΟΥΠΙΝΟΝ

1. amat-um	monit-um	lect-um	audit-um
2. amāt-u	monit-u	lect-u	audit-u

2. Παθητική φωνή

Α'. ΟΣΙΩΤΙΚΗ

'Ειρεστώς

'Εν.	am-o-r amā-ris (re) ama-tur	mone-or monē-ris (re) mone-tur	leg-o-r leg-ē-ris (re) leg-i-tur	audi-o-r audi-ris (re) audi-tur
Ηλ.	amā-mur ama-mini ama-ntur	monē-mur mone-mini mone-ntur	leg-i-mur leg-i-mini leg-untur	audi-mur audi-mīni audi-untur

Παρατατικός

'Εν.	amā-ba-r ama-bā-ris (re) ama-ba-tur	monē-bar mone-bā-ris (re) mone-bā-tur	leg-eba-r leg-ebā-ris (re) leg-eba-tur	audi-ēba-r audi-ebā-ris (re) audi-eba-tur
Ηλ.	ama-bā-mur ama-ba-mini ama-ba-ntur	mone-bā-mur mone-ba-mini mone-ba-ntur	leg-ebā-mur leg-eba-mini leg-eba-ntur	audi-ebā-mur audi-eba-mini audi-eba-ntur

Μέττωρ

'Εν.	ama-bo-r ama-bē-ris (re) ama-bi-tur	monē-bo-r mone-bē-ris (re) mone-bi-tur	leg-a-r leg-ē-ris leg-e-tur	audi-a-r audi-ēris (re) audi-ē-tur
Ηλ.	ama-bi-mur ama-bi-mini ama-bu-ntur	moue-bí-mur mone-bi-mīni mone-bu-ntur	l-g-ē-mur leg-e-mini leg-e-ntur	audi-ēmur audi-e-mini audi-e-ntur

Παραχείμενος

'Εν.	amat-us, u, um monit-us, a, um lect-us, a, um audit-us, a, um sum, es, est
Ηλ.	amat-i, ae, a monit-i, ae, a lect-i, ae, a audit-i, ae, a sumus, estis, sunt

'Υπερσυντελικός

'Εν.	amat-us, a, um monit-us, a um lect-us, a, um audit-us, a, um eram, eras, erat
Ηλ.	amat-i, ae, a monit-i, ae, a lect-i, ae, a audit-i, ae, a eramus, eratis, erant

Μέττωρ τετελεσμένος

'Εν.	amat-us, a, um monit-us, a, um lect-us, a, um audit-us, a, um ero, eris, erit
Ηλ.	amat-i, ae, a monit-i, ae, a lect-i, ae, a audit-i, ae, a erimus, eritis, erunt

Β'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

'Ερεστώς

'Εν.	am-e-r am-ē-ris (re) am-e-tur	mone-a-r mone-ā-ris(re) mone-a-tur	leg-ar leg-ā ris (re) leg-a-tur	audi-a-r oudi-ā-ris(re) audi-a-tur
ΙΙλ.	am-ē-mur am-e-mini am-e-ntur	mone-ā-mur mone-a-mini mone-a-ntur	leg-ā-mur leg-a-mini leg-a-ntur	pudi-a-mur audi a-mini audi-a-ntur

Παρατατικός

'Εν.	amā-re-r ama-rē-ris(re) ama-re-tur	monē-re-r mone-rē-ris(re) mone-re-tur	leg-ére-r leg-erē-ris(re) leg-ere-tur	audi-re-r audi-rē-ris(re) audi-re-tur
ΙΙλ.	ama-rē-mur ama-re-mini ama re-ntur	mone-rē-mur moue re-mini mone-re-ntur	leg-erē-mur leg-ere-mini leg-ere-ntur	audi-rē-mur audi-re-mini audi-re-ntur

Παραχείμενος

'Εν.	amat-us, a, um	monít-us, a, um	lect-us, a, um	audit-us, a, um
			sim, sis	sim, sit
ΙΙλ.	amat-i, ae, a	moniti, ae, a,	lect-i ae, a	audit-i, ae, a,
			simus, sitis	sint

'Υπερσυντέλεος

'Εν.	amat-us, a um	monit-us a, um	lect-us,a,um	audit-us,a,um
			essem, esses, esset	
ΙΙλ.	amat-i, ae, a	monit-i, ae, a	lect-i, ae, a,	audit-i, ae, a,
			essemus, essetis esssent	

Μέδλλων ύποτακτικῆς λείπει

Γ'. ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

'Εν.	2 amā-re <i>ξαὶ</i> ama-tor	monē-re <i>ξαὶ</i> mone-tor	legē-re <i>ξαὶ</i> legi-tor	audi-re <i>ξαὶ</i> audi-tor
ΙΙλ.	3 ama-tor 2 ama-mini 3 ama-ntor	mone-tor mone-mini mone-ntor	legi-tor legi-mini leg-u-ntor	auditor audi-mini audi-u-ntor

Δ'. ΑΙΓΑΡΕΜΦΑΤΟΣ

'Ερεστώς

amāri	mone-ri	leg-i	audi-ri
amat-um iri	monit-um iri	lect um iri	audit-um iri

Παραχείμερος

amat-us, a, um καὶ κατ' αἰτ.	monit-us, a, um καὶ κατ' αῖτ.	lect-us a, um καὶ κατ' αῖτ.	audit-us, a, um καὶ κατ' αῖτ.
amat-um, am, um esse ἦ fuisse	monit-um, am, um esse ἦ fuisse	lect-um, am, um eese ἦ fuisse	audit-um, am, um esse ἦ fuisse

E'. ΜΕΤΟΧΗ

Παραχείμερος

amat-us, a, um | monit-us a, um | lect-us a, um | audit-us a, um

Mēt̄lōr

ama-ndus, a um	mone-ndus, a,	lege-ndus, a,	aude-ndus, a,
	um	um	um

Ρήματα τῶν 4 συζυγιῶν πρὸς ἀσκησιν.

Συζυγία A'.	Συζυγία B'.	Συζυγία Γ'.	Συζυγία Δ'.
celebro ὑμῶν	habeo, ui, itum, ere ἔχω	regeo διευθύνω	finio τελειώνω
armo ὅπλάζω	debeo (de-habeo) δέχεσθαι	duco ὁδηγῶ	lenio πραύνω
clamo βοῶ	praebeo, præ-hibeo παρέχω	scribo γράψω	erudio ἐκπαίδευνω
dono δωροῦμαι	taceo σιωπῶ	dico λέγω	nutrio τρέφω
narro διηγοῦμαι	noceo βλάπτω	divido διαιρῶ	custodio φυλάττω
laudo ἐπαινῶ	valeo ὕγεω	statuo ιδρύομαι	dormio καθέύδω
postulo ζητῶ	jaceo κείμαι	minuo ἐλαττοῦμαι	punio τιμωρῶ
spero ἐπίζω	doleo λυποῦμαι	tribuo νέμω	servio δουλεύω
voco καλῶ	exerceeo ἀσκῶ	arguo αἰτίζωμαι	vestio ἐνδύω

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ σηματισμοῦ τῶν ρημάτων.

A'. Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ *sum*.

§ 144. Κατὰ τὸ ἀπλοῦν *sum* κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα.

1. absum, abfui (afui, afuturus), abesse ἀπειμι
2. adsum,adfui, adesse πάρειμι
3. desum, defui, deesse ἐλλείπω
4. insum, infui, inesse ἐνυπάρχω
5. intersum, interfui, interesse παραγίγνομαι
6. obsum, obfui, obesse ἐναντιοῦμαι
7. præsum, præfui, præesse προίσταμαι
8. subsum, subfui, subesse ὑπόκειμαι
9. supersum, superfui, superesse περιγίγνομαι

10. prosum, profui, prodesse ὡρελῶ· τὸ pro-sum (ἀντὶ prod-sum) φυλάξτει· τὸ δὲ μόνον πρὸ τῶν ἀπὸ φωνήντος ἀρχομένων τύπων τοῦ esse prod-es, pro-d-est, prod-eram, prod-ero, prod-essem, κτλ.

11. possum, potui, posse δύναμαι. Τὸ possum εἶναι σύνθετον ἐκ τοῦ esse καὶ τοῦ pot ἢ potis· κλίνεται δὲ τοῦτο κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀλλων συνθέτων τοῦ esse· ἀλλὰ τὸ τ πρὸ τοῦ s ἀρχομοιοῦται t-s=ss, πρὸ δὲ τοῦ f (t-f) ἀποβάλλεται (-f)· (ἰδὲ ἀνώμαλα).

§ 145. Οἱ ἑνεστῶτες τῆς μετοχῆς τοῦ sum ἡτο -sens, ὅστις διεσώθη μόνον ἐν συνθέσει· ἐν τοῖς præ-sens παρόν (præsum=praesto sum), ab-sens ἀπόν τι μετὰ ἐπιθετικῆς σημασίας· ὃ δὲ ens μόνον ὡς οὐσιαστικὸν ὅς φιλοσοφικὸς ὄρος=τὸ ὄν, οὐσία (Κυντιλιαν. 3, 33).

Σημ. α'. Οἱ παρατ. τῆς ὑποτ. τοῦ esse ἔχει καὶ δεύτερον τύπον forem, οὗ εὔγρηστα τὰ τρία πρόσωπα τοῦ ἑνίκου, τὸ τρίτον πληθυντικόν forem, fores, foret, forent. Οἱ τύποι οὗτοι προηλθεντικοὶ εἰναι τοῦ fuerem, fueres, κτλ. διὰ συναρθέσεως καὶ εἶναι εὔγρηστοις ἐν τῇ ἀποδύσει ὑποθετικῶν λόγων καὶ ἐν τελικοῖς λόγοις (ut foret, ne foret, qui foret)· εἰς τὰ σύνθετα οἱ τύποι οὗτοι εἶναι ὀλίγοις ἐν γράψει πλὴν τοῦ adsum.

Σημ. β'. Αντὶ τοῦ ἀπαρεμφ. futurum esse τιθεται μετὰ μετοχῶν τὸ fore laudatum fore οὐχὶ laudatum futurum esse. Αντὶ τοῦ sim sis sit κτλ. ἀπαντᾶσι λίαν συγχάνεις ἐπιγραφάς καὶ οἱ ἀρχαῖοι τύποι siem, sies, siet, sient, ἀνταπορινόμενοι εἰς τὴν ἐντικήν τῆς Ἑλληνικῆς ε-η-ν· ὑπάρχει καὶ ἄλλος τύπος ἀρχαῖος τοῦ ἑνεστ. τῆς ὑποτ. fuam, fuas, fuat, (Bιργ. Aen. 10, 108) καὶ τοῦ μελλοντος τῆς δριστ. escit, escunt.

B'. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν τεσσάρων συζυγιῶν.

§ 146. Οἱ παρακείμενοι εἰς a-vi, e-vi, i-vi καὶ οἱ ἀπ' αὐτῶν παραγόμενοι χρόνοι συγκόπτουσι τὸ ν μεταξὺ δύο φωνήντων κείμενον καὶ ἐπομένουν σ. ἡ γ συναριθοῦσι τὰ φωνήντα πλὴν τοῦ ie·

amav-isti	amasti	delev-isti	delesti	audiv-isti	audisti
amav-istis	amastis	delev-istis	dcelestis	audiv-istis	audistis
amav-issem	amassem	delev-issem	delessem	audiv-issem	audissem
amav-isse	amasse	delev-isse	delesse	audiv-isse	audisse
amav-erunt	amarunt	delev-erunt	delerunt	audiv-erunt	audierunt
amav-erim	amarim	delev-erim	delerim	audiv-erim	audierim
amav-eram	amaram	delev-eram	deleram	audiv-eram	audieram
amav-ero	amaro	delev-ero	delero	audiv-ero	audiero.

Σημ. α'. Οὕτω novisti nosti, novisse nosse κτλ. τοῦ nosco ἀπαντᾷ δ' ἐτι κατὰ συγκοπὴν isti ἐκ τοῦ eo (οἱ iisti κτλ. πολὺ σπάνιοι), desisti κτλ. ἐκ τοῦ desino.

Τὸ ν, ὅταν ἀνήκῃ εἰς τὴν φιλίαν καὶ ὄγι εἰς τὴν κατάληξιν, δὲν συγκόπεται· lav-isti

|| Τὸ δὲν παρεμβάλλεται· ἀλλ' ἐπανέρχεται ὁ τύπος ὁ ἀρχαῖος τοῦ pro, ὥν prod.

lav-erunt ἐκ τοῦ lavo· cavisti caverunt ἐκ τοῦ caveo· ἔξαιρεται τὸ moveo ιδίως παρὰ ποιηταῖς· admorunt ἀντὶ admoverunt, emostis ἀντὶ emovistis κτλ. Εἰς τὸ juvo ἡ συγκοπὴ αὕτη εἶναι συνήθης· adiuvit ἀντὶ adjuverit (Ter. phorm. 537).

Σημ. 6'. Οἱ τύποι audii κτλ. ἀντὶ audivi κτλ. δὲν εἶναι πάντες ὅμοιως ἐν γράμσει. Ό Κικέρων λέγει κατὰ προτίμησιν audivi, audivisti, audivimus (οὐδέποτε audii, audiisti), audistis, audierunt.

§ 147. Τὸ γ' πληθ. πρόσ. τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου τῆς ὄριστικῆς λήγει εἰς ἔρunt, ἐνίστε καὶ εἰς ἔre, ἀλλὰ τότε οὔτε συγκόπτεται τὸ ν οὔτε συναίρεσις γίνεται, οἷον: *suēre, amavere* (οὐχὶ amare), *audiēre* (οὐχὶ audiere).

§ 148. Η προστακτικὴ τῶν ρημάτων dico λέγω, duco ἔγω, facio ποιῶ καὶ fero φέρω ἀποθάλλει τὸ ε τοῦ 6' ἐνικ. πρόσ., οἷον: dic, duc, fac, fer. Παρθ. καὶ ες τοῦ esse.

Σημ. α'. Όμοιώς καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις τούτων, πλὴν τῶν ἐκ τοῦ facio, ἐν οἷς τὸ a τρέπεται εἰς i, οἷον: educe, calefac, effler, benedic, ἀλλὰ effice, confice. Οἱ τύποι dice, duce, face ἀπαντῶσιν ἐν τῇ ἀρχαίῃ γλώσσῃ καὶ παρὰ ποιηταῖς· τὸ face παρὰ Κορυνθίῳ.

Σημ. 6'. Τοῦ scio εἶναι ἐν γράμσει μόνον ὁ 6' τύπος τῆς προστακτικῆς scito, scito οὐχὶ δὲ καὶ ὁ sci, scite.

§ 149. Τὸ 6' ἐνικ. πρόσ. τῆς παθητικῆς φωνῆς λήγει εἰς ris, συγχνὰ δὲ καὶ εἰς re, οἷον: amaris amare, amabarisi amabāre, amaberis amabēre!.

§ 150. Δέκα καὶ πέντε ρήματα εἰς io σχηματίζονται κατὰ τὴν Γ' συζυγίαν καὶ συγκόπτουσι πάντοτε τὸ i ἐπομένου, i, ē, ēr. Σχηματίζονται δὲ κατὰ τὸν ἐπόμενον τύπον τοῦ capio·

Ἐνεργητικὸν		Παθητικὸν	
ΟΡΙΣΤ.	ΥΠΟΤΑΚΤ.	ΟΡΙΣΤ.	ΥΠΟΤΑΚΤ.
'Ενεσ. 'Εν. cap-i-o	cap-i-am	cap-i-or	capiar
<i>capis</i>	cap-i-as	capēris	capiaris
<i>capit</i>	cap-i-at	capitür	capiatur
Πλ. <i>capimus</i>	cap-i-amus	capimur	capiamur
<i>capitis</i>	cap-i-atis	capimini	capiamini
<i>capi-unt</i>	cap-i-ant	capi-untur	capiantur
Παρθ. 'Εν. <i>capi-ēbam</i>	<i>cipērem</i>	capi-ēbar	<i>capērer</i>
<i>capi-ebas</i>	<i>caperes</i>	capi-ebaris	<i>capereris</i>
<i>capi-ebat</i>	<i>caperet</i>	capi ebatur	<i>caperetur</i>
Πλ. <i>capi-ebāmus</i>	<i>caperēmus</i>	capi ebamur	<i>caperemur</i>
<i>capi-ebatis</i>	<i>caperetis</i>	capi ebamini	<i>caperemini</i>
<i>capi-ebant</i>	<i>caperent</i>	capi ebantur	<i>caperentur</i> .

1) 'Ἐν τῷ ἐνεστῶτι· τῆς ὄριστικῆς ἡ κατάληξις αὕτη εἶναι σπανία καὶ μᾶλιστα ἐν τῇ 6', γ' καὶ δ' συζυγίᾳ. Παρὰ Κικέρων, ἡ re εἶναι συνηθεστέρα καὶ ἐν τῷ ἐνεστῶτι καὶ μᾶλιστα ἐν τοῖς ἀποθετικοῖς τῶν ρημάτων.

Μέλλων Α'.

'Εν. capi-am	Ιλ.	capi-ēmus	'Εν. capi-ar	Ιλ.	capi-emur
capi-ēs		capi-etis	capi-ēris		capi-emini
capi-et		capi-ent,	capi-ētur		capi-entur.

ΠΡΟΣΤ. 'Εν. 2 πρ. <i>cape</i> ,	capito	<i>capere</i> ,	capitor
3 »	capito		capitor
Ιλ. 2 »	capite, capitote	capimini	
3 »	capi-unto.	capi-untor.	

ΑΠΑΡΕΜΦ. Ἐνεστ. *capere*. capi.

ΜΕΤΟΧΗ Ἐνεστ. *capi-ens*. Μέλ. *capiendus*.

ΣΟΥΠΙΝΟΝ 1. *captum-* 2. *captu.*

§ 151. Αἱ ἐπόμεναι μετοχαὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ μέλλοντος συγματίζονται ἀνωμάλως (οὐγῇ δῆλ. ἐκ τοῦ σουπίνου) iuvaturus (adiuturus), se-caturus, sonaturus, arguiturus, pariturus, ruiturus, luiturus, moriturus, nasciturus, oriturus.

§ 152. Τὸ geruntivum τῆς γ' καὶ δ' συζ. (καὶ ἐν ἀποθετικοῖς ρήμασι) κατὰ τινὰ ἀρχαίνεν ἐκφώνησιν λήγει εἰς undus, undi κτλ. ἀντὶ endus, endi κτλ. dicundus, potiundus ἀντὶ dicendus, potiendus (potior). καὶ μάλιστα ἐν ὡρισμέναις φράσεσιν, οἷον in jure dicundo—decenviri legibus scriundis pecuniae repetundae (καὶ causa, crimen, iudicium, lex) repetundarum—aliquem repetundarum postulare.

§ 153. Ἀπηργασιωμένοι καὶ ποιητικοὶ τύποι.

ἀ.) Ὁ ἐνεστῶς τῆς ὑποτακτικῆς ἔληγεν ἐνίστε παρὰ ποιηταῖς εἰς im, is, it, οἷον edim ἀντὶ edam (edo) ἐσθίω, duim, duis, duit, duint (*τοῦ εῆμ. do*) ἀντὶ dem κτλ. καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις perduim, ἐν εὐχαῖς καὶ ἀραῖς καὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ οἷον utinam di immortales duint (Kuz.) = εἴησι οἱ θάνατοι θεοί διδότεν. Ἡ καταληξις αὕτη ἀπαντᾷ κανονικῶς ἐν τοῖς sim, velim, nolim, malim.

β'.) Ὁ παρατατικὸς τῆς ὄριστικῆς τῆς Δ' συζ. ἔληγεν εἰς ibam, ibar, ἀντὶ iebam, iebar καὶ ὁ μέλλων εἰς ibo ἀντὶ iam, οἷον scibam, audibam, lenibam καὶ largibar (ποιητικῶς), nutribat Biρy. Alv. XI. 517), servibo, (παρατ. ibam, μέλ. ibo τοῦ ρ. eo).

γ'.) Ὁ παρακείμενος τῆς ὑποτακτικῆς καὶ ὁ μέλλων τετελεσμένος ἐν τῇ ἀρχαιοτέρᾳ γλωσσῇ ἐν μὲν τῇ ἡ. συζ. λήγει εἰς assim καὶ asso ἀντὶ averim καὶ avero, οἷον imperassit, levasso· ἐν δὲ τῇ 6'. συζ. εἰς essim καὶ esso ἀντὶ uerim καὶ uero, οἷον habessim, prohibesso· ἐν δὲ τῇ γ'. συζ. εἰς sim καὶ so ἀντὶ erim καὶ ero, οἷον capso ἐν τοῦ capio καὶ μάλιστα (παρὰ τοῖς καλλιτέροις πεζοῖς) faxim, is κτλ. faxo ἐν τοῦ facio, ἐν εὐχαῖς, οἷον di immortales faxint ut. ὥστατως δὲ καὶ aussim, aus-

sis, ausint=τολμήσαιμι: ἂν κτλ. (ἐγκλισις δυνητική). ἐν δὲ τῇ ἡ συζ., ἐκ τοῦ τετελεσμένου μέλ. εἰς asso σγηματίζεται ἀπαρεμφάτος εἰς assere, οἵον imperassere.

δ').) 'Ο συγκεκομένος τύπος τοῦ παρακ. καὶ ὑπερσ. τῶν ρημάτων τῆς γ' συζ., ἐν οἷς τὸ is ἢ x ἐκκρούει τὸ ἐπόμενον is ἢ καὶ τὸ iss, οἵον accessitis ἢντι accessistis, extinxti ἢντι extinxisti, surrexe=surrexisse, traxe=traxisse, extinxem=extinxissem (ποιητ.).

ε').) 'Ο ἐνεστώς τῆς παθητικῆς ἀπαρεμφάτου λήγει εἰς ier ἢντι i, οἵον farier, immiscerier, accincier, dominarier, defendant, admittier παρὰ Biergħaliex¹.

στ').) 'Η προσταχτική τῆς παθητικῆς φοινῆς ἔληγγεν ἐνίστε εἰς mino ἢντι tor, præfamino, progredimino ἢντι præfator, progreditor.

Γ'. Σχηματισμὸς τῶν χρόνων καὶ τῶν ἐγκλίσεων.

§ 154. Τὰ χρονικὰ θέματα εἰναι διά ἔκκαστον χρόνον, ὅ, τι εἴναι τὸ ὄνομαστικὸν θέμα διὰ τὰς διαφόρους πτώσεις τοῦ ὄνοματος. Τὰ χρονικὰ θέματα εἰναι τρία, τὸ τοῦ ἐνεστώτος, τὸ τοῦ παρακειμένου τῆς ὄριστικῆς, τὸ τοῦ σουπίνου. 'Εκ τοῦ χρονικοῦ δὲ θεμάτος τούτων τῇ προσλήψει τῶν οἰκείων καταλήξεων παράγονται τὰ τῶν ἀλλων χρόνων. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρονικῶν θεμάτων παρθ. § 157 κέ.

§ 155. Οἱ χρόνοι τῶν ἐγκλίσεων σχηματίζονται προσλήψει εἰς ἐν τῶν τριῶν θεμάτων (τοῦ ἐνεστώτος, ἢ τοῦ παρακειμένου ἢ τοῦ σουπίνου) γραμμάτων τινῶν, τὰ όποια εἰναι χαρακτηριστικὰ τῶν ἐγκλίσεων καὶ τῶν προσώπων. Τὰ γράμματα τὰ διακριτικὰ τὰ μὲν τῶν προσώπων λέγονται προσωπικὰ καταλήξεις, τὰ δὲ τῶν χρόνων χρονικὰ καταλήξεις.

A'.	Προσωπικὰ καταλήξεις τῶν παρεμφατικῶν ἐγκλίσεων εἰναι:	
α'.	Διὰ τὴν ἐνεργητ. φωνὴν ²	
Ἐν.	1 πρόσ. o, m, i	r
	2 » s	ris ἢ re
	stι ἐν τῷ παρακ.	
Πλ.	3 » t	tur
	1 » mus	mur
	2 » tis	mīni
	stis ἐν τῷ παρακ.	
	3 » nt	ntur
	ru-nt ἢ re ἐν τῷ παρακ. τῆς ὄριστ. (§ 147).	

1) 'Ο L. Lange εἰς 339 ἀναδιδάξει τὰ παραδείγματα τῶν ἀρχαίων συγγραμμάτων. Παρὰ Πλαύτων 187, καὶ Λουκρητίων 46, καὶ Biergħaliex⁶.

2) leg-o λέγω	leg-i-mus, δωρ. λέγο-μες
su-m εἰμι, ἔλεγον	leg-i-tis προστ. legi-te λέγε-τε
leg-is "Ομηρ. ἐσ-σι, ἔλεγες	legu-nt δωρ. λέγο-ντι, ἔλεγον (τ)
leg-it ἐσ-τι, ἔλεγε (τ)	

B'. *Xporikai kataλήξεις.*

α') Αἱ χρονικαὶ καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος προστίθενται εἰς τὸ θέμα τοῦ ρήματος καὶ εἶναι δι' ὅλα τὰ πρόσωπα.

'Οριστικὴ		'Πιοτακτικὴ		Προστακτικὴ	
ἐνεργ.	παθητ.	ἐνεργ.	παθητ.	ἐνεργ.	παθητ.
*Ev. 1 o ¹	o-r	a-m	a-r ²		
2 i-s	ë-ris	a-s	a-ri-s	e ḥ to	re ḥ tor
3 i-t	i-tur	a-t	a-tu-r	to	tor
Πλ. 1 i-mus	i-mur	a-mus	a-mu-r		
2 i-tis	i-mi-ni	a-tis	a-mi-ni	te ḥ tote	mini
3 u-nt	u-ntu-r	a-nt	a-n-tur	nto	nto-r

β') Αἱ χρονικαὶ καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ προσλαμβάνονται εἰς τὸ θέμα τοῦ ἐνεστῶτος διὰ τὰς τέσσαρας συζυγίας.

'Ενεργ.	Παθ. φωνὴ	'Ενεργ.	Παθ. φωνὴ
*Οριστ. *Ev. 1 e-ba-m	e-ba-r	*Ev. 1 e-re-m	e-re-r
2 e-ba-s	e-ba-ri-s	2 e-re-s	e-re-ri-s
3 e-ba-t	e-ba-tu-r	3 e-re-t	e-re-tu-r
Πλ. 1 e-ba-mus	e-ba-mur	Πλ. 1 e-re-mus	e-re-mu-r
2 e-ba-tis	e-ba-mi-ni	2 e-re-tis	e-re-mini
3 e-ba-nt	e-ba-ntu-r	3 e-re-nt	ere-ntu-r

1) Τὸ φωνῆν τοῦ ρηματικοῦ θέματος πρὸ τοῦ φωνῆντος ο, ι, υ, τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῶν ἔγκλισεων ἡ φυλάττεται ἡ ἀποδάλεται ἡ συναιρούμενον ἐκτείνεται δόεν ἐν τῇ Α' συζ. amo (ἀντὶ ama-o), amor (ἀντὶ ama-or), amas (ἀντὶ ama-is), amaris (ἀντὶ ama-ri-s), ἐν τῇ Β' mone-o mones (ἀντὶ mone-is) moneris), ἐν τῇ Δ' audi-o audis (ἀντὶ audi-is), audi-ris (ἀντὶ audi-eris). οὐτω καὶ ἐν τῷ γ' πληθ. προσ. amant (ἀντὶ ama-unt), monent (ἀντὶ mone-unt) κτλ. Τὸ γ' ἐνικ. ὅμως πρόσ. τῆς ὄριστ. φυλάττεται τὸ φωνῆν βραχύ· amat, monet, audit.

Τὸ ληγτικόν ο τοῦ ἐνεστ. καὶ μέλ. (Α' καὶ Β' συζ. ἐν τῇ ὄριστ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς τρέπεται εἰς ι εἰς πάντα τὰ πρόσωπα πλὴν τοῦ γ' πληθ. προσ. ἔνθα τρέπεται εἰς υ· lego-leg-is, κτλ., leg-u-nt, ama-bo, -bis κτλ. -bunt: ἐν δὲ τῷ 6' ἐνικ. προσ. τῆς παθ. φωνῆς καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἐν τῇ προστ. τρέπεται εἰς ε· lego-r lege-ri-s' ama-bor, amaberis. 'Εν τῷ 6' ἐνικ. τῆς προστ. ἐν τῇ Α', Β' καὶ Δ' συναιρεῖται μετὰ τοῦ α, ε, ι εἰς α, ε, ι· ama, mone, audi (ἀντὶ ama-e, mone-e, audi-e), ἐν δὲ τῇ Γ'. συζ. φυλάττεται· leg-e, πλὴν τεσσάρων (§ 148).

2) 'Εν τῇ Α' συζ. συναιρεῖται τὸ α τοῦ αι μετὰ τοῦ ληγτικοῦ α τοῦ θέματος ἀνωμάλως εἰς ε· amem, amer (ἀντὶ ama-am ama-ar), ἐν φ' ἐν ταῖς ἄλλαις συζ. φυλάττεται· mone-am, legam, audiam καὶ παθ. mone-ar, leg-ar, audi-ar,

γ') Αἱ χρονικαὶ καταλήξεις τοῦ μέλλοντος τῆς ὁριστικῆς προσλαμβάνονται εἰς τὸ θέμα τοῦ ἐνεστῶτος καὶ εἶναι δἰὰ τὰς 4 συζυγίας.

διὰ τὴν	α' καὶ β'	γ' καὶ δ'	α' καὶ β'	γ' καὶ δ'	
Ἐνεργ. Ἐν.	1 e-bo	a-m	Πλθ.	e-bo-r	a-r
	2 e-b-i-s	e-s		e-bā-ri-s	ē-ri-s
	3 e-b-i-t	e-t		e-ba-tu-r	e-tu-r
Πλ.	1 e-bī-mus	ē-mus		e-bā-mu-r	ē-mu-r
	2 e-bī-tis	ē-tis		e-ba-míni	e-míni
	3 e-bu-nt	ē-nt		eba-ntu-r	e-ntu-r

δ') Αἱ χρονικαὶ καταλήξεις τοῦ παρακειμ., ὑπερσ., τετελ. μέλ. τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς προσλαμβάνονται εἰς τὸ θέμα τοῦ παρακειμένου καὶ εἶναι δἰὰ τὰς τέσσαρας συζυγίας.

Ὀριστ.	Ὑποτ.	Ὀριστ.	Ὑποτ.	Ὀριστ.
	Παρακειμένος		Ὑπερσυντέλικος	μέλ. τετελ.
Ἐν.	1 i	ēri-m	era-m	isse-m
	2 i-sti	eri-s	era-s	isse-s
	3 i-t	eri-t	era-t	isse-t
Πλ.	1 i-mus	erí-mus	era-mus	issē-mus
	2 i-stis	eri-tis	era-tis	isse-tis
	3 ēru-nt	eri-nt	era-nt	isse-nt

Ο παρακ., ὑπερσ., τετελ. μέλ. ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ σχηματίζονται περιφραστικῶς δἰὰ τοῦ παθητικοῦ παρακ. τῆς μετοχῆς τοῦ ρήματος καὶ χρόνου τινὸς τοῦ esse (ἴδε τὸν τύπον τῶν χρόνων τούτων § 143).

ε) Αἱ χρονικαὶ καταλήξεις τοῦ παρακειμένου τῆς μετοχῆς προσλαμβάνονται εἰς τὸ θέμα τοῦ σουπίνου εἶναι δὲ αὐται us, a, um.

§ 156. Πίναξ ξνακεράλαιωτικός τῶν 4 συζύγων.

ΘΕΜΑ τοῦ παραχ. σουπίν.	ΘΕΜΑ τοῦ ρήματος	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΓΚΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΞΕΩΝ τοῦ 1 καὶ 2 προσώπου τοῦ ένικοῦ	
		ΕΙΣ ΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ	ΕΙΣ ΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ
amā- mone leg- audi-		'Οριστ. am-o, am-a-s monē-o, mon-ē-s lēg o, leg-ī-s audi-o, audi-s	amor(aor), a ris ḥ ā re monē-or, ē-ris ḥ ē-re leg-or, (ē)-ris ḥ (ē) re audi-or, i ris ḥ i-re
		Προστ. amā monē leg-ē audi	amā re monē re leg-ē re audi-re
		'Υποτ. am-e-m, e-s mone a-m, a s leg-a-m, a-s audi-a-m, a-s	am er, ēr is ḥ ē-re monē-ar, a-ris ḥ a-re leg-a-r, a-ris ḥ a-re audi-a-r, a-ris ḥ a-re
ΕΝΕΣΤΩΣ		'Απαρέμ. amā-re monē-re leg-ē-re audi-re	ama ri monē-ri leg-i audi-ri
1. Θέμα τοῦ ένεστ. τοῦ παραχ. καὶ τοῦ μλ.		Μετοχή amā-ns, an tis monē-ns, ent-is leg-e-ns, ent-is audi-e-ns, ent-is	
A'. amā- B'. mone- Γ'. leg- Δ'. audi-		Γερούνδ. amā-ndi, o, um monē-ndi, o, um leg-e-ndi, o, um audi endi, o, um	
		'Οριστ. amā-ba-m, ba-s monē-ba-m, ba-s leg-ē-ba-m, ba-s audi-ē-ba-m, ba-s	ama- monē- leg-ē- audi-
ΠΑΡΑΤ.		'Υποτ. amā-re-m, re s monē-re-m, re-s leg ē-re-m, re-s audi-re-m, re-s	ama- monē- leg ē- audi-
ΜΕΛΛΩΝ		'Οριστ. amā-bo, bi-s monē-bo, bi-s leg a-m, e s audi-a-m, e-s	ama- monē- leg- audi-
			/ bar, bā-ris / ḥ ba re / re r, reris / ḥ re-re / bor, be-ris, / ḥ be-ris / ar, ē-ris ḥ ē-re

ΘΕΜΑ τοῦ ἐνεστῶτος, τοῦ παραχ. τοῦ σουπίν.	ΘΕΜΑ τοῦ ρήματος	ΧΑΡΑΚΤΗΚΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΓΚΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΞΕΩΝ																																																																																																																																											
		ΕΙΣ ΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΑ	ΕΙΣ ΤΑ ΠΑΘΗΤΙΚΑ																																																																																																																																										
		ΠΑΡΑΚ. <table> <tr> <td>Οριστ.</td> <td>amav-</td> <td rowspan="3">i, isti</td> <td>amat-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>monu-</td> <td rowspan="3">monēt-</td> <td>monēt-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>lēg-</td> <td rowspan="3">lect-</td> <td>lect-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>audiv-</td> <td rowspan="3">audit-</td> <td>audit-</td> </tr> <tr> <td>ΥΠΟΤ.</td> <td>amav-</td> <td>eri-m,</td> <td>amāt-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>monu-</td> <td>eri-s</td> <td>monīt-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>lēg-</td> <td></td> <td>lect-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>audiv-</td> <td></td> <td>audit-</td> </tr> </table> 2. Θέμα τοῦ παραχ. ὑπερσυντ. καὶ τοῦ τετ. μέλλοντος. Α'. amav- Β'. monu- Γ'. lēg- Δ'. audiv-	Οριστ.	amav-	i, isti	amat-		monu-	monēt-	monēt-		lēg-	lect-	lect-		audiv-	audit-	audit-	ΥΠΟΤ.	amav-	eri-m,	amāt-		monu-	eri-s	monīt-		lēg-		lect-		audiv-		audit-	ΠΑΡΑΚ. <table> <tr> <td>Οριστ.</td> <td>amav-</td> <td rowspan="3">i, isti</td> <td>amat-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>monu-</td> <td rowspan="3">monēt-</td> <td>monēt-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>lēg-</td> <td rowspan="3">lect-</td> <td>lect-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>audiv-</td> <td rowspan="3">audit-</td> <td>audit-</td> </tr> <tr> <td>Απαριμ.</td> <td>amav-</td> <td>isse</td> <td>amāt-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>monu-</td> <td></td> <td>monīt-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>lēg-</td> <td></td> <td>lect-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>audiv-</td> <td></td> <td>audit-</td> </tr> </table> ΥΠΕΡΣ. <table> <tr> <td>Οριστ.</td> <td>amav-</td> <td rowspan="3">era-m,</td> <td>amat-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>monu-</td> <td rowspan="3">era s</td> <td>monīt-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>lēg-</td> <td rowspan="3">lect-</td> <td>lect-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>audiv-</td> <td rowspan="3">audit-</td> <td>audit-</td> </tr> <tr> <td>Υποτ.</td> <td>amav-</td> <td>isse-m,</td> <td>amat-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>monu-</td> <td>isse-s</td> <td>monīt-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>lēg-</td> <td></td> <td>lect-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>audiv-</td> <td></td> <td>audit-</td> </tr> </table> ΜΕΔ. ΤΕΤ. <table> <tr> <td>Οριστ.</td> <td>amav-</td> <td rowspan="3">ero, eri-s</td> <td>amat-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>monu-</td> <td rowspan="3">monit-</td> <td>monit-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>lēg-</td> <td rowspan="3">lect-</td> <td>lect-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>audiv-</td> <td rowspan="3">audit-</td> <td>audit-</td> </tr> <tr> <td>Σουπῖνον</td> <td>amat-</td> <td>1) um</td> <td>amat-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>monit-</td> <td>2) u</td> <td>monit-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>lect-</td> <td></td> <td>lect-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>audit-</td> <td></td> <td>audit-</td> </tr> </table> 3. Θέμα τοῦ σουπίν. Α'. amat- Β'. monit- Γ'. lect- Δ'. audit-	Οριστ.	amav-	i, isti	amat-		monu-	monēt-	monēt-		lēg-	lect-	lect-		audiv-	audit-	audit-	Απαριμ.	amav-	isse	amāt-		monu-		monīt-		lēg-		lect-		audiv-		audit-	Οριστ.	amav-	era-m,	amat-		monu-	era s	monīt-		lēg-	lect-	lect-		audiv-	audit-	audit-	Υποτ.	amav-	isse-m,	amat-		monu-	isse-s	monīt-		lēg-		lect-		audiv-		audit-	Οριστ.	amav-	ero, eri-s	amat-		monu-	monit-	monit-		lēg-	lect-	lect-		audiv-	audit-	audit-	Σουπῖνον	amat-	1) um	amat-		monit-	2) u	monit-		lect-		lect-		audit-		audit-	Μέλλων Metochή <table> <tr> <td>amat</td> <td rowspan="3">uru-s</td> <td></td> </tr> <tr> <td>monit-</td> <td rowspan="3">a, um.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>lect-</td> <td></td> <td>audit-</td> </tr> </table>	amat	uru-s		monit-	a, um.		lect-		audit-
Οριστ.	amav-	i, isti	amat-																																																																																																																																										
	monu-		monēt-	monēt-																																																																																																																																									
	lēg-			lect-	lect-																																																																																																																																								
	audiv-	audit-			audit-																																																																																																																																								
ΥΠΟΤ.	amav-		eri-m,		amāt-																																																																																																																																								
	monu-		eri-s	monīt-																																																																																																																																									
	lēg-		lect-																																																																																																																																										
	audiv-		audit-																																																																																																																																										
Οριστ.	amav-	i, isti	amat-																																																																																																																																										
	monu-		monēt-	monēt-																																																																																																																																									
	lēg-			lect-	lect-																																																																																																																																								
	audiv-	audit-			audit-																																																																																																																																								
Απαριμ.	amav-		isse		amāt-																																																																																																																																								
	monu-			monīt-																																																																																																																																									
	lēg-		lect-																																																																																																																																										
	audiv-		audit-																																																																																																																																										
Οριστ.	amav-	era-m,	amat-																																																																																																																																										
	monu-		era s	monīt-																																																																																																																																									
	lēg-			lect-	lect-																																																																																																																																								
	audiv-	audit-			audit-																																																																																																																																								
Υποτ.	amav-		isse-m,		amat-																																																																																																																																								
	monu-		isse-s	monīt-																																																																																																																																									
	lēg-		lect-																																																																																																																																										
	audiv-		audit-																																																																																																																																										
Οριστ.	amav-	ero, eri-s	amat-																																																																																																																																										
	monu-		monit-	monit-																																																																																																																																									
	lēg-			lect-	lect-																																																																																																																																								
	audiv-	audit-			audit-																																																																																																																																								
Σουπῖνον	amat-		1) um		amat-																																																																																																																																								
	monit-		2) u	monit-																																																																																																																																									
	lect-		lect-																																																																																																																																										
	audit-		audit-																																																																																																																																										
amat	uru-s																																																																																																																																												
monit-		a, um.																																																																																																																																											
lect-				audit-																																																																																																																																									

Δ'. Σχηματισμὸς τῶν χρονικῶν θεμάτων.

§ 157. Τὰ χρονικὰ θέματα εἰναι τρία ἐν τῇ λατινικῇ, τὸ τοῦ ἐνεστῶτος, τὸ τοῦ παρακειμένου καὶ τὸ τοῦ σουπίνου (§ 154).

§ 158. Α'. Θέμα τοῦ ἐνεστῶτος. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστῶτος εἰς ὅλιγα ρήματα εἰναι τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ ρηματικὸν θέμα, πλὴν τῶν ρημάτων τῆς Γ'

συζυγίας οὕτω· es (es-t, es-tis), fer, vol (vo-lt=vult), da, sta.
 Ἀλλὰ φήματά τινα παρεμβάλλουσιν ι μεταξὺ τῆς φίλης καὶ τῆς καταληξεως· ago ag-i-mus, lego leg-i-mus, veho veh-i-mus, tracho trachi-i-mus, edo ed-i-mus, cado cad-i-mus κτλ.

Ἡ φίλα εἰς τὰ φήματα τῆς Γ'. συζ. εἴναι μεταθεβλημένη δι' ἐνὸς τῶν ἐπτὰς ἑπομένων τρόπων·

1) Τὸ φωνήν τῆς φίλης ἐκτείνεται· imus, itis (φίλ. Ι εἰς τὸ σουπίνον itum, τοῦ φ. eo). dūco, dūcis κτλ. (φίλ. dūc, εἰς τὸ dūcis). Πρε. φημι, φίλ. φα εἰς τὸ φαμέν.

2) Τὸ φωνήν τῆς φίλης παρεμβάλλει η ἡ m· tango (φίλ. tag tatus), pango (φίλ. pag ἐκ τῆς pac- pac-no pag-no pango), frango (φίλ. frag). οὕτω stringo (strictus), pando, lambo κτλ. rumpo, (φίλ. rup), παρκ. rup-i, vinco, (φίλ. vic), παρκ. vic-i, scindo, (φίλ. scid), παρκ. scidi.

3) Τὸ τελευταῖον γράμμα τῆς φίλης προσλαμβάνει η (εἰς τὴν προηγουμένην περίστασιν τὸ η παρεμβάλλεται) lino, φίλ. li, εἰς τὸ li-tum, cer-no φίλ. cer cre εἰς τὸ cretum), sperno (φίλ. spre sper εἰς τὸ spretum) κτλ., si-no (φίλ. si-), po-no (ἀντὶ pos· nō, μετὰ τὴν ἀποθολὴν τοῦ s ἀγένετο ἀναπληρωτικὴ ἔκτασις, οθεν pō· μακρον)· παρκ. pos-uī, σουπ. pos-i-tum (ὁ ἀρχαῖος τύπος posii Κικ. Τουσκ. 5, 29). Εἰς τινα φήματα προστίθεται in ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς αὐτῷ (θλαστ-άνω, κύξ-άνω)· carinare, coquinare, prodinunt, redinunt.

Σημ. Τινὰ τῶν φημάτων τῶν προσλαμβανόντων η συγχέουσι τὸ φηματικὸν θέμα καὶ τὸ θέμα τοῦ ἐνεστῶτος, θίεν τὸ η ἄλλα μὲν φυλάττουσιν εἰς τὸν παρκ., ἄλλα δὲ εἰς τὸν παρκ. η τὸ σουπίνον (παρθ. κρίνω, φίλων κτλ.).

singo, finxi, fictum	cingo	cinxi	cinctum
pando, pandi, passum	extinguo,	extinxī,	extinctum
pingo, pinxi, pictum	iungo,	iunxi,	iunctum
pungo, pupugi, punctum	fungo,	funetus,	sum fungi.
stringo, strinxi, strictum			

4) Ἡ φίλα ἀναδιπλασιάζεται διὰ ἐνεστωτικοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ διὰ τοῦ ι εἰς 4 φήματα¹.

bibo (φίλ. bi) πρκ. bībi, σουπ. bibitum²

1) Ο ἐνεστωτικὸς ἀναδιπλασιασμὸς διὰ τοῦ ι εἴναι συνήθης καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν εἰς πολλὰ φήματα· γρίγωσκω, τιτρώσκω, γρίγομαι, διδωμι κτλ.

2) Τὸ bibo ἔχει καὶ εἰς τὸν παρκ καὶ σουπίνον τὸν ἀναδιπλασιασμὸν bibi, bibitum· τὸ bibo εἴναι ἀντὶ pipo, οὐ σφίζεται τὸ σουπ. potum, ὁ παθ. παρκ. τῆς μετοχῆς potus ἐξ αὐτοῦ καὶ τὸ θαμιστικὸν potare.

gigno (ἀντὶ gigeno, φίλ. gen), παρτ. gignebam, μέλ. gignam, παρκ. genui sisto (φίλ. sta), παρτ. sistebam πρκ. steti (ἀντὶ stesti), σουπ. statum, sero (ἀντὶ seso¹, φίλ. sa, ἥτις φαίνεται εἰς τὸ satum).

6) Ή συλλαβὴ SC-O προστίθεται εἰς τὴν φίλαν καὶ ἐὰν αὕτη εἴναι συμφωνόληγτος προσλαμβάνει εὐφωνικὸν ι ἢ ε μεταξὺ τῆς φίλης καὶ τοῦ SCO-, ὅθεν γίνεται i-SCO καὶ e-SCO. Ή κατάληξις SC-O δίδει εἰς τὸ φήμα ἐναρχτικὴν σημασίαν φήματα εἰς SCO(r) εἴναι disco, nosco, novi (ἐκ τοῦ dic-sco φίλ. dic πρθ. dici φήματα εἰς i-sco(r), esco· na-scor (φίλ. na εἰς τὸ natus), cre-sco, παρ. crevi, pac-i-scor (φίλ. pac εἰς τὸ pactus), obliviscor, πρκ. oblitus sum, profic-iscor, πρκ. perfectus sum, obmut-e-sco, πρκ. obmut-ui, indur-esco, πρκ. indur-ui. πρθ. εἰς τὴν ἐλλ. εὐρίσκω δῆλως ἀποθέλλει τὴν ἐναρχτικὴν σημασίαν τὸ SC-O εἰς τὸ pasco, posco κτλ.²

7) Προσθήκη τὸ εἴτι εἰς τὴν φίλαν mit-to, πρκ. mi-si ἀποθέλλεται τὸ t πρὸ τοῦ s· plecto, πρκ. plexi. plectimus (ώς ἐν τῇ ἐλληνικῇ τύπωμεν). Τὸ necto ἔχει παρκ. nexui (ἀντὶ nec-sui).

8) Τὸ σύμφωνον τῆς φίλης διπλασιάζεται ώς καὶ ἐν τῇ ἐλληνικῇ pello, vello, tollo πρθ. fallo (fal-jo), σφάλλω (σφάλ-γω) κτλ. Ό διπλασιασμὸς οὔτος τοῦ συμφώνου προέκυψεν, ἀρχομοιωθέντος τοῦ i τῆς ἀρχαίας καταλήξεως jo (io)· peljo pello κτλ. μόνον τὸ vello φυλάττει τὸ δεύτερον l εἰς τὸν παρκ. velli.

§ 159. B'. Θέμα τοῦ παρακειμένου. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου συγχρητίζεται διετῶς A'. δι' ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ B'. διὰ προσλήψεως τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος εἰς τὸ θέμα τοῦ φήματος.

A'. Παρακειμενοι συγχρητιζόμενοι μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ.

α'. Αναδιπλασιασμὸν λαμβάνουσιν 27 φήματα, τὰ ὅποια φυλάττουσιν αὐτόν. Ό ἀναδιπλασιασμὸς εἴναι δύο εἰδῶν·

1) 'Εὰν ἡ φίλα ἀρχεται ἀπὸ δύο συμφώνων εἰς τὸν ἀναδιπλασιασμὸν

1) Τὸ s μεταξὺ δύο φωνηέντων κείμενον τρέπεται εἰς r, οὗτον ἡ κατάληξις τῆς ἀπερμάτου, ἥτις ἡτο ἀρχαίκως se, ώς φαίνεται ἐκ τοῦ es-se, pos-se μετεθλήθη εἰς re-amare=amase (§ 19, η').

2) Εἰς τὸ στιχὸν τοῦ Βιργίλιου non ignaro mali, miseris succurrere disco (Βιργ. Aliv. 1.630). Τὸ disco ἔχει ἔτι τὴν ἐναρχτικὴν σημασίαν.

τοῦ παρ. ἀποθέλλεται τὸ πρῶτον σύμφωνον τῆς ρίζης steti (ἀντὶ steti, ριζ. sta), spopondi (ἀντὶ spo-spondi, ριζ. spond)· scicidi (ἀντὶ sciscidi, ριζ. scid.).

2) 'Εὰν ἡ ρίζα ἔρχεται ἀπὸ ἑνὸς συμφώνου, ἡ ἀναδιπλασιαῖμένη συλλαβὴ διατηρεῖ τὸ φωνῆν τῆς ρίζης ἐκτὸς τοῦ α. ὁ μεταθέλλεται εἰς ε¹ posco poposci, mordeo momordi, pungo pupugi, tundo tutudi, curro cucurri, disco didici, scindo scicidi· ἀλλὰ cano cecini, pango pepigi (ριζ. pag.), tango tetigi (ριζ. tag), cado cecidi (ριζ. cad). τὸ cædo μεταθέλλει τὸ α τῆς ρίζης εἰς ι· cecidi κτλ.²

Σημ. α'. Κατὰ τὰς συζυγίας τὰ μετὰ ἀναδιπλασιασμοῦ ρήματα εἶναι:

'Εν τῇς Α'. συζ. τὰ sto steti, do dedi (§ 165). — 'Εν τῇς Β'. συζ. τὰ momordi, pependi, spopondi, totondi (§ 173, 6 κτλ.). — 'Εν τῇς Γ'. συζ. πολλά· ἴδε § 183 καὶ § 189, 6. — 'Εν τῇς Δ'. συζ. οὐδέν.

Σημ. β'. Οἱ παρακείμενοι τοῦ reperio, repello, refero, recido δὲν προσθέτουσιν εἰς τὸν ἀναδιπλασιασμὸν καὶ ἐπεινουσι τὴν πρώτην συλλαβὴν, διπλασιάζοντες τὸ πρῶτον σύμφωνον τῆς ρίζης· repperi, reppuli, rettuli, reccidi (σπανίως)· ἀπαντῷ ἐπίσης ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἐπογῆς τῶν αὐτοκρατόρων teluli, tetinii (ἀρχ. ἀντὶ tenui), memini (ἴνεσται. ἄγρηστος), pepuli, pepedi· τὸ tetuli, ἀρχ. tetulli γίνεται· ἐκ τοῦ ἀρχαῖου tulo, δ ἀνευρίσκεται εἰς τὰ σύνθ. abstulo, attulo. 'Αντὶ τοῦ tetuli λέγεται βραδύτερον tuli· sustollo (σπάνιον) ὡς tollo ἔχει παρ. sustinui.

6'. 'Ο ἀναδιπλασιασμὸς δὲν φυλάττεται· ὅληγα ρήματα ἀπέχαλον τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἔχει μεταθοιλῆς τῆς ρίζης fidi (findo), tuli (ἀντὶ tetuli), scidi (ἀντὶ scicidi) κτλ.

Σημ. ά. Τὸ φωνῆν τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ εἶναι πάντοτε βραχὺ· cado cecidi, pello pepuli πλὴν τῶν caedo-cecidi καὶ τῶν ἐχόντων τὴν δευτέραν συλλαβὴν θέσει μαρράν, οἷον cucurri, sefelli, momordi, pepercī.

Σημ. β'. Δὲν φυλάττουσι τὸν ἀναδιπλασιασμὸν σγέδον πάντα τὰ ρήματα τὰ μετὰ προθέσιων σύνθετα, οἷον respondeo respondi, expello expuli, percello perculti, con-

1) Μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ παρακείμενοι εἶναι οἱ ἔχοντες·

1. ριζαν εἰς α ἢ ae· cecidi, tetigi, cecidi, peperi, dedi, sieti κτλ.

2. ριζαν εἰς ε· pependi (παρ. τοῦ pendo καὶ pendeo), memini, pepuli κτλ.

3. ριζαν εἰς ο· poposci, spopondi.

4. ριζαν εἰς ι· didici, scicidi, stiti ἐκ τοῦ sisto ἀντὶ sistit-i.

5. ριζαν εἰς υ· cucurri, tutudi (contudi, extudi, obtudi), pupugi (tetuli ἀντὶ tutuli, tulo, δ ἀπαντῷ εἰς τὰ σύνθ. abstulo, abtullo).

2) Εἰς τὴν ἀρχαῖαν γλώσσαν φαίνεται ὅτι τινὲς τῶν παρακειμάνων τούτων εἰχον ἔξτησινημένον εἰς ε τὸ φωνῆν τῆς πρώτης συλλαβῆς, ἐκ τούτου εἰχον ε. Γνωστὸν δημοτικόν εγένετο σταθερόν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν (γέργαρα, τέτυφα) spepondi, scecedi, momordi, peposci, pepugi· (παρέ Αὐλὸν Γελλ. ἀττ. νύκτ. 6, 9)· ἀπαντῷ ἔτι εἰς ἐπιγραφὴν τοῦ 2 αἰώνος μ. Χ. spepondit (Orelia 438p). 'Ο Αὐλός Γελλ. (5, 15) λέγει ὅτι ὁ Κικέρων καὶ ὁ Καίσαρ ἔγραψον memordi, spepondi.

tundo contudi, attingo attigi κτλ.¹ πλὴν τῶν συνθέτων ἐκ τοῦ do, sto, disco, posco καὶ ἐκ τῶν τοῦ curro τά' recurro, succurro, intercurre. Τινῶν ἀπαντῶσι καὶ οἱ δύο τύποι: accurri καὶ accuecurri καὶ procucurri (Κατ.), excurreri καὶ excu-
curri (Τīt. Διε.).

'Ενταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ οὐγὶ ἐν γράσσει ἀπλά: prehendo prehendi, accendo ac-
cendi, defendo defendi, offendō offendi, percello perculi. Τὸ cano, ἐνῷ ἀ-
πλοῦν ἔχει παρ. cecini, ἐν συνθέτεις ἔχει εἰς ui: concinui, occinui, succinui, καὶ
τὸ excelluo excellui.

'Ενταῦθα ἀνήκουσι τὰ ρήματα, ὅν τὸ θέμα τοῦ παρ., εἶναι τὸ αὐτό τοῦ ἔνεστώτος: τοι-
αῦτα εἰνα: 1) τὰ λάγοντα εἰς τὸν ἐνεστ. εἰς δύο σύμφωνα accendi, defendi, pree-
tendi, fervi, lambi, mandi, pandi, scandi, descendti, velli, verri, verti,
solvii, volvi εἰς τὴν Β' συζ. ἀνήκει τὸ prandi (prandeo). 2) τὰ ἐκτείνοντα τὸ φω-
νῆν τῆς φίλης ή τὰ ἔχοντα διέθοιγρους cœpi, cudi, sidi, vici. 3) τὰ λάγοντα εἰς τὸν
ἐνεστ. εἰς u: rui, ingrui, innui, spui, indui, minui, statui, tribui κτλ. Ταῦτα
δύνανται νάναχθωσι καὶ εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν τοῦ οὗτος συμφώνου.

γ'. Πολλὰ ρήματα μετὰ τὴν ἀποθολὴν τοῦ ἀναδιπλακισμοῦ ἐπα-
θον συναίρεσιν τοῦ φωνήντος (ἄ εἰς Ε): facio fēci=fefici¹, capio,
cēpi=cecipi: ἀσαύτως καὶ τὰ fōdi, frēgi, fūgi, iēci, lēgi, liqui,
pēgi, rūpi, vīci. Εἰς τὴν Α'. B'. καὶ Δ'. συζ. τὰ iūvi, fōvi, mōvi,
vōvi, sedi, vīdi, vēni. 'Η συναίρεσις ἐπέφερε τὴν ἔκτασιν τοῦ φωνή-
έντος τῆς φίλης. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἔγειναν καὶ οἱ παρ. cāvi, lāvi,
fāvi, pāvi, ēgi, ēdi, ođi, ēmi καὶ τῶν συνθέτων τοῦ ēmo, ὡν αἱ φί-
ζαι cāv, āg, ēd, ēm κτλ.

B'. Πρόσληψις χρονικοῦ γραμματηρος εἰς τὸ θέμα τοῦ ρήματος. 'Ο χρο-
νικὸς γραμματὴρ τοῦ παρακειμένου μετὰ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως εἴναι.

ά) 'Ο γν καὶ u (μετὰ δὲ τῆς καταλήξεως -vi, ui): καὶ ή μὲν vi ἐπι-
συνάπτεται εἰς φωνηντόληκτα θέματα (a, e, i): εἰς τὰ τῆς Α' καὶ Δ'
συζ. καὶ τινα τῆς Β'. (μόνον § 171), καὶ τινα τῆς Γ' συζ. (§ 180 καὶ
181), amā-vi, dele-vi, audi-vi, κτλ.

Πολλὰ ρήματα τῆς Γ' συζ. ἔχουσι τὸν παρ. εἰς vi: sivi, livi, sprevi,
stravi. 'Αλλα ἔχουσιν iivi ως τὰ τῆς Δ'. συζ. cupivi, petivi, quaeſivi
καὶ πάντα τὰ εἰς esso: arcesso arcessivi κτλ. Τὰ ρήματα εἰς sco
(ἐνχρκτικά) ἔχουσιν ἐπισής τὸν παρ. εἰς vi: novi, suevi, quievi κτλ.

β') 'Η δὲ ui ἐπισυνάπτεται εἰς θέματα λήγοντα εἰς ἐν σύμφωνον: do-
mui, docui, acui.

Ρήματα λαμβάνοντα ui είναι ἐκ τῆς Α'. συζ. τὰ ἐν § 166, ἐκ τῆς

1) Κατὰ τὸν Κούρτιον οἱ τύποι: οὗτοι προσήλθον ἐκ τοῦ πρωτοτύπου θέματος ἀποθη-
θέντος τοῦ πρώτου συμφώνου τῆς φίλης: fefici feici, feci.

Β'. συζ. τὰ ἐν § 169 καὶ 170, ἐκ τῆς Γ'. τὰ ἐν § 179, καὶ ἐκ τῆς Δ' τὰ ἐν § 194, 3 καὶ 4.

γ') Ὁ σ μετὰ τῆς καταλήξεως si, ὅτε γίνονται μεταβολαὶ καὶ ἀποθέσεις. Ἐπισυνάπτεται δὲ ἡ κατάληξις si εἰς τὰ συμφωνόληκτα τῆς Γ'. συζητίας. scribo scripsi, carpo, carpsi.

sentio	sensi	(sent-si)	rideo	risi	(rid-si)
fingo	fixi	(fingsi)	rego	rexī	(reg-si)
tracho	traxi	(trac-si)	coquo	coxi	(coqu-si)

Σημείωσαι τὰ emo emi, lego legi, bibo bibi.

‘Απαντῷ ἐπίστης ἡ si εἰς πολλὰ ρήματα τῆς Β'. συζ. καὶ τινα τῆς Δ'. ώς algeo, augeo, frigeo, farcio, fulcio, sentio.

Σημ. Τὰ πρὸ τοῦ ἔχοντα l, m, n, r, s εἰς τὸν παρ. δὲν προσλαμβάνουσι si· τινὰ τῶν εἰς μο ἀκολουθούσι τὸν κανόνα· como compsi, demo dempsi.

δ') Μόνη ἡ κατάληξις i ἐπισυνάπτεται εἰς τὸ θέμα τοῦ ἐνεστῶτος·

1) Εἰς ρήματα ἔχοντα χαρακτῆρα δύο σύμφωνα· cando cand-i, offendō offendi κλ., ἐκ τῆς Β'. συζ. τὸ prandeo prandi κλ.

2) Εἰς ρήματα, ὧν ὁ ἀναδιπλασιασμὸς δὲν φυλάττεται (§ 113, Α'. 6') καὶ

3) Εἰς τινα ρήματα τῆς Γ'. συζ. (§ 184 καὶ 185).

§ 160. Γ'. Θέμα τοῦ Σουπίνου. Εἰς τὰ πλεῖστα τῶν λατινιῶν ρημάτων ἡ ρίζα διαφυλάττεται ἀμετάβλητος εἰς τὸ θέμα τοῦ σουπίνου· δι’ ὃ τύπος οὗτος εἶναι ἀναγκαῖος εἰς τὴν διάκρισιν τῆς συζητίας τοῦ ρήματος. Ἡ συλλαβὴ τῆς ρίζης φυλάττει τὸν χρόνον τοῦ πρωτοτύπου· stā-tum, itum κτλ. “Οταν τὸ θέμα τοῦ σουπίνου εἶναι διέφορον τῆς ρίζης, ἀπώλεσεν αὕτη τὸ τελικὸν σύμφωνον ἡ ἐπαθε μετάθεσιν· cās-um (ριζ. cad.), spretum (ριζ. sper) κτλ. “Οταν τὸ τελικὸν σύμφωνον τῆς ρίζης δὲν ἔπαθε ἀλλοίωσιν συγχάκις παρεμβάλλεται ἢ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς καταλήξεως tum· mon-i-tum, pet-i-tum, cred-i-tum κτλ.

Σημ. Τὰ εἰς itum σουπίνα ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν βραχεῖαν μέν, ἐάν δὲ παρακείμενος λήγῃ εἰς ui πλὴν τοῦ recensitum, μαρατάν δὲ ἐάν εἰς ivi (ii), οἷον· petitum πλὴν τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ σημειώσει ἀναφερομένων.

§ 161. Τὸ σουπίνον εἶναι οὐσιαστικὸν ρηματικὸν μετὰ καταλήξεως ὄνοματικῆς tus (sus), ἥτις ἀπαντῷ εἰς τὰ actus, pactus, auditus κτλ. Εἶναι δὲ ἐν χρήσει μόνον εἰς τὴν αἰτ. καὶ ἀρχιρ. (σουπίνον ἐνεργητικὸν καὶ σουπίνον παθητικὸν)¹ εἰς σημασίαν τῆς ἀπαρεμφάτου.

Σημ. Σουπίνα φυλάττοντα τὸν χρόνον τοῦ πρωτοτύπου εἶναι τὰ cātum, rātum, stātum, stātum, (τοῦ sto καὶ sisto)· εἴτι δὲ καὶ τὰ ītum, cītum, lītum, quītum,

σύτυμ, ρύτυμ, τῶν φημάτων εο εἰμι, ειεο κινδ, λινο ἀλείφω, φυεο δύναμαι, σινο ἔω, φυο κρημνίζω.

Περιφραστικὴ συζυγία.

§ 162 Ἡ λατινικὴ ἔχει καὶ ἄλλον τύπον τοῦ φήματος, ὅστις λέγεται περιφραστικὴ συζυγία (coniugatio periphrastica)· ἡ περιφραστικὴ συζυγία σχηματίζεται διὰ τῶν γρόνων τοῦ φονητικοῦ α'·) Μετὰ τοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς διὰ τὰ ἐνεργητικά· β') Μετὰ τοῦ παθητικοῦ μέλλοντος τῆς παθητικῆς μετοχῆς (gerundivum) διὰ τὰ παθητικά. Ἡ συζυγία αὕτη δὲν ἔχει προστακτικήν.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ

Ἐνεστ.	amaturus, a, um sum (μέλλω ἀγαπᾶν ἢ ἀγαπάσθαι)	amandus, a, um sum ἀγαπητός εἰμι) μὲν ἀγαπάσθαι=δει,
Παρατ.	amaturus eram	amandus eram
Μέλλ.	amaturus ero	amandus ero
Παρακ.	amaturus fui	amandus fui
Υπερσ.	amaturus fueram	amandus fueram
M. τετ.	amuturus fuero	amandus faero

ΨΙΩΤΑΚΤΙΚΗ

Ἐνεστ.	amaturus sim	amandus sim
Παρατ.	amaturus essem	amandus essem
Παρακ.	amaturus fuerim	amandus fuerim
Υπερσ.	amaturus fuisse	amandus fuisse

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ

Ἐνεστ.	amaturm, am, um esse	amandum, am, um esse
Παρακ.	amaturm, am, um fuisse	amandum, am, um fuisse
Μέλλ.	amaturm, am, um fore.	amandum, am, um fore.

Σημ.: Ἡ παθητικὴ περιφραστικὴ συζυγία ἀπαντᾷ διττῶς προσωπικὴ καὶ ἀπρόσωπος. Κατὰ μὲν τὴν προσωπικὴν συμβολὴν κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν πρὸς τὸ ὑπόκειμενον, κατὰ δὲ τὴν ἀπρόσωπον τοῦτο εἰς οὐδέτερον ἐνικόν μετὰ τοῦ γ'. ἐνικ. προσ. τῶν ἀπλῶν γρόνων τοῦ esse καὶ δοτικῆς τοῦ προσώπου, ὡς καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, οἷον· mihi amandum est=ἀγαπητόν μοι ἔστι=δει με ἀγαπᾶν.

virtus laudanda est	ἐπαινετέα ἔστιν ἢ ἀρετή.
virtus tibi laudanda est	ἐπαινετέα σοι! ἔστιν ἢ ἀρετή.)
laudandum est	ἐπαινετέον ἔστι.
mihi laudandum est	ἐπαινετέον μοι ἔστι.

Οὕτω δὲ λέγεται:

mihi amandum est	michi amandum sit
tibi amandum est	tibi amandum sit
ei amandum est	ei amandum sit
nobis amandum est	nobis amandum sit
vobis amandum est	vobis amandum sit
eis amandum est	eis amandum sit
Παρατ.	mihi amandum erat
Μέλλ.	mihi amandum erit
Παρακ.	mihi amandum fuit
Υπερσ.	mihi amandum fnerat
M. τετ.	mihi amandum fuerit

λείπει
λείπει

3 Ἀποθετικά.

§ 163. Τὰ ἀποθετικὰ ρήματα (deponentia) ἔχουσι μὲν τύπον παθητικόν, ἀλλὰ διάθεσιν ἐν ἀπασι τοῖς χρόνοις ἐνεργητικήν ή οὐδετέρων συγματικῶνται ως τὰ παθητικά. λαμβάνουσι δὲ καὶ τινας τῶν ἐνεργητικῶν τύπων, ἀμφοτέρας τὰς ἐνεργητικὰς μετοχῆς (τοῦ ἐνεστώτος εἰς -ns καὶ τοῦ μέλλοντος εἰς rus), 2) τὸ σουπίνον, καὶ 3) γερούνδιον τὸν δὲ μέλλοντα τῆς ὑποτακτικῆς καὶ ἀπαρεμφράτου ἔχουσι περιφραστικῶς ἐκ τοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ esse.

Α' ΟΡΙΣΤΙΚΗ

Συζ. Α'.

Β'.

Γ'.

Δ'.

'Εν. hortor προτρέπω	verēor αἰδοῦμαι	loquor ὄμιλω	largior δωροῦμαι
Πλ. hortāmur	verēmur	loquimur	largimur

Παρατατικός

'Εν. hortābar	verēbar	loquēbar	largiebar
Πλ. hortabāmur	verebāmur	loquebāmur	largiebāmur

Μέλλων

'Εν. hortābor	verēbor	loquar	largiar
Πλ. hortabīmur	verebīmur	loquēmur	largiēmur

Μέλλων Β'.

'Εν. hortatus ero zλ	veritus ero zλ.	locutus ero zλ.	largitus ero zλ.
----------------------	-----------------	-----------------	------------------

Παραχείμενος

'Εν. hortatus sum	veritus sum	locutus sum	largitus sum
Πλ. hortati sumus	veriti sumus	locuti sumus	largiti sumus

Τιπερσυντελεκός

'Εν. hortatus eram	veritus eram	locutus eram	largitus eram
Πλ. hortati eramus	veriti eramus	locuti eramus	largiti eramus

Β'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

'Ερεστώς

'Εν. horter	verear	loquar	largiar
Πλ. hortemur	vereamur	loquamur	largiamur

Παρατατικός

'Εν. hortārer	verērer	loquērer	largirer
Πλ. hortarēmur	vererēmur	loquerēmur	largiremur

Παραχείμενος

'Εν. hortatus sim	veritus sim	locutus sim	largitus sim
Πλ. hortati simus	veriti simus	locuti simus	largiti simus

Τηρεσυντέλικος

'Εν. hortatus	veritus	locutus	largitus { essem
Πλ. hortati	veriti	locuti	largiti { essemus

Γ'. ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

'Εν. 1. hortare	verere	loquere	largire
Πλ. 2. hortamini	veremini	loquemini	largimini

Δ'. ΑΙΑΡΕΜΦΑΤΟΣ

'Ενεστ. hortari	vereri	loqui	largiri
Παρην. hortatum	veritum	locutum	largitum
Μέλ. hortaturum	veriturm	locuturum	largiturum { esse

Ε'. ΓΕΡΟΥΓΝΔΙΟΝ

γεν. hortandi κτλ. | verendi κτλ. | loquendi κτλ. | largiendi κτλ.

Ε'. ΜΕΤΟΧΗ

Ἐρεστάως

hortans	verens	loquens	largiens
---------	--------	---------	----------

Παραχείμερος

hortatus,a,um	veritus,a,um,	locutus,a,um,	largiturus,a,um
---------------	---------------	---------------	-----------------

Μέλλων

hortaturus, a, um	veriturus, a, um	locuturus, a, um	largiturus, a, um
-------------------	------------------	------------------	-------------------

Μέλλων Παθητικός

hortandus, a, um	verendus, a, um	loquendus, a, um	largiendus, a, um
------------------	-----------------	------------------	-------------------

Ζ'. ΣΟΥΠΙΝΟΝ

1. hortatum	veritum	locutum	largitum
2. hortatu	veritu	locutu	largitu

Ούτω κλίνονται καὶ τὰ ἄλλα ἀποθετικά, πλήν τινων ἀνωμαλιῶν, οἷς
ἰδὲ κατωτέρω.

Σημ. α'. Τὰ ρήματα audeo τολμῶ, gaudeo χαίρω, soleo ἐθύζω, fido θαρρῶ,
confido θαρρῶ, diffido δυσπιστῶ, ἔχουσι τὸν παραχ., ὑπερσ. καὶ τετελεσμένον μέλ. εἰς τὸν
παθητικὸν τύπον καὶ λέγονται semideponentia.

ausus sum, gavisus sum, solitus sum, sisus sum. κτλ.

Σημ. β'. Μετογὴ τοῦ παραχ. ἀποθετικῶν ρημάτων ἔχουσιν ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν
σημασίαν.

comitatus	conpressus	dimensus	ementitus
meditatus	partitus	populatus	testatus.

Τύπος τῶν ἀρχικῶν χρόνων

§ 164. Ο τύπος τῶν ἀρχικῶν χρόνων διὰ τὰς 4 συζυγίας εἴναι:

Α' συζ. -o, -avi, -atum, -are amo, amāvi, amātum, amāre

Β' συζ. -eo, -ui, -itum, -ere moneo, monūi, monitum, mo-

nēre

Γ' συζ. -o, -i, -tum, -ere lego, legi, lectum, legēre

Δ' συζ. -io, -ivi, -itum, -ire audio, audīvi, auditum, audīre

Σημ. Οι παραγόμενοι γράμμοι ἀκολουθοῦσσι: τὸ χρονικὸν θέμα τοῦ ἔξ οὗ παράγονται γρό-
νους, ὡς καὶ πάσας τὰς ἀνωμαλίας τούτου. "Οθεν ἐξ αὐτοῦ παράγονται γρό-
νους, στερεῖται καὶ τοὺς ἔξ αὐτοῦ παραγόμενους γρόνους.

'Αρώμαλος σχηματισμὸς τῷ παρακειμένῳ καὶ σουπίρῳ

Πρώτη συζυγία.

§ 165. Α'. Παρακείμενοι μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ.

1. do, dēdi, dātum, -dāre διδωμι.

Σύνθ. circumdo, -dedi, -datum, dare περιβάλλω· οὖτω pessumdo ἀφανίζω, νε-
numdo πωλῶ (οὗ παθ. veneo), satisdo ἐγγύνη παρέχω. Τὸ α τοῦ θέματος εἴναι βραχὺ^ν
πλὴν τοῦ das, da, dans, θεν circu'mdabam, pessu'mdarem, sati'sdabo Τὰ
μετὰ μονοσυλλάβων προθέσεων σύνθετα σχηματίζονται κατὰ τὴν γ'. συζ.

2. sto, stēti, stātum, stārē ἰσταμαι.

Τὰ σύνθετα μετὰ μονοσυλλάβων προθέσεων ἔχουσι τὸν παρ. εἰς stiti καὶ δὲν ἔχουσι
μὲν σουπίνον, ἀλλ' ἔχουσι μελλ. τῆς ἐνεργητικῆς μετοχῆς:

adsto παρίσταμαι, consto συνίσταμαι, disto δισταμαι

exsto ἐξέρχω, praesto προέχω, resto οὐσταμαι,

τὰ δὲ μετὰ δισυλλάβων ἔχουσι steti καὶ δὲν ἔχουσι σουπίνον: circumsto, -steti, πε-
ρίσταμαι, supersto ὑπερέστηκα. Τινὰ ἔχουσι μελλοντα ἐνεργητικῆς instaturus,
perstaturus, præstaturus.

§ 166. Β'. Παρακείμενοι εἰς ui, σουπίνα εἰς -itum (tum).

1. crēpo, crepui, crepitum, crepare κροτῶ

2. cūbo, cubui, cubitum, cubare κείμαι.

Τὰ σύνθετα τὰ ἔχοντα μ πρὸ τοῦ ή σχηματίζονται κατὰ τὴν Γ'. συζ. accumbo,
-cubui, -cubitum, -cumbere οὖτω incumbo, procumbo, recumbo.

3. dōmo, domui, domitum, domare δαμάζω.

4. mīco, micui, (ἀνευ σουπίνον), micare στίλθω.

Σημ. Tō dimico ἔχει κανονικῶς -avi, atum, -are διαμάχομαι.

5. plīco, -avī, atum, (itum), plicare πτύσσω.

Σύνθ. Applico προσάπτω, explico ἀναπτύσσω, (έρμηνεύω), implico ἐμπλέκω, com-
plico συμπλέκω, circumpllico περιπλέκω.

Τὰ δ' ἄλλα τὰ ἐκ τοῦ ἐπιθέτου plex· duplico διπλασιάζω, multiplico πολλαπλα-
σιάζω, supplico ἴνετενω, σγηματίζονται κανονικῶς μόνον εἰς avi, atum.

6. sōno, sonui, (sonitum), sonare ἡχώ· μέλ. μετ. sonaturus.
Σύνθ. consono συμβανῶ, persono· ἄλλα τὸ resono, -avi ἀντηχῶ ἀνευ σουπίνου.

7. tōno (συνήθως tonat), tonui, (tonitum), tonare βροντῶ
Σύνθ. Attono ἐμβροντῶ, μέλ. μετ. attonitus ἔκθαμbos, intono βροντῶ ἴσχυρῶς,
intonatus, retono (ποιητ.) ἀντηχῶ.

8. vēto, vetui, vetitum, vetare κωλύω.

9. frico, fricui, frictum (καὶ fricatum), fricare τρίχω.

10. enēco, enecui καὶ enecavi, enectum (μετ. enectus), ene-
care ἀποκτείνω.

Σημ. Τὸ δὲ ἀπλοῦν περὶ φονεύω σγηματίζεται κανονικῶς εἰς avi, atum.

11. sēco, secui, sectum, secare τέμνω, μετοχ. secaturus.

Σύνθ. deseco ἀποτέμνω, inseco ἐντέμνω.

§ 167. Γ'. Παραχ. εἰς vi μετ' ἐκτάσ. τοῦ ριζ. φωνήντος καὶ σουπ. tum·

1. iūvo, iūvi, (iutum), iuvare βοηθῶ.

Σύνθ. adiuvō ἐπινοεῖν, adiuvī, adiutum, μέλ. μετ. adiuturus καὶ adiuvaturus.

2. lāvo, lāvi, lautum (καὶ lōtum ἢ lavatum), lavare λούω.

3. pōto, potavi, potum (σπανιώτερον potatum), āre.

Τὸ potus ἔχει παθητ. καὶ ἐνεργ. σημασίαν.

Σημ. Τὰ ρήματα iuro, coeno, poto ἔχουσι μετοχὴν παθητ., εἰς σημασίαν ἐνεργητικὴν· iuratus (ἐκ τοῦ iurare) ὀμωμοκῶς cenatus (ἐκ τοῦ cenare δεδειπνητῶς pransus (ἐκ τοῦ prandere) ἡριστηκῶς potus (ἐκ τοῦ potare) πεπωκῶς

Σημείωσαι καὶ τὰ σύνθετα incenatus ἀδειπνος, impressus ἀνάριστος καὶ coniuratus συνωμότης.

Απαντά ἐνιστεί conspiratus συνομόσας κατ' ἀναλογίαν τοῦ conjuratus.

Δευτέρα συζυγία.

§ 168. Τὰ ρήματα τῆς 6'. συζ. λήγουσιν ἐν τῷ ἐνεστῶτι εἰς eo, ἔξαιρούνται μόνον τὰ ἀνώμαλα eo, queo, nequeo (παρθ. § 207 καὶ 209)· τὰ δὲ heo εὐδαίμονά τινα ποιῶ, creo πλάττω, meo εἰμι, screo χρέπτομαι, calceo ὑποδέω, cuneo σφηνῶ, collineo κατευθύνω, delineo ὑπογράφω, enucleo διασαρηνίζω, nauseo ταυτιῶ, illaqueo κλίνονται κατὰ τὴν ἢ, συζ. κανονικῶς.

§ 169. Α'. Παραχείμενοι εἰς ui σουπῆρα εἰς itum (κανονικῶς κατὰ τὸ moneo)· caleo, careo, debeo, doleo, habeo (adhiceo, cohiceo), liceo, mero, noceo κατλ.

§ 170. Β'. Παραχείμενοι κανονικῶς εἰς -ui, σουπῆρα ὀλίγον τι ἀνώμαλα εἰς tum (sum) (καὶ ὅχι εἰς itum).

1. dōceo, docui, doctum, docere διδάσκω (παθητ. disco).

2. censeo, censui, censum, censere νομίζω.

Τὸ σύνθ. recenseo ἐξετάζω ἔχει σούπ. recensitum καὶ resenum.

3. misceo, miscui, mixtum, miscere μίγνυμι.

4. tēneo, tenui, (tentum ἐν συνθ.), tenere κατέχω.

Τὰ σύνθ. πανοικῶς abstineo ἀπέγομαι, contineo συνέχω, detineo κωλύω, distineo, sustineo βαστάζω, obtineo διατείνομαι, retineo κατέχω τὸ contentus εἶναι καὶ ἐπιθετοῦ ἔνευ σουπίνου τάξι attineo, pertineo.

5. torreo, torrui, tostum, torrere ξηραίνω, φρύγω.

§ 171. Γ'. Παρακείμενοι εἰς ἔνι, (καὶ ὅχι εἰς υἱ), σουπῆνα εἰς ἄτην.

1. dēleo, deleō, delēti, delere ἐξαλείφω, ἀφανίζω.

2. flēo, flēti, flētum, flere κλαίω.

3. neō, nēvi, (nētum), nere νήθω.

4. (ōleo, olēvi, olītum, oleo)

Τὰ σύνθετα τοῦ oleo, aboleo, abolevi, abolitum, abolere καταλύω, ἀφανίζω. adoleo θυμῷ ἔχοντα σουπίνον εἰς itum.

Πάντα τὰ ἄλλα σύνθετα εἶναι ἐναρκτ. εἰς -esco καὶ ἔνευ σουπίνου (§ 190).

5. (pleo, plēvi, plētum, plere μόνον ἐν συνθέσει).

Σύνθ. compleo συμπληρῶ, impleo πληρῶ, expleo ἐκπληρῶ, repleo ἀναπληρῶ, suppleo ἀναπληρῶ,

6. cieo, ciōvi, ciōtum, ciēre κινῶ.

Τὰ σύνθετα (οὐχὶ cītum καὶ τὰ σύνθ. κατὰ τὴν δ'). σικ. concio, ivi, itum, ire συνάγω (μετοχὴ καὶ concitus οὐτα percitus) excio, ivi, itum, ire ἐγείρω. Τὸ cītum ἀπαντᾶ εἰς τὰ σύνθετα, ὅταν ἔχωσι τὴν σημασίαν τοῦ καλεῖν ὅθεν excitus = ἀνακινηθεῖς, excitus ἐκκληθεῖς.—Τὸ accire συγκατάσει μόνον accitus.

§ 172. Δ'. Παρακείμενοι εἰς vi (ὅχι εἰς vui), σουπῆνα εἰς tum (ἐκτεινομένου τοῦ φωνήντος διὰ συγκοπῆς).

1. cāveo, cāvi, cautum, (ἀντὶ cavitum), cavere φυλάξτομαι.

2. fāveo fāvi, fautum, favere εύνοω.

3. fōveo, fōvi, fōtum, fovere θεραπεύω.

4. mōveo, mōvi, mōtum, movere κινῶ.

Σύνθ. commoveo ταράττω, permoveo, προάγω, admoveo ή amoveo προσάγω.

5. pāveo, pāvi, (ἄνευ σουπ.), pavere πτοοῦμαι.

6. vōveo, vōvi, vōtum, vovere εὔγομαι τι.

Σύνθ. devoveo ἀπεύγομαι, devoves.

7. connīveo, connivi (εἰτε-xi) (ἄνευ σουπ.), connivere συμμέω.

§ 173. Ε. Παρακείμενοι εἰς i μετὰ καὶ ἔνευ ἀναδιπλασιασμοῦ.

1. prandeo, prandi, pransum, prandere γευματίζω. Μετ. pransus (pransus potusque ἵδε § 167, σημ.).

2. ferveo, servi (ferbui), (ἄνευ σουπ.), servere ζέω.

‘Ωσαύτως καὶ τὰ σύνθετα μετὰ δισυλλαλάρων προθέσεων· οἷον circum-sēdeo κυκλῶ, supersēdeo· τὰ δὲ μετὰ μονοσυλλαλάρων τρέπουσι τὸ ριζικὸν εἰς ἓ· οἷον assideo παραχάθηραι, insideo, obsideo πολιορκῶ, possideo κέντημαί· ἄνευ σουπίνου τὰ dissideo, praesideo, resideo.

3. strideo, stridi, (ἄνευ σουπ.), stridere τρίζω, συρίττω.

4. vídeo, vidi, vísum, videre βλέπω.

Σύνθ. invideo φθονῶ, provideo προνοῶ.

5. sēdeo, sedi, sēssum, sedere κάθημαι.

6. mordeo, momordi, morsum, mordere δάκνω.

7. pendeo, pependi, pensum, pendere κρέμαμαι.

8. spondeo, spopondi, sponsum, spondere σπένδομαι.

Σύνθ. respondeo, respondi ἀποκρίνωμαι, despondeo ἔγγυω.

9. tondeo, totundi, tonsum, tondere κείρω.

§ 174. Σ'. Παραχέμενοι εἰς si (xi). σουπῆτα εἰς tum (ctum).

1. augeo, auxi (ἄντι aug-si), auctum, augere αὔξάνω.

2. indulgeo, indulsi (indultum), indulgere θεραπεύω.

3. torqueo, torsi, tortum, torquere στρέψω.

175. Ζ'. Παραχέμενοι εἰς -si, σουπῆτα εἰς -sum.

1. ardeo, arsi, (arsum), ardere καίω.

2. haereo, haesi, (haesum), haerere ἐπίκειμαι.

3. iūbeo, iussi, iussum, iubere διατάσσω.

4. māneo, mansi, mansum, manere μένω.

5. mulceo, mulsi, mulsum, mulcere θέλγω.

Σύνθ. permulceo ἀπαντά permulsus καὶ permuletus.

6. mulgeo, mulsi, mulsum, mulgere ἀμέλγω.

7. rideo, risi (rid-si), ridere γελῶ.

8. suādeo, suāsi (suad-si), suāsum, suadere πειθῶ.

Σύνθ. dissuadeo, ἀποδοκιμᾶω, persuadeo καταπείθω.

9. tergeo, tersi, tersum, tergere μάσσω. Ηαρά Κικέρωνι ἀπαγτά μᾶλλον καὶ tergo, tersi, tersum, tergere.

Τὰ σύνθ. μόνον κατὰ τὴν B' συζ. abstergo, detergeo.

Τὰ ἐπόμενα ἄνευ σουπίνου·

10. algeo, alsi, algere ριγῶ, ψυχρός εἰμι.

11. fulgeo, fulsi, fulgēre (παρά ποιηταῖς fulgēre).

12. frigeo, (frixi), frigere ριγῶ, κρυώνω.

13. luceo, luxi (luc-si), lucere λάμπω, φωτίζω.

Σύνθ. eluceo ἐκλάμπω.

14. lugeo, luxi (luc-si), lugere πενθῶ, θρηνῶ.

15. urgeo, ursi, urgere ὥθῶ, θλιβῶ.

§ 176. Η'. Ήμιαποθετικά (semideponentia).

1. audeo, ausus sum, audere τολμῶ.

Σημ. Ό μέλ. τῆς ὑποτακτικῆς ἀρχαιών ausus, is, it εἶναι ἔγος τοῦ ἀρχαίου παρχ. ausi. Τό ausus καὶ inausus ἔχουσι σημασίαν παθητ. παρὰ ποιηταῖς. Βιργ. Αἰν. 6, 624.

2. gaudeo (ἐκ τοῦ gavideo), gavisus sum, gaudere χαίρω.

3. soleo, solitus sum, solere εἰωθεῖ.

§ 177. Θ'. Ρήματα ἀμετάθετα·

α') "Ανευ παρακειμένου καὶ σουπίνου

albeo λευκός εἰμι	fæteo ὄζω	macreο ἀθυμός εἰμι
aveo ποθῶ	hēbeο ἀμβλύνει εἰμι	polleo ἰσχύω
calveo φαλακρός εἰμι	hūmeο ὑγρός εἰμι	renideo στιλθω
caneo πολιός εἰμι	immineο ἐπικρέψαμαι	scāteο ἀναβλύζω
clueo κλύω, λέγομαι	liveο πελιδνός εἰμι	vegeo ἐλαύνω.
flaveo ξανθός εἰμι	mäceο iσχνός εἰμι	

β') Μετὰ παρακ. εἰς τοῦ καὶ ἀνευ σουπίνου

arceo εὕργω	mädeo ὑγρός εἰμι	splendeο λάμπω
ăreeo ξηρός εἰμι	nîteo στιλθω	stûdeo σπουδάζω
caleo θερμός εἰμι	öleo. Σύνθ. redöleo	tubeο τήκομαι
calleo ἔμπειρός εἰμι	palleo ὠγρῶ	tîmeο φοθοῦμαι
egeo ἐνδεής εἰμι	pâteo ἡνέφηγμα	tûmeο οἰδαίνω
flôreo ἀνθῶ	sîleo σιγῶ	vîgeo ἀκράζω
hôrreo φρίττω	sorbeo ροφῶ (παρχ. sorbui, σπαν. sorpsi)	vîreo πρασίζω.
läteo λανθάνω	Sύνθ. absorbeo, ex-	
liqueo, licui (liqui)	sorbeo.	

Σημ. Τὰ σύνθ. τοῦ arceo ἔχουσι σουπίνον εἰς itum· cærceo, exerceeo, exercitum, μετογὴ exercitus.

Τρίτη συγγία.

Α'. Χαρακτηριστικὸν γράμμα σύμφωνον.

§ 178. Α'. Παρακειμένου εἰς si, σουπίτηρα εἰς sum.

1. cedo, cessi, cессум, cedere ὑποχωρῶ. Σύνθ. concēdo.

2. claudio, clausi, clausum, claudere ἐγκλείω.
- Σύνθ. includo ἐγκλείω, concludo συγκλείω, excludo ἀποκλείω.
3. divido, divisi, dīvīsum, dividere διαίρω.
4. laedo, laesi, læsum, laedere βλάπτω. Σύνθ. allido(ad-).
5. ludo, lusi, lusum, ludere παιζω. Σύνθ. illudo.
6. plundo, plausi, plausum, plaudere χειροκροτῶ, ἐπανιώ.
- Τὰ σύνθ. ἐκτός τοῦ appludo ἐπικροτῶ, τὰλλα εἰς plodo, -osi, -osum ἀποδοκιμάζω, complodo συγκροτῶ τῷ γείρε..
7. rado, rasi, rasum, radere ξύω.
8. rōdo, rosi, rosum, rodere τρώγω.
9. trūdo, trusi, trusum, tridere ὠθῶ.
10. vādo, (μόνον τὰ σύνθετα vasi, vasum), vadere βαδίζω.
evādo ἐκβαίνω, invādo ἐπιβαίνω, pervādo διέρχομαι.
11. mitto, misi, missum, mittere πέμπω.
12. quātio (quassi), quassum, quatere σείω.
- Τὸ σύνθ. concutio διασείω ἔχει concussi, -ussum, ὅμοιως decutio ἀποσείω.
13. prēmo, pressi, pressum, premere πιέζω.
- Σύνθ. comprimo συμπιέζω, imprimō ἐντυπῶ, opprimo καταπιέζω.
14. mergo, mersi, mersum, mergere καταδύω.
15. spargo, sparsi, sparsum, spargere ριχνω.
- Σύνθ. conspergo καταρριχνω, dispergo διασπείρω.
16. tergo, tersi, tersum, tergere σμήχω, μάσσω.

§ 179. Β'. Παρακείμενοι εἰς ūi. σουπτῆρα εἰς tum, itum, sum-

1. ālo, alui, altum (alitum). alere τρέφω.
2. cōlo, colui, coltum, colere γεωργῶ, θεραπεύω.
- Σύνθ. incolo (incultus)), excolo (excultus).
3. consūlo, consului, consultum, consulere βουλεύομαι.
4. occūlo, occūlui, occultum, occulere κρύπτω.
5. sēro, (serui, sertum μόνον ἐν σύνθ.). serere εῖρω, συμπλέκω.
6. texo, texui, textum, texere θραύσω.
7. cumbo, cūbui, cubitum, cumbere κλίνομαι (ἰδὲ cubo § 166).
8. elicio, elicui, elicitum, elicere ἐξάγω. Πρᾶ. lacio § 188, 5).
9. frēmo, fremui, fremitum, fremere θρέμω.
10. gēmo, gemui, gemitum, gemere στένω.
11. gigno, genui, genitum, gignere γεννῶ.
12. mōlo, molui, molitum, molere ἀλέθω.
13. vōmo, vomui, vomitum, vomere ἔμω.

14. pōno (ἐκ τοῦ po-sino), posui, positum, ponere τίθημι.

Σύνθ. antepono προτιμῶ, expono ἐκτίθημι, dispono διατίθημι, propono προτίθημι, προτείνω, oppono ἀντίθημι.

Σῆμ. Τὸ pono ἔχει τὸ ριζικὸν ο μαχέσὸν διὰ τὴν ἀποδολὴν τοῦ s[·] posino, pono. Ο ἀργατος τύπος τοῦ παραν. τοῦ pono ὁ posivi, ἀπαντᾶ posii παρὰ Kix. (Τοσκ. V, 29).

15. frendo, frendui, fresum, (εἰτε -ssum), frendere κατατρίζω.

16. mēto, messui, messum, metere θερίζω.

§ 180. Γ'. *Παραν.* εἰς vi, σουπῆρα εἰς tum, μεταβολὴ τῆς φύσης.

1. līno, lēvi (livi), lītum, linere ἀλείφω.

Σύνθ. oblico, μετ. oblitus, τὸ δὲ oblitus εἰναι τοῦ obliviscor.

2. sīno, sīvi, sītum, sinere ἀφίνω. Σύνθ. disino, desii.

3. sēro, sēvi, sātum, serere σπείρω.

Σύνθ. consero, prosero ἀναζύω, παρ. μετ. prosatus, οὐχὶ propositus γεγονός.

4. cerno (crēvi, crētum μόνον ἐν συνθ.), cernere κρίνω.

Σύνθ. decerno προσκρίω, discerno διακρίω, secerño γωρίζω.

5. sperno, sprēvi, sprētum, spernere ἀποχωρίζω. ὀλιγωρῶ.

6. sterno, strāvi, strātum, sternere στρώνυμι. Σ. prosterno.

§ 181. Δ' *Παρακείμενοι* εἰς ivi (κατά τὴν Δ' συζ.) σουπῆρα εἰς itum:

1. pēto, petivi (petii σύνθ. εἰς τὰ σύνθ.), petitum, petere αἰτῶ.

2. quaero, quaeſivi, quaeſitum, quaerere ζητῶ, ἐρωτῶ.

Σύνθ. acquiro προσκατέψυχι, exquiro ἐπιστορῷ, inquiro ἀναζητῶ, requiro ἀναζητῶ

3. rūdo, rudivi, (rūdi), ruditum, rudere ψυκάψυχι.

4. tēro, trivi, (ἀντὶ terivi), tritum, terere τείρω, τρίζω.

Σύνθ. attero ἐπιτρίζω ἔχει παρ. καὶ atterui.

5. arcesso, arcessivi, arcessitum, arcessere μετακαλοῦμαι.

6. capesso, capessivi, capessitum, capessere ἀρπάζω.

7. facesso, (facessivi), facessitum, facessere πράττω.

8. incesso, incessivi (ἄνευ σουπ.), incessere ὄρμω.

9. lacesto, lacessivi, lacessitum, lacessere ἐρεθίζω.

§ 182. Ε'. *Παρακείμενοι* εἰς (si) xi, σουπῆρα εἰς tum.

1. ango, anxi, ἄνευ σουπίνου, angere ἥγω, πνήγω.

2. cingo, cinxi, cinctum, cingere ζώνυμι, περιθέλλω.

3. cōquo, coxi, coctum, coquere ὄπτω, ψήνω.

4. dīco, dixi, dictum, dicere λέγω. Σύνθ. edico κηρύσσω.

5. dūco, duxi, ductum, ducere ἥγω.

6. figo, fixi, fictum, figere πήγυμι.

7. fingo, finxi, fictum, fingere πλάττω.

8. (fligo, flici, flictum, fligere κρούω μόνον ἐν συνθ.).
 Σύνθ. affligo καταβάλλω, ἀλλὰ profligo, -avi κτλ.
9. frigo, frixi, frictum, (frixum), frigere φρύγω.
10. iungo, iunxi, iunctum, iungere ζεύγνυμι.
 Σύνθ. adiungo προστίθημι, coniungo συνάπτω, seiungo. ἀπογωρίζω.
11. lingo, linxi, linctum, lingere λεῖχω.
12. mingo, minxi, mictum, mingere οὐρᾶ.
13. (mungo). Σύνθ. emungo -nxi, -nctum -ngere ἀπομύττω.
14. ningō, ninxi, ἔνει σουπίνου, ningere χιονίζω, συνήθ. ἀπρός.
15. plango, planxi, planctum, plangere θρηνῶ.
16. pango, panxi, (δρ. § 182, 12)
17. pingō, pinxi, pictum, pingere ζωγραφῶ
18. rēgo, rexī (reg-si), rectum, regere εὐθύνω. Μετχ. rectus
 = ὁρθός.
- Σύνθ. arrigo, corrigo διορθῶ, dirrigo διευθύνω, porrigo προτείνω, pergo (κατά συγκοπὴν ἀντί per-rigo) perrexī πορεύομαι, surgo (κατὰ συγκοπὴν ἀντί sur-rigo) surrexi ἐγέρομαι. Οὕτω καὶ assurgo ἀνισταμαι, consurgo συνανισταμαι, exsurgo ἔξανισταμαι.
19. stinguo, (stinxī, stinctum ἐν συνθ.), stinguere σθέννυμι.
20. stringuo, strinxi strictum, stringere σφίγγω.
21. sūgo, suxi, suctum, sugere θηλάζω.
22. tēgo, tēxi, tectum, tegere στέγω. Σύνθ. detēgo ἀποκαλύπτω.
23. tingo (tinguo), tinxi, tintum, tingere τέγνω, βάπτω.
24. trāho, trāxi, tractum, trahere ἔλκω.
25. ungo, (unguo), unxi, unctum, ungere ἀλειφῶ.
26. vēho, vexi, vectum, vehere (μεταθ.). ὄχῶ, φέρω (§ 198, 12),
 Σύνθ. adveho προσκομίζω, aveho ἀποκομίζω, συγκομίζω, inveho εἰσκομίζω· vehor,
 vectus sum, vehi (ἀμετ.).
27. flecto, flexi, flexum, flectere κάμπτω.
28. necto, nexi, (καὶ nexui), nexum,nectere πλέκω.
29. pecto, (pexi), pexum, pectere κτενίζω.
30. plecto (plexi σπάν.). plexum, plectere πλέκω¹.
31. carpo, carpi, carpum, carpēre καρποῦμαι.
32. cōmo, comsi, comtum, comere κοσμῶ.
33. sūmo, sumsi, sumtum, sumere λαμβάνω.

1) Τὸ necto συγγωνεύει εἰς τὸν παρακ. τὰ γαρακτηριστικὰ σ καὶ u· nexui, σουπ. nexum ἀντί nec-sui, neesum. Ο παρακ. nexui εἶναι τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς· ó "Αττιώς καὶ ὁ Λουκίλλιος λέγουσι nexi.

34. nūbo, nupsi, nuptum, nubere καλύπτω. νυμφεύω τινί.
 35. scribo, scripsi, scriptum, scribere γράψω. Συνθ. describo.
 36. gēro, gessi, gestum, gerere φέρω.
 37. ūro, ussi, ussum, urere καίω.
 38. sculpo, sculpsi, sculptum, sculpere γλύφω.
 39. serpo, serpsi, serptum, serpere ἔρπω.

§ 183. Σ'. Παραχείμενοι μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ.

1. pendo, pēpendi, pensum, pendere σταθμοῦμαι.

Τὰ σύνθ. ἄνευ ἀναδιπλ. appendo, appendi ἀποσταθμῶ, impendo ἀναλίσκω, suspendo, suspendi ἀναρτῶ.

2. tendo, tetendi, (tensum). tendere τείνω.

Τὰ σύνθ. ἄνευ ἀναδιπλ. τὸ obtendo (ostendo) ἔχει ostentum καὶ ostensum προτίνω, τὰ ἀλλα σύνθετα ἐκτός τοῦ detendo, ἔχουσι σουπ. εἰς tentum· contendō ἀγωνίζομαι, distendo διατείνω, protendo προσημάνω, praetendo προφασίζομαι, subten-dō προτείνω. Τὰ δὲ detendo καθαίρω καὶ ostendo δείκνυμι ἔχουσι ἐν τῷ σουπ.—tensem. Τὰ δὲ extendo ἐκτίνω, protendo προτείνω, retendo χαλᾶ, ἔχουσι tentum καὶ -tensem

3. curro, cucurri, cursum, currere τρέχω

Τὰ σύνθ. φυλάττουσι τὸν ἀναδιπλασιασμὸν συγγένως accuro προστρέγω, concurro συντρέχω, decurro, percurro, ἀλλ' ἄνευ ἀναδιπλασιασμοῦ τὰ recurro, succurro, intercurro. § 128 σημ.

4. pungo, pūpūgi, punctum, pungere κεντῶ, στίζω.

Τὰ σύνθ. ἔχουσιν τὸν παρακ. ὅμολὸν εἰς xi· punxi, compungo κατακεντῶ, expungo διαγράψω, interpungo διεστίζω.

5. tūndo, tūtūdi, tunsum, (tusum), tundere κρούω.

Τὸ contundo παρακ. contudi ἔχει σουπ. contusum, rettundo, πρα. rettudi τὸ α' ἐκ τοῦ d τοῦ red retusus.

6. cādo, cecidi, casum, cadere πιπτω.

Τὸ σύνθ. occido καταπίπτω, δών ἔχει oc-cidi oc-casus. Τὰ incido ἐμπιπτω, recido μεταπίπτω κτλ. ἔχουσιν incidi, recidi ἀλλ' ἄνευ σουπίνου, ἀπαντῆσις ἀλλὰ σπανίως incasurus, recasurus· accido προσπίπτω, accidit (ὅρ. ἀπροτ.), concido συμπίπτω, decido καταπίπτω, excido ἐκπίπτω.

7. caedo, cecidi, caesum, caedere κόπτω, φονεύω.

Τὸ σύνθ. ἔχουσι παρακ. εἰς -ui καὶ σουπίνου εἰς entum· concino συνάδω, praecino προσάδω, (οὐσιαστ. concentus συμφωνία καὶ praecensor ὁ γροστάτης), occino ἔδω· τὰ δὲ accino προσάδω ἄνευ παρακ. καὶ σουπίνου.

10. cāno, cecīni, cantum, canere ἔδω.

Τὰ σύνθ. ἔχουσι παρακ. εἰς -ui καὶ σουπίνου εἰς entum· concino συνάδω, praecino προσάδω, (οὐσιαστ. concentus συμφωνία καὶ praecensor ὁ γροστάτης), occino ἔδω· τὰ δὲ accino προσάδω ἄνευ παρακ. καὶ σουπίνου.

11. fallo, fefelli, falsum, fallere σφάλλω. Τὸ falsus εἶναι ἐπιθ.

12. pango, pepīgi, pactum, pangere συντίθεται.

Σημ. Ἐτερος τύπος pacis cor. Τὰ panxi καὶ panctum εἶναι σπάνια. Τὸ pango πάγγυμα ὅμως ἔχει panxi, panctum. Τὰ δὲ σύνθ. μόνον -pingo, -pegi, -pectum, -pingere compingo συμβάντυμα, impingo ἐμπάγγυμα.

13. parco, pepercī (*σπαν.* parsi), parsūm (parsurus), parcer φειδομαι.

15. pello pepūli, pulsum, pellere ὀθῶ, ἐλαύνω, ἐκβάλλω.

Σύνθ. expello, expuli, appello appuli, reppello reppuli (τὸ α' p ἐν τοῦ d τοῦ red μᾶλλον ἢ ἐν τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ συγκοπέντος τοῦ ε').

16. tango, tetīgi, tactum, tangere ψεύω, θιγγάνω.

Τὰ attingo, ψεύω, contingo ἀπομαι, τὰ ἀπρόσ. contingit καὶ obtingit ἔνευ σουπ.

17. Σύνθετα ἐν τοῦ do μετὰ μονοσυλλαβών λέξεων ἢ προθέσεων παρά. -didi, σουπίνον -ditum·

credo, credidi, creditum, credere πιστεύω, abdo κρύπτω abdidi, addo προστίθωμι, condo κατίω, dedo παραδίδωμι, edo ἐκδίδωμι, perdo ἀπόλλυμι (παθ. pereo), prodo προφέρω, reddo ἀποδίδωμι, trado παραδίδωμι τὸ abscondo ἔχει abscondi-vendo πωλῶ, τὸ παθ. veneo πωλοῦμαι (venditus καὶ vendendus). Ὁ παρά. τῆς μετ. perditus ἔχει ἐπιθετικὴν σημασίαν.

18. sisto, steti (ἀντί sistiti), stātum, sistere ἰστημαι.

Τὸ sisto ἔλαττεν ἀναδιπλασιασμὸν εἰς τὸν ἐνεστωτικὸν διὰ τοῦ i.

Σύνθ. absisto ἀφίσταμαι, assisto παρίσταμαι, consisto ἵσταμαι, desisto καθίσταμαι, exsisto γέγνομαι, insistō ἐφίσταμαι, obsisto ἐνίσταμαι, resistō ἀντίσταμαι, subsisto ὑφίσταμαι τὸ δὲ circumsteto, circumsteti (ἄνευ σουπ.) περιίσταμαι.

19. tollo, sustuli, sublatum, tollere αἴρω.

Σύνθ. attollo αἴρω, extollo ἔξαίρω, ἔνευ παρά. καὶ σουπίνου.

§ 184. Z'. Παραχείμετοι εἰς i (μετ' ἐκτάξεως τοῦ οἰζικοῦ φωνήνετος), σουπίνα εἰς tum·

1. rumpo, rūpi, ruptum, rumpere φήγυνμι.

2. scāpo, scābi (ἔνευ σουπ.), scabere κυνήθω.

3. īco, (īci), ictum, icere πλήττω.

4. vinco, vici, victum, vincere νικῶ.

5. āgo, ēgi, actum, agēre ἄγω, πράττω.

Σύνθ. perago, peregi, peractum, peragere, ἀλλὰ τὰ λοιπὰ σύνθετα μεταβάλλουσι τὸ a εἰς i: abigo ἀπαγω, adigo προσάγω, cogō (ἐν συναίρεσεως ἐν τοῦ co-ago, co-igo), coegi, coactum ἀναγνάζω, exigō διανύττω, subigo ὑπάγω. Τὸ ambigo ἀμφισθητά, satago (satis-agο πολυπραγμονῶ), ἔνευ παρά. καὶ σουπ., τὸ δὲ dego (deigo) διάγω, διεβιῶ, παρά. degi ἔνευ σουπίνου.

6. lēgo, lēgi, lēctum, legere ἀναγινώσκω.

Σύνθ. oītuo καὶ allego διαλέγω, perlego διαχιγνώσκω, praelego προαναγιγνώσκω, relego ἀναλέγω, ἀναπολῶ καὶ sublego ἀναλέγω ἀλλὰ τὰλλα σύνθετα μεταβάλλουσι τὸ εἰς i: colligo, collegi, collectum συλλέγω, deligo διαλέγω, eligo ἐκλέγω, se-

lego ἐκλέγω (selectus ἐκλεκτός).—Τρία δ' ἔχουσιν ἐν τῷ παρχ. -lexi τά· diligo, dilexi, φιλῶ, intelligo (intellego), intellexi κατανοῶ, negligo (neglego), neglecti κατελθ. Ἀπὸ δὲ τοῦ diligō, παρχ. παθ̄ dilectus.

7. frango, frēgi, fractum, frangere φῆγνυμι, θραύω.

8. linquo, liqui, (σουπ. εἰς -ictum), linquere λείπω.

9. émo, émi, émptum, émtere ὠνοῦμαι.

Σύνθ. coemo συνωνοῦμαι, τὰ δὲ ἀλλὰ τρέπουσι: τό e εἰς i· οἶον.

adimo, ademi, ademptum, adimere ἀφαίρω.

dirimo γιγράψω, eximo ἔξαρψω, interimo ἀναρψω.

demo, dempsi, demptum, (-msi, mtum), ere ἀφαίρω.

consumo, -sumpsi, -sumptum, -ere δαπανῶ.

depromo, -prompsi, -promptum, (msi, mtum), -ere ἔξαρψω.

sumo, sumpsi, sumptum, (-msi, mtum), -ere λαμβάνω.

§ 185. Η'. Παρακείμενοι εἰς i, σουπίνα εἰς sum.

1. (cando) accendo, accendi, accensum, accendere ἀνάπτω.

2. cudo, (cūdi, cūsum μόνον ἐν συνθ.), cudere τύπτω.

3. ēdo, ēdi, esum, edere ἐσθίω.

4. (fendo) defendo, defendi, defensum, -dere ὑπερασπιζομαι.

5. fundo, fūdi, fusum, fundere γέω.

Σύνθ. confundo συγγέω, effundo ἐπιγέω, infundo ἐγγέω.

6. lambo, lambi, (ἀγευ σουπ.), lambere λεῖγω.

7. bibo, bíbi, (bibítum), bibere πίνω.

8. mando, mandi, mansum, mandere μασσῶμαι.

9. pando, pandi, pansum, (σπάν. pansum), pandere πετῶ.

10. psallo, psalli, (ἀγευ σουπ.), psallere ψάλλω.

11. pre-hendo, prehendi, prehensum, prehendere λαμβάνω.

Σύνθ. comprehendō, reprendo, prendo (-prehendo).

12. scando, scandi, scandsum, scandere ἀναβάνω.

Σύνθ. ascendō ἀναβάνω, descendō καταβάνω.

13. sído, sēdi, sídi, (sessum πολὺ σπάνιον), sidere καθίζω.

Σημ. Tō sedi, sessum ἀνήκουσιν εἰς τὸ sedeō, possido, possedi, possessum, possidere—consido, consedi, concessum, considere.

14. strído, stridi, (ἀγευ σουπ.), stridere τριζω καὶ strideo.

15. vello, velli, (σπάνιως vulsi, vulsum), vellere τιλλω.

16. verro, verri, versum, verrere σαιρω.

17. verto, verti, versum, vertere στρέψω. Σύνθ. animadverto.

18. viso, visi, (ἀγευ σουπ.), visere ἐπισκέπτομαι.

19. fidō, fisus sum, fidere πέποιθω (ἡμιαποθετικόν).

Β'. Χαρακτηριστικὸν γράμμα α ἢ ν.

§ 186. A'. Τὰ εἰς υἱοὺς καὶ εἰς νόματα σχηματίζουσι παραχείμενοι εἰς μὲν καὶ σουπῆροι εἰς τὸν uitum (ἐκ τοῦ uitum ἢ vitum).

1. acuo, acui, acūtum, acuere ἀκονῶ.

2. arguo, argui, (argūtum), arguere ἀλέγκω.

Σύνθ. coarguo. Ἐπιθετον παράγωγον argutus.

3. imbuo, imbui, imbūtum, imbuere βάπτω.

4. induo, indui, indūtum, induere ἀνδύω.

5. exuo, exui, exūtum, exuere ἔξαιρω.

6. luo, lui, lūtum (luitum, μετ. luiturus), luere ἀποτίνω, δίκην διδωμι.

Σύνθ. adluo ἀπολύνω, polluo μολύνω, diluo διακλύνω, eluo ἐκλύνω. Ταῦτα παράγονται ἐκ τοῦ luo=lavo.

7. minuo, minui, minūtum, minuere ἀλαττᾶ.

8. (nuo, nui, nūtum, nuere νεύω), μόνον ἐν συγθ., ἀλλὰ ἀνευ σουπ.

Σύνθ. abnuo ἀπονένω, μετ. μέλ. abnuiturus, annuo ἐπινένω, innuo προσνένω, renuo ἀνανένω.

9. ruo, rui, rūtum, ruere (§ 161, σημ.).

Σύνθ. corruo καταπίπτω, irruo ἐπιπίπτω (ἄνευ σουπ.) (ἀμετ.), diruo καταδάλω, eruo ἔξορύττω, obruo καταγόνω, proruо (μετδ.) καταδάλω, (ἀμτδ.) καταπίπτω.

Τὸ ruo ἔχει ruiturus, ἀλλὰ rutum εἰς τὸ σουπῖνον, καὶ εἰς τὴν δικανικὴν ἔκφρασιν ruta et caesa· εἰς τὰ σύνθετα τὸ u τοῦ rutus εἶναι βρυγγύ obrutus, sternuo (ἄνευ σουπίνου).

10. spuo, spui, spūtum, spuere πτύω.

11. stātuo, statui, statūtum, statuere ἵστημι, ἰδρύω.

Σύνθ. constituo διατάττω, instituo παραδεύω, restituo πάλιν ἀνορθῶ.

13. suo, sui, sūtum, suere ράπτω, κασσύω.

13. tribuo, tribui, tribūtum, tribuere ἀπονέμω.

14. solvo, solvi, solūtum, solvere λύω.

15. volvo, volvi, volūtum, volvere κυλίνδω, ἐλισσω.

"Ανευ σουπίνου.

16. batuo, batui,—batuere κόπτω.

17. (gruo, grui, gruere), congruo συνάχδω, ingrupo ἐμπίπτω.

18. metuo, metui,—metuere φοβοῦμαι.

19. pluo, plui, (pluvi), pluere ὥω· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπρόσ.

20. sternuo, sternui, sternuere πταίρω.

Παραχείμενος εἰς σι (xi) ἔχουσι ταῦτα.

21. fluo, (θέμ. fluv-, fluv-ius), fluxi, fluxum, fluere πλέω.
22. unguo (καὶ ungo) (θέμ. ungv-), unxi, ungutum, -ere χρίω.
23. ex-stingo (θέμ. stingv), extinxii, extinctum, -ere ἀποσθέννυμι.
24. struo, (ἀντί strugv-o), struvi, structum, struere σωρεύω.
24. vivo, vixi, victum, vivere βιω.

Γ'. Ρήματα εἰς ι.

§ 187. Τὰ εἰς ιο ρήματα τῆς Γ'. συζ. διαφέρουσι τῶν τῆς Δ', διότι ταῦτα μὲν ἔχουσι τὸ ι ἐν τῇ καταλήξει, ἐκεῖνα δὲ ἐν τῷ θέματι. Τὰ ρήματα ταῦτα ἀποβάλλουσι τὸ ι πρὸ τοῦ ἦ ἔρ καὶ κλίνονται κατὰ τὸ capio (§ 150). Τὰ ρήματα ταῦτα εἶναι τὰ ἑπόμενα.

1. cupio, cupivi, cupitum, cupere ἐπιθυμῶ.
2. sapio, sapivi, sapitum, sapere χυμὸν ἔχω, φρονῶ.
3. rapiō, rapui, raptum, rapere ἀρπάζω.
- Σύνθ. diripio (diripi), diripui, reptum, -ripere διαρπάζω,
eripio (eripis), eripui, ereptum, eripere ἐξαρπάζω.
abripio ἀρραρπάζω, arripio (adripio) ἀναρπάζω.
4. specio, spexi, spectum, specere σκοπῶ, ὄρω.
- Σύνθ. conspicio (conspicis), conspexi, conspectum, -spicere καθορῶ.
aspicio (adspicio) ἀποθέλλω, perspicio διορῶ.
inspicio ἐξετάζω, prospicio ἀφορῶ, respicio θλέπω, ὅπισω μεταστρέφομαι.
5. lacio, lacere, ἐφέλκω.
- Σύνθ. illicio δελεάζω, pellicio ἐφέλκομαι,
elicio, elici, citum, ere ἐξάγω.
6. pario, peperi, paritum (partum), parere γεννῶ.
7. capio, cepi, captum, capere λαμβάνω.
- Σύνθ. accipio δέχομαι, incipio ἀρχομαι (παρχ. coepi), recipio ἀναλαμβάνω,
suscipio ὑποδέχομαι, antecipio, antecapere προσλαμβάνω.
8. fäcio, fēci, factum, facere ποιῶ. Παθητικὸν εἶναι τὸ fio.

Τῶν συνθέτων τοῦ facio τὰ μὲν μεταβάλλοντα τὸ α εἰς ι ἔχουσι παθητικὸν εἰς ferior καὶ σουπίνον εἰς fectum.

afficio	περιβάλλω,	interficio	κτείνω (προστ. interface),
efficio	ἔργαζομαι,	perficio	διαπράττω,
conficio	ἀποτελῶ,	deficio	ἀνορθῶ.
deficio	ἀπολεῖτω,		

Τὰ δὲ φυλάττοντα τὸ ι ἔχουσιν τὸ παθ. fio.

assuefacio	προσεθίζω, παθ.	assuefio	patefacio ἀνοίγω,
commonefacio	θομομυνήσκω,		satisfascio ἐξαρκῶ,
calefacio	θερμαίνω,		torrefacio φρεγῶ.

Τὰ torrefactus, tremefactus, colliquefactus ἀπαντῶσι μόνον εἰς τὴν μετοχήν.

Τὰ ἄλλα σύνθετα τοῦ facio σχηματίζονται κατὰ τὴν Λ'. συζ. amplifico, sacrificio, gratificor, ludificor.

9. iacio, ieci, iactum, iacere βάλλω, ρίπτω.

abiicio (abiicis) ἀποβάλλω dejicio καταρρίπτω,

adiicio προτίθημι, eiicio ἐκβάλλω,

conficio συμβάλλω, traiicio ἐπερβάλλω.

'Αλλὰ superiatio ὑπερβάλλω, ἀπαντᾶ ὅμως superiectum.

10. fodio, fodi, fossum, fodere ὀρύσσω.

11. fugio, fugi, fugere φεύγω.

aufugio (auflugio), aufugi, aufugere ἀποφέύγω.

effugio (effugis), effugi, (effugit), effugere διαφέύγω.

12. quatio, quasi (quassi), quassum, quatere σείω.

Σύνθ. concuio, concusi, concussum, concutere κατασείω.

discutio διατείω, excutio ἐκτινάσσω, percutio πατάσσω.

'Αποθετικά.

13. gradior, gressus sum, gradi βαδίζω.

aggregdior προσθέτλω, ingredior ἐμβαίνω,

egredior ἐκβαίνω, regredior ἐπανέργομαι,

progredior προθείνω, transgredior ὑπερβαίνω.

cogredior συμβάλλω.

14. morior, mortuus sum (ἄλλὰ moritus), mori ἀποθνήσκω.

15. pātior, passus sum, pāti πάσχω.

Σύνθ. perpetior, perpassus sum, perpeti ὑπομένω.

Δ'. Ρήματα εἰς σeo.

A') "Ανευ ἐνχρησικῆς σημασίας.

188. A'. Παρακείμενοι εἰς vi, σουπῆρα εἰς tum.

1. cresco, crēvi, crētum, crescere αὔξενομαι.

Σύνθ. accresco ἐπαυξάνομαι, decrescere ἐλαττοῦμαι.

2. nōsco, nōvi, nōtum, nōscere γιγνώσκω.

Τὰ σύνθ. agnosco ἀναγνωρίζω, cognosco καταμνήσκω, (παρ. cognovi), recognosco ἀναγνωρίζω ἔχουσι σουπῖνον agnatum, cognitum, recognitnm, ἄλλὰ μέλλοντα μετοχής agnoturus· τὸ δὲ ignosco συγγνώσκω, ἔχει ignotum (est)· τὸ δὲ di-gnosco καὶ internosco διαγνώσκω, praenosco προγνώσκω, ἄνευ παρ. καὶ σουπ.

3. pasco, pāvi, pastum, pascere βέσκω, τρέφω.

Σύνθ. compasco συμβόσκω, depasco καταβοῶ, pascor, pastus sum pasci.

4. quiesco, quiēvi, quietum, quiescere ἡσυχάζω, quietus Σημ. Καὶ τὰ dispesco, disco, posco, glisco, hisco.

5. scisco, (scio), scīvi, scītum, scire īstορῶ, πυνθάνομαι.

Σύνθ. descisco (ab aliquo), descivi—conisceco (mihi mortem).

Σημ. Η κατάληξις iseo εἶναι ὡς ἡ ἐλλ. εἰς τὸ ἐνέσκω.

5. suesco, suēvi, suētum, suescere ἐθίζω.

Σύνθ. obsuesco προσθίζομαι, mansuesco ἡμερῶ, consuesco.

6. consuesco (=soleo), consuevi, consuetum,-scere συνεθίζω.
Σύνθ. assuesco, assuevi, assuescere.

§ 189. B'. Παρακείμενοι μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ.

1. disco, (ἀντί dic-sco), didici, discere μανθάνω.

Τὰ σύνθετα μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ ἐν τῷ παρ. (§ 128, σημ.)

addisco προσμανθάνω edisco ἐκμανθάνω

dedisco ἀπομανθάνω perdisco καταμανθάνω

2. posco poposci, (χένει σουπ.), poscere αἰτῶ.

Τὰ σύνθετα φυλάξτουσι τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἐν τῷ παρ. (§ 128, σημ.).

B') Ρήματα ἐναρκτικά.

§ 190. Τὰ ἐναρκτικὰ ρήματα (verba incohativa ἐκ τοῦ incohare) λήγουσιν εἰς SCO καὶ σχηματίζονται κατὰ τὴν γ'. συζ. εἶναι δὲ ταῦτα.

§ 191. A'. Ρήματα ἐναρκτικὰ (incohativa verbalia).

α. Μετὰ παρακείμενον καὶ συνπόνων τῶν πρωτοτύπων.

1. absolesco, absolēvi, (absolitum), absolescere ἀφνίζομαι.

2. obs-olesco, -levi, -letum (obsoletus), -lescere παλαιοῦμαι.

3. exolesco, exoleēvi, exoletum), exolescere ἐπαυξάνομαι.

4. adolesco,adolēvi, (adultum), adolescere αὔξάνομαι.

5. coalesco (alo), coalui, coalitum, coalescere συγχύνομαι.

6. con-dolesco (doleo), dolui, dolitum, -dolescere ἀλγῶ.

7. convalesco (valeo) -valui, -lītum, -lescere ἀναρρώνυμαι,

8. concupisco (cupio), concupivi, -pītum, -piscere ὅργομαι.

9. exardesco (ardeo), exarsi, exarsum, -escere ἐκκισίμαι.

10. inveterasco (invetero).-eravi, -ratum, -rascere ἐγγράσκω.

11. indolesco (doleo), indolui, indolescere λυποῦμαι.

12. obdormisco (dormio), -mīvi, -mitum, -scere κατάκοιμωμαι.

13. revivisco (vivo), revixi, revicturus, reviviscere ἀναβιῶ.

β') Μετὰ παρακείμενου τῶν πρωτοτύπων καὶ χένει σουπίνου.

1. acesco (aceo), acui, acescere ὁξίζω, ὁξύνομαι.

2. adhaeresco (haereo), adhaesi, adhaerescere προσαρτῶμαι.

3. aresco (areo), arui, arescere ξηραίνομαι.

4. calesco (caleo), calui, calescere θερμαίνομαι,

5. canesco (caneo), canui, canescere πολιοῦμαι.
6. conticesco (taceo), conticui, conticescere ἀποσιωπῶ.
7. contremi-sco (tremo), contremui, contremiscere τρέψω.
8. defervesco (ferveo), defesbui, defervi, -scere ἀποθράζω.
9. delitesco (lateo), delitum, delitescere ἀποκρύπτομαι.
10. effervesco (ferveo), efferbui, effervescere ἀναζέω.
11. effloresco (floreo), efflorui, efflorescere ἐξανθῶ.
12. exalbesco (albeo), exalbui, exalbescere λευκάνομαι.
13. extimesco (timeo), extimui, extimescere ἐκόροῦμαι.
14. erubesco (rubeo), erubui, erubescere ἐρυθρῶ.
15. horresco (horreo), horrui, horrescere φρίττω.
16. ingemisco (gemo), ingemui, ingemiscere ἐπιστενάζω.
17. intumesco (tumeo), intumui, intumescere ὄγκοῦμαι.
18. irraucisco (raucio), irrausi, irrauciscere βραχγῖθ.
19. liquesco (liqueo), licui, liquescere τήκομαι.
20. madesco (madeo), madui, madescere βρέχομαι.
21. occallesco (calleo), occalui, occalescere τυλοῦμαι.
22. putesco (puteo), putui, putescere σήπομαι.
23. putresco (putreo), putrui, putrescere σκαρφίω.
24. resipisco (sapiro), resipui, resipiscere σωδρονίζομαι.
25. senesco (seneo), senui, senescere γηράσκω.
26. obstupeseo (stupo), obstupui, -pescere θαυμάνομαι.
27. tabesco (tabeo), tabui, tabescere μαρτινομαι.
28. tepesco (tepeo), tepui, tepescere χλιαρίνομαι.
29. viresco (vireo), virui, virescere ἀναθάλλω.

§ 192. B'. *'Oροματικὰ ἐγραπτικὰ (incohativa nominalia).*

α') Μετὰ παρακειμένου εἰς υἱούς τὰ ἐπόμενα:

1. consanesco (sanus), consanui, consanescere ὑγιάζομαι.
2. crebresco (creber), crebrui, crebrescere αὐξάνομαι.
3. duresco (durus), durui, durescere σκληροῦμαι.
4. evanesco (vanus), evanui, evanescere ἀφανίζομαι.
5. innotesco (notus), innotui, innotescere γνωρίζομαι.
6. macresco (macer), macrui, macrescere ισχυρίνομαι.
7. maturesco (maturus), maturui, maturescere πεπχίνομαι.
8. nigresco (niger), nigrui, nigrescere μελανίνομαι.

9. obmutesco (mutus), obmutui, obmutescere **κωροῦμαι**.
10. obsurdesco (surdus), obsurdui, -descere **ἀποκωροῦμαι**.
11. recrudesco (crudus), recrudui, recrudescere **ἀνανεοῦμαι**.
12. vilesco (vilos), vilui, vilesdere **εὐτελής γίγνομαι**.

6') Ἀνευ παρακειμένου καὶ σουπίνου τὰ ἐπόμενα καὶ τινα ἔλλα:

aegresco (aeger) νοσῶ	iuvenesco (juvenis) ἡβάσκω
ditesco (dives) πλουτίζομαι	mitesco (mitis) πεπαίνομαι
dulcesco (dulcis) γλυκαίνομαι	mollesco (mollis) μαλακοῦμαι
fatisco (fatis) χάσκω	plumesco (pluma) πτεροῦμαι
gravesco (gravis) βαρύνομαι	puerasco (puer) παῖς γίνομαι .

Τετάρτη συζυγία

§ 193. A'. *Παρακείμεροι εἰς vi, σουπῆρα εἰς tum.*

1. cio, civi, citum, cire κινῶ (§ 161).
 2. eo, ivi, itum, ire εἴμι (§ 205).
 3. queo, quivi, quietum, quire δύναμαι (§ 208).
 4. sepēlio (sepelis), sepelivi, sepultum (**ἀρχ.** sepelitum), sepelire θάπτω.
 5. singultio, singultivi, (singultum), singultire λυγγαίνω.
- Σημ. Τὸ sepelio καὶ singultio ἔχουσιν ἀνώμαλον σουπίνον.

§ 194. B'. *Παρακείμεροι εἰς i, σουπῆρα εἰς tum.*

1. vēnio, vēni, ventum, venire **ἔρχομαι**.

Σύνθ. advenio (advēnit, παρ. advenit) προσέρχομαι, convenio συνέρχομαι.

2. compērio, compéri, compertum, -ire **καταμανθάνω**.

3. Σύνθετα ἐκ τοῦ pario·

reperio, reperi, repertum, reperire **ἀνευρίσκω**.

aperio, aperui, apertum, aperire **ἀνοίγω**.

operio, operui¹, opertum, operire καλύπτω, ἐπιτίθεμαι.

cooperio, cooperui, cooperatum, cooperire συγκαλύπτω.

Ο παρ. repperi ποιητικῶς ἐκ τοῦ μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ repeperi.

4. sālio, salui, (saltum), salire **ἔλλομαι**.

Σύνθ. desilio (desilis) **ἀποπηδῶ**, exsilio **ἔξαλλομαι**, insilio εἰσπηδῶ, transilio διέξαλλομαι: ἔχουσι: παρ. μαζίλλον εἰς silui ἢ silii καὶ σουπίνον sultum· exsultum, desultum κτλ., ἔξ οὖ καὶ τά: desultor, insultare.

1) Παρ. Κικέρωνι aperui.

§ 195. Γ'. *Παρακείμενοι εἰς* si (xi), *σουπῆντα εἰς* tum.

1. amicio, amixi καὶ amicui, amictum, amicere περιθάλλω.
2. farcio, farsi, fartum, (ἀργ. farctum), farcire φράττω.
- Σύνθ. corfrecio ἀθρόζω, efercio ἐκπληρῶ, refrecio ἀναπληρήμα, ἀλλὰ τὰ infar-
cio (infrecio), παρκ. farsi, σουπ. -sum καὶ -tum ή -ctum ἔχουσι: farsi, farsum:
farsum εἶναι σπάνιον: confertus=ἀθρόος, effertus=ἐκπλευτής, refertus=ἀνάπλεως.
3. fulcio, fulsi, fultum, fulcire ἐρεῖδω.
- Σημ. Δεν πρέπει νὰ συγένται πρός τὸ fulsi παρκ. τοῦ fulgeo.
4. haurio, hausi, haustum, haurire ἀντλῶ· exhaurio ἐξαντλῶ.
5. sancio, sanxi, sanctum (καὶ sanctum), sancire κυρῶ.
- Ἐκ τοῦ σουπίνον sanctum προέκενε τὸ ἵπτον, sanctus.
6. sentio, sensi, sensum, sentire κισθάνομαι.
- Σύνθ. consentio συμφωνῶ, dissentio διαφωνῶ, assentio συναίνω, ὁμολογῶ.
7. sarcio, sarsi, sartum, sarcire ἐπισκευάζω, ἀκούμααι.
8. sepio (saepio), sepsi, septum, sepire φράττω.
9. vincio, vinxi, vinctum, vincire δέω.

'Αποθετικά.

§ 196. Τὰ πλεῖστα τῶν ἀποθετικῶν φρημάτων σχηματίζουσι τὸν πα-
ρακείμενον καὶ τὸ σουπίνον (σπάνιον) κανονικῶς.

adūlor κολακεύω	epūlor εὐωχοῦμαι	opinor οἴομαι
æmular ζῆλω	fabulor μυθόλογῶ	osculor φιλῶ
arbitror νομίζω	frustror ματαιῶ	otior σχολάζω
cunctor ὄντω	furor αλέπτω	testor μαρτυρῶ
conor ἐπιγειρῶ	insidior ἐνεδρεύω	venor θηρῶ
dignor ἀξιῶ	miror θαυμάζω	vorsor στρέφω.

'Αποθετικά τινα τῆς Α' συζ. ἔχουσι καὶ ἐνεργητικόν τύπον, οἷον:

altercor καὶ altereo ἐργῶ	fluctuor καὶ fluctuo κυμαῖνω
auguror καὶ auguro οἰωνίζομαι	punior καὶ punio τιμωροῦμαι
fabricor καὶ fabrico δημιουργῶ	mereor καὶ mereo ξείρως εἰμι, κτῶμαι
feneror καὶ fenero τουτίζω	luctor καὶ lucto παλαίω
populor καὶ populo λεηλατῶ	adminiculor καὶ adminiculo ὑποστη- ρίζω, καὶ ξλ.
elucubror καὶ elucubro νυκτογράφω	

§ 198. Δευτέρα συζητία: σχηματίζουσι τὸν παρκ. εἰς -itus.

1. liceor, licitus sum, licere ὀνοῦμαι, προσφέρω τιμήν.
- Σύνθ. polliceor ὑπισχνοῦμαι.

2. mēreor, meritus sum, mereri ἔξιάς εἰμι. (§ 196).
3. miserēor, miseritus sum καὶ misertus, misereri (alicuius) εἰλεῶ. miseret me οἰκτείρω.
4. vereor, veritus sum, vereri καὶ δοῦμαι.

Σύνθ. revereor εὐλαβοῦμαι.

Τέλλλα δ' ἄλλως

5. fāteor, fasus sum, fatēri ὄμολογῷ.

Σύνθ. confiteor ἐξομολογῶ, profiteor ἐπαγγέλουμαι, diffiteor ἀπαρνοῦμαι, ἐνεπαρκευμένου.

6. mēdeor, παρ. medicatus sum, mederi ιῶμαι.
7. reor, rātus sum, reri νομίζω. Οἱ ἐνεστ. τῆς μετγ. λειπεῖ.
8. tūeοr (χντι! tuitus sum), ἐν χρήσει tutatus sum, tueri τηρῶ, διαφυλάχτω· tutus δε = ἀσφαλής. Μέλ. μετοχῆς tuiturus.

Σύνθ. contueor, intueor προσθλέπω.

§ 199. Τρίτη συνεγία.

1. fruor (usus sum), (fruitus), frui καρποῦμαι.

Σύνθ. perfruor, perfructus sum ἐκκαρποῦμαι,

2. fungor, functus sum, fungi ἐκτελῶ.

Σύνθ. collabor συμπίπτω, delabor καταλισθαίνω, elabor ἐκπίπτω.

4. lōquor, locutus sum, loqui ὄμιλῶ, λόγους ποιοῦμαι.

Σύνθ. alloquor προσαγγορέω, colloquor διαλέγομαι, eloquor ἀγορέω, obloquentor ἀντιλέγω.

5. nitor, nisus εἴτε nixus sum, niti ἐρειδοῦμαι, πέποιθα.

Σύνθ. adnitor προσερείδομαι, connitor διατείνομαι, innitor ἐπερείδομαι, obnitor διατείνομαι.

6. amplector, amplexus sum, -cti περιβάλλω.

7. quéror, questus sum, queri μέμφομαι.

8. ringor, (ἐνεπ. παρ.), ringi γογγύζω, στίφω.

9. sēquor, secūtus sum, sequi ἐπομαι, ἀκολουθῶ.

Σύνθ. persequor ἐπιτελῶ, assequor τυγχάνω, insequor διώκω, obsequor πειθομαι, γαρζομαι.

10. ūtor, usus sum, uti γρῦμαι. Σύνθ. abutor καταγρῦμαι.

11. vēhor, vēctus sum, vehi (ἀμετάξ.)· vehi equo ἵππεύειν, vehi corru ὄχεισθαι (ἐφ' ἀρματος), vehi navī πλεῖν.

12. (vertor, versus sum, verti, ὡς ἀποθ. ἀχροστον, συγήθη τὰ σύνθετα).

devertor κατάγομαι, παρ. deverti (ἐνεργ.), revertor ἐπανέρ-

χομαι, παρκ. reverti (ένεργ.). Τὸ reversus μετὰ ἐνεργτ. σημασίας=ἐπανελθών, μέλ. μετ. reversurus.

Τὰ ἐπόμενα μετὰ ἐναρκτικοῦ τύπου.

13. apiscor, aptus sum, apisci τυγχάνω.

Τὰ σύν. adipiscor καταπράττω, indipiscor ἐπιτυγχάνω, εὐχρηστότερα.

14. exergiscor, experrectus sum, exergisci ἐξεγείρομαι.

15. (fatiscor), defetiscor, defessus sum, defetisci καταπονοῦμαι.

16. irascor, (iratus sum ἐν ὄργῃ ἔχω τινά· καὶ οὐκ; εἰμὶ ἐν ὄργῃ ἀνθ' οὐ ἐν γρήσει succensui ὡργίσθην), irasci ὄργιζομαι.

Σύν. Τὸ irascor εἶναι ἀλγῆσας ἐναρκτικόν.

17. (meniscor, mentus sum, menisci).

Σύν. comminisco ἐπινοῶ (ἢ μετγ. commentus=πλαστός). reminiscor ἀναμνήσκομαι, ἔνευ παρκ., ἀνθ' οὐ ἐν γρήσει recordatus sum.

18. nunciscor, nactus sum, nancisci τυγχάνω.

19. nascor¹, nātus sum, nasci γεννῶμαι. Μετγ. μέλ. nasciturus.

19. obliviscor, oblītus sum, oblivisci ἐπιλανθάνομαι.

20. paciscor, pactus sum, pacisci συντίθεμαι.

21. pascor, pastus sum, pasci νέμομαι, παθ. τοῦ pasco.

22. proficiscor, profectus sum, proficisci ἀπέργομαι.

23. ulciscor, ultus sum, ulcisci τιμωρῶ.

24. vescor, vesci ἐσθίω, ἔνευ παρκ., ἀνθ' οὐ ἐδι ἢ pastus sum.

§ 200. Τετάρτη συλλογία (14 ρήματα).

1. assentior, assensus sum, assentiri ὄμολογῷ.

2. blandior, blanditus sum, blandiri κολακεύω, θέλγω.

3. experior, expertus sum, experiri πειρῶμαι.

4. largior, largitus sum, largiri ἐπιδαψίλεύομαι, δωροῦμαι.

5. mentior, mentitus sum, mentiri ψεύδομαι.

6. mētior, messus sum, metiri μετρῶ.

7. molior, molitus sum, moliri μηγανῶμαι.

8. opperior, opportus (καὶ -rītus) sum, opperiri περιμένω.

9. ordior, orsus sum, ordiri ἀργομαι.

Σημ. Μέλλον ἐνεργητικὸς τῆς μετογῆς oriturus καὶ παθ. oriundus. 'Ο ἐνεστώς τῆς ὄρισταικῆς καὶ προστακτικῆς συνήθως σχηματίζεται κατὰ τὴν γ'. συζ. orior, oreris, oritur, orimur, orimini, oriuntur. 'Ο παρατ. τῆς ὄρισταικῆς κανονικῶς orirer καὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ orerer, ἐν τῷ γ'. ένικ. προσ. συγνότερον εἶναι oreretur.

'Ωστάτως καὶ τὰ σύνθετα coorior συνίσταμαι, exorior ἀνατέλλω, oborior ἀναφαί-

1) 'Ως εἰς τὸ nosco ἀντί gnosco, ὁ ἀργικὸς τύπος εἶχε τὸ g, οὕτω καὶ εἰς τὸ nascor τὸ g ἀναφαίνεται εἰς τὸ agnatus, cognatus (παρδ. agnosco, cognosco).

νομαὶ, aborior δύομαι. Ἀλλὰ τὸ adorior προσθέλλω ἐν τῷ ἐνεστῷ μόνον κατὰ τὴν δ'. συζ. adoriris, adoritur, adoreretur.

11. partior, partitus sum, partiri μερίζω.
12. pōtior, potitus sum, potiri κρατῶ τινος.
13. pūnior, punitus sum, puniri τιμωροῦμαι, συνηθέστ. τὸ punio.
14. sortior, sortitus sum, sortiri κληροῦμαι.

Ἄνωμαλα ρήματα.

§ 201. Ανώμαλα ρήματα (verba anomala) εἶναι τὰ ἐπόμενα.

1. <i>sum</i> , εἰμι καὶ τὰ σύνθ. (ὑρ. § 142)	5. <i>eo</i> εἴμι.
2. <i>possum</i> (§ 144).	6. <i>queo</i> δύναμαι,
3. <i>ēdo</i> ἔσθιω	nequeo οὐ δύναμαι.
4. <i>volo</i> βούλομαι
nolo οὐ βούλομαι
malo προτιμῶ.	7. <i>fero</i> φέρω.
8. <i>fio</i> γίγνομαι.

§ 202. Α'. Τὸ *possum*, *potui*, *posse* δύναμαι: (§ 144) συγκρατίζεται ως ἔξης.

A'. ΟΡΙΣΤΙΚΗ

- Ἐν. possum, potes, potest | possim, possis, possit
Πλ. possumus, potestis, possunt | possimus, possitis, possint.

Παρατατικὸς

- Ἐν. potēram, -eras, erat | possem, posses, posset
Πλ. poterāmus, -eratis, -erant | possēmus, possetis, possent.

Mελλων

- Ἐν. potēro-eris, -erit | λείπει.
Πλ. poterīmus, eritis, -erunt.

Παραχέμενος

- Ἐν. potui,-uisti,-uit | potuerim,-ueris,-uerit
Πλ. potuimus, uistis, uerunt (ere). | potuerimus, uiritis, uirint

Περιστρέψικος

- Ἐν. potuēram, -ueras, -uerat | potuissem, -uisses, -uisset
Πλ. petueramus, -eratis, -erant | potuissēmus, -uissetis, -uisset

Mέλλων τετελεσμένος

- Ἐν. potuēro,-ueris,-uerit | ὅμοιος τῷ παραχειμένῳ.
Πλ. petuerimus,-ueritis,-uerint

ΑΠΑΡΕΜΦ. Ἐνεστ. posse. Παραχ. potuisse.

Σημ. Τὸ potens ἔχει ἐπιθέτου σημασίαν=δυνατός. Τὸ possum δὲν ἔχει οὔτε προστακτικήν, οὔτε μελλοντα ἀπαρεμφάτου, οὔτε μετοχήν.

3. *Fero, tuli, latum, ferre* φέρω.

§ 203. Ο παρακείμενος καὶ τὸ σουπῖνον συγχρατίζονται ἐξ ἄλλων θεμάτων· κλίνεται δὲ τὸ fero κατὰ τὴν γ'. συζ. καὶ τὸ συνδετικὸν ἢ πρὸ τοῦ S καὶ τὸ συγχόπτεται, ὥμοιως καὶ τὸ ἐν τῇ προστακτικῇ. Ο παρ. tuli εἶναι τῆς κύτης ρίζης τοῦ tollo.

1. Ενεργητικὴ φωνή.

A'. ΟΡΙΣΤΙΚΗ

B'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Ἐρεστῶς

'Εν. fero, <i>fers</i> , <i>fert</i>	feram, feras, ferat
Πλ. ferimus, <i>fertis</i> , ferunt	feramus, feratis, ferant

Παρατακτικὸς

'Εν. ferēbam,-as,-at	ferrem, ferres, ferret
Πλ. ferebāmus, ētis,-ant.	ferrēmus, ferretis, ferrent.

Μέλλων

'Εν. feram,-feres,-et	laturus (a, um) sim
Πλ. ferēmus,-etis,-ent	laturi (ae, a) simus.

Παρακείμενος

'Εν. tuli, tulisti, tulit <i>κτλ.</i>	tulērim, -eris, -erit <i>κτλ.</i>
---------------------------------------	-----------------------------------

Τιμερσυντέλικος

'Εν. tulēram <i>κτλ.</i>	tulissem <i>κτλ.</i>
--------------------------	----------------------

Μέλλων τετελεσμένος

'Εν. tulēro, tuleris <i>κτλ.</i>

Γ'. ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

Δ'. ΑΠΑΡΕΜΝΑΤΟΣ

'Εν. 2. προσ. <i>fer</i> , <i>ferto</i>	'Ενεστ. <i>ferre.</i>
3. " <i>ferto</i>	Παρ. tulisse.
Πλ. 2. " <i>ferte</i> , <i>fertōte</i>	Μέλλ. laturum fuisse.
3. " feruntō	Μ. τετελ. laturum fuisse

Ε'. ΜΕΤΟΧΗ

Ζ'. ΣΟΥΠΙΝΟΝ

'Ενεστ. ferens	1. lātum
Μέλλ. latus, -a, -um	2. latu.

Ε'. ΓΕΡΟΥΝΔΙΟΝ

γεν. ferendi *κτλ.*

2 Παθητική φωνή.

Α' ΟΡΙΣΤΙΚΗ

Ἐρεστῶς

Β'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Ἐν. feror, *ferris*, *fertur*. | ferar, feraris, feratur
Πλ. ferimur, ferimini, feruntur | feramur, feramini, ferantur

Παρατατικός

Ἐν. ferebar, -aris, -atur | ferrer, *ferrēris*, *ferretur*
Πλ. ferebamur, -amini, -antur | *gerremur*, -emini, -entur.

Πχρακ. latus (a, um) sum ςλ. | latus (a, um) sim ςλ.

Ὑπερσ. latus (a, um) eram ςλ. | latus (a, um) essem ςλ.

Μέλλ. ferar, -ēris, -etur ςλ. | λείπει

Μ. τετελ. latus (a, um) fuero ςλ. | »

Γ'. ΗΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

Δ'. ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ

Ἐν. 2. προσ. *ferre*, *fertor* | Ενεστ. *ferri*.
3. » *fertor* | Πχρακ. latum (am, um) esse.

Πλ. 2. » ferimini

3. » feruntor. | Μέλλ. latum iri.

Ε'. ΜΕΤΟΧΗ

Πχρακ. latus, a, um

Μέλλ. ferendus, a, um.

§ 204. Ωσαύτως κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα τοῦ fero.

1. antefero προτιμῶ	5. praefero προτιμῶ
2. circumfero περιφέρω	6. profero καταφέρω
3. defero κατάγω	7. transfero διακοπῆσθαι
4. perfero διακοπῆσθαι	
8. affero, attuli, allatum	προσφέρω (ad-fero)
9. aufero, abstuli, ablatum	ἀφαιρεῖσθαι (ab, abs-fero)
10. confero, contuli, collatum	συμφέρω (cum fero)
11. differo, distuli, dilatum	διαφέρω (dis fero)
12. differo (ἄνευ παρακ. καὶ σουπίου)	εἰκῇ διάφορος (dis-fero)
13. effero, extuli, elatum	ἐκφέρω (ex-fero)
14. infero, intuli, illatum	εἰσφέρω (in-fero)
15. offero, obtuli, oblatum	προσφέρω (op-fero)
16. refero, rettuli, relatum	ἐπαναφέρω (re-fero)
17. suffero, sustuli, sublatum	ὑπομένω (sub fero).

Tὸ οὖς ὁ παρακ. καὶ τὸ σουπ. πολὺ σπάνιοι.

Tὸ ρῆμα tollo, sustuli, sublatum, tollere ἀφαιρεῖσθαι, ἀναιρεῖσθαι, ἢ τοι: ἔχει τὸν αὐτὸν παρακ. καὶ τὸ αὐτὸν σουπίγον τοῦ συνθέτου suffero ἀλλ' ὁ παρακ. sustuli τοῦ suffero σημαίνει ἔχω ὑπομείνει καὶ ὡς παρακ. τοῦ tollo ἔχω ἀφαιρέσσει, ἔχω ὑψώσει.

Σύνθετα extollo, attollo εἶναι ἄνευ παρακ. καὶ σουπίνου.

- § 205. 1. volo, volui, velle βούλομαι.
 2. nolo, nolui, nolle οὐ βούλομαι (ne ἢ non volo).
 3. mālo, malui, malle προτιμῶ (magis volo).

Α'. ΟΡΙΣΤΙΚΗ

'Ερεστῶς

'Εν. volo	nolo	mālo
vis	non vis	mavis
vult	non vult	mauvult
Πλ. volumus	nolumus	malumus
vultis	non vultis	mauvultis
volunt.	nolunt	malunt.

Παρατατικός

'Εν. volebam,-as,-at	nolebam,as,at	malebam,-as,at
Πλ. volebamus,-atis-ant	nolebamus,-atis,-ant	malebamus,-atis,-ant.

Μέλλωρ

'Εν. volam,es,-et	(nolam), es, et	(malam),-es, et
Πλ. volemus, etis, ent.	nolemus,-etis,-ent	malemus,-etis,ent

Παραχείμερος

'Εν. volui,-isti, uit	nolui,-isti, -it	malui,-isti, it
Πλ. voluimus,istis,erunt	noluimus, istis, erunt	maluimus,istis,erunt

Τηγερσυντέλικος

'Εν. volueram,-as	nolueram,-as,-at	malueram,-as,at
Πλ. volueramus, atis, ant	nolueramus, atis, ant.	malueramus,atis,ant.

Μέλλωρ τετελεσμέρος

'Εν. voluero,-is,it	noluero,-is,it	maluero,-is, it
Πλ. voluerimus,-itis,-int	noluerimus,itis,int	maluerimus,-itis,-int.

Β'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

'Ερεστῶς

'Εν. velim	nolim	malim
velis	nolis	malis
velit	nolit	malit
Πλ. velimus	nolimus	malimus
velitis	nolitis	malitis
velint	nolint	malint

Παρατατικός

'Εν. vellem, es, et	nollem, es, et	mallem, es, et
Πλ. vellemus, etis, ent.	nollemus, etis, ent.	mallemus, etis, ent.

Παρακείμενος

'Εν. Πλ.	voluerim voluerimus	noluerim noluerimus	maluerim maluerimus.
-------------	------------------------	------------------------	-------------------------

Τητερουρτέλικος

'Εν. Πλ.	voluissem voluissemus	noluissem noluissemus	maluissem maluissemus
-------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Γ'. ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

λείπει	'Εν. Πλ.	2. noli 3. nolito, nolito 2. nolite, nolitote 3. nolūuto.	λείπει
--------	-------------	--	--------

Δ'. ΑΙΑΡΕΜΦΑΤΟΣ

'Ενεστ. Παρχ.	velle voluisse	nolle noluisse	malle maluisse
------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Ε'. ΜΕΤΟΧΗ

'Ενεστ.	vōlens entis	nolens,-entis	λείπει
---------	--------------	---------------	--------

ΣΤ'. ΓΕΡΟΥΝΔΙΟΝ

'Ενεστ.	volendi κτλ.	nolendi κτλ.	λείπει
---------	--------------	--------------	--------

'Εξ τῶν συνθέτων pervolo ἀπαντῶσι τὰ pevellim, pervelles, pervolt.

Σημ. ἂ. Ἀπηγγαιωμένοι παρὰ Πλαύτῳ εἶναι οἱ τύποι nevis, nevolt, noltis, ἀντὶ non vis, non vult κτλ. καὶ nevelle ἀντὶ nolle· εἴ τι δὲ οἱ mavolo, mavolunt, malvelim ἀντὶ malo κτλ. Ἀντὶ vult καὶ vultis λέγονται τὸ volt καὶ voltis, οἱ εἶναι ἀργάζονται τύποι ἐν συγκοπής τοῦ volit καὶ volitis, καὶ ἀπαντῶσι παρὰ Κικέρων· τὸ sis==si vis==ei βούλει, σπανίως sultis ἀντὶ si vultis==ei βούλεσθε, εἶναι ἐν γρήσει εἰς τὴν γλώσσαν τῶν οἰκογενειῶν (Κικ. Or, 45, 154, Tusc. 2, 18, 42· ἀντὶ vin==visne).

7. *edo, ēdi, ēsum, edēre* ἐσθιώ.

§ 206. Τὸ ρῆμα *edo* σχηματίζεται κανονικῶς κατὰ τὸ lego, ἔχει δὲ καὶ τινας τύπους (ἐν τῷ ἐνεστῷ της ὄριστικῆς, παρατακτικῷ της ὑποτακτικῆς, ἐν τῇ προστακτικῇ καὶ ἀπαρεμφάτῳ) ὅμοιους πρὸς τοὺς ἀρχομένους ἀπὸ τοῦ sum ἐκτὸς της προσφοδίκς.

Α'. ΟΡΙΣΤΙΚΗ

'Εν. Πλ.	edo, edímus,	ēdis, edítis, ēs, edímus,	ēdit, edunt ēst	edam, edamus, edas, edatis	edat, edant.
-------------	-----------------	------------------------------------	-----------------------	-------------------------------------	-----------------

Ereostōs

Β'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Παρατατικός

'Εν. edeban,-as,at	edérem,	ederes.	ederet
	ēssem,	ēsses,	ēssel
Πλ. edebāmus.-atis,ant.	ederēmus,	ederetis,	ederent
	ēssemus,	ēssetis,	ēssent.
Πλεξ. 'Εν. edi, edisti, edit	edérim,	ederis,	ederit.
'Υπερσ. 'Εν. ederam, ederas,-at	edissem,	edisses,	edisset.
Μέλλ. 'Εν. edero, ederis, -it			

Γ'. ΠΡΩΤΑΚΤΙΚΗ

'Εν. 2. προσ. ede,	edíto	'Ενεστ. edére \tilde{n} esse
	ēs,	ēsto
3. »	edíto.	Ηαρχ. edisse.
Πλ. 2. »	edite,	Μέλλ. esurum esse (am, um).
	editote	
	ēste,	
3. »	edunto.	

Ε'. ΓΕΡΟΥΝΔΙΟΝ

Γ'. ΜΕΤΟΧΗ

'Ενεστ. edens	
Μέλλ. esurus, a, um.	

γεν. edendi κτλ. Σημ. α'. Τὸ esus sum ἀντὶ edi εἰναι σπάνιον· ἡ μετγ. esus (ἐνίστε essus) ἀπαντᾷ ἐπίσης comessus, ἵξ οὖ τὸ γαλλ. comestibles.

Σημ. δ'. Οὕτω σγηματ!ζονται: καὶ τὰ σύνθετα comedo κατεσθίω, exedo ἔξεδω, οἶνον, comes, comest, comestis, comesesse κτλ. 'Εν τῷ παθητικῷ φωνῇ ἀπαντᾷ μόνον editur καὶ estur, ederetur καὶ essetur.

8. eo, īvi, ītum, īre εἰμι.

§ 207. Τὸ ρῆμα εο κλίνεται κατὰ τὴν Δ' συζυγίαν, ἀλλὰ μετά τινων διαφορῶν καὶ ἀνωμαλιῶν¹.

Α'. ΟΡΙΣΤΙΚΗ

Β'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Ἐρεστώς

'Εν. īo, īs, it	eam,	eas,	eat
Πλ. īmus, ītis,	eunt.	eāmus,	eatis,

Παρατατικός.

'Εν. ībam, ības, ībat	īrem,	ires,	iret
Πλ. ībāmus, ībatis,	ībant	īrēmus,	iretis,

Mēl.tōr.

'Εν. ībo, ībis, ībit	
Πλ. ībimus, ībitis,	ibunt.

Ηαρχ. 'Εν. īvi, ivisti, ivit. iverím, iveris, iverit.

'Υπερσ. 'Εν. iveram, iveras, iverat. ivissem, ivisses, ivisset. Μέλλ. 'Εν. ivero, iveris, iverit.

1) παρτ. ibam καὶ ὅλι iebam.

Γ'. ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

- 'Εν. 2. προσ. *i*, ito
 3. » ito
 'Ιλ. 2. » ite, itōte
 3. eunto

Ε'. ΜΕΤΟΧΗ

- 'Εν. iens, γεν. *euntis*, κτλ.
 Μέλ. itūrus, a, um.
 Μέλ. παθητ. *eundus*, a, um.

Ζ'. ΣΟΥΠΙΝΟΝ

1. ītum.

Δ'. ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ

- 'Εν. ire.
 Παρχ. ivisse ή isse.
 Μέλ. iturum (am, um) esse.

Γ'. ΓΕΡΟΥΝΔΙΟΝ

- γεν. *eundi*
 δοτ. καὶ ἀφ. *eundo*
 αἰτ. *eundum*

2. ītu.

§ 208. Ωσαύτως κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα τοῦ εο, ἀτινά ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ παραγομένοις χρόνοις συγχρόπτουσι συνήθως τὸ ν' οἶνον
 abeo ἀπειμ., abii, abiisti, συνήθως abisti, abieram, abierim, abiisem.

Οὗτοι adeo	πάρειμι	praetereo	παρέρχομαι
exeo	ἔξειμι	prodeo	πρόειμι
ineo	εἴσειμι	redeo	ἐπάνειμι
intereo	διαφθίζομαι	subeo	ὑπέρρχομαι
obeo	προσέρχομαι	transeo	διαστάνω
pereo	ἀπόλλημαι	veneo	ώνοςμα (ώς παθ. τοῦ vendō).

§ 209. Έξ τῶν συνθέτων τοῦ εο τὰ adeo, coeo, ineo, praetereo, transeo, λαμβάνοντα μεταβατικὴν σημασίαν σηματίζουσι πλήρεις τὸ παθητικόν οἶνον Οριστ. ἔνεστ. adeor, παρατ. adibar, μέλ. adibor, παρχ. aditus sum. Υποτ. ἔνεστ. adear, παρτ. adirer. Ηροστ. adire, aditor. Απαρ. ἔνεστ. adiri. Μετγ. παρχ. aditus, μέλ. παθ. adeundus. τὰ δὲ ἔχοντα ἀμετάθατον σημασίαν ἔχουσι παθητικόν μόνον ἐν τῷ γ' ἔνικῃ προσωπῷ.

α'. Τὸ εο ἔχει τύπους παθητικούς εἰς τὸ 3 ἔνικ. πρόσ. ἐν γρήσει προσωπικός: itur in antiquam silvam. Ibitur ad matrem.

δ'. Τὸ ἀπαρ. iri ἀπαντᾷ εἰς γρήσιν τοῦ περιφραστικοῦ ἀπαρεμφάτου τῆς παθ. φωνῆς amatum iri.

γ'. Τὸ ambio (ἀντὶ ambeo), ambivi, ambitum, ambire περίειμι, κυκλῶ. κλίνεται κανονικῶς κατὰ τὴν δ'. συζ. οἶνον παρατ. ambiebam (καὶ συνηρημένως ambibam), μέλ. ambiam. Μετγ. ἔνεστ. ambiens, γεν. ambientis, γερούνδ. ambiendum. Μετγ. παθ. παραχ. ambitus sum (ώς οὐσιαστ. ambitus, -us περίθοδος).

δ'. Τὸ veneo, (ἐν τοῦ venum εο)=πωλοῦμαι, εἶναι παθητικὸν τοῦ vendo, ἀπαντᾷ ὅμως καὶ τὸ vendor, ἔχει παρατ. venibam, παραχ. venii κτλ. Σουπήνον, προστακτική, μετοχὴ καὶ γερούνδιον εἶναι ἄγρηστα: τοῦ perdo καὶ veneo ἀπαντᾶσιν εἰς παθητ. σημασίαν μόνον τὸ perditus καὶ perdendus, venditus καὶ vendendus.

ε'. Τὸ pereo εἶναι παθητ. τοῦ perdo: donabitur ergo ne pereat (Σουετ.).

Σημ. Τῶν συνθέτων τινὰ ἀπαντῶσιν ἔνιστε μετὰ μέλλοντος εἰς iam, ies, iar. οἶνοι initetur (Κιν.). καὶ ποιητικ. exiet, transiet. Παρχ. Πλαύτω ἀπαντᾷ προστακτική εἰ ἀντὶ, eito ἀντὶ ite καὶ ὄριστ. ἔνεστ. eis ἀντὶ is.

9. queo, quīvi, quītum, quīre δύναμαι.
 10. nequeo, nequīvi, nequītum, nequīre οὐ δύναμαι.

§ 210. Τὰ ρήματα queo καὶ nequeo σχηματίζονται κανονικῶς κατὰ τὸ εο, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν γράσει εἶναι ἐν τῷ ἐνεστῶτι τῆς ὄριστικῆς καὶ ὑποτακτικῆς. Καθ' ὅλου δὲ τὰ ρήματα ταῦτα εἶναι ἐν γράσει ἐν τῇ ἀρχαιοτέρᾳ γλώσσῃ.

A'. ΟΡΙΣΤΙΚΗ

'Ereστῶς

Ἐν. queo,	quis,	quit	nequeo,	nequis,	nequit
Πλ. quīmus,	quitis,	queunt.	nequīmus,	nequītis,	nequeunt.
Παρτ. ἐν. quībam,	quibas	κτλ.	nequibam,	nequibas	κτλ.
Μέλ.	ἐν. quibo	Πλ. quibunt	—	nequībunt.	
Παρχ.	ἐν. quivi,	—	quivit	nequivi,	nequisti, nequi(v)it.
πλ.	—	—	quivērunt	—	nequierunt.
Υπερσ.	λείπει	κτλ.	ἐν.	—	nequierat
			πλ.	—	nequierant.

B'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

'Ereστῶς

Ἐν. queam,	queas,	queat	nequeam,	nequeas,	nequeat.
Πλ. queamus,	queatis,	queant	nequeamus,	nequeatis,	nequeant.
Παρτ. ἐν. quirem,	—	quiret	nequirem,	—	nequiret.
πλ.	—	—	quirent	nequiremus,	—nequirent.
Παρχ.	ἐν.	—	quiverit	nequiverim,	—nequiverit.
πλ.	—	—	—	—	—nequiverint.
Υπερσ.	ἐν.	—	—	—	—nequisset.
πλ.	—	—	quissent.	—	—nequisserent.

C'. ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ

Ἐνεστῶς	quire	nequire.
Παρακείμ.	quivisse,	quisse. nequivisse, nequisse.

D'. ΜΕΤΟΧΗ

Ἐνεστ. quiens, (γεν. queuntis) nequiens, (γεν. nequeuntis).

Σημ. α'. 'ΙΙ προστακτική, ὡς μέλλων τῆς μετογῆς καὶ τὸ γερούνδιον λείπουσιν' ἡ ἀπαρέμφατος quire καὶ τὸ σουπίνον quitum εἶναι λίαν σπάνια.

Σημ. β'. Οἱ παθητικοὶ τύποι εἶναι ἀρχαῖοι· οἷον quitur, queuntur, queantur, nequitur (παρὰ Σαλλούστ.). 'Απαντῶσι καὶ quita est, nequitum est. Πάντες οὖν οἱ τύποι εἶναι ἐν γράσει μετὰ παθητικῆς ἀπαρέμφάτου· οἷον forma in tenebris nosci non quita est, percipie queuntur. (Τερεντ.).

Σημ. γ'. 'Απαντῷ συγχάνει non queo (παρὰ Κικέρωνι), non queunt καὶ τὸ queo ἀνεύ ἀρνήσεως εἶναι πολὺ σπάνιον εἰς τὴν κλασσικὴν ἐποχὴν.

11. *fio, factus sum, fieri γίγνομαι.*

§ 211. Τὸ φῆμα *fīo* (=φύω) (§ 2, σημ.) εἶναι ἐν γράμματι ως παθητικὸν τοῦ *facio* ἢ κάλλιον εἶναι οὐδέτερον σημαῖνον γίγνομαι· τὸν παραχ. καὶ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ παραχρομένους χρόνους ἔχει συνθέτους ἐκ τοῦ παραχ. τῆς μετοχ. *factus*. 'Ο ἐνεστῶς τῆς ὄριστικῆς καὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦ παραχρόμενοι χρόνοι: σχηματίζονται κατὰ τὴν δ' σεζ., ἡ δὲ ἀπαρέμφατος *fieri* εἶναι ἀνώμαλος.

A'. ΟΡΙΣΤΙΚΗ

'Εν. <i>fio</i> ,	<i>fis</i> ,	<i>fit</i>	<i>fiam</i> ,	<i>fias</i> ,	<i>fiat</i>
Πλ. (<i>fimus</i>),	(<i>fitis</i>),	<i>fiunt</i>	<i>fiāmus</i> ,	<i>fiātis</i> ,	<i>fiant</i> .

'Ενεστῶς

'Εν. <i>fiēbam</i> ,	-ās,	at	<i>fiērem</i> ,	-es,	-et
Πλ. <i>fiebāmus</i> ,	ātis,	ant.	<i>fiēremus</i> ,	-etis,	-ent

Mēllor

'Εν. <i>fīam</i> ,	<i>fīes</i> ,	<i>fiet</i>	λείπει
Πλ. <i>fiēmus</i> ,	ē-tis,	e-nt	factus (a, um) sim
Παραχ. ἐν. <i>factus</i> (a, um) <i>sum</i>			factus (a, um) essem
'Υπερσ. ἐν. <i>factus</i> (a, um) <i>eram</i>			λείπει
Μ. τετ. ἐν. <i>factus</i> (a, um) <i>fuerō</i>		'Ενεστ. <i>fieri</i> .	

Γ'. ΠΡΟΣΤΑΔΤΙΚΗ

'Εν. 2. <i>προσ</i> . <i>fi</i>		Παραχ. <i>factum</i> (am, um) <i>esse</i>
Πλ. 2. » <i>fite</i>		Μέλ. <i>fōre</i> ἢ <i>fururum esse</i> ἢ factum <i>iri</i>

Ε'. ΜΕΤΟΧΗ

Παραχ. *factus*, a, um

Μέλ. *facie-ndus*, a, um

Τὸ γερούνδιον, σουπίνον καὶ ὁ ἐνεστῶς τῆς μετοχῆς λείπουσιν.

Σημ. 4'. Περὶ τῶν συνθέτων τοῦ *facio* ὥρ. § 187,8. 'Ἐκ τῶν συνθέτων τοῦ *fio* τινὰ εἶναι ἔλλιπη. Οὕτω τὰ *confieri*, *defieri*, *infieri*, *χέουσιν* ἐν γράμματι μόνον τοὺς τύπους: *confit*, *confiat*; *desit*, *desiunt*, *desiat* καὶ *desiet*, *desiunt*.

Σημ. 6'. Οἱ τύποι: *fiendo*, *fio*, *fitur*, *siebatur* παραχ., *fitum est*, *fieri* ἀντί. *fieri* εἶναι τύποι πολὺ σπάνιοι καὶ ἀρχαῖοι.

Σημ. 7'. Τὸ *fio* (πρᾶ. § 65) φυλάσσεται τὸ ι μακρὸν εἰς πάντας τοὺς γρόνους παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις συγγραφεῖσι. Εἰς τὴν κλασικὴν ἐποχὴν τὸ ι εἶναι βραχὺ ὅπου ἀπαντᾷ r, omnia fient, fieri quae posse negabam (Obid.).

B'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Δ'. ΛΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ

Παραχ. <i>factum</i> (am, um) <i>esse</i>
Μέλ. <i>fōre</i> ἢ <i>fururum esse</i> ἢ factum <i>iri</i>

Pήματα ἐλλιπῆ.

§ 212. *Pήματα ἐλλιπῆ* (verba defectiva) εἶναι τὰ ἐπόμενα.

1) aio λέγω	6) ὅδι μισῶ	9) cedo δὸς
2) inquam φημὶ	7) novi oīδα	10) quæso δέομαι
3) fari λέγω	8) ai προστακτικαὶ	11) förem ἦν ᾧ,
4) cœpi ἡρξάμην	apage, ave,	
5) memini μέμνημαι	salve, vale.	

§ 213. 1. aio λέγω εἶναι ἐν χρήσει μόνον οἱ ἐπόμενοι τύποι.

ΟΡΙΣΤ. Ἐνεστ. 'Εν. aio, aīs, aīt ΓΠΟΤ. — aias, aiat
ΠΗλ. — — aīunt — — aiant.

Παρτ. 'Εν. aiebam,-as,-at λείπει

ΠΗλ. aiebāmus,-atis,-ant »

Παρκ. — — aīt. (ΠΡΟΣΤ. ai ἀπηρχαιώ-
μένη).

ΜΕΤ. aiens. aientis (*σπανία*)=καταφάς, ἐν χρήσει=affirmativus
=καταφατικός οἰον negantia contraria aientibus=τὰ ἀποφατικὰ
ἐναντία τοῖς καταφατικοῖς.

Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς δισυλλάθως σχηματίζουσι· aibam, aiebas κτλ.
Σημ. 'Αντι aīsne? λέγεις; ἀληθές; ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ aīn.

§ 214. 2. inquam=φημὶ κείται παρενθετικῶς, ὡς παρ' "Ελληνοι
τὸ ἔφην, ἦν δ' ἐγώ· εἶναι δ' ἐν χρήσει οἱ ἐπόμενοι τύποι.

ΟΡΙΣΤ. Ἐνεστ. 'Εν. inquam, īquis, inquit Παρτ. μόνον inquiēbat
ΠΗλ. inquīmus, ītis, iunt

Μέλ. — inquies, inquet Παρκ. inquit (*σπάνιον*)
inquisti, inquit

ΠΡΟΣΤ. 'Εν. inque, (inquito παρὰ κωμικοῖς μόνον).

§ 215. 3. Fari=λέγειν (*ἀποθετικὸν τῆς α'* συζ. βίζα φα, ἵξ ἦς φάναι)
εἶναι ἐν χρήσει εἰς τοὺς ἐπομένους τύπους μόνον παρὰ ποιηταῖς εἰς τὸν
ἐνεστ. τῆς ὄριστ. fatur. fantur εἰς τὸν μέλ. fabor, fabitur, εἰς τὸν
παρκ. fatus sum, εἰς τὸν ὑπερσ. fatus eram. Προστ. fare, 'Απαρ.
fari. Μετοχ. ἐνεστ. fanti, fantis, εἰς τὸ Σουπ. fatu, εἰς τὸ Γερούνδ.
γεν. fandi, ἀφ. fando, aīt. fandum.

'Ωσαύτως καὶ τὰ ἐκ τούτου σύνθετα affari προσαγορεύειν, præfari
προλέγειν, effari ἐκφωνεῖν, profari ἀποφθέγγεσθαι, προφητεύειν.

§ 216. Τὰ ρήματα σερι (εἰναι παρκ. τοῦ ἄρχ. co-apio) ἡρξάμην, memini (ριζ. men, εἰς οὐ mens) μέμνημαι, novi οἰδα (ἐκ τοῦ nosco), καὶ οδι μισθ δὲν ἔχουσιν ἐνεστῶται· εἰναι παρακείμενοι μετὰ σημασίας ἐνεστῶτος, πλὴν τοῦ σερι = ἡρξάμην. 'Απαντῶσι δὲ μόνον οἱ ἐπόμενοι τύποι·

Α'. ΟΡΙΣΤΙΚΗ

Παρακείμενοι

'Εν.	σερι	memini	novi	odi
	σεριστι	meministi	novisti (nosti)	odisti
	σεριτι	meminit	novit	odit
Πλ.	σεριμυσ	meminimus	novimus	odimus
	σεριστις	meministis	novistis (nostis)	odistis
	σεριρυντ	meminerunt	noverunt (norunt)	oderunt

'Ιπερσυντέλικος

'Εν. σεριραμ κτλ. memineram noveram (noram) oderam

Μέλλω τετελεσμένος

'Εν. σεριρο κτλ. meminero novero, noveris (noris) otero.

Β'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Παρακείμενος

'Εν. σεριριμ κτλ. meminerim noverim (norim) oderim,

'Ιπερσυντέλικος

'Εν. σερισσεμ κτλ. meminisse, novisse (nosse), odissem.

Γ'. ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

λείπει	'Εν. 2. mementō	λείπει	λείπει
	Πλ. 2. mementōte.		

Δ'. ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ

Παρκ. σερισσε meminisse novisse (nosse) odisse.

Μέλλ. σεριτυρυντ esse λείπει λείπει osurum esse.

Ε'. ΜΕΤΟΧΗ

Παρκ. σερπτυς, a, um λείπει λείπει (osus, a, um ἐν τοῖς συνθ. μετὰ ἐνεργ. διαθέσεως).

Μέλλ. σεριτυρυντ, a, um λείπει λείπει osūrus, a, um.

Γερούνδιον καὶ σουπίνον λείπουσι.

Σημ. Τοῦ σερι ὡς ἐνεστῶς γρησιμεύει τὸ incipio. Παθητικὸς παρακείμενος καὶ οἱ ἔξ αὐτοῦ γρόνοι εἰναι σερπτυς sum ἢ sim, σερπτυς eram ἢ essem, σερπτυς fuerō, σερπτυς esse. 'Αντι σερι εἰναι ἐν γρήσει σερπτυς sum, ὅταν συντάσσηται μετὰ παθ. ἀπαρ., οἵον urbs oppugnari σερπτa est.

§ 217. Ἐλληνῆ ρήματα εἰναι καὶ τὰ ἐπόμενα:

1. have (ave) *χαιρε*, havete (avete), avere¹.
 2. salve *χαιρε*, salveto, salvete, salvere.—salvebis *ἀπαξι*
παρά Κικέρωνι.
 3. vale *ἔρρωσο*, valete (ἐν ἐπιστολαῖς).
 4. age, agite=έλλ. ἄγε.
 5. apage=έλλ. *ἀπαγε* συντάσσεται μετὰ τὸ ἄγενον αἰτ., οἷον
apage sorores—apage.
 6. cedo, cette² δός, εἰπέ, ἀντὶ τοῦ da, dic. συντάσσεται μετ' αἰτ.
cedo tuum consilium—cedo dextram (πλθ. cette *ἀπηργαιωμένος*).
 7. quæso δέομαι, εἰ βούλει καὶ τὸ πλθ. αἱ πρόσ. quæsumus *ἀπαντῶσι* παρὰ τοῖς πεζοῖς παρεντιθέμενα εἰς τὸν λόγον τοῦ λέγοντος, οἷον
te, quæso, crebro ad me scribe.
 8. forem=ἷνη ἄν, εἴην (παρθ. παρατηρ. εἰς sum).
 9. infit, sodes (si audes=si avides), capsis (cape si vis)
σπάνιον εἰς τὴν κλασσικὴν γλώσσαν.
- Σημ. Λί απαρέμφατοι avere, salvere, valere *ἀπαντῶσι* μόνον μετὰ τοῦ iubeo, οἷον
iubeo vos salvere=κελεύω ὑμᾶς γαῖεσιν.

Mόνη προστακτική
αἱ χρήσει.

Απρόσωπα ρήματα.

§ 218. Απρόσωπα ρήματα (*verba impersonalia*) λέγονται τὰ εἰς τὸ
γένικον πρόσωπον καὶ εἰς τὴν ἀπαρέμφατον ἐν χρήσει ὅντα καὶ ἄγεν τι-
νὸς ὠρισμένου ὑποκειμένου: τοιαῦτα εἰναι:

- § 219. Α'. Τὰ γυστικῆς ἐνεργείας σημαντικά, εἰς ἡ oī Ρωμαῖοι: ἐν-
νοῦσιν ὑποκειμένον θεόν τινα τὸ cœlum, mundus, sol, dies.
 fulget ἀστράπτει pluit, pluim *βρέχει*
 fulgūrat ἀστράπτει tonat, tonuit *βροντᾷ*
 fulminat κατασκήπτει illucescit, illuxit *ἐπιλάζμπει*
 gelat κρύος γίνεται vesperascit, -avit *έσπερα γίνεται*
 grandinat πίπτει γέλαζα rosat δρόσος πίπτει
 lapidat λίθους οὔει lucescit, luxit *ἐπιλάζμπει*.
 ningit, ninxit νίχει, γιονίζει:

1) 'Ως τύπος χαιρετισμοῦ· ave εἰναι συγώνυμον τοῦ vale· τὰ salve, ave (ἢ have)
ἀνταποκρίνονται εἰς τὸ χαιρε τῶν Ἑλλήνων, εἰναι πολὺ συνήθη εἰς ἐπιγραφὰς ἐπιταφίους.

2) Οἱ δύο οὕτοι τύποι τῆς δημώδους γλώσσης παράγονται ἐκ τοῦ ecce dato, ecce
date· τὸ cedo σύνθετες παρά Κικέρωνι, cette παρὰ κωμικοῖς.

§ 220. Β'. Τὰ ἥθικῆς καταστάσεως· τοικῦτα εἶναι ρήματά τινα τῆς Β' συζυγίας.

mis̄eret (me) οἰκτείρω	tædet (me), pertæsum est àη-
p̄iget,-uit (me) δυσχεράίνω	διάζουμαι
pænitit,-uit (me) μεταμέλει	oportet (me),(παρ. oporuit) δεῖ
τὰ decet, uit (me) πρέπει,	καὶ dedēcet,-uit (me) οὐ πρέπει
libet,-uit(mihi),(-itum est),	καὶ licet (mihi), licuit καὶ lici-
ἀρέσκει	tum est ἔξεστιν,
καὶ pūdet (me), puduit καὶ puditum est αἰδοῦμαι	
ἐχουσι καὶ γ' πληθ. πρόσ. μετὰ οὐδ. ύποκειμ., οἷον· omnia decent.	

§ 221. Γ'. Απρόσωπα ἐν ώρισμένῃ σημασίᾳ, οἷον·

accēdit, accessit προσέτι, προσ-	fugit διαφεύγει με
τιθησι	iūvat (me), iūvit εὐφράνει
accidit, accidit συνέθη	interest, interfuit μέλει μοι
attinet προσήκει	latet λανθάνει με
appāret, apparuit δηλόν ἔστι	liquet σαρές ἔστι
condūcit συντελεῖ	placet, placuit καὶ placitum est
constat, constitit ὁμολογεῖται,	δοκεῖ
γνωστόν ἔστι	præstat κρείττον ἔστι
contingit προσήκει	pătet πρόδηλόν ἔστι
convēnit συμβαίνει	refert διαφέρει με
delectat εὐφράνει	sufficit ἀρκεῖ
evēnit, evēnit συμβαίνει	solet εἴωθε
expēdit λυσιτελεῖ	stat κεῖται
fit γίγνεται	

Σημ. Απρόσωπα εἶναι καὶ τὰ παθητικά τῶν ἀμεταβάτων itur, venitur, ventum est curritur, veniendum est, vivitur, pupnari potest.

§ 222. Τὰ ἀπρόσωπα ρήματα σχηματίζονται κανονικῶς, ἀπαντώσι μόνον εἰς τοὺς ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρακειμένου παραγομένους γρόνους τῆς ὄριστικῆς καὶ ύποτακτικῆς καὶ εἰς τὴν ἀπαρέμφατον στεροῦνται δὲ προστακτικῆς, ἦτις ἀναπληροῦται καὶ διὰ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ύποτακτικῆς.

pudet me	pudet nos	Προστ. pudeat te.
pudet te	pudet vos	
pudet eum	pudet eos	

1. Ἐρεγητικὴ φωνή.

Α'. ΟΣΙΣΤΙΚΗ

Ἐνεστ. tonat	oportet	accidit	evenit
Παρατ. tonabat	oportebat	accidebat	eveniebat
Μέλλ. tonabit	oportebit	accidet	eveniet
Παρά. tonuit	oportuit	accidit	evenit
Ὑπερσ. tonuerat	oportuerat	acciderat	eveneral
Μ. τετ. tonuerit	oportuerit	acciderit	evenerit

Β'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Ἐνεστ. tonet	oporteat	accidat	eveniat
Παρατ. toneret	oporteret	accideret	eveniret
Παρά. tonuerit	oportuerit	acciderit	evenerit
Ὑπερσ. tonuissest	oportuissest	accidisset	evenisset

Γ'. ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ

Ἐνεστ. tonare	oportere	accidere	evenire
Παρά. tonuisse	oportuisse	accidisse	evenisse

Σημ. Ἡ προστακτικὴ ἐλλείπουσα κανονικῶς εἰς πάντα τὰ πρόσωπα ἀναπληροῦται διὰ τῆς ὑποτακτικῆς, οἷον pudeat τε = αἰδέσθητι. Ἡ μετργὴ decens εὐπρεπής, libens πρόσωμος, licens ἐλεύθερος, pudens αἰδήμων, μετὰ ἐπιθετικῆς σημασίας. Τοῦ peneit καὶ pudet αἰνιγματικά καὶ πλάγια πτώσεις τοῦ γερουσιδίου οἷον causa peneitendi, — peneitendum sit. (Σαλ. Ιουγ. 82, 28).

§ 223. Ἀπρόσωπα παθητικὰ εἰναι πάντα τὰ ἀμετάβατα, ἥπερ ἐκ τοῦ παθητικοῦ μόνον γ'. ἔνικ. πρόσ. ἔχουσι.

2. Παθητικὴ φωνή.

Α'. ΟΡΙΣΤΙΚΗ

Ἐνεστ. cantatur	ridetur	luditur	itur
Παρά. cantabatur	ridebatur	ludebatur	ibatur
Μέλλ. cantabitur	ridebitur	ludetur	ibitur
Παρά. cantatum est	risum est	lusum est	itum est
Ὑπερ. cantatum erat	risum erat	lusum erat	itum erat
Μ. τετ. cantatum fuerit	risum fuerit	lusum fuerit	itum fuerit

Β'. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Ἐνεστ. cantetur	rideatur	ludatur	eatur
Παρά. cantaretur	ridetur	luderetur	iretur
Μέλλ. cantandum sit	ridendum sit	ludendum sit	eendum sit
Παρά. cantatum sit	risum sit	lusum sit	itum sit
Ὑπερσ. cantatum esset	risum esset	lusum esset	itum esset

Γ'. ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ

Ἐνεστ. cantari	rideri	ludi	iri
Μέλλ. cantatum iri	risum iri	lusum iri	itum iri
Παρά. cantatum esse	risum esse	lusum esse	itum esse.

1) Προστ. liceto συνήθης ἐν ἐπιγραφαῖς. Τὰ licens καὶ licitus εἰναι σπάνια.

§ 224. Πολλὰ ἀπόρσωπα ρήματα ἔχουσι δύο παρακειμένους (ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν) μετὰ τῆς αὐτῆς σημασίας.

libet	libuit	καὶ	libitum est	libeve
licet	licuit	"	licitum est	licere
piget	piguit	"	pigitum est	pigere
pudet	pudit	"	puditum est	pudere
tædet	παρακείμ. μόνον	(per)	tæsum est	tædere
miseret	παρακείμ. μόνον		miseritum est	miserere
pœnitet	pœnituit		δὲν ἔχει παθητ. παρα.	pœnitere.

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ

Ομιλώνυμα.

§ 225. Ἡ λατινικὴ γλῶσσα ἔχει πλειστα ρήματα ὅμονυμα, δηλ. ρήματα γραφόμενα ὅμοιας μὲν ἀλλὰ διακρινόμενα ἐκ τῆς διαφόρου σημασίας καὶ συζυγίας καὶ ἐνιστέο ἐκ τῆς ποσότητος τῶν φωνηντῶν. Αἱ κυριώτεραι τούτων τάξεις εἰναι·

α'. Ομοφωνία παρακειμένων καὶ σουπίνων.

§ 226. α'. Τὰ ἐπόρεια ρήματα ἔχουσι ὅμοιον παρα.

cerno	κρίνω	καὶ	cresco	αὔξομαι	παρα.	crēvi	σουπ.	crētum
cudo	κείμααι	"	cumbo	κλίνομαι		cubui		cubitum
mulceo	θέλγω	"	mulgeo	ἀμέλγω		mulsi		mulsum
pendeo	κρέμαμαι	"	pendo	σταθυῶ		pependi		pensum
sedeo	κάθημαι	"	sido	καθίζομαι		sedi		sessum

§ 227. β'. Τὰ ἐπόμενα ρήματα ἔχουσιν ὅμοιον παρακειμένων.

aceo (acesso)	օξύνομα	καὶ	acuo	ἀκονῶ	παρα.	acui
deleo	ἐξαλείφω	"	delino	καταχρίω	"	delevi
frigeo	ριγῶ	"	frigo	φρύγω	"	frixi
fulgeo	ἀστράκτω	"	fulcio	ἔρειδω	"	fulsi
liqueo	δηλόν ἐστι	"	linquo	καταλείπω	"	liqui
luceo	λάμπω	"	lugeo	θρηνῶ	"	luxi
paveo	πτοοῦμαι	"	pasco	βόσκω	"	pavi

§ 228. γ'. Τὰ ἐπόμενα ρήματα ἔχουσι ὅμοιον τὸ σουπίνον.

maneo	μένω	καὶ	mando	μασσῶμαι	σουπ.	mansum
pando	πετάννυμι	"	patior	πάσχω	"	passum
pango	πήγνυμι	"	paciscor	ὅμολογῶ	"	pactum
succenseo	ἀγνακτῶ	"	succendo	ὑποκαίω	"	succensum
teneo	ἴχω	"	tendo	τείνω	"	tentum
vero	σαιρῶ	"	verto	στρέφω	"	versum
vivo	βιω	"	vinco	νικῶ	"	victum

6'. Όμοιφωνία ἐνεστῶτος.

§ 229. Τὰ ἐπόμενα ρήματα διακρίνονται ἐκ τῆς διαφόρου σημασίας καὶ συζυγίας.

A'. συζ.

aggēro (συθ. exaggēro
ἐκ τοῦ agger χῶμα) χώνυμι
appello προσαγόρεύω
compello προσφένω
colligo συνδέω (cum-ligo)
consterno ἐκπλήττω (σύνθ. ἐκ
τῆς cum-sterno)

edo, (ex-do) ἐκδίδω
effero ἐξαγριώ (σύνθ. ἐκ τῆς ex
καὶ fero, ὃ ἐκ τοῦ ferus)
fundo θεμελιῶ (ἐκ τοῦ fundus)
mando ἐπιτρέπω (in manum do)
obséro κλείω (ἐκ τοῦ serra)

pando κυρτῶ
séro, sevi, satum (insero, sevi,
situs)
reséro ἀνοίγω
völo, as πέτομαι
victurus (ἐκ τοῦ vinco)
vincit (ἐκ τοῦ vincere) νικᾷ

Σημειωτέον καὶ τοὺς παρκ., οἵτινες εἰ καὶ δὲν εἶναι ὄμώνυμοι, ἔχουσιν
ὅμως ὄμοιότητά τινα.

vici (τοῦ vinco)

vixi (τοῦ vivo)

vinxi (τοῦ vincio)

Γ'. συζ.

aggēro προσκομίζω (σύνθ. ἐκ τῆς
ad καὶ gero)
appello προσάγω
compello συνάγω
colligo συλλέγω (cum-lego)
consterno καταστορέννυμι (ἔτε-
ρος τύπος τοῦ consterno μετὰ
μεταβεβλημένης σημασίας)

edo, edī ἐσθίω
effero, effers ἐκφέρω (σύνθ. ἐκ τοῦ
ex καὶ fero)
fundo γέω (ἐξ ἀλληλος φ. τοῦ fun-
do, as)

mando μαστῶμαι (ἐκ τοῦ man-
do, -ōnis καὶ τὸ φ. manduco)
obséro κατασπείρω (ἐκ τοῦ κατωτ.
séro)

pando πετάννυμι
séro (serui, sertum), σύνθ.in-
sero,-serui,-sertum
reséro φυτεύω
völo (vis), vult βούλομαι
victurus (ἐκ τοῦ vivo)
vincit (ἐκ τοῦ vincire) δεσμεύει.

§ 230. Τὰ ἐπόμενα ρήματα διακρίνονται ἐκ τῆς ποσότητος τῆς ρι-
ζικῆς συλλαβῆς τῆς συζυγίας καὶ τῆς σημασίας.

Α'. συζ.

cēdo δὸς (§ 217, 6)
cōlo θεραπεύω, οἰκάω
dīco ἀνατίθημι (indico μηνύω,
prædicō κηρύττω)
edūco ἀνατρέψω
lēgo συλλέγω
allēgo ἐπιλέγω
relēgo ἀναλέγω, ἀναγινώσκω
vādo διαβίνω
oblītus (oblinō ἐπιχρῖω)
rēfert (ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ προθέ-
ματος rē καὶ fero) ἐπαναφέρει.

Γ'. συζ.

cēdo χωρῶ
cōlo ἡθῶ
dīco λέγω (indico ἀναγορεύω,
praedico προσαγορεύω)
edūco ἔξαγω
lēgo ἀποστέλλω
allēgo ἐπιπέμπω, ἀναφέρω
relēgo ἀποπέμπω
vādo βαδίζω
oblītus (obliviscor λανθάνομαι)
rēfert (ἐσχηματίσθη ἐκ τῆς ἀρ. re-
ματος rē καὶ τοῦ fero) διαφέρει.

5. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

§ 231. Τὰ ἐπιρρήματα θεωρούμενα κατὰ τὴν σημασίαν εἶναι:

α'.) *Ποιότητος* ἢ *τρόπου* (*adv. qualitatis*), ἡ ἀνταποκρίνονται εἰς τὸ ἑρώτημα qui? πῶς; quomodo? ἢ quemadmodum? tīnι *τρόπῳ*; oīon ita, sic, oūtως, ut ἢ uti ὡς, aliter ἄλλως, vēlūt ὥσπερ, vere ἀληθῶς, clare σαρῶς, clam κρυφῶς, palam ἐνώπιον, paene, fere, ωσει, sponte τυχίως.

β'.) *Βεβαιωτικὰ* (*adv. affirmativa*): oīon ita, sic oūtως, etiam ὥσπειας, sane βέβαια, profecto τῷ ὄντι.

γ'.) *Αρνητικὰ* (*adv. negativa*): oīon non οὐ, minime παντελῶς, haud, haudquaque οὐδὲμως οὐ πάντως.

δ'). *Xρονικὰ* (*adv. temporis*) ἀνταποκρινόμενα εἰς τὸ ἑρώτημα quando? πότε; quamdiu? πόσον χρόνον; καὶ quoties? ποσάκις; oīon nunc tum ἢ tunc simul (ἐκ τοῦ similis), hodie σήμερον, heri χθές, cras αὔριον, pridie τῇ προτεραιᾷ, postridie τῇ ὑστεραιᾷ, mane πρωΐ, modo τώρα, postea ὑστερον, simul ἥμισυ, olim ποτέ, semper πάντοτε, saepe πολλάκις, iam ἤδη, toties τοσάκις, aliquoties ἐνιστε.

ε') *Τοπικὰ* (*adv. loci*) ἀνταποκρινόμενα εἰς τὸ ἑρώτημα ubi? ποῦ; quo? ποῖ; unde? πόθεν; qua? πῇ; huc ἐδῶ, illic-ibi ἐκεῖ, ubique πανταχοῦ, usquam πού, nusquam οὐδὲμοῦ. procul μακράν, intus ἐντὸς, ἢ ἐσωθεν, foris ἔξω, ἔξωθεν, foras θύραζε, aliqua ποῖ, recta

(via) εὐθύν, dextra ἐπί δεξιά, sinister ἐπί ἀριστερά, horsum (ἐκ συναρέσεως ἐκ τοῦ hoversum) δεῦρο, aliorum ἀλλαχῆ.

§ 232. Ἐπιφρήματα ἀντωνυμικά ἀνταποδοτικά (*adverbia pronominalia, correllativa*).

Ἐρωτηματικὰ interrogativa	Ἀναφορικὰ relativa	Δεικτικὰ demonstrativa	Ἄρρεστα indefinita
ubi? ποῦ;	ubi ὅπου ubibi ὅπου δή ubicunque ποτε	ibi ἐνταῦθα ibidem ἐν τῷ αὐτῷ hic ὡδεῖ istic αὐτοῦ illuc ἔξει alibi ἀλλαχοῦ	alicubi ποῦ ubique { πανταχόος, ubivis { ὁπούδη ποτε ubilibet}
quo? ποὶ;	quo ὅποι quoquo ὅποι καὶ quocunque { ὅποι καὶ δηποτε	eo αὐτόσει eodem εἰς τὸ αὐτό huc ἐνθάδε (ἔπι κινήσεως), εἰς τόδε istuc καὶ isto αὐτόσει illuc καὶ illo ἔκεισε illo ἔξει	aliquo ποὶ qui vis { πανταχόσει, quolibet ὁποῦ θέλησι
unde? ποθέν;	unde ὅθεν, ὅποθέν undende { ὅθεν καὶ undecunque { ὅθεν ποτε	inde εκεῖνεν, ἐντεῦθεν indidem ἐκ τοῦ αὐτοῦ (τόπου) hinc ἐνθένδε illinc ἐκεῖθεν istinc αὐτόθεν	alicunde ποθέν aliquande (ποθέν, ἀπό κάποιου)
qua? πῇ; (εὖ, via).	qua ἡ, ὅποι quaqua ὅπηδή quacunque ποτε	ea ταῦτη eadem τὴν αὐτὴν ὁδόν, τὸν αὐτόν τρόπον.	aliqua πῇ quavis { πανταχῷ. qualibet πανταχῇ.

6. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

§ 233. Αἱ προθέσεις τῆς λατινικῆς, μετὰ πτώσεων ἐν συντάξει θεωρούμεναι, διαιροῦνται εἰς τὰς μετ' αἰτιατικῆς συντασσομένας, εἰς τὰς μετ' ἀφαιρετικῆς, καὶ εἰς τὰς μετ' αἰτιατικῆς καὶ ἀφαιρετικῆς.

α'. *Μετὰ αἰτιατικῆς*

ante, apud, ad, adversus,
circum, circa, citra, cis,
erga, contra, inter, extra,
infra, intra, iuxta, ob,
penes, pone, post et præter,
prope, propter, per, secundum,
supra, versus, ultra, trans.

ad εἰς, πρὸς (αἰτ.)	erga πρός, εἰς (ἐπὶ φίλικῆς)	post μετὰ (αἰτ.)
adversus, (-um) πρὸς (αἰτ.)	κανήσεως)	præter πλήν, παρὰ (αἰτ.)
ἐναντίον	extra ἐντὸς	prope πλησίον
ante πρὸ	intra ἐντὸς	propter ἔνεκα
apud παρὰ (δοτ.)	inter ἐν, μεταξὺ	secundum κατὰ (αἰτ.)
circa, circum περὶ (αἰτ.)	iuxtra πρὸς (δοτ.) πλησίον	supra ὑπὲρ
circiter περὶ	ob διὰ (αἰτ.), ἔνεκα	trans πέραν
cis ή citra ἐντός, ἐπὶ τάδε	penes παρὰ (δοτ.), ἐπὶ	versus ή versum πρὸς
contra ἐπὶ, πρὸς (αἰτ.), ἀν-	per διὰ (δοτ. γεν.)	ultra πέραν.
τικρὸν	pone διαθεσιν	

Σημ. 'H versum ἐπιτάσσεται τῇσι συντακτικῇσι πτώσεως καὶ μόνον μετὰ ὄνομάτων πολλέων ἀπαντά.

6'). Μετὰ ἀφαιρετικῆς.

absque, a, ab, abs et de
coram, cum, ex et e
sine, tenuis, pro et prae.

absque χωρίς, ἔνευ	prae ἔνεκα, πρὸς	ex=ἐκ, ἐξ πρὸς φωνήσεως καὶ συμφώνου,
coram ἐνώπιον	pro ὑπέρ, ἀντὶ	ε πρὸ συμφώνου,
cum σύν, μετὰ	sine ἔνευ	α πρὸ συμφώνου, αἱ πρὸ φωνήσεως καὶ τοῦ h,
de ἀπό, περὶ	tenus μέγρε:	abς πρὸ τῇσι ἀντων. le, ἀλλὰ καὶ a te.

Σημ. 'H πρόθεσις cum συντασσομένῃ μετὰ τῶν ἀφαιρετικῶν τῶν προσωπικῶν καὶ ἀναρρορικῶν ἀντωνυμιῶν πάντοτε ἐπάγεται ἐν συνθέσει, οἷον' mecum μετ' ἐμοῦ, secum, tecum, nobiscum, vobiscum, quacum.

γ'. Μετὰ αἰτιατικῆς ἀμά καὶ ἀφαιρετικῆς.

in εἰς, κατὰ		
μετ' ἀφ. στάσιν	in terra	ἐν τῇ γῇ
μετ' αἰτ. κίνησιν	in terram	εἰς τὴν γῆν
sub ἐπὶ τόπου, ὑπό τι, ὑποκάτω		subter ὑπό, ὑποκάτω
ἐπὶ γρόνου=περὶ.		super ὑπέρ, περὶ τινος.

7. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

§ 234. Οἱ σύνδεσμοι εἰναι παρατακτικοὶ συγδέοντες προτάσσεις πρότασσεις ἀνεξαρτήτους ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ὑποτακτικοί, προσθέτοντες εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν ἀλλην, ὡς ἀπὸ ταύτης ἐξηρτημένην.

α'. Παρατακτικοὶ σύνδεσμοι.

ά.) Συγπλεκτικοὶ (coniunctiones copulativaes).

et, ac, atque καὶ, que τε, etiam, quoque ἐπιδοτικός, προσέτι, καὶ nec, neque οὔτε.

Σημ. ἄ. 'O que τῷτεται πάντοτε μετὰ τὴν λέξιν ἐγκλιτικῶς.

Σημ. 6'. 'H ἀμοιβαία σύνδεσις γίνεται καταφατικῶς μὲν διὰ τοῦ et-et καὶ-καὶ, et-que

καὶ τε ἢ que-et τε-καὶ, tam-quam τοσοῦτον-ὅσον, quum (cum)-tum καὶ-καὶ, modo-modo, tum-tum, nunc-nunc, ἀποφατικῶς δὲ διὰ τοῦ neque-neque, nec-nec οὔτε-οὔτε, et-neque καὶ-καὶ οὐ, neque-et οὔτε-τε (καὶ).

Σημ. γ'. 'Ο ατque ἀπαντᾷ πρὸ φωνήσιντος καὶ συμφώνου· ὁ δὲ αἱ μόνον πρὸ συμφώνου· οὐ neque=et non· ὁ δὲ neve=et ne.

Σημ. δ'. 'Ο μὲν etiam ἀπαντᾷ ὡς ἐπὶ τῷ πλειστον πρὸ τῆς λέξεως, εἰς ἣν ἀνήκει, ὁ δὲ quoque πάντοτε μετ' αὐτὴν—etiam ego, ego quoque.

δ'.) *Διαζευκτικοὶ (con. disiunctivae).*

aut, vel, ve ἢ (ό νε κεῖται πάντοτε μετὰ τὴν λέξιν, προσηρτημένος), sive, (ἀρχ. seu) εἴτε, ἢ.

Σημ. aut....aut, vel—vel ἢ (ἢτοι)—ἢ, sive—sive εἴτε—εἴτε.

γ'.) *Ἐραρτιωματικοὶ (coniunct. adversitivae).*

at, verum, vero, sed, autem καὶτε, ἀλλά, tamem ὅμως, attamem, verumtamem ἀλλ' ὅμως, non solum (non modo, non tantum)—sed (verum) etiam οὐ μόνον (οὐκ ὅπως, οὐκ ὅτι) —ἀλλὰ καὶ.

Σημ. Οἱ σύνδεσμοι sed, verum καὶ at κείνται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ λόγου, οἱ δὲ autem καὶ vero μετὰ μίαν ἢ πλείους λέξεις.

δ'.) *Aιτιολογικοὶ (coniunct. causales).*

nam, enim γάρ, namque, etemin καὶ γάρ, quippe.

Σημ. 'Ο nam, namque καὶ etenim τίθενται ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, οἱ δὲ enim πάντοτε μετὰ μίαν λέξιν nam ipse dixit, ἀλλὰ ipse enim dixit.'

ε'.) *Συλλογιστικοὶ (coniunct. conclusivæ).*

ergo ἄρα, igitur λοιπὸν, itaque δοῦεν, ideo, idecreo, quoecireo, hinc, inde, proinde, propterea, quare, quamobrem τούτου ἔνεκα.

Σημ. ά. Οἱ μὲν ἄλλοι τίθενται ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως, οἱ ergo δὲ καὶ igitur μετὰ μίαν συνήθως ἢ πλείους λέξεις, ἀλλὰ καὶ ἐντοτε ἐν ἀρχῇ omnes igitur, adsunt itaque οἱ ergo omnes adsunt.

Σημ. ζ'.) Tὸ prinde μόνον εἰς προτάσεις μετὰ προστακτικῆς ἢ ὑποτακτικῆς.

Σημ. γ'. 'Ενταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ ob eam rem, ob eam causam, quapropter, quam ob rem, quam ob causam.

θ'.) *Ὑποτακτικοὶ σύνδεσμοι.*

ά.) *Τελικοὶ (coniunct. finales).*

ut, uti ἵνα, ne ἵνα μή, neve, neu ἵνα μή, quo δοῦες, quominus δοῦες μή.

β'.) *Xρονικοὶ (coniunct. temporales).*

quando, δῆτε, ut, uti, ubi ὡς, antequam, priusquam πρὸιν (ἢ), dum ἐν φ., ἔως, donec, quoad ἔως ἐν, postquam, poste aquam ἐπει, ἀρ' οὖ, ut, ubi, quum primum, simulac, simulat que, cum simul ut ὡς πρότον, quotiens δοάντις.

γ'.) *Συγχριτικοὶ (coniunct. comparativæ).*

ut, uti ὡς, sicut, velut καθώς, quam δοσον, quomodo φ. τρόπῳ, qua si, ac si, ut si ὡς εἰ.

Σημ. ut ἀναφέρεται εἰς τὸ ita καὶ sic· ἀπαντῶσι δὲ καὶ τὰ τρία μετὰ ρήματος· ut dixi, ita dixi, sic dixi.

1) Οἱ αἰτιολογικοὶ καὶ συλλογιστικοὶ εἰναι παρατακτικοὶ καὶ ὑποτακτικοί.

δ'.) Ἐρωτηματικοὶ (*coniunct. interrogativæ*).-

utrum, utrum—ne, utrum—an, ne—an πότερον—ἢ, num, numne, ne nonne
ἢρα μή.

ε'.) Αἰτιολογικοὶ (*coniunct. causales*).-

quia, quod, quum (cum) διότι, ἐπειδή, quoniam ἐπειδή, quamdoquidem ἐπειδή
ποτε, si quidem.

στ'.) Ἑποθετικοὶ (*coniunct. conditionales* ή *hypotheticæ*).-

si εἰ, sin ἔὰν δύως, nisi (ni) εἴ μή, si non εἴ μή, dum, modo (uti, quomodo
εἴ μόνον, μόνον εἴ μή, dumne, modone, dummodone, si modo εἴ μόνον, quod
si ἔὰν δέ, si minus ἔὰν δὲ μή.

ζ'.) Ὁμολογητικοὶ (*coniunct. concessivæ*).-

etsi, etiamsi, tametsi καὶ εἰ, καὶ ἔάν, quamquam, licet εἴ καί, quamvis,
quantumvis, quamlibet, quam (cum) καὶ τοι, ut θῶμεν.

η'.) Συμπερασματικοὶ (*con. consecutivæ*).-

ut, ut non, quin ὅτε (μή).

8. ΕΠΙΦΩΝΗΜΑ

§ 235. Τὰ ἐπιφωνήματα εἶναι τὸ μὲν φωναὶ φυσικαὶ καὶ αὐτὰ εἶναι
καὶ λέγονται κύρια ἐπιφωνήματα, τὰ δὲ ἄλλα μέρη λόγου καὶ ὄνόματα
θεῶν ἢ φράσεις λαθοῦσαι καὶ ἐπιφωνημάτων σημασίαν.

§ 236. Α'. Τὰ κύρια ἐπιφωνήματα εἶναι σημαντικά:

α'.) *Xαρᾶς* io, iu, ha ἢ ha hate ἢ, evoe=εὔσι, evax=εὔχν.

β'.) *Λέπης*, οὔκτον· uae οὔχι, heu φεῦ, eheu, ohe, hau.

γ'.) *Θαυμασμοῦ* ο, eu, ecce, aha (ἄ ᾧ), atat, papæ vah.

δ'.) *Αποστροφῆς* phui, apāge.

ε'.) *Εὐφρημίας* eia εἴχ, euge εὔγε.

ζ'.) *Κλητικά* ou==ώ, heu ϖ ούτος, eho, ehodem==ξ.

Β'. "Αλλα μέρη λόγου, ώς ἐπιφωνήματα λαμβανόμενα, εἶναι pax
σίγα, hercules, hercle Ἡράκλεις, per deum, πρὸς θεοῦ, καὶ ἄλ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ

§ 236. Τῶν λέξεων αἱ μὲν εἰναι πρωτότυποι (*vocabula primitiva*), αἱ δὲ παράγωγοι (*vocabula derivata*). Παράγονται δὲ νέαι λέξεις τὸ μὲν δὶς προσαρτήσεως παραγωγικῶν τινῶν καταλήξεων εἰς τὴν ρίζαν τῶν ἀρχικῶν καὶ πρωτοτύπων λέξεων, τὸ δὲ διὰ συνθέσεως δύω λέξεων εἰς μίαν σύγχρητον (*voc. compositum*) καλουμένην.

A'. Παραγωγή.

a'. Παραγωγὴ οὐσιαστικῶν.

§ 237. Οὐσιαστικὰ παράγονται τὸ μὲν ἀπὸ ρημάτων (substantiva verbalia), τὸ δὲ ἀπὸ οὐσιαστικῶν ἡ ἐπιθέτων (substantiva nominalia).

A'). Οὐσιαστικὰ ἀπὸ ρημάτων (*Substantiva verbalia*).

§ 238. a'. Κυριώτεραι καταλήξεις τῶν ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ ἐνεστῶτος παραγομένων οὐσιαστικῶν εἰναι·

1. Ἡ καταλήξις οἱ προσαρτωμένη εἰς τὸ θέμα ἀμεταβλήτων ρημάτων (μάλιστα τῆς α', β' καὶ γ' συζ., οὐχὶ δὲ τῆς δ') σημαίνει πρᾶξιν ἢ κατάστασιν τοῦ σημανούμενου ὑπὸ τῆς ρίζης, οἷον: amor ἀγάπη, clamor κραυγή, dolor λύπη, pavor φόβος, timor φόβος.

Σημ. decor, γεν. oris εὐπρέπεια (ἄλλα decus γεν. decoris κόσμημα). Τινὰ ἔγουσι καὶ os: colos=color κραυγή, honos=honor τιμή.

2. Ἡ ium σημαίνει τὴν πρᾶξιν, οἷον: gaudium χαρά, desiderium πόθος, odium μίσος, studium σπουδή, obsequium θεραπεία, solarium παραμυθία πρὸς δήλωσιν τοῦ τόπου σχηματίζονται ρηματικὰ εἰς orium, οἷον: auditorium ἀκροατήριον.

3. Αἱ men (γεν. mīnis=έλλ. μη) καὶ mentum σημαίνουσι τὸ πρᾶγμα, οἷον: flumen ρεῦμα, lumen (ἀντί lucmen) φῶς, fulmen κεραυνός, solamen παραμύθιον, adiumentum βοήθημα, ornamentum κόσμημα, monumentum μνημεῖον, instrumentum ἐργαλεῖον, alimentum τροφή, documentum δίδαχμα.

Ἐνίστε εἰς τὸ αὐτὸν ρῆμα προσχρωτῶνται ἀμφότεροι· medicamen καὶ medicamentum ἄνακτα, tegumen (tegimen) καὶ tegumentum κάλυμμα, velamen καὶ velamentum κάλυμμα.

4. Αἱ ūlum, būlum καὶ cūlum, καὶ συγκοπὴ clum, brum, crum σημαίνουσι τὸ μέσον ἢ δργατορ, σπανιώτερον δὲ καὶ τὸν τόπον, οἷον vinculum καὶ vinclum ὡς δεσμός, venabulum σιθύνη, stabulum σταθμός, operculum πώμα, vehiculum ὄχημα, cubiculum θάλαμος, periculum καὶ periculum κινδυνός, flabrum πνεῦμα, ventilabrum πτύον, lavacrum λουτρόν, involucrum εἰλημα, κάλυμμα, sepulcrum τάφος.

5. Ἡ trum σημαίνει μέσον, οἷον claustrum (ἀντὶ claudtrum) κλεῖθρον, rostrum ἔμβολον, aratrum ἥροτρον, rastrum δίκελλα.

6. Αἱ īgo καὶ īdo σημαίνουσι πρᾶξιν ἢ κασάστασιν, οἷον origo (orior) ἀρχή, vertigo στροφή, cupidō ἐπιθυμία, libido ἔφεσις.

§ 239. 6'. Καταλήξεις τῶν ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ σουπίνου παραγόμένων οὐσιαστικῶν εἰναι αὐταῖς.

1) Ἡ κατάληξις OR (γινομένη sor καὶ tor Ἑλλ.-τωρ, γεν. τορ-ος) σημαίνει τὸ ἐρεργοῦν πρόσωπον (=έλλ. της, τηρ, τωρ, εύς), οἷον amator ἐραστής, adiutor βοηθός, doctor διδάσκαλος, monitor νοοθετητής, lector ἀναγνώστης, victor νικητής, cursor δρομεύς, auditor ἀκροατής, largitor χορηγός.

Σημ. α'. Τῶν εἰς tor (καὶ sor) οὐσιαστικῶν πολλὰ συγματίζουσι θηλυκόν εἰς trix (τρίξ, τειρα, τρίς), οἷον amatrix ἐρέστρια, viatrix νικήτρια, inventor εὑρετής inventrix, expulsor ὁ ἐξελαύνων, expultrix. Τὰ οὐσιαστικὰ ταῦτα ἐνίστε ἀπαντῶσιν ὡς ἐπίθετα μετ' ἄλλων οὐσιαστικῶν ἐνούμενα, οἷον victor exercitus, vietrices literae μάλιστα δὲ μετὰ τοῦ animus, οἷον admirator animus.

Σημ. β'. Τινὰ ὄντα προσώπων εἰς tor (ator, itor), σπανιώτερον γίνονται καὶ ἐξ οὐσιαστικῶν τῆς α' καὶ β' ἀλ., οἷον aleator κυβετής (alea), viator ὁδοπέρος (via), καὶ μετὰ τοῦ συνδετικοῦ i- ianitor θυρωρός (ianua), gladiator (gladius) μονομάχος, funditor (funda) σφενδόνητης.

Σημ. γ'. Σπανιώτερον γίνονται ἐκ ρημάτων ὄντων προσώπων 1) εἰς a, γεν ae scriba γραφεὺς (scriptor), advena (adventor) ἐπῆλυς, conviva συμπότης, convictor σύστος, perfuga, transfuga αὐτόμολος; 2) εἰς us, γεν. i- coquus (coctor) μάγειρος, servus δοῦλος; 3) εἰς o- bibo (bibitor) πολυπότης, erro (errator) πλάγιος. "Ἐτι δὲ καὶ ἐξ οὐσιαστικῶν iudio ὑποκριτής, centurio ἐκατόνταρχος.

2) Αἱ io (ἀντὶ ion, γεν. iōnis (§ 59, σημ. 6')), us, γεν. ūs σημαίνουσι πρᾶξιν ἢ κατάστασιν τοῦ ρήματος ἀρχηγομένως (=έλλ. σις, μος, μα), οἷον administratio διοίκησις, divisio διαίρεσις, cultus θεραπεία acclamatio εὐφημία, fletus κλαυθμός, visus ὄρασις.

Καὶ εἰς τὸ αὐτὸν φῆμα (io, us καὶ ura), actio καὶ actus πρᾶξις, consensio καὶ consensus συμφωνία, motio καὶ motus κίνησις, statio, status, statura· censio, census, censura τιμωτεία, positio, positus, positura θέσις, contemptio contemptus καταφρόνησις.

Σημ. ἀ. Τινὰ τῶν εἰς io παράγονται καὶ ἐκ τοῦ θέματος, οἷον legio (lego) ἡ λεγεόν, oblivio λήθη, opinio δόξα, regio (rego) γώρα.

Σημ. 6'. Σπανιώτεραι καταλήξεις εἶναι:

1) ἡ ura· pictura γραφή	natura φύσις	cultura θεραπεία
sepultura τάφος	mercatura ἐμπορία	armatura ὅπλισις.
2) ἡ ela εἰς τὸ θέμα τοῦ σουπίνου ἡ τοῦ φήματος προσαρτωμένη·
corruptela διαφθορά,	querela μέμψις.	

B', Οὐσιαστικὰ ἀπὸ ὄροιμάτων (*substantiva nominalia*).

§ 240. Τὰ ἀπὸ ὄνομάτων παραγόμενα οὐσιαστικὰ τὸ μὲν παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν, τὸ δὲ ἐξ ἐπιθέτων.

α. Ἀπὸ οὐσιαστικῶν.

§ 241. ἀ. Ὑποκοριστικὰ (deminutiva) φυλάττοντα τὸ γένος τῶν πρωτοτύπων λήγουσιν·

ά) εἰς ūlus ūla ūlum, (φωνήντος δὲ πρὸ τῆς καταλήξεως ἡγουμένου εἰς ūlus, ūla, ūlum) γινόμενα ἀπὸ οὐσιαστικῶν τῆς ἀ. καὶ 6'. κλ., σπανιώς δὲ τῆς γ'. οἷον puer-puerulus παιδίον, vox vocula λεξείδιον, atrium atriolum μικρὸς πρόδρομος, rex regis regulus βασιλίσκος, silva silvula μικρὸς δρυμόν, saxum saxulum πετρίδιον, oppidulum πολίγυνη, caput capit-is capitulum κεφάλαιον (βιβλίον), filius filiolus νιδίον, gladiolus μαχαίριον, linea lineola μικρὰ γραμμή, gloria-gloriola μικρὰ δόξα, bestia-bestiola ζωύφιον.

β'.) Eἰς culus, a, um γινόμενα μόνον ἀπὸ οὐσιαστικῶν τῆς γ', σπανιώτερον δὲ τῆς δ'. καὶ ἔ. κλίσεως, οἷον later laterculus πλινθίον, frater fraterculus ἀδελφίδιον, soror sororcula μικρὰ ἀδελφή, mater matercula μητρόιον, flos flosculus ἀνθύλιον, pons ponticulus γεφύριον, mulier muliercula γύναιον, os-osculum στομιον, vas vasculum μικρὸν ἀγγεῖον, ossiculum ὀστέριον, dies-diecula ἡμερίδιον.

γ'.) Eἰς ellus, ella, ellum γινόμενα ἐξ οὐσιαστικῶν τῆς ἀ. καὶ 6'. κλίσεως, οἷον ager-agellus ἀγρίδιον, liber-libellus βιβλίάριον, oculus ocellus ὄμματιον, asinus asellus ὄνδριον, culter cultellus μαχαίριδιον, catena catella ἀλύσιον, pagina pagella σελίδιον, fabula

fabella μυθέριον, tabula tabella πινάκιον, labrum labellum χειλάριον, sacrum sacellum μυκρὸν ἵερόν, flagrum flagellum μαστίγιον.

Σημ. α'. Εἰς illus, illa, illum λήγουσιν ὀλίγα, οἶνον lapis lapillus λιθάριον, signum-sigillum ἄγαλμάτιον, anguis-anguilla ἡ ἔγγελυς, tignum tigillum δοκίδιον.

Σημ. β'. Εἰς unculus, uncula λήγουσι μόνον τὰ ἀπὸ τῶν εἰς οἱ ληγόντων ὄνομάτων, οἶνον sermo-sermunculus λογίδριον, homo-homunculus ἀνθρωπάριον, qæstio-questiuncula ζητημάτιον.

Σημ. γ'. Ἀπὸ ὑποκοριστικῶν γίνονται νέα ὑποκοριστικά, οἶνον cista-cistella cistellula μικρὰ κιστῆ, κιβώτιον, puer-puella-puellula κορίσικη.

Σημ. δ'. Ὑποκοριστικά γίνονται καὶ ἀπὸ τινῶν ἐπιθέτων καὶ συγχριτικῶν, οἶνον parvulus καὶ paulus, miser misellus, pulcher pulchellus, bellum bellus, maius maiuscetus, longius longiuseulus, melius meliusculus, minus minuscetus.

ε'). "Αλλαὶ καταλήξεις τῶν ἀπὸ οὐσιαστικῶν εἴναι:

1) Ἡ ium προσαρτωμένη εἰς ὄνόματα προσώπων δηλοῖ τὴν συνάφειαν καὶ σχέσιν αὐτῶν, εἰς δὲ τὰ εἰς τοὺς τόπους τῆς ἐνεργείας, οἶνον collega-collegium ἑταῖροι sacerdotium ἱεράτεια servitus-servitium δου, auditor-auditorium ἀκρο- minister-ministerium ζ. λεία

στάσιον πονηρία exsul exsilium φυγή, conviva-convivium συμπόσιον consors-consortium κοινωνία.

2) Ἡ ἥλιος εἰς ὄνόματα ζῷων (κτηνῶν) προσαρτωμένη δηλοῖ τὸν σταθμὸν αὐτῶν, οἶνον:

bos-bubile (bovile) βου- sus suile ὁ συφέρος, τὸ θο- ovis ovile τὸ αὐλεῖον στάσιον φορθέον, equus equile ὁ ἵππων.

Εἰς ρήματα δὲ προσαρτωμένη δηλοῖ τὸν τόπον, ἔνθα ἐκτελεῖται ἡ πρᾶξις, οἶνον cubile κοιτῶν, sedile ἑδωλίον.

3) Ἡ ētus (γεν. ἦς) εἰς ὄνόματα προσώπων προσαρτωμένη δηλοῖ τὸ ἐπάγγελμα ἢ τὸ ἀξιώματον, οἶνον:

consulatus ὑπατεία pontificatus ἡ ἀρχιερωσύνη tribunatus ἡ δημαρχία magistratus ἀρχή.

Ωταντῶς καὶ questura ταριεία, dictatura δικτατορία.

4) Ἡ δηλοῦσα πρᾶξιν καὶ τὸν τόπον τῆς ἀσκήσεως, οἶνον medicina ἰατρική καὶ ἰατρεῖον piscina ἰχθυοτροφεῖον sutrina τὸ σκυτοτόμιον officina ἐργασία καὶ ἐργαστήριον disciplina παλέυσις tonstrina κουρεῖον doctrina διδασκαλία.

Ζ 242. 6'.) Περιεκτικά· καταλήξεις εἴναι:

1) Ἡ arium δηλοῦσα τόπον ἀθροίσεως τοῦ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλουμένου ἢ ταρμεῖον· armata-armarium σκευοθήκη, aes aerarium ταρμεῖον.

2) Ἡ ētum (έλλ. ών) εἰς ὄνόματα φυτῶν προσαρτωμένη δηλοῖ τόπον περιέχοντα πληθὺν τῶν αὐτῶν φυτῶν, οἶνον:

myrtetum μυρσιῶν vinetum ἄμπελῶν fruticetum λόγκη quercetum δρυμῶν dumetum ἀκανθεῶν olivetum ἔλαιων.

γ'.) Τὰ πατρωνυμικά (patronimica), τὰ μὲν ἀρσενικὰ λήγουσιν εἰς

des, γεν. dae καὶ κλίνονται κατὰ τὴν α' κλ., τὰ δὲ θηλυκὰ εἰς is, γεν. idis, ἡ idos καὶ as, γεν. adis καὶ κλίνονται κατὰ τὴν γ' κλ. γιγνόμενα ἐν τῷ ἀρσενικῷ πατρωνυμικῷ τῆς καταλήξεως ἄδες εἰς as, ides εἰς is καὶ ides εἰς eis, οὐτως·

Thestius, ἀρσ.	Thestiades, θηλ.	Thestias, γεν.	Thestiadis
Cecrops,	Cecropides,	Cecropis,	Cecropidis.
Tantalus,	Tantalides,	Tantalis,	Tantalidis.
Nereus,	Nerides,	Nereis,	Nereidis.
Atlas,	Atlantiades,	Atlantias,	Atlantiadis

[καὶ -is, idis.]

Σημ. Τινὰ θηλυκά πατρωνυμικά ἐξ ὄνομάτων εἰς us καὶ eus λήγουσαν εἰς ine ἡ ionē, φέν: Neptunus Neptunine, Nereus Nerine, Acrisius Acrisione.

β'. Ἀπὸ ἐπιθέτων.

§ 243. Τὰ ἀπὸ ἐπιθέτων παραχρόμενα οὐσιαστικὰ δηλοῦσι τὴν ἴδιοτητα τοῦ ἐπιθέτου ἀρχηρημένως καὶ σύγχρονα τοῦ προσαρτωμένης εἰς τὸ θέμα τοῦ ἐπιθέτου τῆς καταλήξεως.

1) tās, (γεν. tat-is, ἑλλ. της, γεν. τητ-ος) καὶ μετὰ τοῦ συνδετικοῦ ī, itas, i δὲ ἡγουμένου etas (ἐν τῷ εἰς ius ἐπιθέτων), stas δὲ ἐκ τῶν εἰς stus.

liber-libertas ἐλευθερία	crudelis-crudelitas σκλη-	venustus-venustas γάρις
pauper-paupertas πενία	ρότης	atrox-atrocitas σκληρότης
bonus bonitas ἀγαθότης	varius-varietas ποικιλία (mai) maiestas μεγα-	
verus-veritas ἀληθεία	pius-pietas εὐεργεία	λεπτής
novus-novitas νεότης	socius-societas συμμαχία honos (ἐξ οὗ honestus)	
asper-asperitas τραχύτης	vetustus-vetustas παλαι-	honestas τιμιότης
celer-celeritas ταχύτης	έτης	
oūτω καὶ potens (potent-tas)	potestas δύναμις, (volens)	volunt-tas voluntas
θελησις, iuvenis-iuven-tas.	voluntas	

Σημ. Ἀπαντᾷ καὶ εἰς us γεν. utis salus (salv-us), καὶ tus. γεν. utis vir-tus, iuven-tus, senec-tus.

2) ia, (ἑλλην. ix) ἐξ ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν, οἰον· audax-audacia τόλμη, concors-concordia ὁμόνοια, prudens-prudentia φρόνησις οὖτω καὶ miseria ἀλιστής, insania μανία, sapientia σοφία, benevolentia εὐμένεια, elegantia κομψότης.

3) itia, (ώς καὶ ities, γεν. ei) σπαχιωτέρα, οἰον· avarus avaritia φιλαργυρία, amicitia φιλία, iustitia δικαιοσύνη, duritia καὶ durities σκληρότης.

4) tūdo καὶ μετὰ τοῦ συνδετικοῦ i, itudo, οἰον· fortis-fortitudo ἀνδραγαθία, altus-altitudo ὕψος, similis-similitudo ὁμοιότης.

magnus-magnitudo μέγεθος, beatus-beatitudo εὐδαιμονία, aeger-aegritudo pulcher-pulchritudo· καὶ ἐκ ρημάτων οὕτως, ἐκ τοῦ (valeo valetudo), consuēsto, consuetus-consuetudo συνήθεια.

Σημ. α'. Μόνον ἔν τισι διπλαῖς itas καὶ tudo· claritas καὶ claritudo, firmitas καὶ firmitudo.

Σημ. β'. Σπάνια εἰναι κι edo καὶ monia (καὶ μετὰ τοῦ συνδετικοῦ i· imonia), οἶον· dulcedo γλυκύτης, albedo λευκότης, acrimonia ὀρμότης. Καὶ ἀπὸ ρημάτων· parcere parsimonia φειδῶ, queri querimonia μορφῆ.

5) Εἰς τὸ αὐτὸν ἐπιθετον προσαρτώνται διάφοροι καταλήξεις, οἷον· (σπαν.) sanctimonia ἀγιωσύνη, sanctitas (Κικ.), sanctitudo.

B'. Παραγωγὴ ἐπιθέτων

§ 244. Ἐπιθετα παράγονται ἀπὸ ρήματα (adiectiva verbalia) ἢ ἀπὸ ὄνομάτων (adiectiva nominalia).

§ 245. A'. Ἐπίθετα ἀπὸ ρημάτων. Καταλήξεις δ' εἰναι κι ἐπόμεναι·

1) bundus καὶ cundus ἐπιτείνουσαι· ως ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν σημασίαν τοῦ ἐνεστώτος τῆς μετοχῆς, οἷον·

mirabundus (mirari) θαυμάζων, venerabundus, furibundus, moribundus, tremebundus, verecundus (vereri) αἰδήμων, iracundus (irascere) ὀργιλος, iucundus (iuvare) (ἀντὶ iuvicundus=īūvans) εὐχαρις, rubicundus (rubere).

2) idus δηλοῦσσα κατάστασιν ἢ ποιότητα, οἷον·

calidus θερμός, rapidus ὡρητικός, validus ὑγρής, timidus δελός, avidus ἐπιθυμητικός, frigidus ψυχρός, sordidus ρυπαρός, madidus ὑγρός.

3) ilis καὶ bialis, δηλοῦσσαι τὸ δυνατὸν γενέσθαι (έλλ. τός, ιμος) (παθητικῶς), οἷον·

docilis εὐδιδακτος, fragilis εὐθραυστος, utilis χερίσιμος, facilis εύκολος, mobilis (ἀντὶ movibilis) εὐκίνητος, amabilis ἀγαπητός.

Τινὰ μόνον εἰναι ἐνεργητικά· credibilis πιστευτός, incredibilis ἀπιστευτός, fertiliς εὔφορος.

Σημ. Τινὰ ἔχουσι τὴν σημασίαν τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ τερριβιλις φοβερός, præstabilis ὑπερβάλλων. "Αλλα πάλιν τὴν τοῦ παθ. παρ. τῆς μετοχῆς· coctilis (coquere), fictilis (singō).

4) αχ καὶ σπαν. ūlus δηλοῦσσαι τὴν πρόστιν, μάλιστα δὲ πλημμελῆ (έλλ. λος), οἷον

audax (audere) τολμηρός, edax ἀδηφάγος, loquaç φλύαρος, vorax ἀδηφάγος, furax χλεπτικός, mendax δηκτικός, fallax ἀπατηλός, credulus εὔπιστος, querulus μεμψύμοιρος, sedulus ἐπιμελής, flebilis ἀξιοδάρυτος, garrulus στωμάτος.

Σημ. Σπανιωτέρσα κατάληξις εἰναι· ή υπο ἔχουσα ὅτε μὲν ἐνεργητικήν, ὅτε δὲ παθητικήν σημασίαν, οἷον·

(congruo) congruus σύμφωνος, vacuous κενός, irriguus (irrigō) ἀρδευτός, (noceo), noxious βλαβερός καὶ innocuous ἀθλαθής, assiduous (assideo) ἐνδελεχής, arduus

(αἰρω) ἀνάντης. Ἡ ως δῆλοι καὶ τὸ δυνατόν γενέσθαι dividuus διαιρετός, individuus ἀδιαιρετός, conspicuus καταφανής.

2) οὐλος ἔχουσα τὴν σημασίαν τῆς ἐνεργ. μετογῆς τοῦ ἐνεστῶτος, η σημαίνουσα τὴν αλίσιν pendulus κρεμάμενος, credulus εὖπιστος, patulus ἀνοικτός, bibulus φιλοπότης, sedulus (sedeo) ἐπιμελής.

B'.) Ἐπίθετα ἀπὸ ὄντος (adiectiva nominalia).

§ 246. α. Ἀπὸ προσήγορικῶν. Καταλήξεις εἶναι: αἱ ἐπόμεναι:

1) οὐς (ἔλλ. εος-οῦς, ινος) δηλοῦσαι τὴν ὅλην ἢ ὁμοιότητα καὶ τὸ ἀνῆκον εἰς τι, οἷον:

ferreus πιθροῦς, aureus γρυποῦς, argenteus ἀργυροῦς, vitreus ὑαλοῦς, piceus πισσοειδῆς, igneus πύρινος, cinereus τεφρώδης, plumbeus μολυβρῆς, ligneus ξύλινος, niveus χιονώδης.

chartaceus ἐχάρτου (χάρτινος), membranaceus ὑμένινος, hordinaceus κρύθινος, latericeius πλάθινος, tribunicius δημαρχικός.

Ἐπιθέτα τινα τῶν εἰς icetus παράγονται καὶ ἐκ τοῦ σουπίνου, ἀλλὰ τὸ i ἐν τῇ προπαραληγούσῃ ἔχουσα μαρρόν, οἶον: commenticetus πλαστός, adventicetus ἔξωτικός.

Σημ. Τῶν ἐπιθέτων τούτων τινὰ ἔχουσι: διπλοῦν τύπον εἰς neus καὶ nus: eburneus καὶ eburnus ἐλεφάντινος, ficalneus καὶ ficalnus σύκινος, iligneus καὶ ilignus πρίνιος.

Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει καὶ ἡ inus: lignum cedrinum, cupressinum, faginum.

2) ius (=ιος), icus, illis, elis, aris, anus, ivus, itimus, (itimus), atilis, ensis, ester, arius δηλοῦσαι τὸ ἀνῆκον εἰς τι, οἷον:

patrius πάτριος, regius βασιλείος, oratorius ῥητορικός.

bellicus πολεμικός, civicus πολιτικός, domesticus οἰκιακός.

puerilis παιδικός, virilis ἀνδρικός, servilis.

fidelis πιστός

navalis ναυτικός, mortalis θνητός, regalis βασιλικός,

puellaris κορασιώδης, popularis δημοτικός, militaris στρατιωτικός.

humanus ἀνθρώπειος, montanus ὁρεινός, urbanus ἀστυκός, rusticanus ἀγροτικός.

aestivus θερινός, tempestivus ὥρατος.

legitimus νόμιμος; maritimus θαλάσσιος, finitimus ὅμορος.

fluvialis ποταμίος, aquatilis ἔνυδρος.

forensis ἀγοραῖος, castrensis στρατοπεδικός.

campester πεδινός, pedestrius επιπλικός.

Σημ. α. Τῶν εἰς ilis ἐπιθέτων τὰ μὲν παραγόμενα ἐκ ῥημάτων ἔχουσι: τὸ i παραληγόσης βραχὺ (§ 196, 3), τὰ δὲ ἔξ ονομάτων μαρρόν, πλήν τοῦ humilis καὶ parilis,—Τῶν δὲ icetus τὰ μὲν ἐκ ῥημάτων καὶ προθέσεων παραγόμενα ἔχουσι: τὸ i μαρρών οἶον amicus, pudicus, anticus, posticus, τὰ δὲ ἔξ ονομάτων βραχύ.

Σημ. β'. Τὰ εἰς arius λαμβάνονται: ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὐσιαστικῆς καὶ δηλοῦσιν ἐπάγγελμα, οἶον:

aerarius (homo) χαλκουργός, argentarius ἀργυροχόος, τραπεζίτης, coriarius βυρσοδέψης, ostiarius θυρωρός, carbonarius ἀνθρακεύς.

3) ὄσυς καὶ ulentus δηλοῦσαι πλημμορής, οἷον:

aquosus ὑδρώδης, bellicosus φιλοπόλεμος lapidosus λιθώδης, pericolosus κυνηγῶδης, artificiosus εὔτεχνος, portuosus πολυλιμενος, aerumnous πολύμογθος.

fraudulentus ἀπατηλός, opulentus δυνατός (opes), pulvenulentus κονιορτώδης, turbulentus ταραχώδης.

‘Η δὲ olentus εἰς τὰ violentus βίαιος, vinolentus οἰνόεις, sanguinolentus αἱματόεις.

4) ἄτυς, itus (ἐκ τῶν ις οὐσιαστ.), ὑτος καὶ stus δηλοῦσαι τὸν ἔχοντά τι οἶον

harbatus πωγωνοφόρος, falcatus δρεπανοφόρος.

auritus ὥτεωεις, (ἀλλὰ auratus ἐκ τοῦ aurum κεχρυσωμένος), pellitus δερματοφορῶν, crinitus εὐκομος,

nasutus μακρόβρις, cornutus κερατοφόρος, augustus στενός, molestus ὥγληρός.

5) īnus καὶ īnus δηλοῦσαι τὸ ἀνηκόν εἰς τὸ ἔχοντα τινος (μόνον) ἔμψυχον γινόμενον· ἡ īnus μόνον εἰς ὄνόματα φυτῶν καὶ ὄρυκτῶν δηλοῦσαι τὴν ὕλην· οἶον cedrinus, feginus, adamantinus, cristallinus.

asininus ὄνειος, equinus ἵππειος, taurinus ταύρειος, haedinus ἵρπειος, anserinus γήνειος, anatinus νησταῖος, vitulinus μόσχειος (ἀντὶ ταύτης ovillus προβάτειος, suillus γούρειος, bubulus βόειος), καὶ μάλιστα μετὰ τοῦ caro (taurina, anserina, equina, vitulina) κρέας, ταύρειον, γήνειον, marinus θαλάσσιος, divinus θεῖος, masculinus ἄρσην, ἀρσενικός, femininus θηλυκός.

Σημ. α'. ‘Η tinus δηλοῦσαι χρόνον προσαρτάται εἰς ὄνόματα καὶ ἐπιφρήματα· οἶον annnotinus περισυνός, hornotinus τήτινος, crastinus ὁ αὔριον, perentinus ὁ μεταύριον, diutinus χρόνιος, pristinus πρότερος· tinus, μακρὸν τὸ έχουσι μόνον τὰ repentinus αἴρνιδιος, matutinus (maturus) ἐωθινός, vespertinus ἐσπερινός, ἔτι δὲ καὶ clandestinus λαθρεῖος καὶ intestinus (intus) ὁ ἔνδον.

Σημ. δ'. ‘Ἐπιθετα ἐξ ἐπιθέτων παράγονται μόνον τὰ ὑποκοριστικὰ § 241, σημ. δ'.

§ 247 δ'. ‘Ἐπιθετα ἀπὸ κυριών ὄνομάτων ἀρδρῶν, ἐθνῶν, τόπων, πόλεων καὶ γωρῶν. Καταλήξεις εἶναι αἱ ἐπόμεναι·

1. iānus (σπανίως ānus καὶ īnus) εἰς ὄνόματα ἀνδρῶν (δηλ. ἐπωνυμίων) προσαρτώμενη· οἶον Tullianus, Caesarianus, Sullanus, Iugurthinus.

Σημείωσαι τὰ lex Cornelia, via Appia, Circus Flamininus.

Σημ. Αἱ eus, (ius) καὶ icus προσήλθον μόνον ἀπὸ τὰς Ἑλληνικὰς εισι καὶ ιος· οἶον Epiceus, Pythagoreus καὶ Pythagoricus· versus Archilochius.

Αλλὰ Dianus, Iunonius, Minervius.

2. ānus, īnus, ensis, as (γεν. ātis) εἰς ὄνόματα τόπων (πόλεων) προσαρτώμεναι· οἶον Roma-Romanus, Tusculum-Tusculanus, Ameria-Amerinus, Clasia-Clasinus, Narbo-Narbonensis, Cannae-Cannensis, Arpinum Arpinas, Fidēnae-Fidēnas.

Σημ. Τὰ ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς ὄνόματα τόπων φυλάττουσα τὰς Ἑλληνικὰς καταλήξεις ius,

iacus, inus, acus, aicus ὁδὸν Rhodius, Ephesius, Tarentinus, Reginus, Nemeaeus, Larissaeus, Corinthiacus, Thebaicus. Τινὰ ὅμως λαμβάνουσι τὰς λατινικὰς καταλγῆσες ὁδὸν Atheniensis, Spartanus, Thebanus, καὶ πάντα τὰ εἰς polis, ὁδὸν Neapolis Neapolitanus

3. icus, (σπαν. ius) προσαρτωμένη μάλιστα εἰς ἔθνικὰ ὄνοματα, οἱον· Gallicus, Thracius, Persicus, Britanicus, Syrius.,

4. Τῶν χωρῶν ὄνοματα ἐκτὸς τοῦ Latium, Samnium καὶ τῶν ἑλληνικῶν Aegyptus, Epirus, Persis κατὰ παράγονται καὶ αὐτὰ ἀπὸ τῶν ἔθνικῶν ὄνομάτων. Britannia ἀπὸ τοῦ Britannus, Cilicia ἀπὸ τοῦ Cilix, Italia ἀπὸ τοῦ Italus, Sardinia ἀπὸ τοῦ Sardus.

'Από τινων τούτων τῶν ὄνομάτων τῶν χωρῶν παράγονται ἐπίθετα εἰς ensis καὶ anus· Hispaniensis, Siciliensis, Africanus, Gallicanus, σημαίνοντα τὶς ὑπάρχει ἐν τῇ γώρᾳ ἢ τὶ προέργεται ἐξ αὐτῆς χωρὶς νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸ ἔθνος τὸ οἰκουμένης τὴν γύρων, οἵον· exercitus Hispaniensis φωματίκος στρατὸς ἐν Ἰθηρίᾳ διατριβῶν, bellum Hispaniensis ἢ bellum Africanum εἴναι πόλεμος, ὃν οἱ Ρωμαῖοι πρὸς ἀλλήλους πολεμοῦσιν ἐν Ἰθηρίᾳ ἢ ἐν Λιθύᾳ. 'Αλλὰ bellum Hispanicum ἢ Africum εἴναι πόλεμος πρὸς τοὺς Ἰθηρίας ἢ Λιθυας.

Σημ. 'Απὸ ὄνομάτων τόπων παράγονται ἐπίθετα εἰς ensis καὶ anus, inus καὶ as σημαίνοντα τὸ ἐν τῇ γώρᾳ ὑπάρχον ἢ προεργάμενον ἐξ αὐτῆς, οἵον· Siciliensis, Hispaniensis, Cannensis—Africanus, Romanus—Florentinns—Arpinum Arpinas.

Σημ. Τὰ ἀπὸ πόλεων ἑλληνικὰ ἐπίθετα εἰς ευσ (-εν) σχηματίζοτσιν οἱ λατῖνοι εἰς ensis (iensis), οἵον· Patrensis, Thespensis· εἴτι Atheniensis· ἀλλὰ σπανίως καὶ εἰς eus· Cittieus ἀντί Cittiensis.

Γ'. Παραγωγὴ ὄνυμάτων.

§ 248. Ρήματα παράγονται ἢ ἀπὸ ρημάτων (verba verbalia) ἢ ἀπὸ ὄνομάτων (verba nominalia).

§ 249. α'. Ρήματα ἀπὸ ρήμάτων (verba verbalia)· εἴναι δὲ ταῦτα θαμιστικὰ (frequentativa), ἐραρχικὰ (inchoativa), ἐφετικὰ (desiderativa) καὶ ὑποχοριστικὰ (deminutiva).

1. Τὰ μὲν θαμιστικὰ (verba frequentativa) δηλοῦντα πρᾶξιν πολλάκις ἐπαναλαμβανομένην ἢ ἐπιτεταμένην, παράγονται ἐκ τοῦ σουπίνου μετατοιλητῆς τῆς καταλήξεως um εἰς οὐ κλίνονται δὲ πάντα κατὰ τὴν αὐτήν, οἵον·

traho-tractum-tracto ἔλκω, capio-captum-capto ζητῶ, curro-cursum-curso περιτρέχω, eo-itum-ito φοιτῶ, -habeo-habitum-habito ἔχω.

cano-cantum-canto φῦω, defendo-defensum-defenso ἀμύνομαι.

Σημ. α'. Τὸ α τοῦ σουπίνου τῆς Α' συζ. μεταβάλλεται εἰς ἵ, οἵον rogo-rogatum-rogitο πολλάκις ζητῶ, volo-volatum-volito περιπέτομαι, clamo-clamatum-clamito. Τινὰ θαμιστικὰ παράγονται ἀμέσως ἐκ τοῦ θέματος τοῦ ρήματος: ago-agito, quaero-quaeſito, nosco-noscito, canto-cantito, curso-cursito.

Σημ. β'. Ἀπό τινων θαμιστικῶν παράγονται ἄλλα προσλήψεις καταλήξεως: itor, οἵον polliceor-pollicitor, sequor-sector, tueor-tutor, minor-minitor, liceor-liector, amplector-amplexor, sciseor-scisector.

2. Τὰ δὲ ἔναρχτικά (*v. incohātīra*) δηλοῦντα ἀρχὴν πράξεως, παράγονται ἐκ τοῦ 6' ἑνίκου προσ. τῶν ρημάτων προσλήψεις: τῆς καταλήξεως eo καὶ ἐκ τούτου λήγουσιν εἰς asco, esco, isco καὶ κλίνονται πάντα κατὰ τὴν γ' συζ. (§ 190), οἷον:

labo-labasco σεβάλλομαι, calo-calesco θεραπεύομαι, luceo-lucesco ἐπιλάμπω, ingemo-ingemisco ἀναστενάζω, dormo-obdormisco κοιμῶμαι.

3. Τὰ δὲ ἔφετικά (*v. desiderativa*) δηλοῦντα ἔφεσιν, παράγονται ἀπὸ τοῦ σουπίνου μεταβολῆς τῆς καταλήξεως um εἰς urio καὶ κλίνονται πάντα κατὰ τὴν δ' συζ., οἷον:

emo-emptum-empturio ὠνηστόν, pario-partum-parturio ὡδίνον, proscribo-proscriptum-proscripturio ἐπιθυμῶ προγράψειν.

4. Τὰ δὲ ἴποκοριστικά (*v. deminutiva*) δηλοῦντα ἐλάττωσιν λήγουσιν εἰς illo καὶ κλίνονται πάντα κατὰ τὴν α' συγ., οἷον:

canto cantillo ἥδω ήσυγως, conseribo conscribillo γράψω ήσυγως,
sorbeo sorbillo ροφῶ.

§ 250. 6'. Ρήματα ἀπὸ ὀνομάτων (*nominalia*) παράγονται προσλήψεις τὴν ρίζαν τοῦ ὄνοματος τῶν καταλήξεων O, eo, io, ἢτοι εἰναι τῆς α' καὶ β' συζ. καὶ τινα τῆς δ', οἷον:

A' συζ.

donum-donare δωρεῖσθαι:
laus-laudare ἐπανεῖν
sanus-sanare ὕγιαίνειν
signum-signare σημειοῦν
vox-vocare καλεῖν
vulnus-vulnerare τιτρώσκειν

B' συζ.

calvus-calvere
canus-canere
flavus-flavere
flos-florere ἀγθεῖν
lux-lucere λάμπειν
vires-virere πραζεῖν

Δ' συλ.

custos-custodire φυλάσσειν.
finis-finire τελευτᾶν
lenis-lenire πραμένειν
sitis-sitire ὀψῆναι
vestis-vestire ἀμφιέννυμι.

Σημ. α'. Τὰ ἀπὸ ὄνομάτων ρήματα κλίνονται κατὰ τὴν α' β' καὶ δ' συζ. μόνον τινὰ ἐναρχτικὰ κλίνονται κατὰ τὴν γ'.

Σημ. β'. Τὰ ἀπὸ ὄνομάτων παραγόμενα ρήματα τῆς α' καὶ τῆς δ' συζ. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰναι μεταβατικά, καὶ τὰ τῆς δ' ὅτε μὲν μεταβατικά, ὅτε δὲ ἀμετάβατα.

Σημ. γ'. Εἴς ὄνομάτων παράγονται πολλὰ ἀποικιακά τῆς α' συζ., οἷον aemulari μητεσθιαί, dominari δεσπόζειν, laetari εὐθυμεῖν, furari κλέπτειν, piscari ἀλιεύειν, iucrari κερδαίνειν.

Σημ. δ'. Ρήματα τινα μεταβάλλοντα συζυγίαν μεταβάλλονται καὶ διαθεσιν:

albare λευκάνειν	— albere λευκόν εἶναι
clarare λαμπρύειν	— clarare λαμψεῖν
liquare τήξειν	— liquere ρευστὸν εἶναι
placare ἱλάσκεσθαι, πραύνειν	— placere ἀρέσκειν
sedare παύειν, πραύνειν	— sedere κατῆσθαι.
fugare φυγαδεύειν	— fugere φεύγειν
pendere σταθμαῖν	— pentere κρέμασθαι.

4. Παραγωγὴ ἐπιρομάτων.

§ 251. Ἐπιρρήματα ἐν τῇ λατινικῇ παράγονται ἀπὸ ἐπιθέτων καὶ ρημάτων προσλήψει καταλήξεών τινων, ὡν συνηθέστεραι αἱ ἐπόμεναι· α'. Ἀπὸ ρημάτων. Ἡ im προσαρτωμένη εἰς τὸ θέμα σουπίνων τινων σημαίνει τρόπον, οἶον·

carpim (carpere) ἀκροθηγᾶς, certatim (certare) ἄγωνιστικῶς, contemptim (contempnere) καταρρονητικῶς, nominatim ὄνομαστι, praesertim καὶ μάλισμα, punctum ὑγρῆς, ἀκριβῶς, raptim ἀρπακτικῶς, sensim ἐπιασθητῶς, statim παραχρῆμα. Οὕτω caesim, cautim.

Σημ. Ἀνωμάλως παράγονται τὰ vicissim καὶ vicisatim (ἐκ τοῦ vicis) ἀμοιβαίως, pedetentim (pes) κατὰ πόδας, βάθηγη.

β'. Ἀπὸ ὄνομάτων· καταλήξεις εἰναι·

1. Ἡ ἄτιμ προσαρτωμένη εἰς τὸ θέμα ὄνομάτων σημαίνει τρόπον·

Tὰ generatim, gradatim βαθυηδόν, gregatim ἀγεληδόν, ostiatim, vicatim, paulatim, privatim προσαρτέσιμον tim. Σημείωσαι τὰ tributim (tribus) κατὰ φύλας, τὸ viritim (vir) κατ' ἄνδρα εἰναι· τὸ μόνον ἐπιφ. εἰς itim· furtim (fur) κλεπτικῶς, ubertim (uber) ἀφθίνως.

2. Ἡ itus προσαρτωμένη εἰς τὴν φίλαν ὄνομάτων τινων σημαίνει κινησιν ἀπὸ τοῦ δηλωμένου ὑπὸ τῆς φίλης, εἰς τινα δὲ τρόπον, οἶον·

antiquus-antiquitus παλαιόθεν, coelum-coelitus οὐρανόθεν, divinus-divinitus, θεόθεν, fundus-funditus θεμέλιθεν, humanus-humanitus ἀνθρωπίνως, radix-radicitus πρόρροιζα, (penitus ἔνδον, intus ἐντός, εἴσω).

Σημ. mordicus ὀδάξ (ἐκ τοῦ mordere) εἶναι· τὸ μόνον ἐπιφ. εἰς icus. Δύο ἐπιφ. intus καὶ subtus ἔχουσι τοις καὶ ὅγιτις. Τὸ secus παράγεται ἐκ τοῦ sequor.

3. Ἡ ter breviter (πρβ. § 136 β').

Σημ. Ἐκ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν εἰς quinquies.

4. Πολλὰ ἐπιρρήματα γίνονται ἀπὸ ἀντωνυμίας· A' τὸ ποῦ· 1) διὰ τῆς τοπικῆς καταλήξεως bi (=φι)· i bi (ἀντό-φι), ubi (ἀντὶ cubi), ali-bi (ἐκ τοῦ ἀρχ. alis), utrūbi ἢ ἢ αὐτὴν καταλήξεις bi εὑρηται καὶ ἐν τοῖς tibi, sibi· 2) διὰ τῆς τοπικῆς καταλήξεως ἢ illi, isti, ὁ τύπος οὗτος εὑρηται μετὰ τοῦ C ἐκ τοῦ ce· hic, illlic, istic. 3) Διὰ τῆς us, ἥνωμένης μετὰ τῆς καταλήξεως quam καὶ piam· usquam, ἀρνητικῶς n-usquam, uspiam (τὸ us προέκυψεν ἐκ τῶν ub-s καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ubis).

B'. Τὸ πόθεν· 1) δι' ἀφαιρετικῆς τῶν ἀντωνυμιῶν eo· eo-dem, illo, quo, quovis, quo-umque,-quo-usque. Οὕτω ultro, citro, porto. 2) Διὰ τῆς καταλήξεως vorsus ἢ vorsum (ἀρχ. versus, versum)· horsum (ἐκ τοῦ hoversum), aliorsum, deorsum.

Β'. Σύνθεσις.

§ 252. Διὰ τῆς συνθέσεως δύο λέξεων συγματίζεται νέα λέξις.

Ἡ σύνθεσις τῶν λέξεων γίνεται τριχῶς.

Α'. Παρεμβαλλομένου κανονικῶς τοῦ συνδετικοῦ φωνήντος ι (σπανίως οὐ ή ο), ἀποβαλλομένου δὲ ὅταν ἡ δευτέρα λέξις ἀρχηται ἀπὸ φωνήντος, οἷον·

armiger ὀπλοφόρος, aedifico οἰκοδομῶ, belligero πολεμῶ· ἀλλὰ magnanimus μεγαλόψυχος, unanius ὄμοθυμος.

Σημ. α'. Τὸ οὐ η̄ παρεμβάλλεται σπανίως: quadrupes, sacrosanctus, καὶ εἰς τὸ ἐλλ. philosophus κτλ. Ἐν τῇ ἀρχαὶ λατινικῇ εὑρηται: οὐ ἀντὶ ι· signiflico, pontus: ἀντὶ significo κτλ.

Σημ. β'. Τὸ bene καὶ male καὶ πᾶσαι αἱ προθέσεις ἔνοιηται: ἄνευ συνδετικοῦ φωνήντος: beneficus, maledicus, incurro κτλ.

Σημείωσαι τὰ biennium, triennium, quadriennium, quinquennium, sexennium δηλοῦντα χρόνου μέρος 2, 3, 4, 5, 6 ἑτῶν (=διετές....) hiduum, triduum, quadriduum δηλοῦντα χρόνου μέρος 2, 3, 4, ἡμερῶν.

Β'. Τὸ δεύτερον συνδετικὸν μέρος τρέπει: τὸ ἀ καὶ ἡ εἰς ι, τὴν διθοιγγον αε εἰς ι, τὴν δὲ αυ εἰς οὐ ή ο, οἷον·

facio-conficio, statuo-instituo, amicus-inimicus, emo-redimo, teneo-abstineo, quaero-conquiro, caedo-concido, claudio,-excludo, plundo-explodo.

Ἐξαιρέσεις: 1) Τὸ ἀ μένει ἀμετάβλητον μόνον ἐν τοῖς συνθέτοις τῶν cave, maneo, καὶ traho, οἷον·

circumago, perago, contraho. Μεταβάλλεται δὲ εἰς ε ἐν τοῖς ἔχουσιν αὐτὸ θέσει μακρόν, οἶον fallo, farcio, partior, scando, spargo.

2) Τὸ δὲ βραχὺ ἐ μένει ἀμετάβλητον ἐν τοῖς συνθέτοις τῶν fero, gero, peto, rogo, tero καὶ ἐν μέρει ἐν τοῖς τοῦ lego, οἷον·

perlego, neglego, intellego, ἀλλὰ colligo, deligo καὶ ἄλλων. Ἐν τοῦ emo εὑρηται redimo, ἀλλὰ coemo,

3) Τὸ δὲ αε μένει ἐν τοῖς συνθέτοις τοῦ haereo· conhaereo, adhaereo.

4) Τὸ αυ εἰς eo· oboedio (οὐχι obedio) ἐκ τοῦ audio, φυλάττεται δ' εἰς τὰ axaudio, incautus.

Σημείωσαι τὰ anhelo, (hālo), inermis (arma), confectus (confacio), inculco (calco), concutio (quatio), insulsus (salsus).

Σημ. Πολλάκις συντίθεται κατὰ παράθεσιν λέξεις οὐσιαστικὸν καὶ ἐπιθετόν, ὃν ἐκάτερον κλίνεται κατὰ τὴν ίδιαν αὐτοῦ κλίσιν, καὶ πολλάκις κωρίζονται διὰ παρεμπίποντος μο-

ρίου, οῖον respublica (res enim publica) πολιτεία, iusiurandum ὄρκος, triumviri τρεῖς ἀνδρες. Όσα μάται senatusconsultum τὸ τῆς βουλῆς δόγμα, populiscitum, plebiscitum φύξισμα τοῦ δῆμου, ἀλλὰ καὶ resque publica (οὐχὶ respublicaque), senatusque consultum (οὐχὶ senalus consultumque).

Γ'. Τὸ τελικὸν σύμφωνον τῶν πλείστων μάλιστα μονοσυλλάβων προθέσεων ἡ ἀχωρίστων μορίων ἡ μένει τὸ αὐτὸν ἢ τρέπεται κατὰ τὸ ἀρκτίκον σύμφωνον τῆς ἐπομένης λέξεως ἡ ἀρομοιοῦται ἡ ἀποθέλλεται κατὰ τοὺς περὶ εὑρώντας κανόνας. Οὕτω

1. Ή ad διατηρεῖ τὸ d πάντοτε πρὸ τῶν φωνητῶν καὶ τοῦ d, i., v., συνήθως καὶ πρὸ τοῦ m adiaceo, advehor, admiror, ἀλλὰ καὶ ammiror, πρὸ δὲ τῶν ἄλλων συμφώνων συνήθως τὸ d ἀρομοιοῦται καὶ πρὸ τοῦ quι τρέπεται εἰς c οἷον ac-cedo, af-fero, ag-gero, al-loquor, an-noto, ap-paro, ar-rogo, at-tendo, assumo, acquiesco· ἀλλὰ a-spicio καὶ ad-scendo καὶ adspicio, a-sto καὶ ad-sto, πρὸ δὲ τοῦ gn ἀποθέλλεται τὸ d agnatus, agnoscō.

2. Ή a, ab, abs, (ἀλλ. ἀπό) καὶ μὲν τάσσεται πρὸ τοῦ m καὶ v οἷον a-mitto, a-vehor abs δὲ μόνον πρὸ τοῦ c καὶ t abseundo, abstineo· καὶ ab πρὸ τῶν φωνητῶν καὶ τῶν ἄλλων συμφώνων ab-eo, ab-iicio, ab-do, ab-rado, ab-sum, πλὴν τοῦ f εἰς τὸ aufero καὶ aufficio, e-foro καὶ abfui.

3. Ό ante γίνεται anti ἐν τοῖς anti-cipio, anti-sto (ante-sto).

4. Ή ex καὶ e (ἐλλ. ἔξ) ex πρὸ τῶν φωνητῶν καὶ τῶν c, g, p, q, s, t ex-audeo ex-cedo, ex-quiero, ex-specto, ex-tendo, πλὴν τοῦ escendo καὶ e-poto· πρὸ δὲ τοῦ f ἀρομοιοῦται τὸ x· ef-fero, πρὸ τῶν ἄλλων συμφώνων εὑρηται πάντοτε e· e-do, e-luo, e-nato, e-ripiο, e-veho.

5. Ή in πρὸ τοῦ b, p καὶ m μεταθέλλεται εἰς im, πρὸ δὲ τοῦ l καὶ r, ἀρομοιοῦται im-bibo, im-porto, il-lino, ir-repo.

Σημ. Ἐν συνθέσει ἐνίστεται ἀπαντῆ καὶ ὁ ἀρχαικὸς τύπος indu (ἔνδον).

6. Ή inter μόνον ἐν τῷ intel-ligo ἀρομοιοῦται ἡ intellego.

7. Ή ob πρὸ τοῦ c, f, g, καὶ p ἀρομοιοῦται· oc-curro, offendō, og-gero, op-pono ἀνωμάλως μεταβλέπεται ἐν τοῖς obsolesco, omitto, o-perio καὶ obsoleseo.

8. Ή eum ἐν συνθέσει ἀπαντᾶται πρὸ τοῦ b, p, m· combūro, com-peto, com-moveo. Ἀρομοιοῦται δὲ τὸ m πρὸ τοῦ l, n, r· col-ligo, con-nitor, cor-rigo· πρὸ δὲ τῶν ἄλλων συμφώνων μεταθέλλεται εἰς n· con-jugo, con-do, con-quiesco κτλ. πρὸ δὲ τῶν φωνητῶν καὶ τοῦ h (ἐνίστεται καὶ συμφώνου) γίνεται eo· eo-eo, eo-orior, eo-haereo, comes, com-itum, comitor, com-edo, co-gnoseo, co-gnatus.

9. Τῆς per ἀρομοιοῦται μὲν τὸ r μόνον εἰς τὸ pel-licio (ἐκ τοῦ lacio), ἀποθέλλεται δὲ εἰς τὸ pe-jero, ἀλλὰ per-jurus.

10. Ή pro καὶ πληρέστερος τύπος prod ἐν τοῖς prod-eo, prod-igo, prod-ambulo καὶ prodes.

11. Ή sub πρὸ μὲν τῶν c, f, g, m καὶ p, ἐνίστεται πρὸ τοῦ r ἀρομοιοῦται, οἷον suc-cedo, suf-fero, sug-gero, sum-mitto, sup-pello, sur-ripiο, ἀλλὰ καὶ sus-ripiο· πρὸ δὲ τῶν s, p, ἀποθέλλεται suspicio, suspiro, ἐνίστεται δὲ εὑρηται sus-āti sub· sus-cipio, sus-cito, sus-pendo, sus-lineo καὶ sus-tuli.

12. Ή trans συνήθως ἀποθέλλει τὸ ns· trado, tra-duco, tralicio, tramitto, πρὸ τοῦ s ἀποθέλλει τὸ s· tran-scribo, transilio, καὶ trans-silio.

Σημ. Εκ τῶν λοιπῶν ἀρομοιοῦσιν ἀπαντῶσιν ἐν συνθέσει de, prae, post, praeter, sub-ter, σπανιώτερον δὲ αἱ cis, extra, καὶ ultra.

§ 253. Ἀγώριστοι προθέσεις (*præpositiones inseparabiles*) τ. ξ. ἐν συνθέσει μόνον ἀπαντῶσαι εἰναῖ·

1. Amb (ἐν τῇ Ἑλλ. ἀμφὶ καὶ σιδηρῷ ἀμπῇ), amb io, amb-igo, amb-iguus; amb-uro, (ambustus), πρὸ τοῦ ἀποδάλεται b. οἶον omplector, am-buto· πρὸ δὲ τοῦ c, q, ἀπαντῆ αν μόνον anceps, ancreps, an-fractus καὶ an-helo.

2. Dis σημαίνει χωρισμόν, πρὸ τοῦ c, p, q, t μένει ἀμετάβλητος· discors, dis-cedo, dis-par, dis-pono, dis-quiro, distraho· πρὸ τοῦ ἀσύμμοισται· differo, diffrito, πρὸ τοῦ s μετὰ ἑτομένου συμφώνου γίνεται di, πρὸ τοῦ s δὲ μετὰ ἑπομένου φωνήνετος εἰναι· ἐν γρήσει dis, dispergo, di-sto· dissimilis, dissocio, dis-suadeo, πρὸ τοῦ i δὲ μεν dis, δὲ δὲ di, dis-iicio, dis-iungo, di-indico· πρὸ τοῦ f ἀφομοιοῦται disflicilis. Πρὸ τῶν ἄλλων συμφώνων ἀποδαλομένοι τοῦ s γίνεται di· di-do, di-gero.

3) Re καὶ πληρεστεροὶ τύποι red σημαίνει ἐπιστροφὴν ἡ ἐπαράληψις· reddo, re-d-eo· re-d-hibeo, re-d-oleo· (τὸ red μεταπίπτει καὶ εἰς τὴν γραφὴν religio, rettuli, repulli).

4) Se σημαίνει χωρισμόν ἡ ἀρροῦν· se-duco, se-voco, se-pono, καὶ μετὰ ἐπιθέτων se-curus ἀρροῦται· ἐν τισ δὲ εὑρηται καὶ so -so-cors ἀρρων, so-brus νηράλιος, μόνον ἐν τῇ λέξει sed-itio παρεμβάλλεται τὸ d.

5. Τὸ ἀρρητεκόν in (Ἑλ. ἡ στερ. ἡ νη) εὐρηται μετὰ ὄνομάτων ἐν συνθέσει, ὅτε πρὸ τῶν συμφώνων μεταστάλλεται, ὡς δὲ in provipodus, inductos, insipientis, impartatus, καὶ informis· τὸ n πρὸ τοῦ gn ἀποδάλλεται ignarus, ignominia.

Σημ. α'. Σύνθετά τινα ἐκ μετογῶν καὶ τοῦ ἀρρητικοῦ in συμπίπτουσι κατὰ τύπον μετὰ τῶν μετογῶν καὶ τῆς προθέσεως in συνθέτων, οἵνοι infectus ἀπρακτος, ἀλλὰ καὶ infestus ἐμβεβαμένος, πρὸς ἀποθυῆν· δὲ τῆς συμπτύσεως ταῦταις καὶ μετογῇ τὸν ἀπλῶν ὄνομάτων ἔκφερονται μετά τοῦ non πρός ἔκφερσιν τοῦ στερητικοῦ ἐπιθέτου, οἴον· non mixtus ἀμγής, ἐν φι immixtus μετιγμένος, σύμμικτος, καὶ non fractus ὕρχυστος, ἐν φι infractus τεθραυσμένος.

Σημ. β'. Ἀρρητικὴν δύναμιν ἐν συνθέσει ἔχουσι καὶ τὸ ve, ne ἢ nec καὶ τὸ μὲν ve εὑρηται ἐν τοῖς vecors, vesanus ἀρρων, παράρρων, vegrandis ὥῃ πολὺ μέγας, τὸ δὲ ve pallidus σημαίνει πάνυ ὥρες· τὸ δὲ ne ἢ nec (neg) ἐν τοῖς nequeo, nefas, negotium, nefarius, nefandus, nequam, negligo καὶ ἐν ἄλλοις.

§ 254. Ρῆμα σύνθετον δύναται νὰ συντεθῇ καὶ μετὰ τῆς super, οἶον· superimpōno· ἔτι δὲ ἀπαντῶσι καὶ recolligo, repercutio, re-promitto, subivindeo, abscondo, recondo, assurgo, consurgo, deperto, disperdo, recognosco.

§ 255. Ρῆμα συντίθεται μετὰ ρήματος (συνδετικὸν φωνῆν ἐ) μόνον, ὅταν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν μέρος εἰναι παντοτε τὸ facio, οἶον· assue-facio (assuetus facio) προσθίζω, madefacio, (madeo facio) βρέχω· patefacio (pateo-facio) ἀνοίγω.

§ 256. Αἱ ἐκ τῆς συνθέσεως ὄνομάτων (συνηθέπτατα κατ' αἰτι· ἐνίστε καὶ χρωιρ.) καὶ τοῦ θέματος τῶν ῥημάτων παραγόμεναι λέξεις εἰναι.

A'. Όδσιαστικὰ προσαρτωμένου 1) ἀπλῶς τοῦ θέματος· arm-i-ger (arma gerens) ὁ ὀπλοφόρος—tu-bi-cen (tuba canens) σαλπιγκτής —tib-īcen (ἐκ συναιρέσεως τοῦ tib-i-icen, tibiis canens) αὐλητής, fidicen (fides canens) ψάλτης.

2) Τοῦ θέματος μετὰ s· artifex (artes faciens) τεχνίτης—aurifex (aurum faciens) χρυσοχόος, carnifex (caro faciens) δόμιος, aquilex (aqua legens) ὑδροσκόπος, foenisex (foenum seco) χορτοχόος, opifex (opem faciens) δημιουργός, particeps μέτοχος.

3) Τοῦ θέματος μετὰ τῆς καταλήξεως α (ἀρσ.), us ἢ um agri-cola (agrum colens) γεωργός, coelicola (coelum colens) οὐρανίων, terrigena (terra gigno) γηγενής—fratricida (fratrem caedes) ἀδελφοκτόνος—patricida (patrem caedes) πατροκτόνος, transfuga φυγάς, lapticida (lapis-caedens) λαπτόμος, auriga (aureas-agens) ἡνίοχος,—naufragus (ποιητ. καὶ navi-fragus, ἐκ τοῦ frangere), ναυαγός, gallicinium (gallorum cantus) ἀλεκτοροφωνία—fratricidium (fratris caesio) ἀδελφοκτονία, stillicidium (stilla cado) σταλαγμός, στάξις, vaticinium (vates camo) γρηγορός.

B'. *Ἐπιθετά τιτα, οἷον*: ignivomus (ignem vomens) πυρεκδόλος—vanilocuus (vanum loquens) κενολόγος—veridicus (verum dicens) ἀληθόρυθμος—particeps (partem capiens) κοινωνός—honorificus (bonorem faciens) τιμητικός—frugifer (fruges ferens), hosti-fer (hostia fer-ens) πολέμιος, venen-ifer (venenum fer-ens) ιοβόλος, τὰ σύνθετα τοῦ facio, fero καὶ rego.

G'. *Ρήματά τιτα, οἷον*: animadverto (animum adverto) προσέγω, belligero (bellum gero) πολεμῶ, tergiverso (tergum verso) διαδύεσθαι, aediflico (aedes facio) οἰκοδουμῶ, significo (signum facio) σημαῖνω.

Σημ. α'. "Οταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος εἴναι ὄνομα, τὸ facio γίνεται: fico ἢ fieri: magnificor, aedifico, gratificor, testifico.

Σημ. β'. Πλειστα ρήματα συνθετικά μετὰ προθέσεων § 252, Γ'.

§ 257. Επιθετα παράγονται καὶ διὰ τῆς συνθέσεως ὄνομάτων πρὸς ἄλληλα ἢ μορίων καὶ ὄνομάτων. Τὰ σύνθετα ταῦτα σημαίνοντις απτῆσιν composita (possessiva), οἷον: magnanimus (magnum animum habens) μεγαλόψυχος, unanimus ὑμέτυμος, quadrupes (quattuor pedes habens) τετράποντος, capripes (caprae pedes habens) αἰγίποντος, longipes μακρόποντος, affinis κονδεστής, consors διάφωνος, discolor ἐπερόγρους, triceps (tria capita habens), trifloris τρισώρυζος, imbellis (in bellum) ἀπόλεμος, bimembrys (bis membrum) διμελής, bicornis (bis cornu) δίκερως.

Πάντα τὰ μετὰ τῆς α, de, ex, in καὶ se σύνθετα ἔχουσιν ἀρνητικὴν σημασίαν: amens, demens (mentem non habens ἢ sine mente) ἀρρών, exos ἀνόστεος, expers (partem non habens ἢ sine parte), exsors ἀμοιρος, exspes ἀνέλπιστος, decolor (colorem non habens ἢ sine colore) δύσχρονος, infermis, deformis (forman non habens) ἀμορφος, infamis (fama) ἀδοξος, inermis (in arma) ἀσπλος, iners ἀτεργος, securus (se-cura) ἀρροντις, socors (secors) ἀφρων.

Σημ. α'. "Ἐπιθετα γίνονται καὶ διὰ τῆς συνθέσεως τοῦ bene καὶ male μετὰ τῶν dico, facio, volo: benevolus, malevolus, beneficis, maleficis, maledicus. ἔτι: septemvir, septemplex, decemvir, decemplex.

Σημ. β'. Τῶν misericors ἐλεήμων καὶ versicolor ποικίλος τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος εἴναι ρῆμα.

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ

α'. Ήερὶ ἡμερολογίου τῶν Ρωμαίων.

1. Οἱ Ρωμαῖοι μῆνες ὄνομαζοντο, ὡς καὶ σήμερον ἔτι: *Ianuarius*, *Februarius* καὶ.

Ianuarius ἐκ τοῦ *Ianus*: ἦν δ' ὁ Ἰανὸς θεὸς τῶν Ρωμαίων.

Februarius, ἐκ τοῦ ῥήματος *februio* καθαίρω, μῆνα καθαρισμοῦ.

Martius, ἐκ τοῦ *Mars*, ἦν δ' οὐτος θεὸς τοῦ πολέμου: = "Ἄρειος".

Aprilis ἐκ τοῦ ῥήματος *aperire* ἀνοίγειν: = "ἀνοιξίας".

Maius ἐκ τοῦ *Maia*, ἡ Μαῖα, μῆτηρ τοῦ "Ἄρεος".

Iunius, ἐκ τοῦ Ἰουνίου Βρούσου.

Iulius ἐκ τοῦ Γαϊού Ιουλίου Καίσαρος.

Augustus Αὔγουστος ἢ Αὔγουστος Καίσαρ.

Οἱ δὲ *September*, *October*, *November*, *December*, ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν *septem*, *octo*, *noven*, *decem*.

'Αλλ' ὁ *Iulus* καὶ *Augustus* ἐλέγοντο μέχρι τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου *Quinctilis* (ό πέμπτος δῆλος μῆνας) καὶ *Sextilis* (ό ἕκτος).

Πάντα δὲ τὰ ὄνόματα τῶν μηνῶν εἶναι κυρίως ἐπίθετα, τιθεμένου ἢ νοούμενου τοῦ *mensis*.

2. Οἱ μῆνες δὲν διηροῦντο εἰς ἑδομάδας (ἢ διαιρεσίς αὕτη μίνια καινοτομία, ἵτις γρονολογεῖται ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὸ ρωμαϊκὸν κράτος). Πρὸς δήλωσιν δὲ τῆς γρονολογίας εἴχον τρία ὄνόματα (εἰς τρεῖς κυρίας ἡμέρας ἐκάστου μηνός), εἰς ἢ ἀνέφερον ὅλας τὰς ἡμέρας.

ά) Ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ μηνὸς ἐλέγετο *Calendae* (*Kalendae*)=αἱ Καλανδαι.

β') Ἡ πέμπτη τοῦ μηνὸς *Nonæ*=αἱ Νόν(υ)αι.

γ') Ἡ δεκάτη τρίτη τοῦ μηνὸς *Idus*=αἱ Εἰδοι.

'Αλλὰ τῶν μηνῶν Μαρτίου, Μαΐου, Ιουλίου καὶ Οκτωβρίου αἱ μὲν *Nonæ* εἶναι ἡ ζ', αἱ δὲ *Idus* ἡ ιέ.

3. Ἐπειδὴ τὰ ὄνόματα τῶν μηνῶν κυρίως εἶναι ἐπίθετα, συνδέονται συνήθως κατὰ τὴν ἐπιθετικὴν συμφωνίαν μετὰ τῶν ὄνοματισῶν τῶν τριῶν τούτων ἡμέρων, σπανιώτερον τίθενται κατὰ γενικήν. *Calendis Ianuariis*=τῇ ξ. τοῦ Ἰανουαρίου, *Nonis Decembribus*=τῇ έ. τοῦ Δεκεμβρίου, *Idibus Septembribus*=τῇ ιγ'. τοῦ Σεπτεμβρίου, *Idibus Martiis*=τῇ ιε. τοῦ Μαρτίου, *Nonis Octobribus*=τῇ ζ'. τοῦ Οκτωβρίου.

4. Ἡ ἡμέρα πρὸ τῶν Καλανδῶν, Νονῶν καὶ Εἰδῶν ἐνῷράζεται διὰ τοῦ *pridie*=τῇ προτεραιᾷ, ἡ δὲ μετὰ ταύτας διὰ τοῦ *postridie*=τῇ ὑστεραιᾷ, καὶ αἵτια τικῆς τῆς ἡμέρας *pridie Nonas Ianuarias*=τῇ προτεραιᾷ (ἢ τῇ πρὸ μιᾶς, τῇ τετάρτῃ δῆλο). τῶν Νονῶν τοῦ Ἰανουαρίου.

Pridie Idus Ianuarias=τῇ προτεραιᾳ (ἢ τῇ πρὸ μιᾶς τῇ δωδεκάτῃ δηλ.) τῶν Εἰδῶν τοῦ Ἰανουαρίου, *pridie Calendas Februarias*=τῇ προτεραιᾳ (ἢ τῇ πρὸ μιᾶς) τῶν Καλανδῶν τοῦ Φεβρουαρίου (ἢ τῇ ἔντι καὶ νέχῃ=τῇ 31 Ἰανουαρίου).

5. Πρὸς ἔκφρασιν χρονολογίας τινὸς ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου ἡμερολογίου εἰς τὸ ρωμαϊκὸν σημειώτεον.

1) Ἐὰν ἡ ἡμετέρα χρονολογία ἀνήκῃ εἰς τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ μηνὸς καὶ ἀναφέρεται εἰς τὰς Νόνας ἢ Εἰδούς, πρέπει νὰ προστεθῇ μία μονάς εἰς τὸ 5 (7) ἢ εἰς τὸ 13 (15) καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ ἡμετέρα χρονολογία, τὸ ὑπόλοιπον εἶναι ἡ λατινικὴ χρονολογία.

2) Ἐὰν ἡ χρονολογία ἀναφέρηται εἰς τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ μηνὸς, πρέπει νὰ προστεθῶσι δύο μονάδες εἰς τὴν τελευταίαν ἥμέραν τοῦ μηνὸς τ. ἐ. εἰς τὸ 30 (31) ἢ εἰς τὸ 27 (29), καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ ἡμετέρα χρονολογία τὸ ὑπόλοιπον εἶναι ἡ λατινικὴ χρονολογία· οὕτω

τῇ 2 Ἀπριλ. =a. d. IV. Non Apr. (διότι 5+1=2=4)
 τῇ 9 Νοεμβ. =a. d. V. Id Nov. (διότι 13+1=9=5)
 τῇ 18 Σεπτ. =a. d. XIV. Cal. Octob. (διότι 30+2=18=14)
 τῇ 19 Ἰουλ. =a. d. XIV. Cal. Aug. (διότι 31+2=19=14)

6. Πρὸς ἔκφρασιν χρονολογίας τινὸς ἀπὸ τοῦ Ρωμαϊκοῦ ἡμερολογίου εἰς τὸ ἡμέτερον, πρέπει νὰ προστεθῇ μία μονάς, ἐάν εἶναι αἱ Νόναι: 5 ἢ 7 ἢ Εἰδοὶ: 13 ἢ 15) εἰς τὸν ἀριθμόν, ἀφ' οὐ ἀφαιρεῖσθαι, ἐάν δὲ αἱ Καλάνδαι δύο μονάδες, τὸ δὲ ὑπόλοιπον δίδει τὸν ἀριθμὸν τῆς καθ' ἡμῆς χρονολογίας· οὕτω

a. d. V. Non. Mai =τῇ 3 Μαΐου (διότι 7+1=1=3)
 a. d. VIII. Id. Ian. =τῇ 6 Ἰανουαρ. (διότι 28+2=14=16)
 a. d. XIV. Cal. Mart. =τῇ 16 Φεβρ. (διότι 38+2=14=16)

7. Ἡ διὰ λέξεων δῆλωσις ἐγένετο οὕτω· tertio die ante Calendas Ianuarias ἡ συνηθέστερον ante tertium diem Calendas Ianuarias καὶ συντετμημένως a. d. III Cal. Ian. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τύπος θεωρεῖται ως μία λέξις δύναται καὶ ἄλλη πρόθεσις in, ad, ex πρὸ αὐτοῦ νὰ τεθῇ in ante diem quartum Calendas Novembres.

Τὴν ἐμβόλιμον ἥμέραν (diem intercalarem) ἐνέδαλλον οἱ Ρωμαῖοι μετὰ τὴν 24 Φεβρουαρίου ἡ κατὰ τὴν λατινικὴν ἔκφρασιν τὴν 6 πρὸ τῶν Καλανδῶν τοῦ Μαρτίου, καὶ ἔγραφον δις, ἡ δὲ ἐμβόλιμος πρὸς διάκρισιν ἐλέγετο bis sextus (ἢ bissextus· οὕτω

a. d. VI Cal. Mart.=τῇ 24 Φεβρουαρίου.

a. d. bis sextum Cal. Mart.=τῇ 25 Φεβρουαρίου.

Ἐντεῦθεν καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ὁ ἔχων ἐμβόλιμον ἥμέραν ἐλέγετο annus bis sextus (bissextoς).

Πίναξ συνοπτικὸς Ρωμαϊκοῦ ἡμερολογίου παραλληλισμένου καθ' ὅλους τοὺς μῆνας πρὸς τὸ τῶν ἡμετέρων.

Αἱ ἡμέραι τοῦ μηνὸς κατὰ τὸ ἡμέτερον ἡμερολόγιον	Maius Martius Iulius October (dierum 31)	Ianuarius Augustus December (dierum 31)	Aprilis Iunius September November (dierum 30)	Februarius (dierum 28 ἢ 29)
1	Kalendis	Kalendis	Kalendis	Kalendis
2	VI	IV, ante	III, ante	IV, ante
3	V	III, Nonas	IV, Nonas	III, Nonas
4	IV, Nonas	Pridie Nonas	Pridie Nonas	Pridie Nonas
5	III	Nonis	Nonis	Nonis
6	Pride Nonas	VIII	VIII	VIII
7	Nonis	VII	VII	VII
8	VIII	VI	VI	VI
9	VII	V, ante Idus	V, ante Idus	V, ante Idus
10	VI	IV	IV	IV
11	V, ante Idus	III	III	III
12	IV	Pridie Idus	Pridie Idus	Pridie Idus
13	III	Idibus	Idibus	Idibus
14	Pridie Idus	XIX	XVIII	XVI
15	Idibus	XVIII	XVII	XV
16	XVII	XVII	XVI	XIV
17	XVI	XVI	XV	XIII
18	XV	XV	XIV	XII
19	XIV	XIV	XIII	XI
20	XIII	XIII	XII	X
21	XII	XII	XI	IX
22	XI	XI	X	VIII
23	X	X	IX	VII
24	IX	IX	VIII	VI
25	VIII	VIII	VII	V
26	VII	VII	VI	IV
27	VI	VI	V	III
28	V	V	IV	Pridie Kalen-
29	IV	IV	III	das Martias.
30	III	III	Pridie Kalen-	
31	Pridie Kalen-	ante Kalendas (mensis sequente).	das (mensis sequente).	

A'. Συντομίαι λέξεων (notae ἢ compendia scripturee)

α') Συντομίαι τῶν πρωνυμίων

A. Aulus	L. Lucius	Q. Quintus
App. Appius	M. Marcus	S. ἢ Sex. Sextus
D. Decimus	M. Manius	Ser. Servius
C. ἢ G. Gaius (Caius)	Mam. Mamerucus	Sp. Spurius
Cn. ἢ Gn. Gnaeus ἢ Cneius	N. ἢ Num. Numerius	T. Titus
K. Cæso οὐχὶ Kæsso	P. Publius	Ti. ἢ Tib. Tiberius

ΑΔΤΙΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ—Ε. Κ. ΚΟΦΙΝΙΩΤΟΥ

12

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δ') Συντομίαι: δηλοῦσαι ἀρχὰς ἢ ἐποχὰς ἐν γένει

Aed. Aedilis	P. C. Partes conscripti
Cal. ἡ Kal. Calendae	Pl. Plebis
Cos. Consul (ἢ ἔλλη τις περσις τοῦ ἑνε-	Pop. Populus
ζοῦ)	P. R. populus Romanus
Coss. Consules (ἢ ἔλλη τις περσις τοῦ	Pot. Max. Pontifex Maximus
πληθυντοῦ)	Pr. Praetor
D. Divus (D. Caesar)	Praef. Praefectus
Des. Designatus	P. S. Plebiscitum
Eq. Rom. Eques Romanus	Proc. Proconsul
F. Filius	Quir. Quirites
Id. Idus	Resp. Respublica
Imp. Imperator	S. Senatus
Leg. Legatus ἢ legio	S. P. Q. R. Senatus populusque Ro-
N. Nepus (M. Mucius) P. F. Q. N. =	manus
Publii Filius Quinti nepos)	Se. Senatus Consultum
Non Nonae	Tr. Tribunus
O. M. Optimus Maximus (ἐπωνυμία τοῦ	Quir. Quirites.
Διός)	

γ') Συντομίαι: ἔλλων λέξεων

A. Anno	Q. D. B. V. quod deus bene vertat
A. C. Anno currente	Q. F. F. P. S. quod felix faustum-
A. P. Anno praeterito	que sit
A. M. Anno mundi	Q. B. F. F. Q. T. quod bonum felix
A. U. C. Anno urbis conditae	faustumque sit
A. Chr. Anno Christi	S. V. B. E. E. V. Si vale bene est
A. Chr. Ante Christum	ego valeo (ἐν τῷ ἀγγέλῳ τῶν ἐπιστο-
B. M. Bone merenti	λῶν)
Du. Dominus	C. caput.
D. D. Dono dedit dicavit	Cf. confer ἢ conferatur.
D. D. D. Dono dedit	I. E. id est.
D. M. Diis manibus	I. loco ἢ lege. h. l. hoc loco ἢ hac lege.
D. S. De suo	I. c. (I. I.) loca citato (loco laudato)
D. S. P. P. De sua pecunia posuit	P. ἢ Pag. m. pagina mea
F. C. Faciendum euravit	Scil. scilicet
Ietus Jureconsultus	Sq. Seq. sequens, segg. (ἐν τῷ πλ.).
I. M. Libens merito	V. versus
I. S. Loco Sigilli	Vid. vide ἢ videatur
Ms. Manuscriptus (fiber)	S. Salutem (ἐν ἐπιστολαῖς)
Ps. Postscriptum	S. D. P. Salutem dicit plurimam.

δ') Συντομίαι λέξεων συγγενιῶν

C. coniux	M. maritus	P. pater F. filius
N. nepos	Pron. pronepos	Abn. abnepos.
L. Libertus	Conl. conlibertus	
H. heres	A. amicus	

Ι Ι Ν Α Ξ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

A.	beo 468. aboleo 471, 4. abolesco 191, 1. absum, abfui 144, 1. accendo 185, 4. acesco 191, 6'. 4. accedit 221. accedit 221. acui ὥρ. aesco. acuo 186, 1. adeo 208, 4. adhaeresco 191, 6'. 2. adimo ὥρ. emo. adolesco 191, 4. adsum, adfui 144, 2. adulor 197. aemulor 197. aegresco 192, 6'. ago, egi 184, 5. aio 213. albeo 177. algeo 175, 10. alo 179, 4. ambio 208. amicio 195. amplector 199, 6. ango, anxi 182, 1. apage 217, 5. aperio, aperi 193, 3. apiscor 199, 13. apparet 221. arbitror 197. arceo 177. arcesso, arcessivi 181, 5. arguo 186, 2. ardeo 175, 4. areo, arui 177. aresco, arui 191, 6'. 3. aspicio 187, 4. arguo 186, 2. assentior 200, 1. attinet 221. audeo 176, 1. aufero 204, 9. augeo 174, 1. ave 217. aveo 177.	beo 468. bibo, bibi 185, 7. blandior 200, 2. C. Cado, cecidi 183, 6. caleo 177. caedo, cecidi 183, 7. calleo 177. calesco 191, 6'. 4. calveo 177. cando 185, 1. caneo 177. canesco 191, 6'. 5. cano, cecini 183, 10. capio, cepi 187, 7. capesso 181, 6. careo 177. carpo, carpsi 182, 31. caveo 172, 1. cedo 178, 4. cedo 217, 6. censeo 170, 2. cerno, crevi 180, 4, 226. cieo, civi 171, 6. cio, civi 193, 1. cingo, cinxii 182, 2. claudio 178, 2. clueo 177. coalesceo 191, 5. coepi 216. cognoso ὥρ. nosco. collineo 168. colo 179, 2. communischor 199, 17. como ὥρ. emo. como, comsi 182, 32. compleo 174, 5. comperio 194, 2. concupisco 191, 8. condo 183, 17. condolesco 191, 6. conduct 221. congruo ὥρ. gruo. convalesco 191, 7. conniveo 172, 7. conor 197. consanescos 192, 4. conspicio 187, 4. constat 221. constituo ὥρ. statuo.	consuesco 188, 6. consulo 179, 3. consumo ὥρ. emo. conticesco 191, 6'. 6. contremisco 191, 6'. 7. convalesco 191, 7. convenit 221. cooperio 194, 3. coquo, coxi 186, 3. credo, credidi 183, 17. crebresco 192, 2. creo 168. crepo 166, 4. cresco (crevi) 188, 1, 226. cubo 166, 2. cudo 185, 2, 226. cumbo 179, 7, 226. cunctor 197. cupio, cupivi 187, 1. curro, eucurri 182, 3.	D.
B.	Batuo 186, 16.	Edo 185, 3, 206. effervesco 191, 6'. 10.	E.	

effloresco 191, 6', 11.
egeo 177.
elicio (elieui) 179, 8.
emo 184, 9.
eneo 166, 10.
eo 493, 2, 207.
epulor 197.
erubesco 191, 6', 11.
evanesco 192, 4.
evenit 221.
exalbeseo 191, 6', 12.
exardesco 191, 9.
exo 208, 2.
exerceo 62, aveo.
exolesco 191, 3.
expedit 221.
exerior 200, 3.
expercisor 199, 11.
expleo 171, 5.
extinguo 186, 23.
extimesco 191, 6', 11.
exuo 186, 5.

F

Fabulor 197.
faccoso 181, 7.
facio, feci 187, 8.
fallo (fefelli) 183, 11.
farcio 195, 2.
fari 215.
fateor 198, 5.
fatisco 192, 6'.
fatiscor 199, 15.
faveo 172, 2.
(fendo) 185, 1.
fero 203.
ferveo 173, 2.
fido, fisus 185, 19.
figo, fixi 182, 6.
flingo, finxi 182, 7.
fio 211.
flaveo 177.
flecto 182, 27.
fleo 171, 2.
fligo, flixi 182, 8.
floreo 177.
fluo (fluxi) 186, 21.
fodio 187, 10
fœtio 177.
forem 217, 8.
fossum 62, fodio
foveo 172, 3.
frango, fregi 184, 17.
fremo 179, 9.
frende 179, 15.
frico 166, 9.
frigeo 175, 12.
fringo, frixi 182, 9.
frustor 197.

fruor 199, 1.
fuleio 194, 3.
fugio 187, 11.
fulgeo 175, 11.
fulget 219.
fulgurat 219.
fulminat 219.
fundeo 185, 5.
fungor 199, 2.
furor 197.
fussum 62, fundo.
G

Gaudeo 176, 4.
gelat 219.
gemo 179, 10.
gero, gessi 182, 36.
gigno 179, 11.
gradior 187, 13.
grandesco.
gravesco 192, 6'.
gruo 186, 17.

H

Haereo, haesi 175, 2.
haurio, hausi 195, 4.
have 217.
hebeo 177.
horresco 191, 6', 15.
horreo, horru 177.
humeo 177.

I

Iacio, ieci 187, 9.
ico 184, 4.
illucescit 219.
imbuo 186, 3.
imitor 150.
immineo 177.
impleo 171, 5.
indolesco 191, 11.
indulgeo 174, 4.
induo 186, 4.
incendo 62, cando
incesso 181, 8.
includo 178, 2.
induo 186, 4.
ineo 208.

increbresco 192, 2.
indulgeo 174, 2.
infit 217, 9.
ingraveseo 62, gravesco.
ingruo 62, gruo.
ingemisco 191, 6', 16.
inquam 214.
insum, infui 62, sum.
intelligo, -lexi 62, lego.
intereo 208.
interest 221.
intersum fui 62, sum.
intumesco 191, 6', 17.

innotesco 192, 5.
inveterasco 191, 10.
inspicio 187, 4.
insid or 197.
instituo 62, statuo.
intelligo 62, lego.
intumesco 191, 17.
intereo 170, 4.
irraucisco 191, 6', 18.
irascor 199, 16.
itum, ivi 62, eo.
iubeo 175, 3.
ungo, iunxi 182, 10.
iuenesco 192, 6'.
iuvo 167, 4.

L

Labor 199, 4.
lacesco 181, 9.
lacio 187, 5.
laedo 178, 4.
lambo 185, 6.
lapidat 219.
largior 200, 4.
lateo 77.
latum 62, fero.
lavo 167, 2.
lego 184, 6.
libet 220.
licet 220.
licor 198.

lingo, linxi 182, 12.
lino 170, 1.

liqueo 177.
liqueesco 191, 6', 19.
linquo (liqui) 184, 8.
liveo 177.
loquor 161, 5.
ludo 178, 5.
luceo 175, 13.
lucescit 219.
lugeo 175, 14.
luo, lui 186, 6.

M

Maceo 177.
macresco 145, 5.
madeo 177.
madesco 191, 6', 20.
marecio 177.
malo 205.
mando 185, 8.
maneo, mansi 175, 4.
macreco 177.
macresco 192, 6.
maturesco 192, 7.
medeor 198, 6.
mentior 200, 5.
meniscor 199, 17.
meo 168.

- mereor 198, 2.
 memini 216.
 mergo, mersi 178, 14.
 metior 200, 6.
 metuo 186, 18.
 meto 179, 16.
 mico 166, 4.
 minuo 186, 7.
 miror 197.
 mingo, minxi 182, 12.
 misceo 170, 3.
 misereor 198, 3.
 miseret 220.
 mitto 178, 11.
 mitesco 192, ε'.
 molior 200, 7.
 mollesco 192 ε'.
 molo 179, 12.
 moveo 177, 4.
 mordeo 173, 6.
 morior 161, 14.
 moveo 172, 4.
 mulceo 175, 5.
 mulgeo 175, 8.
 mungo, munxi 182, 13.
- N
- Nanciscor 199, 18.
 nascor 199, 19.
 nauseo 168.
 neco 182, 28.
 neo 171, 3.
 nequeo 210.
 nigresco 192, 8.
 ningo, ninxi 182, 14.
 niteo 177.
 nitor, 199, 5.
 nolo 205.
 novi 216.
 nosco (novi) 188, 2.
 nuo 186, 8.
 nubo, nupsi 182, 34.
- O
- Obdormisco 191, 18.
 obeo 208.
 obliviscor 199, 19.
 obmutesco 192, 9.
 oblitus, oblitus ὥρ. lino.
 obliviscor 199, 18.
 obsolesco 191, 2.
 obsurdesco 192, 10.
 obstupesco 191, ε', 21.
 obsum ὥρ. sum.
 occalesco 191.
 ocnlo 179, 4.
 odi 216.
 oleo 171, 4.
 operio 194, 3.
 opinor 197.
- oportet 220.
 opperior 200, 8.
 ordior 200, 9.
 orior 200, 10. ὥρ. παροφάν
 oscular 197.
 otior 197.
- P
- Paciscor 199, 20.
 pænitet 220.
 palleo 177.
 pango, panxi 183, 12.
 peñigi ὥρ. paciscor.
 pando 185, 9.
 parco peperci 183, 13.
 pario, peperi 187, 6.
 partior 200, 11.
 pasco, paví 188, 3.
 pascor 199, 21.
 patior 187, 15.
 paveo 172, 5.
 pecto 182, 29.
 pello, pepuli 183, 15.
 pendeo 173, 6, 226.
 pendo, pependi 183, 1, 226.
 perdo 183, 17.
 pereo 209 ε' .
 perspicio ὥρ. specio.
 peto, petivi 181, 2.
 pingo, pinxi 182, 17.
 piget 220.
 placet 221.
 plango, planxi 182, 15.
 plaudo 178, 6.
 plecto 182, 30.
 pleo 171, 5.
 plico 166, 5.
 pluo 136, 19.
 pluit 219.
 plumesco 192, ε'.
 polleo 177.
 pono 179, 14.
 posco, poposci 189, 2.
 possum, potui 202.
 potior 200, 12.
 poto 167, 3.
 potui ὥρ. possum
 præsum, -fui ὥρ. sum.
 praetereo 208, 7.
 prandeo 173, 1.
 prehendo 185, 11.
 premo 178, 13.
 prodeo 208
 promo ὥρ. emo.
 proficiscur 199, 22.
 prosun ὥρ. sum.
 psallo 185, 10.
 punior 200, 13
 pudet 200.
- pundo, pupugi 183, 4
 putesco 198, ε', 22.
 putreο 139.
 putresco 194, ε', 23.
 puerasco 192, ε'.
 punior 200, 13.
- Q
- Quatio 187, 12.
 quaeſo 217, 7.
 quaero, quaeſivi 181, 2.
 queror 199, 7.
 queo 193, 3, 210.
 quiesco, quievi 188, 4.
- R
- Rado 178, 7.
 rapio 187, 3.
 recrudesco 192, 11.
 redeo 208.
 refert 221.
 rego, rexī 182, 18.
 reor 190, 7.
 reminiscor 199, 18.
 renideo 177.
 reperio 194, 3.
 respicio ὥρ. specio.
 resipisco 191, ε'. 24
 revertor 199, 12.
 revivisco 191, 13.
 rideo 175, 7.
 rigeo 132.
 rodo 178, 8.
 ringor 199, 8.
 rubesco ὥρ. erubesco.
 rudo, rudivi 181, 3.
 rumpo, rupi 184, 1.
 ruo, rutum 186, 9.
- S
- Salve 217.
 salio 194, 4.
 sancio 195, 5.
 sapio, sapivi 187, 2.
 sareio 195, 7.
 scabo 184, 2.
 seateo 177.
 scando 185, 12.
 scisco, scivi 188, 5.
 scribo 182, 35.
 sculpo 182, 38.
 seco 166, 11.
 sedeo 177, 2, 226.
 sentio 195, 6.
 sepelio 193, 4.
 sepio 195, 8.
 senesco 191, ε'. 25.
 sequor 199, 9.
 sero, serui 179, 5.
 sero, sevi 180, 3.
 serpo 182, 36.

sido, sedi 185, 13.	suo 180, 13.	ungo 182, 25.
sileo 177.	suspicio 187, 4.	unguo, unxi 186, 22.
sino, sivi 180, 2.	sustinui, sustuli 170, 4.	utor 199, 10.
singultio 193, 5.	T	uro, ussi 182, 37.
sisto, stiti 183, 18.	Tebesco 191, 6', 27.	V
soleo 176, 3.	taedet 220.	Vado 178, 10.
solvo 186, 14.	tango, tetigi 183, 16.	vale 217.
sono 166, 6.	tego, texi 182, 22.	vegeo 177.
sorbeo 177.	tendo, tentum 182, 2.	veho, vexi 182, 26.
sortior 200, 14.	teneo 170, 4.	vehor 199, 11.
spargo 178, 45.	epeseo 191, 6' 28.	vello, vulsum 185, 15.
specio 187, 4.	tero, trivi 181, 4.	vendo 183, 17.
sperno, spevi 180, 5.	tergeo 175, 9.	veneo 208 zai 209.
splendeo 177.	tergo 178, 16.	venio 194, 1.
spondeo 173, 8.	testor 197.	venor 197.
spuo 186, 10.	texo 179.	vereor 198, 4.
statum ὅρ. sto.	timeo 117.	verro, versum 185, 16.
sterno, strevi 180, 6.	tingo 182, 23.	versor 197
statuo 186, 11.	tollo ὅρα fero.	verto, versum 185, 7.
sternuo 186, 20.	tollo 183, 19.	vertor 185, 17.
sterilesco 145, 6'.	tondeo 173, 9.	vertor 199, 12.
steti ὅρ. sto.	tono 166, 7.	vescor 199, 24.
stinguo 182, 19.	torqueo 174, 3.	vesperascit 219.
sto 165, 2.	torreο 170, 5	veto 166, 8.
strideo 173, 3.	traho, traxi 182, 24.	vileseo 192, 12.
strido 185, 14.	transeo 208.	video 173, 4.
stringuo 182, 20.	trudo 178, 9.	vincio 195, 9.
struo 180, 24.	tuli ὅρα fero.	vineo, vici 184, 4.
suadeo 175, 8.	tribuo 186, 13.	vigeo 177.
subeo 208.	tubeo 177.	viresco 191, 6', 29.
sugo 182, 21.	tueor 198, 8.	viso 185, 18.
succenseo 135.	tumeo 177.	vivo 186, 25.
suesco, suevi 188, 5.	tundo, tutudi 183, 5.	volvo 189, 15.
sum 201.	U	vomo 179, 13.
sumo, sumsi 182, 33.	Ulciscor 199, 23.	voveo 172, 6.
sumo (emo) 182, 33.	urgeo 175, 15.	volo 205.

Ιαροράματα.

§ 178. ἀφέλει τό· 12. quatio κτλ. μετά τῆς σημειώσεως του.

§ 191. 4 γράφει abolesco, abolevi, (abolitum), abolescere.

§ 200. πρόσθετος 10. orior, ortus sum, oriri ἀνατέλλω, γεννῶμαι,

ΙΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

ΥΠΟ .

ΕΥΑΓ. Κ. ΚΟΦΙΝΙΩΤΟΥ

Γραμματική τῶν Διαλέκτων τῆς ελληνικῆς γλώσσης, ἔκδοσις Γ' μετὰ πολλῶν θελτιώσεων.

Γραμματικὴ τῆς Ὁμηρικῆς διαλέκτου μετὰ παραρτήματος περὶ Ὁμήρου καὶ ἐποποιίας.

Ὅμηρικὴ γεωγραφία μετὰ εἰκόνων καὶ γεωγραφικῶν χαρτῶν.

Ὅμηρικὸν λεξικὸν μετὰ εἰκόνων καὶ παραρτήματος περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ φιλοσοφικῶν κτλ. γνώσεων.

Λατινικὴ γραμματικὴ διὰ τὰ γυμνάσια.

Λατινικὸν συντακτικὸν. "

Λατινικὰ θέματα πρὸς ἑρχομογήν τοῦ συντακτικοῦ.

Κικέρωνος ὁ Α' καὶ Δ' κατὰ Κατιλίνα λόγος μετὰ σημειώσεων.

Καίσαρος ἀπομημορεύματα τοῦ Γαλατικοῦ πολέμου μετὰ σημειώσεων καὶ χάρτου.

Κορηνίος Νέπως μετὰ σημειώσεων.

Ίσοχράτονς λόγοι Εὐαγόρας, Νικοκλῆς, πρὸς Νικοκλέα, Αρχιδαμος,
Πλαταικός, περὶ Ειρήνης, μετὰ σημειώσεων διὰ τὴν Α' τοῦ γυμνασίου.

Ίσοχράτονς Αρεοπαγιτικὸς καὶ Πανηγυρικὸς μετὰ σημειώσεων διὰ τὴν Β' τοῦ γυμνασίου.

Στοιχεῖα Στιχουργίας τῶν Ἑλλήνων καὶ Ρωμαίων ποιητῶν.

Ἀραιγρώσματα Ἡροδότου μετὰ εἰσαγωγῆς περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς διαλέκτου αὐτοῦ καὶ σημειώσεων διὰ τὴν Γ' τάξιν τοῦ γυμνασίου.

Ἀρριανοῦ Αἰεξάρδου ἀνάθεσις μετὰ γεωγραφικοῦ χάρτου, διὰ τὴν Β' τοῦ γυμνασίου.

Ξενοφῶτος Κύρου Ἀνάθεσις, βιβλ. Α', Β' καὶ Γ' μετὰ ποικίλων σημειώσεων, εἰκόνων καὶ γεωγραφικοῦ χάρτου.

Λουκιανοῦ ἐνύπνιον, γάρων, νεκρικοὶ διάλογοι μετὰ σημειώσεων.

Παταιστόη, ὅποιοι ερὰ γεωγραφία ἔξηγμένη ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς μετὰ γεωγραφικῶν χαρτῶν καὶ εἰκόνων.

Εἰκὼν τῆς Ἱερουσαλήμ τῆς ἐπὶ Χριστοῦ μετὰ ἐρμηνείας ἐκάστου μέρους, εἰς σχῆμα μέγα.

Δ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Lhomond de Viris illustribus urbis Romae μετὰ σχολίων, εἰκόνων, γεωγραφικῶν χαρτῶν διὰ τὴν Δ' τοῦ γυμνασίου.

Ολύμπια καὶ δλυμπιακοὶ ἀγῶνες μετὰ εἰκόνων καὶ λιθογραφικῶν πινάκων. Ἀπαράιτητον βοήθημα διὰ τοὺς ἐπισκεπτομένους τὴν Ὁλυμπίαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000076264

Ψηφιοποήθηκε από το ίνστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής